

„Feiten anders dan publikaties meldten“

Directie ABP ontkent alles

door martin huppertz

HEERLEN - Zowel het feit van chantage op één van de directeuren, als het onjuist handelen bij grote transacties in onroerend goed worden door de directie van het ABP ten stelligste ontkend. Dat is gisteren gebeurd in een persverklaring. De directie van het ABP reageerde daarmee voor het eerst op de stroom van berichten over het ABP, die zijn ontstaan nadat een anoniem rapport van ABP-medewerkers voor linkse Kamerleden aanleiding was tot het stellen van vragen aan de minister.

De ABP-directie vindt deze manier van handelen van één of meerdere ABP-medewerkers niet juist. Er waren andere wegen om de ongerustheid over het beleid van de directie te uiten, vindt de ABP-directie. Verder wordt opgemerkt dat het anonieme rapport vol onjuistheden en verkeerde voorstellingen van zaken staat.

Volgens de directie van het ABP wijst het antwoord van minister Rietkerk op de Kamervragen op een correct handelen door het ABP bij de verwerving van onroerend goed. De directie erkent dat in één geval aan de Centrale Beleggingsraad minder informatie is gegeven dan wenselijk zou zijn geweest. Dit be-

treft de uitbreiding van de belangen van het ABP in het Wereldhandelscentrum in Amsterdam. Directeur Masson verstrekte daarbij aan de Friesch-Groningse Hypotheekbank meer gegevens dan aan de Beleggingsraad. „Wij hebben voor dat verzuim onze excuses aangeboden, maar dit soort zaken moet niet worden overtrokken. Dit soort dingen kan gebeuren“, stelt de directie in haar verklaring.

Over de mogelijke chantagepoging op directeur A. Masson zegt de ABP-directie dat daarover nog een onderzoek van de rijksrecherche bezig is, zodat daarop slechts zeer beperkt kan worden ingegaan. Bevestigd wordt dat directeur Masson in november 1982 werd benaderd door een in Engeland wonende Nederlandse zakenman (W. Meijer, red.), die het ABP ervan beschuldigde een eigenaar/exploitant van tennishallen (A. Poot in Nuenen, red.) om andere dan zakelijke redenen failliet had laten verklaren. Die zakenman koppelde daaraan voorstellen om van hem onroerend goed te gaan kopen. „Wij hebben deze zaak onmiddellijk in handen gegeven van onze advocaat. De beschuldigingen hebben wij ontkend. De zaak zou vanzelf wel doodbloeden, dachten wij. Die veronderstelling bleek achteraf onjuist“, stelt de ABP-directie.

• Zie verder pag. 3

Dode bij schietpartij in Geleen

GELEEN - Rond 11 uur gisteravond heeft zich in een woning aan de Jos Klijnenlaan in Geleen een schietpartij voorgedaan, waarbij een man om het leven is gekomen, en een vrouw zwaar gewond werd. Zij is naar het ziekenhuis in Sittard overgebracht. Het drama zou een gevolg zijn van een echtelijke twist en speelde zich af in een woning waar enkele jonge mensen samenwoonden. Het slachtoffer betreft zekere H. Bij het ter perse gaan van deze editie waren geen verdere gegevens bekend.

METEO BEEK MELDT

Met een matige noord-westelijke luchtstroming wordt vandaag frisse lucht aangevoerd, waarin naast wolkenvelden ook zonnige periodes voorkomen. Het blijft droog met temperaturen van rond de 20 graden. Zondag draait de wind naar het noordoosten. Er zal meer zon zijn en de temperatuur zal oplopen tot circa 24 graden. Voor begin volgende week worden stijgende temperaturen verwacht met een toenemende kans op onweersbuien.

VANDAAG:
Zon op: 06.19 onder: 21.09
Maan op: 12.18 onder: 23.34

MORGEN:
Zon op: 06.21 onder: 21.07
Maan op: 13.37 onder: 23.50

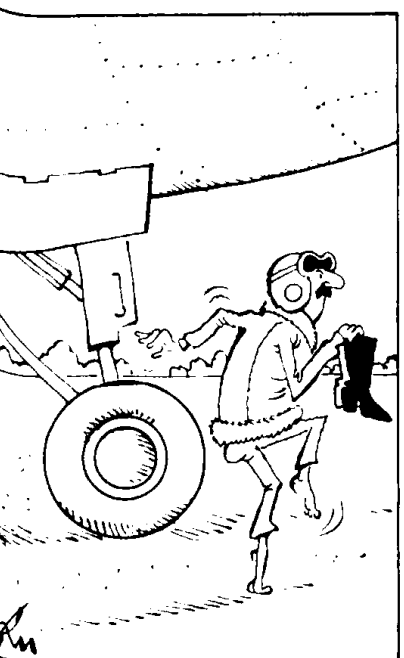
Limburgs Dagblad TRIP-tip

De Wurmter Musikanter spelen er vanavond tijdens de Hooftfeesten (Ossefes) in Eys op z'n Beiers op los...

Minnaars

Mannen met een bronzen stemgeluid zijn betere minnaars dan tenoren. Dat heeft een Britse onderzoeker vastgesteld die te rede is gegaan bij 350 in Londen werkende operazangers. Dat de bassen en baritonen een intensiever liefdesleven hebben dan de tenor komt, omdat zij over meer mannelijke sexhormonen beschikken. Meisjes, zo raadt Glenn Wilson in 'New Scientist' aan, zouden hun aanbieder eerst en vooral „Ol' man river" moeten laten zingen. De Rossini-tenor Alberto Remedios vindt het allemaal onzin en stelt dat in alle opera's het de tenoren zijn, die uiteindelijk de dame krijgen. Pure stemmingskwekerij, wat wij u brommen en daarmee bas-ta...

Meer klachten AWACS gewettigd

TIJDJE

met Nino Tomadesso

Van folklore tot devotie...

Limburg aan beide kanten van de Maas heeft erg veel te bieden. Op welk vlak dan ook. Al hoort men het wel eens anders, in de beide Limburen valt altijd wat te beleven. Neem bijvoorbeeld dit weekeinde. Men kan zich bijvoorbeeld op de binnenplaats van het kasteel Wijndrade overgeven aan een groots opgezet antiek- en folklorefestival, men kan in het kasteelpark Born aan de weet komen wat - om maar iets te noemen - geitejam is en men kan de rust, de stilte en een brok verleden opzoeken in de muuseumkerk (foto) van Oud-Rekem, een unieke plek aan de overkant van de Maas tegenover Geulle-Bunde.

ZIE RUBRIEK TIJDJE VRIJ OP PAGINA 12

Twee ton dode vis Weer blauwzuur in de Maas

door jules zollner

LUIK - Vrijdagmorgen in alle vroegte hebben vissers bij de monding van de Ourthe in de Maas boven Luik voor de tweede keer sinds twee weken massale vissterfte geconstateerd. Ze sloegen alarm bij de gendarmerie en twee ton dode vis werd uit de Maasmond ingeschept. Blijkens een eerste vluchtig onderzoek gaat het weer om cyanide en blauwzuurlozingen ter plaatse.

De vorige vergiftiging van de Maas werd pas een halve week na constatering bij Rijkswaterstaat in Maastricht gemeld.

Een woordvoerder van Rijkswaterstaat te Eindhoven bevestigde de melding van vrijdagmorgen uit Luik. Cyanide en blauwzuur hebben zich in de loop van vrijdag kennelijk zo verdund, dat ze in minder gevaarlijke chemische stoffen zijn veranderd in het water en verdampst. Ze konden voorsnog niet in Nederlands Maaswater worden aangetoond. Monsters zijn echter gezonden naar het centraal laboratorium te Lelystad. De uitslag daar van is midden volgende week bekend.

(ADVERTENTIE)

VOORDELIGE AANBIEDING:
10 verschillende
KEUKENS
van 1000,- tot 10.000,-

HORN keukens
VENLO (AAN DE ROTONDE) ROERMONDSESTRAAT 7
ECHT LOPERWEG 8
SITTARD STATIONSPLEIN 10
MAASTRICHT BRUSSELSSTRAAT 134
HEERLEN AKERSTRAAT 14
ROERMOND JOEP NICOLAASSTRAAT 17

SMIJTPARTIJ MET STENEN EN EIENEN BIJ RECONSTRUCTIE SCHIETPARTIJ

Roerige nacht in Voerstreek

door jan a.c. de klerk

VOEREN - Met een turbulente raadsvergadering en de reconstructie van de schietpartij op café Chez Liliane in 's Gravenvoeren in de nacht van 29 op 30 juli heeft de Voerstreek donderdag weer een roerige avondje en nacht beleefd.

De politie moest massaal aanwezig zijn om de zaken niet uit de hand te laten lopen. Toch werd er bij de raadsvergadering weer volop door Walen en Vlamingen gekraakeld en

kwam het bij de reconstructie van de schietpartij tot een smijtpartij met stenen en eieren. De spanningen zijn rondom de recente hete hangijzers in de Voerstreek hoog opgelopen.

De Vlaamse fractie in het bestuur van Voeren heeft een deurwaarder ingehuurd om alle wetsovertredingen die de dienstdoend burgemeester begaat gerechtelijk te registreren. Met die registratie van vermeende misdrijven willen de Vlamingen in het vervolg keer op keer klacht neerleggen bij de Raad van State in Brussel.

• Zie verder pag. 11

(ADVERTENTIE)

INBRAAK-BEVEILIGING?
Wij doen u een vrijblijvende offerte
Gom beveiligings-techniek
Geleu Tel. 04343 51000
TBBS erkend - UNETO-lid

(ADVERTENTIE)

Donderdag 18 augustus staat het CURSUSPROGRAMMA 83/84 van de VOLKSUNIVERSITEIT HEERLEN E.O. in de Uitkijk/Zuid-Limburger. Beslist de moeite waard!

(ADVERTENTIE)

trajecta
83

Bekijk kunst
Koop kunst
Bezoek Trajecta

Trajecta 83 nog t/m 15 augustus
Presentatie van beeldende kunst in Limburg

Eurohal Maastricht
dag. geopend van 11.00 - 18.00 uur
donderdag tot 22.00 uur

(ADVERTENTIE)

15 GULDEN VOORDEEL

Ieder nulliëner in de kleuren zwart en bruin. Maten 31 - 46
winkelprijs 39,95
Bristolprijs 35,-
allden vandaag

25. BRISTOL

HEERLEN: Hoogeweg 2 - 4
(zijstraat Schelsberg)
tel. 045 - 722388

Nic Tummers daagt Kremers uit tot debat

HEERLEN - „Ik zou over de structuur waarin de kunst in Limburg zou moeten functioneren wel eens een openbaar debat willen hebben met de commissaris van de koningin in deze provincie, en dan mag hij zich nog door twee man laten seconderen ook.“ zei gisteren architect, kunstenaar en lid van de Eerste Kamer voor de PvdA, de Heerleenaar Nic Tummers. Directe aanleiding tot de uitdaging was de opmerking van dr. J. Kremers tijdens de opening van Trajecta, als zou er nog nooit zoveel over kunst in Limburg zijn gepraat als naar aanleiding van Trajecta.

• Zie verder pag. 11

(ADVERTENTIE)

BEKENDMAKING! NIEUWE MEUBELS
uit faillissementen en liquidaties

Laatste dag van 10 tot 17 uur
o.a. massief eiken bankstellen va. 995,-
eiken eethoeken va. 895,-
salontafels va. 150,-

Verkoopadres:

PANCRATIUSCENTRUM

Nobelstraat 33. Heerlen

Heden van 10.00 tot 18.00 uur

Alles uit voorraad leverbaar en gratis thuisbezorgd

pretpark de valkenier

1 grootste pretpark van het zuiden
Valkenburg, nabij 't Casino
Tel. 04406-12682/12289

MORGEN
Aanvang 14.30 uur.
DE ALPENZUSJES

Tientallen attracties plus dit extraatje voor slechts één entreprijs: f 9,- per persoon. Zo vaak en zo veel u maar wilt.

Limburgs Dagblad
2 weken gratis!

Naam _____
Adres _____
Postcode _____ Plaats _____
Giro Banknr. _____ Tel. _____
abonneert zich en ontvangt het Limburgs Dagblad 2 weken gratis en wensl daarna
een abonnement met automatische betaling per maand
een kwartaalabonnement
Deze bon in een open envelop (zonder postzegel) zenden aan:
Limburgs Dagblad, Antwoordnummer 46
6400 VB HEERLEN. Of bel: 045-739333

In kader van Heiligdomsvaart Maastricht

Groots opgezet Festival Religieuze muziek

24 AUG
13
4 SEPTFESTIVAL
RELIGIEUZE
MUZIEK
MAASTRICHT
1983

door JOS FRUSCH

MAASTRICHT - Liefst 27 concerten zijn er geprogrammeerd in Maastricht in de periode van 24 augustus tot en met 4 september, tijdens het Festival Religieuze Muziek Maastricht, dat in het kader van de Heiligdomsvaart wordt gehouden. De concerten zijn opgesplitst in 15 lunchpauze-koffieconcerten en 12 avondconcerten. Een bont gezelschap van meer en minder bekende ensembles en solisten uit Nederland (en met name Limburg), Duitsland (oost en west), België, Engeland en Chili zorgt voor een nog gevarieerder aanbod aan religieuze muziek, van de westerse religieuze muziek met meesters als Byrd, Monteverdi, Mozart, Haydn en Bach met zowel Latijns-katholieke als protestants-religieuze muziek, via Jiddische hederen tot negro-spirituals en Chileense religieuze muziek toe. De organisatie van dit groots opgezet festival is in handen van de Stichting Cultureel Centrum Maastricht, daarbij gesteund door onder andere het ministerie van W.V.C., de stad Maastricht, de provincie Limburg, het Bisdom Roermond en het Provinciaal Anjerfonds. Alle concerten worden gegeven in kerken in Maastricht, namelijk de Dominicanerkerk, de St.Janskerk, de Celbroederskerk en de St.Matthiaskerk.

• Musica Antiqua Köln

pero della Beata Vergine" uit 1610 van Claudio Monteverdi op zaterdag 3 september door het Engels ensemble „New London Consort" onder leiding van Philip Pickett. Dit gezelschap, dat zich bezig houdt met het op authentieke wijze uitvoeren van muziek uit middeleeuwen, renaissance en barok, heeft een zo uitgebreid repertoire, dat het liefst negen verschillende concerten kan verzorgen tijdens het festival. Vier uitvoeringen worden gegeven onder de naam „New London Consort Medieval Ensemble", met uitsluitend muziek uit de middeleeuwen. Ook van de Maria Vespers van Monteverdi, de grote kapelmeeester van de San Marco in Venetië, brengt het ensemble een authentieke uitvoering met een koor van 24 zangers en een instrumentaal ensemble, dat originele instrumenten of copieën daarvan bespeelt.

De overige avondconcerten worden gegeven door de Chileense groep Piray, the Academy of the Begijnhof uit Amsterdam, het wereldberoemde Engelse sextet

„Pro Cantione Antiqua", „Musica Antiqua Köln" en de „Capella Lipsiensis" uit de DDR. Belangrijke werken, die door deze ensembles worden uitgevoerd, zijn onder andere de „Vesperae de Dominica" van Mozart, delen uit de „Symphoniae Sacrae" van Schütz, de „Cantigas de Santiago de Compostella" (verzamelde door Alphonso de Tiende), de „Lamentationes Jeremiae" van Tallis en een twaalfdelige terzetter van Heinrich Albert. Met uitzondering van het concert op zaterdag 3 september (entree f 15,-) bedraagt de entreeprijs voor deze avondconcerten f 10,-.

De lunchpauze koffieconcerten zijn gratis toegankelijk. Uitvoerenden zijn hier onder andere „Prattica Musica" en het „Ensemble Pierre Colen", beiden uit Maastricht, het „Consortium Euterpe", het instrumentaal ensemble „Fluturas" en „Capilla Flamenca", allen uit België, het „Collegium Musicum Judaicum Amsterdam" en „Studio Laren". Een greep uit het omvangrijk programma: De miracles de Notre Dame van Gautier de Coincy, het Requiem van Juan Brudieu en instrumentale en vocale muziek uit middeleeuwen, renaissance en barok.

Complex

Hoewel de programmering indrukwekkend is en beslist interessante elementen bevat, is het toch jammer dat een duidelijke thematiek en ideologie ontbreekt. Het lijkt er op dat een beetje onbezonnen het mes is gezet in het complexe begrip „religieus", met de bedoeling zo veel mogelijk in zo weinig mogelijk tijd te brengen. „In de winkel van Sinkel is van alles te koop" lijkt

dan ook het motto van dit eerste religieuze festival met een dergelijk overladen programma te worden. Zelfs liefdesliederen, drink- en speelliederen, satirische gedichten, een geïnstrumenteerde versie van een fuga uit Bach's „Wohlttemperiertes Klavier" en renaissance dansen en volksliedbewerkingen zullen er te horen zijn, terwijl aan de bakermat van de westerse kerkmuziek, het Gregoriaans, zo goed als geen aandacht wordt besteed. Het lijkt voor de organisatoren in de toekomst raadzaam (het ligt in de bedoeling, dat het festival volgende jaar een vervolg krijgt) het gebied „religieus" nader af te bakenen.

Infomarkt

Tijdens het festival is er in de Dominicanerkerk een infomarkt, zowel van het festival als van de heiligdomsvaart. Hier kan de nodige informatie over beide evenementen worden ingewonnen. Daarnaast zijn er tentoonstellingen over de geschiedenis van het Gregoriaans, over 1600 jaar kerkmuziek en van vlaggen en vaandels van Maastrichtse kerkkooren. Bovendien worden er demonstraties gegeven over de bouw van orgels en andere muziekinstrumenten en is er uitvoerige documentatie van kerkelijke bladmuziek en boeken en platen over religieuze muziek. Deze infomarkt is geopend van 11.00 - 18.00 en van 19.00 - 21.00 uur. (043-16948). Bovendien is er tijdens het festival in de Redoutezaal van de stadsschouwburg een tentoonstelling van Russische ikonen. Deze expositie is vanaf 20 augustus dagelijks te bezichtigen van 10.00 - 16.00 uur. (s'zondags van 12.00 - 17.00 uur). De entree bedraagt f 5,-.

Kaarten voor de concerten zijn verkrijgbaar bij de volgende adressen: Kassa schouwburg, Achter de Comedie 1, open vanaf 9 augustus; dinsdag tot en met vrijdag van 10.00 - 15.00 uur en zondag's van 12.00 - 14.00 uur. Dominicanerkerk, informatiecentrum, dagelijks van 11.00 - 18.00 uur. Caravan heiligdomsvaart op het Vrijthof. Localiteit waar het concert plaatsvindt één uur voor aanvang van het concert. Telefonisch reserveren is alleen mogelijk via de kassa van de schouwburg. 043-13300 (van 11.00-15.00 uur).

• De groep Piray brengt Chileense religieuze muziek

in gesprek

In deze rubriek neemt de redactie buiten haar verantwoordelijkheid graag ingezonden brieven van lezers op. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in onze krant en kort en zakelijk te zijn geformuleerd. Brieven die te lang zijn, worden ingekort of getrouweerd.

• Ramadan

De Ramadan moet van de Koran, en die vasten is dus niet iets dat te maken heeft met „armoede in de derde wereld", zoals min of meer gesuggereerd wordt in het artikel van Sante Brun over dit onderwerp (LD 9 juli). De Ramadan is zuiver religieus en heeft niets te maken met sociale overwegingen. Wie als islamiet openlijk de Ramadan durft negeren wordt als „kafir" beschouwd en genegeerd. Het is mijn vaste overtuiging dat vele islamieten in Nederland dat risico niet willen lopen en „voor het oog" meedoen aan de vasten. Dat heeft niet te maken met schijnheiligheid, maar met angst voor „vergeldingsmaatregelen", op wat voor vlak dan ook. Je moet de Koran volgen, als je dat niet doet ben je geen goed mens, dat is wat achter de Ramadan schuilt.

SITTARD

Ber Willems.

• Ganssloan

Enige tijd geleden zag ik een filmflits op de televisie van een paar overwinnaars, die een dode soldaat van de tegenpartij achter hun jeep hadden gebonden en zo rondreden. En een lol dat ze hadden! Dat was niet barbaars hoor, dat dode blonde hoofd, bonkend op de straat; nee, want die jongeman was vantevoren immers afgemaakt. Er zijn twee groepen mensen. De ene groep heeft thuis geleerd dat dieren stukken vlees zijn op twee of op vier poten, waar je mee kunt doen wat je wilt. Doden, opeten, lol maken, levenslang opsluiten binnen een hek, al of niet aan een ketting om je goederen te beschermen. Kalveren in kisten om meer te verdienen, vogeltjes in geblindeerde kooitjes, sloten leghalzen, waar nog een paar zeldzame kikkers in zitten, enz. De andere groep heeft van huis uit geleerd, dat dieren ook onze naasten zijn, prachtige schepselen Gods. Wiens schoonheid wij bewonderen en waarvoor wij verantwoordelijk dragen. Ik lees, dat de van oudsher boerenbevolking weet wat ze te danken heeft aan dieren. Nu, die dieren weten het andersom ook. Als bijvoorbeeld die duizenden kettighonden, waarvan het leven in de loop der tijden vergeld is, eens konden spreken. Van de Kerk leren wij op het gebied van leven met dieren niets. De enige hoop, die wij nog hebben, is gevestigd op de onderwijzers, die de kinderen en kleinkinderen van deze bevolking nog voor een deel krijgen op te voeden. Demonstreren helpt niets, dat wekt alleen maar agressie op. Immers, zo men is opgevoed, zo is men.

BEEK J. Willems

• Crematorium

Als inwoner van Geleen heb ik bij een overlijden een bezoek gebracht aan het crematorium in Heerlen. Ik kan niet ontkennen dat het er reukloos toegaat in de omgeving van het crematorium. Nu in de bebouwde kom van Geleen een crematorium komt, vraag ik mij toch af of dat geen overlast aan omwonenden zal bezorgen in de toekomst. Had dit niet beter ver in de natuur, bijvoorbeeld tussen Sittard en Roermond, gebouwd kunnen worden. Dan was Midden-Limburg er

ook mee gebaat. Geleen heeft al hinder van allerlei geurige bedrijven en door een crematorium zal dat er niet minder op worden.

GELEEN

J. Pe

• Charles Eyck

De grote Limburgse kunstenaar Charles Eyck, die onlangs overleed, is - en dat zullen maar weinigen - ook in het centrum van de stad met zijn werk vertegenwoordigd. In de kerk aan de Laanstraat heeft hij een zeer mooie en weg als muurschildering nagelaten een kruisweg die de moeite waard om te gaan zien. Voor kunstliefhebbers is er bij gelegenheid van aanstaande 60-jarig parochiefeest een mooie poster van vervaardigd. Jammergenoeg is het gebod niet steeds toegankelijk, maar liefhebbers vinden de weg wel.

HEERLEN

C.J. van Haeft

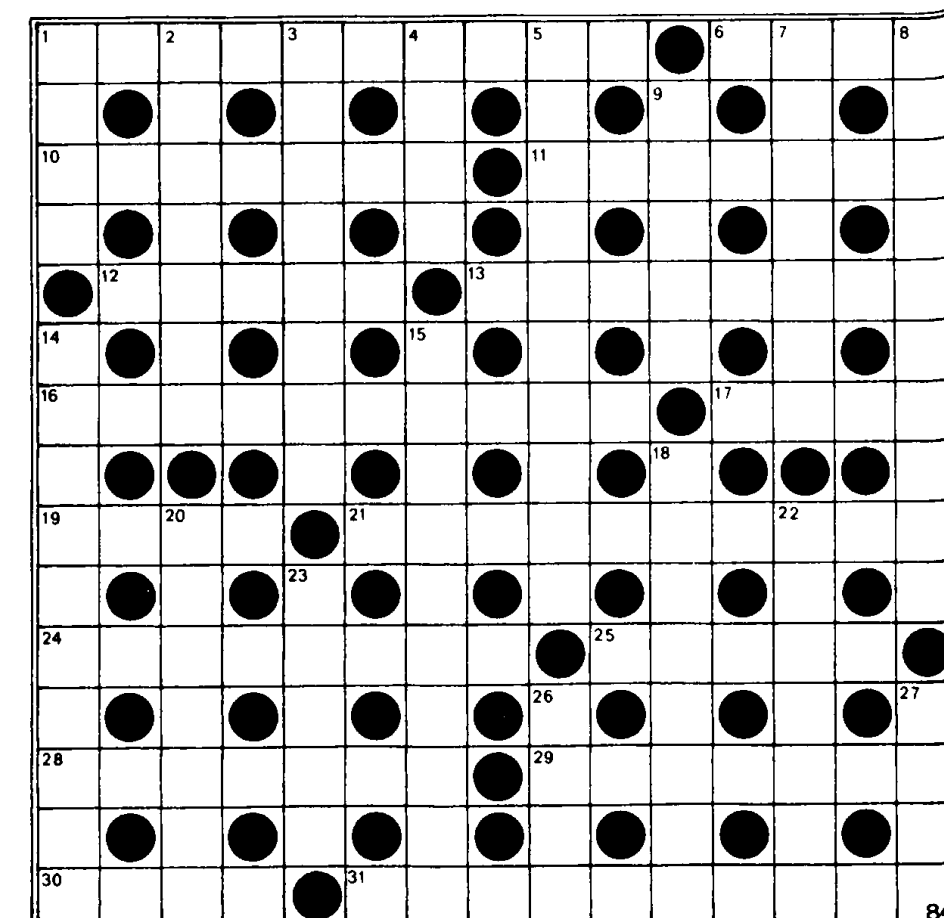
• Vakantie bij de burens

In uw artikel over vakantie met op, dat veel Nederlanders vakantiegangers uitwijken naar onze buurlanden. Eifel, enz. Maar ik wil dat dit niet zonder reden is. Mijn natuur is er in Limburg ook, doe, maar als ik met mijn vrienden en hond een week in Nederland naar een camping ga, betaal ik dag nacht 17,85 gulden plus er voor een lampje van 20 Watt gulden per dag. In Duitsland voorbeeld betaal ik hiervoor elf plus 55 Pfennig per week stroom. Als je dan, zoals zo veel drie weken gaat, spaar je wel leuke cent. Ruim 200 gulden hiervoor kun je dan eens een keer lekker uit gaan eten. Want in is daar ook goedkoop en dan wel over de benzineprijs nog zwijgen.

BRUNSSUM

H.A. Hermans

weekendpuzzel

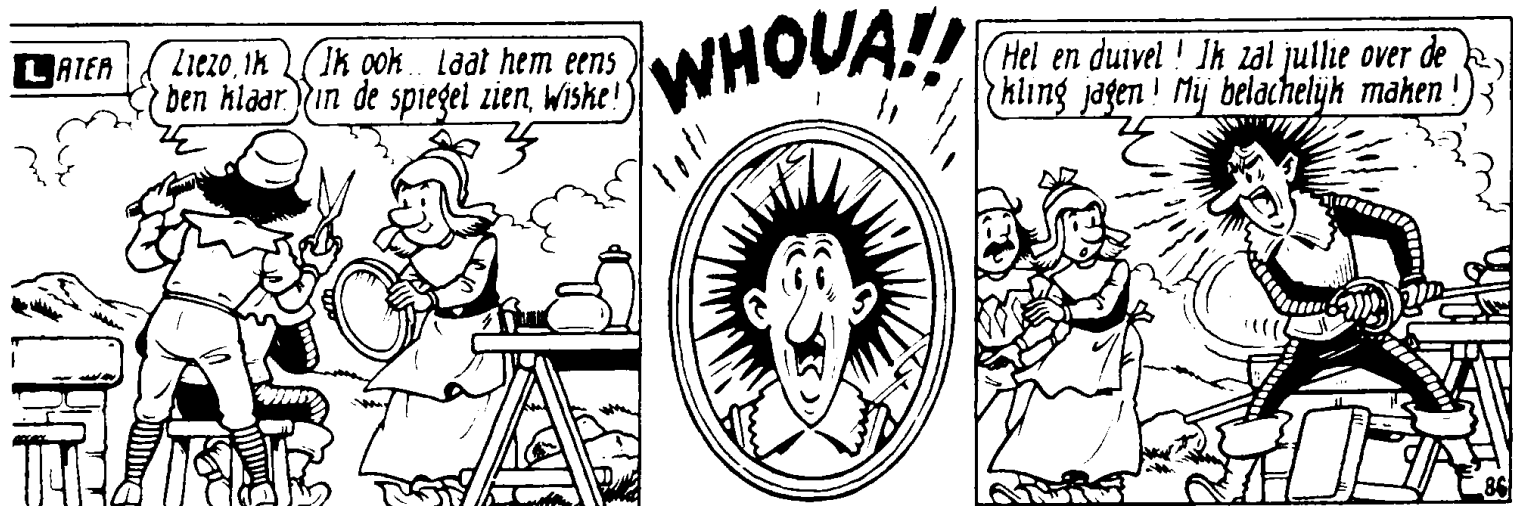
HORIZONTAAL

1. De volgende dag al dring ik erop aan het saai te maken. 6. Loop een varken niet na, want het wil alles voor zichzelf houden. 10. Er gaan er nog 5 mee, om er rondom te staan. 11. Is de onderofficier ter plaatse in de rivier, dan kan hij de bouwgraven aangeven. 12. Het is belachelijk om 'r met zo'n weer naar buiten te sturen. 13. Ik heb u al tien keer gezegd dat dat blubberige spul in het voedsel gebruikt wordt. 16. Ik wil zeker in geval van een beetje pijn, want ik ben er erg bang voor. 17. Hou je rustig, anders maak je een bons. 19. Het is dus zeer voor niets. 21. Toch vaart u hiermee niet op het water, maar rijdt u er mee over de weg. 24. Riep gij de onbekende om tussenbeide te komen? 25. Een Engelse slaapplek. 28. Men heeft 'r buiten een drijfrad neergezet. 29. Maak de barak gereed voor de sloop. 30. Het slot van het begin van 31. 31. Is dit niet een weinig een teken van gelijkheid?

VERTICAAL

1. Het paleis vóór 'm doet een beetje traag aan. 2. Toen het volk om de ploeg vroeg kreeg het een ontkennend antwoord. 3. Derde van de groep kreeg een geweldige applaus. 4. Bid omgekeerd om 'n Italiaanse rivier. 5. De lacher is twee maal afkomstig uit het beloofde land. 7. Waarom is je uniform laatsteleden nu niet aangekomen om foto's te maken? 8. Ik loop te kerk in door het zingen dat ik er hoor. 10. Ongeveer op die manier iets. 14. Om wat te kieke af te maken, is geen aangenaam karwei. 15. Opnieuw draaiend en terugkomend. 18. Het stuit me tegen de borst uit de zon de plenzende regen in te moeten lopen. 20. Die Rus werd graag in raket naar de maan gestuurd. 22. Moet er zijn voor 't ongeschonden boek dat vroeger schijnt zorgen? 23. Ofschoon ze erg vrolijk is, vind ik 'r ijskoud. 26. Hang er 5 aan vlaggestok. 27. Zal ik 's voor het dier Duits kaartspel spelen?

de hippe heksen

panda en de video-val

recept

Hersenenpasta

Hersenen behoren culinair gezien tot de fijnste organen. Kalfshersenen worden het meest gebruikt. Rund- en varkenshersen ook wel maar bevatten veel cholestrol. Begin de hersenen uit te wassen in licht gezouten water. Enkele uren laten staan en als nodig verseren. De vliezen zijn daarna gemakkelijk

te verwijderen. Laat water aan de kook komen met wat verse groenten en wat zout. Als het water kookt laat men de hersenen er voorzichtig inglijden om gaar te trekken in 15 min., maar kook ze niet. Af en toe laten afkoelen in eigen kooksap, liefst in de koelkast. Doe in een pannetje wat roomboter, maar niet bruin laten worden en doe

er de hersenen bij. Op matig vuur laat u de hersenen warm worden. Prik er voortdurend met een vork in en roer goed. Zo ontstaat vanzelf een pasta. Maak hem op smaak af met peper en zout. Eet ze lekker op, op bruin of geroosterd brood. U kunt ook als variatie de helft van het gewicht van de hersenen Saksische leverworst of crème de paté bij smelten.

oplossing van gisteren

- h - k - k i
naar lin
- a r a b e s
a r t s - n u
- i - o e l e
r a k - e n i g
s t e r n - n e
- e l - a d e l

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad

Direktie: J.J.M.H. Drehmans voorzitter
J. Drost
Hoofredactie: B.P.M. Romijn
G.A.M. de Rouw
Hoofdkantoor: In de Cramer 37
6411 RS Heerlen
Postbus 3100
6401 PD Heerlen
Bank: Paribas, Heerlen
rekening 63 36 90 015
Giro: 1035100
Abonnementenafdeling: Telefoon 045-739881
Advertentieafdeling: Telefoon 045-739886

Veiligheidstroepen treden hard op tegen demonstranten

Zeventien doden op protestdag in Chili

ANTIAGO - Tijdens de vierde nationale protestdag in Chili zijn zeventien doden, onder wie drie kinderen, en gewonden gevallen. Dit heeft Alfonso Marquez, secretaris-generaal toegevoegd aan het kabinet, gisteren bevestigd. Volgens persberichten zijn er verspreid over het hele land twaalfhonderd mensen gearresteerd.

Pinochet had een uitgaansverbod van half zeven 's avonds tot half zes 's morgens afgekondigd en in de hoofdstad Santiago een troepenmacht van achttienduizend man in paraatheid gebracht in verband met de protestdag. Hij had aangekondigd dat de veiligheidstroepen hard op zouden treden.

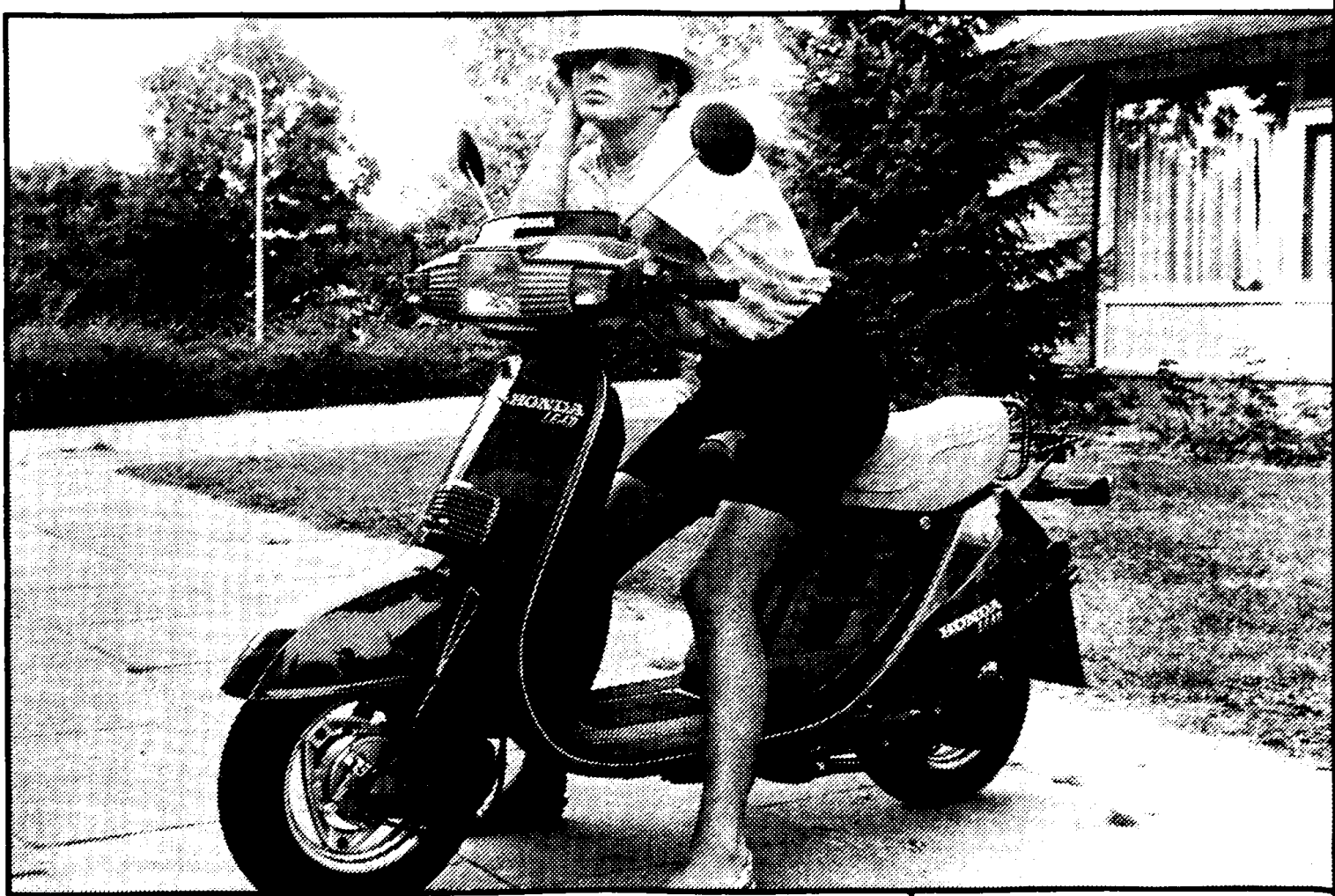
De meeste doden vielen in de uren dat het uitgaansverbod van kracht was door kogels van de veiligheidstroepen. De militaire bevelhebber van Santiago, generaal Osvaldo Hernandez, verklaarde gisterochtend dat er doden zijn gevallen, toen de veiligheidstroepen zich hadden moeten verdedigen tegen aanvallen

van de betogers. Eerder op de (donderdag) kwam een 9-jarig jongetje om in Vina Delmar, 120 kilometer ten noordwesten van Santiago, toen hij een pakje oprapte dat explodeerde.

Hard

In Santiago kwam het tot een treffen tussen betogers en veiligheidstroepen toen inwoners van een arme wijk het uitgaansverbod naast zich neerlegden en, ondanks de aanwezigheid van zwaarbewapende troepen, barricades van brandende autobanden oprichtten. Het leger en de politie traden buitengewoon hard op. Zij achtervolgden de demonstranten zelfs tot in hun huis. Inwoners vertelden dat de veiligheidstroepen in de lucht schoten, toen betogers op potten en pannen begonnen te slaan, een traditionele manier van protest.

Ook tegen journalisten werd hard opgetreden. Een cameraman en een geluidsman van de Westduitse zender ZDF werden geschopt en gestompt toen zij opnames maakten in Santiago. De ZDF heeft naar aanleiding hiervan een protest ingediend bij de Chileense ambassade in de Bondsrepubliek.

Scooter weer in opmars

HEERLEN — De scooter, die de laatste jaren steeds meer in populariteit achteruit is gegaan, blijkt weer in opmars. De steeds stijgende benzineprijzen doen kennelijk de wegbe-

Giftige stof bij Keulen in Rijn

KEULEN - Bij Leverkusen in de buurt van Keulen is dinsdag 750 kg van de mogelijk kanker-
verwekkende stof Chlornitrobenzol (CNB) de Rijn ingestroomd, zo heeft een woordvoerder van het chemische concern Bayer gisteren meegedeeld. Het ongeluk gebeurde door een storing in de produktie-installaties.

Volgens het gas-, elektriciteits- en waterbedrijf in Keulen bestaat geen gevaar voor de drinkwatervoorziening in Nederland. Chlornitrobenzol komt vrij bij de produktie van farmaceutica en plantebestrijdingsmiddelen. Volgens de Bayer-functionaris kon een groot deel van het ontsnapte spul worden opgevangen en onschadelijk worden gemaakt.

Vorig jaar ontsnapte een grote hoeveelheid CNB in Main bij Frankfurt in de Rijn, waardoor de drinkwaterbereiding uit Rijnwater in Nederland van tijd tot tijd moest worden stopgezet.

Eis twaalf jaar voor ontvoerder

DEN BOSCH - Officier van Justitie mr. R. Peters heeft gisteren twaalf jaar gevangenisstraf geëist tegen de 34-jarige F.C.B. uit het Westduitse Konstanz, een van de vier verdachten die terecht staan voor hun aandeel in de ontvoering van Toos van der Valk uit Nuland. Drie andere verdachten hoorden donderdag al vijf, tien en twaalf jaar tegen zich eisen.

C.B. verklaarde als een onbelangrijke tussenschakel te hebben gefungeerd bij de ontvoering. Hij zou slechts boodschappen hebben doorgegeven van de hoofdvoerder van de ontvoering, de 32-jarige G.R. naar de contactman met de familie Van der Valk, de 35-jarige G.T.

Mr. Peters hechtte aan zijn verklaring weinig geloof. Hij werd daarin bevestigd door de tijdens de zitting afgelegde getuigenverklaringen van twee medeverdachten. Mede op grond van die verklaringen stelde mr. Peters dat C.B. ook bij de voorbereiding van de ontvoering betrokken was. Daarnaast zou hij twee maal de gang van zaken rond de overdracht van de twaalf miljoen gulden losgeld geregeld hebben en was hij bij de overdracht ook aanwezig.

De uitspraken voor alle vier de Italianen volgt op 25 augustus.

Directie ABP ontkent alles

vervolg van pag. 1

Enig verband tussen de brief van die meneer Meijer en de aankoop enkele maanden later van winkelcentra in Spijkenisse en Oegstgeest wordt door het ABP afgewezen. Achteraf pas werd ontdekt, dat het ABP door deze aankopen indirect toch zaken had gedaan met genoemde Meijer. Deze had beide projecten aan de Westland-Utrecht Hypotheekbank verkocht. Het ABP had een overeenkomst met de WUH, waardoor deze verplicht was onroerend goed aan het ABP over te dragen. „Wij konden dus niet meer terug zonder het ABP te schaden”, luidt de verdediging van de directie.

Dat de organisatiestructuur bij het ABP niet optimaal is wordt door de directie toegegeven, zij het met de aantekening, dat al geruime tijd aan een verbetering wordt gewerkt. „Onder meer door ziekte en het vertrek van functionarissen van het ABP kon de reorganisatie van de afdeling onroerend goed pas medio mei 1982 ter hand worden genomen. Met name is op bepaalde punten de scheiding van functies verbeterd, terwijl voorts meer gewerkt wordt met externe adviezen”, zegt de directie. Dat er door die reorganisatie onrust is ontstaan, is onvermijdelijk, vindt de directie, alhoewel die onrust haar zorgen blijkt te baren.

Uitvoering wordt in de verklaring ingegaan op de beleidsresultaten en het rendement op het onroerend goed. Gesteld wordt dat door het nieuwe beleid van de directie het bezit van het ABP beter gespreid is en uitzicht biedt op veiligere rendementen. „Het rendement op onroerend goed, dat sinds 1978 geleidelijk was gedaald, is in 1982 gestegen. Mede door de veelbesproken aankopen zal dit rendement ook in 1983 verder toenemen”, verzekert de ABP-directie. Opgemerkt wordt verder dat het ABP relatief weinig klachten heeft over leegstand en huurachterstand.

Partijen Tsjaad consolideren hun positie

DIJAMENA - De regering president Hissene Habré en Tsjaad is gisteren in een goedzitting bijeengekomen om zich te beraden over de militaire situatie na de val van de staatsgreep in de stad Faya-Larau.

Tsjadische minister van voorlichting maakte bekend dat de Libische luchtmacht donderdagmiddag in vrijdagochtend bombardementen heeft uitgevoerd op Oum-Chakaba, een strategisch kruispunt in het noordoosten van Tsjaad, dat woensdagavond in handen kwam van de Tsjaadische regeringsleger. De bombardementen hielden gisteren in de loop van de ochtend op en de regeringsleger heeft de stad nog steeds in handen, aldus minister Boumaila Mahamat.

Volgens diplomaten is er een einde in de grondgevechten tussen de troepen van de door de Libie gesteunde Tsjadische opstandelingenleider Goukouni Weddeye Faya-Largeau hebben veroverd. Beide partijen consolideren nu hun positie, voordat zij een besluit nemen over de volgende stap in de strijd, zo menen de diplomaten.

Religieuzen wèl blij met bezoek paus

MASTRICHT - Veertien religieuze schrijvers in een open brief aan het bestuur van de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) de roeping van dat bestuur tegenover het bezoek van de paus aan Nederland en de benoeming van mgr. Simonis tot coadjutor met recht van opvolging in het aartsbisdom Utrecht te betreuren.

een brief aan bisschop Simonis heeft het bestuur van de KNR vorige week, dat het zich teleurgesteld voelde door de wijze waarop diens benoeming tot stand was gekomen.

De week publiceerde het bestuur een brief aan alle congregaties en orden, waarin een afwachtende houding tegenover het bezoek van de paus werd ingenomen en de religieuzen op het hart werd gedrukt om financiële steun aan het

bezoek niet te koste te laten gaan van steun aan projecten ten bate van de armen.

Waardering

De veertien religieuze schrijvers, dat het bestuur van de KNR weet, dat duizenden kloosterlingen blij zijn met de benoeming van mgr. Simonis en met het bezoek van de paus aan Nederland. Zij verklaren het zeer te waarderen, dat het bestuur van de KNR zich bereid heeft verklaard met mgr. Simonis samen te werken.

Tot de ondertekenaars van de brief behoren de Dominicaan prof. dr. J. van der Ploeg, emeritus-hoogleraar te Nijmegen, en de Benedictijn P. Van den Biesen, prior van de abdij Slangenburgh-Doetinchem.

Engelse dokter: „Doodt de stervenden na kernaanval”

CHIPPENHAM - Een Engelse huisarts heeft het advies van de regering in Londen opgevolgd en voor zijn patiënten een handeling samengesteld wat te doen na een nucleaire aanval. Een van de adviezen is stervenden met een grote steen op het hoofd dood te slaan. De arts zei gisteren dat veel van zijn patiënten hem dankbaar zijn voor het tien punten tellende overlevingsplan. „Omdat we geen voorraden medicamenten voor de bevolking hebben, lijkt het me het beste dat stervenden met een grote steen worden doodgeslagen”. In zijn pamflet, waarvan hij er 200 heeft uitgedeeld, doet hij een beroep op mensen die na een atoomaanval stervend zijn niet op plaatsen te blijven waar ze water kunnen verontreinigen of ziekten verspreiden. Williams ontkende dat het een macabere grap was. Dat verweet hij juist het ministerie van binnenlandse zaken dat mensen aanraadt na een kernbomaanval een kruidenkuur te nemen.

GENEVE - Een bewaker van de gevangenis in Genève heeft bekend Licio Gelli, de leider van de Italiaanse vrijmetselaarsloge P-2, geholpen te hebben bij zijn ontsnapping. Jean-Pierre Trembley, de onderzoeksrechter die de zaak behandelt, wilde niet zeggen wie de bewaker was, maar hij vertelde dat hij Gelli met zijn eigen auto vanuit de gevangenis over de grens met Frankrijk had gebracht.

De rechter zei dat er geen twijfel was dat Gelli uit de gevangenis is ontsnapt en niet ontvoerd zoals eerst gedacht werd. De bewaker had voor zijn diensten een beloning van 30.000 gulden ontvangen. „De bewaker gebruikte zijn eigen sleutels om de cel van Gelli te openen. Gelli liep door de gang naar beneden en verborg zich in de auto van de bewaker”, aldus Trembley.

De bewaker heeft Gelli rechtstreeks naar de Franse grens gebracht. De grens is gemakkelijk te overschrijden omdat het een bosrijk gebied is zonder grensafrastering.

Minister Scalfaro stelde verder dat het moeilijk was van de Zwitserse autoriteiten informatie los te krijgen over de verdwijning van Gelli. „Vanaf het eerste moment ontmoetten wij een vreemde terughoudendheid, die verder ging dan normaal”, aldus de minister.

Boodschapper

De politie zei dat de bewaker tijdens Gellis gevangenschap als boodschapper optrad en dat het duidelijk was dat vrienden van de vluchteling hem opwachten. De in scène gezette ontvoering was zo zorgvuldig uitgevoerd dat Gelli en de bewaker buiten de gevangenis muur ook een klimhaak achterlieten.

Niet normaal

De Italiaanse minister van binnenlandse zaken, Oscar Luigi Scalfaro, leverde ongezouten kritiek op de Zwitserse autoriteiten. Tegenover het dagblad La Stampa verklaarde hij: „Er is iemand uit de gevangenis verdwenen in een land, waar alles perfect lijkt te functioneren. Deze keer heeft kennelijk alleen Gelli perfect gefunctioneerd”. Ook in andere bladen waren ironische commentaren te lezen over „het al te perfecte Zwitserland”.

Minister Scalfaro stelde verder dat het moeilijk was van de Zwitserse autoriteiten informatie los te krijgen over de verdwijning van Gelli. „Vanaf het eerste moment ontmoetten wij een vreemde terughoudendheid, die verder ging dan normaal”, aldus de minister.

Hij zei dat de Italiaanse autoriteiten weinig meer wisten dan hetgeen in de kranten is verschenen. Telefoonlijnen naar Genève leveren niets op, aldus de minister. De 64-jarige Gelli, de meestgezochte man van Italië, werd vorig jaar in Genève aangehouden toen hij bij een bank van een geheime rekening tientallen miljoen gulden wilde opnemen. Het geld was daar gestort door Zuidamerikaanse filialen van de Banco Ambrosiano, de grootste particuliere bank van Italië. Gelli was nauw verbonden met Roberto Calvi, de voormalige directeur van de Banco Ambrosiano, die vorig jaar in Londen dood werd aangetroffen hangende onder een brug. De Italiaanse justitie vaardigde tegen Gelli een internationaal arrestatiebevel uit. Hij werd beschuldigd van staatsgevaarlijke activiteit, vorming van een criminele vereniging, afpersing, spionage en fraude.

De 64-jarige Gelli, de meestgezochte man van Italië, werd vorig jaar in Genève aangehouden toen hij bij een bank van een geheime rekening tientallen miljoen gulden wilde opnemen. Het geld was daar gestort door Zuidamerikaanse filialen van de Banco Ambrosiano, de grootste particuliere bank van Italië. Gelli was nauw verbonden met Roberto Calvi, de voormalige directeur van de Banco Ambrosiano, die vorig jaar in Londen dood werd aangetroffen hangende onder een brug. De Italiaanse justitie vaardigde tegen Gelli een internationaal arrestatiebevel uit. Hij werd beschuldigd van staatsgevaarlijke activiteit, vorming van een criminele vereniging, afpersing, spionage en fraude.

De 64-jarige Gelli, de meestgezochte man van Italië, werd vorig jaar in Genève aangehouden toen hij bij een bank van een geheime rekening tientallen miljoen gulden wilde opnemen. Het geld was daar gestort door Zuidamerikaanse filialen van de Banco Ambrosiano, de grootste particuliere bank van Italië. Gelli was nauw verbonden met Roberto Calvi, de voormalige directeur van de Banco Ambrosiano, die vorig jaar in Londen dood werd aangetroffen hangende onder een brug. De Italiaanse justitie vaardigde tegen Gelli een internationaal arrestatiebevel uit. Hij werd beschuldigd van staatsgevaarlijke activiteit, vorming van een criminele vereniging, afpersing, spionage en fraude.

De 64-jarige Gelli, de meestgezochte man van Italië, werd vorig jaar in Genève aangehouden toen hij bij een bank van een geheime rekening tientallen miljoen gulden wilde opnemen. Het geld was daar gestort door Zuidamerikaanse filialen van de Banco Ambrosiano, de grootste particuliere bank van Italië. Gelli was nauw verbonden met Roberto Calvi, de voormalige directeur van de Banco Ambrosiano, die vorig jaar in Londen dood werd aangetroffen hangende onder een brug. De Italiaanse justitie vaardigde tegen Gelli een internationaal arrestatiebevel uit. Hij werd beschuldigd van staatsgevaarlijke activiteit, vorming van een criminele vereniging, afpersing, spionage en fraude.

Ondermijnen

Licio Gelli was voorzitter van de illegale vrijmetselaarsloge P-2, waarvan Italiaanse ministers, generaals en zakenlieden deel uitmaakten. Italiaanse rechters verklaarden P2 ervan te verdenken de grondwetelijke orde in het land te hebben willen ondermijnen.

VS wil kabinet-Libanon redden

JERUZALEM - De Verenigde Staten doen op dit moment alle moeite de Libanese regering onder president Amin Gemayel te redden, aangezien Washington vreest dat het Libanese kabinet zal vallen na de jongste botsingen tussen Druzen aan de ene en het geregelde leger en christelijke milities aan de andere kant. Naar vrijdag in ingelichte politieke kringen in Jeruzalem werd vernomen, is het proces te komen tot terugtrekking van alle buitenlandse troepen uit Libanon hierdoor voorlopig op de achtergrond geraakt.

AMSTERDAM - Het wrak van het VOC-schip „Het Wapen van Amsterdam”, dat voor de zuidkust van IJsland sinds 1667 tien meter diep onder het zand bedolven ligt, wordt na de berging ervan volgend jaar misschien naar Nederland getransporteerd.

De Nederlandse ambassadeur in IJsland, jhr J. Huydecoper, vertelde gisteren dat enkele ministers van IJsland voor deze gedachte zijn, aangezien IJsland vrijwel geen mogelijkheden heeft om het schip zelf te conserveren en te bewaren in een museum. Maar voordat hierover iets geregeld kan worden, moet er eerst een oplossing komen voor de vraag wie nu eigenlijk eigenaar van het wrak is. Beide landen claimen dat eigenaarschap. Rondom het wrak is de afgelopen weken een ijzeren damwand geslagen. De bedoeling is om het zand uit het zo gevormde dok weg te zuigen, waarna het wrak zichtbaar moet worden. Half september verwacht men een eerste blik op het wrak te kunnen werpen,

Wrak VOC-schip mogelijk toch naar Nederland

waarna het zand er weer over heen gestort wordt. Daarmee moet het wrak dan goed ingepakt in het zand de winter doorkomen.

Plastic

Volgend jaar mei hoopt men het zand helemaal weg te kunnen zuigen, zodat het wrak geheel vrijkomt. Wat er daarna gaat gebeuren

is nog niet duidelijk. Maar de ploeg bergers, een dertigtal IJslandse particulieren die inmiddels de vereniging „Het Goudschip” hebben opgericht, wil het wrak met plastic inpakken en vervolgens omhoog laten komen door water in het dok te laten lopen.

De verwachtingen omtrent het wrak zijn hoog gespannen. Volgens Arni Johnsen van de vereniging „Het

Goudschip” bestaat er alle kans dat een vrijwel compleet en intact schip tevoorschijn zal komen. Daardoor kan de vondst een uniek karakter krijgen. De bergers hebben de afgelopen maanden een weg van 22 kilometer lengte aangelegd voor de aanvoer van zwaar materieel.

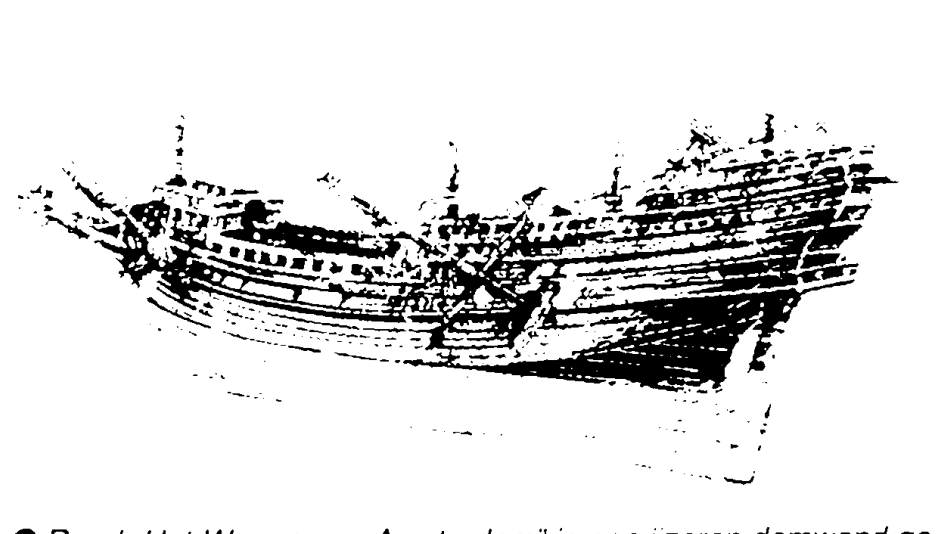
Diamanten

Uit historisch onderzoek naar het schip is tot nu toe niet duidelijk geworden wat voor lading het schip aan boord had. „Het wapen van Amsterdam” was in 1667 op de thuisreis en had dus veel oosterse goederen aan boord. Maar ook is het mogelijk dat er ruwe diamanten aan boord waren. Uit de VOC-archieven blijkt dat direct na de strandings van de VOC een onderzoek naar die diamanten heeft ingesteld. Maar niet duidelijk is of die inderdaad geborgen zijn.

Johnsen stelt nadrukkelijk dat het

de bergers niet om de lading gaat, maar slechts om de historische waarde van het schip. Maar op vragen daarover zei Johnsen dat tot nu toe met nog geen enkele VOC-expert contact is opgenomen. Ook is tot nu toe van IJslandse zijde

geen archeologische begeleiding aanwezig geweest. En met de berging zo spoedig in zicht maken Nederlandse VOC-experts zich toch wel ongerust over de juiste behandeling van dit mogelijk unieke wrak van een VOC-schip.

● Rond „Het Wapen van Amsterdam” is een ijzeren damwand geslagen. Uit het zo gevormde dok wordt het zand weggezogen.

Onderzoekscommissie affaire-Valk voor zware taak

Militaire missie: intriges roddel en afgunst

Door Jos Heymans

HEERLEN - De commissie van wijze mannen, die een onderzoek gaat instellen naar de rol van de toenmalige Nederlandse Militaire Missie in Paramaribo, zal vrijwel direct worden geconfronteerd met een wereld vol intriges, roddel en afgunst. Dit feit, gevoegd bij de tegenstrijdige verklaringen van de betrokkenen in deze geruchtmakende zaak, maakt een reconstructie van de werkelijke gebeurtenissen extra moeilijk, zo niet onmogelijk.

Hoofdrólspeler in het drama is kolonel Hans Valk, van 1975 tot 1980 chef van de Nederlandse Militaire Missie in Paramaribo. Bijrollen zijn weggelegd voor de misseleden, de kapiteins Clements en Briare, voor kolonel Maarseveen, Valks opvolger in Paramaribo en overste De Jong, die in het kader van de ontwikkelings samenwerking naar Suriname was gezonden. Inhoud van het script, de mogelijke betrokkenheid van Nederlandse militairen bij de Surinaamse staatsgreep van 25 februari 1980.

Kolonel Valk heeft zijn taak als hoofd van de missie veel te ruim geïnterpreteerd en hij geeft dat ook grif toe. „Als ik in mijn contacten met de Surinaamse officieren en onderofficieren een stap verder was gegaan, dan had ik daadwerkelijk een aanzet tot de staatsgreep gegeven”. Het is aan de onderzoekscommissie uit te zoeken of Valk niet al een stap teveel had gedaan.

Vast staat in ieder geval, dat Valk zoveel voor als na de staatsgreep - op dusdanig goede voet met de coupleplegers stond, dat de indruk van zijn betrokkenheid kon ontstaan. Dat ging zelfs zover, dat Valk werd gecompimenteerd met zijn geslaagde staatsgreep. Valk: „Om van het gezeur af te zijn, gaf ik dat grif toe. Zo van ja hoor, natuurlijk heb ik die coup gepleegd. Maar wie verwacht nu, dat zo'n uitspraak serieus genomen wordt”.

Geheime nota
Over het gedrag van Valk in Paramaribo zijn tal van belastende verklaringen afgelegd, die onder meer zijn vervat in de geheime nota van de Contra Inlichtingen Dienst (CID) van december 1981. Een belangrijke bron voor dit rapport was kolonel Maarseveen, in 1980 Valks opvolger als hoofd van de missie, en van wie bekend is dat hij een hekel had aan het populaire gedrag van Valk en aan de wijze waarop Valk met jan en alleman in Suriname contacten onderhield.

Kolonel Gerrit Maarseveen, inmiddels gepensioneerd, is jarenlang topman geweest van de CID, het onderdeel van de inlichtingendienst van de landmacht dat zich bezig houdt met de handel en wandel van de eigen militairen.

Een van zijn ondergeschikten was majoor Koenders, die samensteller van de geheime nota waarin de beschuldigingen aan het adres van Valk worden geuit. Als voormalig medewerker van de CID werd Maarseveen natuurlijk op zijn woord geloofd.

Maarseveen had een hekel aan Valk, door wiens toedoen hij bij de onafhankelijkheid van Suriname in 1975 als hoofd van de militaire missie werd gepasseerd.

Toen Maarseveen in 1980 uiteindelijk wel hoofd werd en zich in Suriname vestigde, had hij tegenover zijn misseleden geen goed woord over voor zijn voorganger. „Als de naam van Valk viel, liep hij al rood aan”, verklaren oud-misseleden. In die tijd kwamen ook alle verhalen los over het privilege van Valk, dat zich zou hebben onderscheiden door drankmisbruik en seksuele uitpattingen.

Spion
De nieuwe machthebbers in Suriname waren niet erg gelukkig met de komst van Maarseveen. Het was hen bekend dat de kolonel voor de CID had gewerkt en zij beschouwden hem daarom als een spion. „Die moeten we hier niet”, zou een van de coupleplegers, Mijns, hebben gezegd.

In de periode dat Maarseveen de scepter over de missie zwaaid, heeft hij alles in het werk gesteld de overige leden van de missie te vervangen. Hij stuurde rapporten naar Den Haag over de wel erg hechte band tussen de misseleden en de coupleplegers.

Gevoegd bij de geruchten dat Valk de geestelijke vader van de staatsgreep is geweest, ontstond in Den Haag de indruk dat de misseleden te veel „versurinaamiseerd” waren. Defensie ging dan ook akkoord met de vervanging.

Wrijving

Maar ook andersom was er wrijving. Maarseveen slaagde er niet in een goed contact te krijgen met de militaire leiders in Suriname in tegenstelling tot zijn ondergeschikten. Hij werd door Bouterse bij diverse gesprekken niet toegelaten, zijn ondergeschikten daarentegen wel.

Het was een moeilijke tijd voor Maarseveen, die Surinaamse periode. Hij was naar Paramaribo gekomen om een nieuwe missie op te zetten, maar zijn werk leidde slechts tot opheffing van de missie. De voorgenomen vervanging van majoor Nijs, de kapiteins Clements en Briare, de luitenant Lorwa en Van Dijk en de overige leden schoot bij Bouterse in het verkeerde keelgat. De Surinaamse leiders wensten deze mensen met hun jarenlange ervaring niet vervangen te zien. Toen de Nederlandse regering toch voet bij stuk hield, zei Bouterse: „Dan gaan ze allemaal maar naar huis. Dan hebben we helemaal geen missie meer nodig”.

Overspannen

Maarseveen keerde in mei 1981 gefrustreerd en overspannen naar Nederland terug. Zijn hekel aan Valk was in die periode alleen maar gegroeid. Want waar Valk slaagde, faalde Maarseveen. Geruime tijd moest Maarseveen zich onder medische behandeling stellen om de teleurstelling te verwerken. In diezelfde periode vonden de verhooren van de CID - onder leiding van majoor Koenders - plaats.

Tijdens die verhooren heeft Maarseveen gewezen op de mogelijke betrokkenheid van Valk bij de staatsgreep. De verhalen daarover in Suriname waren immers niet van de lucht. Valk had toch een uitstekende verstandhouding met Bouterse gehad. Hij had hem geadviseerd bij tal van zaken en waarom dus ook niet bij het plegen van de coup. Bovendien beschikte Maarseveen over een getuige. In Paramaribo was inmiddels de burgerambtenaar Peter Meijer gearriveerd als secretaris van het hoofd van de militaire missie. Meijer werd door de misseleden beschouwd als een handlangers van Maarseveen.

Hij bleef bij de opheffing van de missie als enige achter in Paramaribo, omdat hij niet alleen secretaris van het hoofd van de missie maar ook van de militair attaché was. En in de plaats van Maarseveen zou in ieder geval een nieuwe attaché komen.

Brief

Deze Peter Meijer onderhield van uit Paramaribo een geregelde correspondentie met zijn ex-baas, kolonel Maarseveen. Op 16 juni 1981 schreef Meijer aan Maarseveen over de mogelijke betrokkenheid van de militaire missie bij de staatsgreep een acht kantjes tellende brief.

Uit die brief: „Op 18 mei kwam de familie Lorwa (een van de misseleden - red.) in ons hotel en moesten we natuurlijk weer aanhoren wat voor slecht mens u wel was en hoe gezellig en leuk het wel was (zuipen en financieel) toen de kolonel Valk

nog Hoofd van de Missie was. Nico (Lorwa - red.) beseft niet eens dat hij het niet lang meer maakt, als hij z'n levenswijze niet snel verandert”.

„Op een avond had hij zoveel gedronken dat hij vrijuit ging praten over de coup en vertelde dat deze bij Clements met medeweten van Valk was afgerond en dat ze bij Clements zijn vertrokken (u weet wel wie „ze” zijn)”.

Met die „ze” bedoelde Meijer de groep rond Desi Bouterse. Deze brief was voor Maarseveen het bewijs, dat Valk bij de staatsgreep betrokken was geweest. Hij kopieerde de brief - ondanks het verzoek van Meijer de brief vertrouwelijk te houden - en toonde 'm aan iedereen binnen het ministerie van defensie. Een afdruk belandde zelfs op het bureau van secretaris-generaal Peijnenburg.

Teleurstelling

Voor Maarseveen moet het een teleurstelling zijn geweest, dat door het ministerie niet onmiddellijk actie werd ondernomen. De brief van Meijer werd gevoegd bij de reeks van verklaringen over het gedrag van Valk, die door de Contra Inlichtingen Dienst waren verzameld. Van Valk had men bij de Dienst inmiddels al een behoorlijk dossier.

In de zomer van 1981 vonden de verhooren plaats. Kapitein Kees Briare: „Ook Clements en ik zijn bij majoor Koenders in Apeldoorn op bezoek geweest. We hebben toen nog een klacht willen indienen tegen kolonel Maarseveen. Die had tegen majoor Nijs gezegd, dat hij mij in Suriname standrechtelijk had willen laten fusilleren. Maar Koenders raadde mij een klacht af. Er is al genoeg rotzooi, zei hij”.

Rotzooi was er inderdaad ruimschoots. In Paramaribo waren moeilijkheden ontstaan in de verstandhouding tussen Peter Meijer en de nieuwe militair attaché, kolonel Van Tusschenbroek. De kolonel deed in oktober 1981, bij een tussentijds bezoek aan Nederland, zijn klacht over Meijer. Majoor Koenders werd naar Paramaribo gezonden en voerde daar een groot aantal gesprekken met Meijer. Bovendien kon Koenders, nu hij toch in Para-

maribo was, de zaak Valk ter plekke onderzoeken.

Geen bewijzen

Koenders schreef op 7 december 1981 zijn geheime nota, vol met verdachtmakingen aan het adres van Valk. Maar de verdachten - hoe aannemelijk ook - werden niet met bewijzen onderbouwd. Het rapport belandde keurig op het bureau van de toenmalige minister van defensie, Van Mierlo. Het is niet duidelijk wat er met die notitie is gedaan.

Er waren al vaker verdachten jegens Valk gerezen maar bewijzen konden nooit worden geleverd. Wat dat betreft had de nieuwe geheime nota niets nieuws toe te voegen. De bewindsman zag dan ook geen aanleiding een nader onderzoek in te stellen. De CID, overtuigd van zijn gelijk, was op z'n teentjes getrapt door de houding van de minister.

Het rapport lekte uit en leidde in januari van dit jaar tot vragen in de Tweede Kamer. Maar minister De Ruiter ontkende elke Nederlandse betrokkenheid bij de staatsgreep en wilde geen onderzoek in te stellen. Nu, vier maanden later, moet de bewindsman op die mededeling terugkomen.

„IK WAS EEN VOORBEELDIG POLITIEMAN” GEVOELIGE STRAF VOOR MISHANDELEN ZWERVERS

door jan a.c. de klerk

DÜSSELDORF - De rechtbank in Düsseldorf heeft politie-commissaris Manfred Rieper (30) voor het mishandelen en kwellen van zwervers in de Altstadt van Düsseldorf gestraft met 2½ jaar gevangenisstraf. Het openbaar ministerie bij die rechtbank had er 4½ jaar cel voor gevorderd. Drie ondergeschikten van commandant Rieper van de Altstadt-politiepost kregen ereen jaar en negen maanden, acht maanden en zes maanden vrijheidsstraf voor

Met het vonnis van de rechtbank is een eind gekomen aan een geruchtmakend proces dat bijna drie maanden heeft geduurd en een schril licht heeft geworpen op het optreden van Rieper en zijn knechten bij een poging de zwervers voorgoed uit de Dusseldorfer Altstadt te verbannen. Daarbij werden de mannen en vrouwen uit de Zelfkant van het bestaan ernstig mishandeld met wapenstukken en blote vuisten en werd hen door schijnexecties dreigementen met verdinking in de Rijn angst ingeboezemd. Na de mishandelingen moesten de zwervers hun bloed en urine van de bodem oplikken.

Manfred Rieper heeft aanvankelijk geweigerd zijn mond open te doen. Pas tegen het einde van het proces heeft hij de ernstige feiten toegegeven. Hij is evenwel veel herinneringen verloren door medicamenten die hij voor een laag- en leerkwaal zou moeten hebben slikken.

● Zwerver in Düsseldorf Altstadt.

Aan het eind van het proces heeft hij meer dan een uur de tijd genomen om zelf zijn ooterekenbaarheden aan te tonen. „Moreel mag ik dan wel schuldig zijn, de vraag is of ik dat ook juridisch ben”, zei hij. Hij was door zijn ziekte dodelijk ongerust dat hij voor de politiedienst zou

LONDEN - De Britse vereniging ter bestrijding van slavernij, de Anti-Slavery Society, gaat onderzoeken in hoeverre kinderen van buitenlandse werknemers in Nederland ingeschakeld worden in het arbeidsproces. Een Turks socioloog, die in eerste instantie voor deze gerenommeerde Londense mensenrechtenorganisatie onderzoek heeft verricht, geeft twee voorbeelden: Turkse minderjarige die spijbelen om in de kassen van het Westland te werken, en Marokkaanse jongetjes die zonder dat hun ouders ervan weten zichzelf aanbieden aan homoseksuelen in Amsterdam.

Concrete bewijzen zijn moeilijk te vergaren, maar kinder-

Onderzoek naar kinderarbeid in Nederland

arbeid is een constante bron van snelle, gemakkelijke en zeer lucratieve neveninkomsten, die niet in Nederland, maar ook in West-Duitsland, België en Frankrijk voorkomt. Leah Levin van de Anti-Slavery Society hoopt een grondig onderzoek in te stellen naar deze vormen van kinderarbeid, vooral aangaande de tweede generatie van kinderen van buitenlandse werknemers. De vereniging heeft in de werkgroep ter bestrijding van slavernij van de Verenigde Naties in Genève verslag uitgebracht over dergelijke kinderarbeid in West-Duitsland. Daar worden zelf clandestien kinderen onder de 16 jaar aangeboden op een arbeidsmarkt die tussen september en oktober wordt gehouden. Het gaat om kinderen die werken in kleine cafetaria's, in im- en exportwinkels die georganiseerd zijn door Turken, en betrokken zijn bij schoonmaakwerkzaamheden van kantoren.

Wordt Duitsland politierechtsstaat?

Veel kritiek op nieuwe „ausweis”

BONN - Loopt de Bondsrepubliek Duitsland gevaar van 1984 een politierechtsstaat te worden? Daarover wordt tegenwoordig heftig gediscussieerd. Aanleiding daartoe is het feit dat de regering een nieuw identiteitsbewijs wil invoeren, dat niet of nauwelijks te vervalsen zou zijn.

Op zich heeft vrijwel niemand er bezwaar tegen dat zo'n bewijs „zeker” moet zijn, dat wil zeggen uiterst moeilijk na te maken. Maar de tegenstanders van de door de regering en het voltallige parlement besloten plastic Ausweis vrezen misbruik.

Het nieuwe, 10,5 bij 7,4 centimeter grote, geplastificeerde identiteitsbewijs kan namelijk heel gemakkelijk door een computer worden afgelezen. Daardoor zal een tot nu toe ongekend controlesysteem ontstaan, waarbij de grote onzekerheid is wat de verschillende autoriteiten met alle gegevens van gecontroleerde burgers doen. Het schrikbeeld van de eventuele verwerking van George Orwell's beroemde roman „1984” is ontstaan.

Er kan een gigantisch netwerk van gegevens ontstaan. Want volgens een geheim besluit van de conferentie van ministers van binnenlandse zaken van de Westduitse deelstaten, kunnen de persoonlijke gegevens van burgers, die ooit met de politie in aanraking zijn geweest - onverschillig of het om getuigen of verdachten gaat - via de computer onderzocht worden.

Burgers zullen in de toekomst niet alleen meer gecontroleerd worden als er verdenking bestaat, maar vooral ook om te kijken of er verdenking kan zijn. Dat is een wezenlijk andere benadering dan tot nu toe, die mogelijk wordt gemaakt doordat de controle van het nieuwe identiteitsbewijs zowel technisch als wat de tijd betreft, geen probleem meer is.

Noodzakelijk

De bondsregering wijst de kritiek op het nieuwe identiteitsbewijs af.

Er wordt aan herinnerd dat het bewijs noodzakelijk is om voor terroristen te bestrijden. In verleden, vooral tijdens het treuge hoogtepunt van de aanstroom van de Rote Armee Fraktion (RAF) in de herfst van 1977, toen velen mensen koelbloedig werden vermoord, was gebleken dat terroristen vaak over vervalste papieren beschikten.

Verder meent de regering dat sprake is van hysterie. Zij verzekert dat de nieuwe bewijzen geen misbruikt zullen worden.

De regering wordt nu geconfronteerd met kritiek van onverdaagde deskundigen op de plastic Ausweis. De sociaal-democratische hoogleraar in de rechten, Hans-Joachim Bull, die jarenlang als regeringscommissaris was belast met de bescherming van computergegevens, gelooft dat de nieuwe identiteitsbewijzen de grondwettelijke rechten kunnen tasten.

En de christen-democratische e van de binnenlandse veiligheidsdienst in Hamburg, Christian Lotte, vindt dat de regering alle profities uit het oog verliest als zij „de miljoenen burgers voorziet van nieuwe Ausweis teneinde slechts maximaal dertig terroristen te kunnen”.

In tegenstelling tot de gestapo-thode die Rieper in Düsseldorf paste om de zwervers-scene uitbannen staat een poging om hetzede te bereiken in de buurstad Düsseldorf. Daar is begin deze maand voor 45 zwervers een training begonnen om uit dat armoedige bestaan te geraken. Een sociale verstraining die de weg naar realisatie moet vrijmaken. De mensen die er bij betrokken zijn tussen 23 en 57 jaar oud. Belangrijkste element van de training is om nieuw voor zichzelf te leren zorgen en verantwoording voor het eigen bestaan te dragen. Verslaafden aan alcohol en narcotica krijgen tevens een ontwenningsskuur.

(ADVERTENTIE)

Voor het opgeven van overlijdensadvertenties voor de krant van maandag bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 3 en 4 uur aan ons hoofdkantoor of telefonisch uitsluitend op 045 - 739200

Limburgs
Dagblad

In de Cramer 37

Heerlen

(ADVERTENTIE)

Zoals de bruid* is
verwelkomt
zij haar gasten!

De mooiste dag in haar leven krijgt een extra facet door haar ja-woord tegen dit speciale arrangement van Grand Hotel Heerlen.
- volledig verzorgde receptie van 1½ uur,
- inclusief bittergarnituur en drankjes voor 100 personen;
- 4 gangen diner voor 25 personen, inclusief wijn;
- overnachting in onze exclusieve bruidssuite, inclusief champagne en ontbijt op bed.
Haar mooiste feest krijgt van ons een speciale all-in prijs: f 2.795,-.

* Natuurlijk geldt dit ook voor alle bruidjes, die hun „ja” van 12½, 25, 50 of 60 jaar geleden op een bijzondere manier willen overdragen. Onze heer Wino Theuvsen zal graag alle bijzonderheden met u doornemen.

Grand Hotel Heerlen
Groene Boord 23, 6411 GE Heerlen, tel. 045 - 713846

zaterdag

Hilversum 1

Nieuws op elk heel uur.

7.02 Hallo hier Hilversum! 11.03 Z.I. 12.03 Eerst de man, dan de bal. 13.06 Wie in 't Nederlands wil zingen. 14.03 Pluche palace. 15.03 VARA's karavaan. 17.55 Mededelingen. 18.06 Atletiek (NOS). 18.09 Dingen van de dag. 18.30 Blaastest. 19.02 Van Opus One. 20.03 Internationaal Jazz Festival Amsterdam 1983. ca. 02.45-07.00 De NOS-nacht.

Hilversum 2

Nieuws om 7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.00, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.00, 20.00, 22.30 en 23.55 uur.

5.45 Het weer etc. 7.10 Gymnastiek. 7.20 Kinderplatenbak. 7.35 Aktua. 8.11 Sport na sport. 8.33 Toeraktua. 9.05 Gymnastiek. 9.15 Voor blinden en slechtzienden. 9.24 Waterstanden. 9.33 Bosboom en Bekoov. 12.00 De viool leeft in mij. 12.26 Land- en tuinbouw (NOS). 12.36 Aktua. 12.55 Agraria. 13.10 Harm Wiersma praat met... 14.00 Voorzichtig breekbaar. 14.33 De zomers van zestig. 15.10 RVU. 15.32 Avrodit. 17.00 Toppers van toen. 17.36 Radiojournaal. 18.10 Radiojournaal. 18.30 Overheidsvoorlichting. 18.40 Richting. 18.50 North Sea Jazz Festival 1983. 19.45 Jacques Ibert. 20.03 EO-zomer-info. 20.45 Laat ons de rustdag wijden. 21.30 Cursussen (herh.). 22.40 Deze week. 23.00 Postludium. 23.45 Het lied. 23.55-24.00 Nieuws.

Hilversum 3

Nieuws op elk heel uur.

7.02 Vroegop. 7.30 Rabarbara. 8.03 Pop Non Stop. 9.03 Gospel-Rock. 10.03 Popsop. 12.03 Los-Vast's Ronde door Nederland. 14.03 Tussenuur. 15.03 Disco-Express. 16.03 NCRV-zaterdag-sport. 18.04 De Avondspits. 19.02 Koploper. 20.03 Elpee-Pop. 22.02 Country Style. 23.02-24.00 Late Date.

Hilversum 4

Nieuws om 7.00, 8.00 en 13.00 uur.

7.02 Septiem. 8.05 Station tijdelijk gesloten. 9.00 In de kaart gespeeld. 10.30 Concerto Mattinale. 12.00 Kamermuziek uit Italië. 13.05 Diskotabel. 15.00 Akkoord. 15.30-17.00 Hilversum 4 op z'n breedst. 20.00 Schwetzingen Festspiele 1983. 21.30 Strijkkwartet. 21.45 Spektakel. 22.15-23.00 Laudate.

ROZ

12.30-13.00 Roz. Tussen de middag. 18.00 ANP-Nieuws. 18.03 ROZ-Actueel 18.20 Zomers ROZ-evenement. 18.50-19.00 Programma voor de Turken.

BRT 2

Nieuws: 8.00, 10.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.00, 24.00.

Limburg. 5.30 Welkom Week.

Golflengten en kanalen

Hilversum I: 298 m;
FM-kanalen 4 en 17
Hilversum II: 402 m
Hilversum III: 337, en 445 m;
FM-kanalen 13 en 28
Hilversum IV: kanalen 25 en 39
ROZ: FM-kanalen 13 en 28
BRT II: 555 m;
FM-kanalen 22 en 39
Luxemburg/RTL:
208 en 49,26 m;
FM-kanalen 6 en 33

end. 8.12 Deze zomer.
Oost-Vlaanderen. 10.03 Dag in, dag uit. 10.10 Music, Music, Music. 10.30 Recht uit de regio. 11.30 Tip 10. Top 30.
Antwerpen. 14.00 Radio Rijs-wijk.
West-Vlaanderen. 17.05 Agenda. 17.07 Radio West. 17.54 De Boekenmolen. 18.10 Verveg en toch dichtbij. 19.15 Kiosk. 19.53 In Manus Tuas Domine.
Brabant. 20.00 Domino. 23.30 - 2.00 Twee tot twee.

Luxemburg/RTL

Nieuws: 5.30 t/m 8.30 elk half uur, 9.00, 11.00, 14.00, 18.00.

5.30 Guten Morgen, Deutschland. 9.00 Unglaubliche Geschichten. 11.00 Gefragt - Gespielt. 12.00 Hallo RTL. 14.00 Stunden der Hits. 15.00 RTL-Torparade. 18.00 Superclub. 19.00 Tips, Trends en Tanzmusik. 20.00 Soundcheck. 21.00 Country-Coach. 22.00 - 1.00 Soundcheck II.

zondag

Hilversum 1

Nieuws op elk heel uur.

7.02 Oeroude toververhalen. 7.30 Vroege Vogels. 9.30 Tony van Verre ontmoet Paul Citroen (\$). 10.02 Net zoals wij (I). 10.12 Kerkdienst. 10.55 Wilde Ganzen. 11.02 De andere wereld van zondagmorgen... 12.02 De Huts. 13.05 AVRO-Magazine. 13.40 Een decennium uit 60 jaar AVRO. 14.02 Langs de Lijn. 18.05 Inktijk met Inbar. 19.02 NCRV-Zondagavondmuziek. 20.03 Onafhankelijkheid hoezo 22.02 Welghelechten kringen. 23.02 Mededelingen. 23.07 Met het oog op morgen. 00.02 De Nachtwacht. 04.02-07.00 Krieken met Adje.

Hilversum 2

Nieuws om 8.00, 10.00, 13.00, 18.00, 20.00, 22.30 en 23.55 uur.

5.45 en 6.45 Weerbericht. 8.10 NCRV-zondagmorgen. 9.30 Kroost. 10.02 Eucharistieviering. 11.00 'n Zondags pak...voor alle-dag. 12.00 Tambu. 12.30 Suara Maluku. 13.10 Zorg en hoop. 13.55 Voor buitenlandse werknemers. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde Ganzen. 18.10 Brood en spelen. 18.30 Mensen. 18.45 Liturgie en kerkmuziek. 19.10 Hobbycoop. 19.45 Klassiek kwartier. 20.03 AVRO Magazine Buitenland. 20.25 Donker Afrika tegen het licht gehouden. 20.45 Biels en Co. 21.11 Lichte muziek. 21.40 NOS-service. 22.10 RVU. 22.40 Zorgen. 23.00 Klassiek met Caroline. 23.55-24.00 Nieuws.

Hilversum 3

Nieuws op elk heel uur.

8.02 Ko de Boswachtershow. 8.30 AVRO's Sportpanorama Junior. 9.02 Juist op zondag. 10.02 Het zondagse gezicht van de VARA op drie. 11.02 Dubbelsjes. 12.02 De Europarade. 14.02 Spleen. 16.02 Onafhankelijkheid hoezo 17.30 Jazz. 18.02 De Nationale Hitparade. 20.03 Radio Thuisland. 21.02 NOS-Jazz. 22.02-24.00 Walhalla.

Hilversum 4

Nieuws om 8.00 en 13.00 uur.

8.05 Er staat een orgel in... 8.40 Concert bij het ontbijt. 9.30 Cascade. 10.30 Musica Religiosa. 11.00 Salzburger Festspiele 1983. 13.05 Opera-Matinee. 14.10-17.00 Concerten op de zondagmiddag. 22.00 Specialiteiten a la Carte. 23.00-23.00 Guitariteiten.

ROZ

12.30-13.00 ROZ. Tussen de middag. 18.00 ANP-Nieuws. 18.03. 19.00 Sport, sport, sport, sport.

EINIGHAUSEN - Jongeren-associatie Carna uit Einighausen heeft in het kader van de zomerkermis ook dit jaar weer een uitstekend programma samengesteld. Zondagavond begint om ongeveer 20.00 uur een disco-show, gevolgd door een rock and roll act van Shakin' Enno. Een uur later wordt het podium vrij gemaakt voor de Amsterdamse disco-queen Maria Verano, die ongetwijfeld haar hits „Having

Vulcano in Carna

Fun" en „Get Up" ten gehore zal brengen. Om 22.30 uur is het ten-slotte de beurt aan de groep Vulcano. Na het optreden op het Na-

tionale Songfestival is deze groep in een stroomversnelling geraakt en nummers als „Een beetje van dit" en „Als je haar maar goed zit" scoorden erg hoog op de Nederlandse hitparade. De entree voor deze avond bedraagt f 7.50. „Maandag 15 augustus sluit Carna de kermis af met de Geleense popformatie „Valsj Plat", een groep die overwegend Rolling Stones muziek ten gehore brengt.

„Het Zevende District": documentaire over Bijlmermeer

HILVERSUM — Onder de titel „Het zevende district" zendt Veronica zondagavond een 25 minuten durende documentaire uit over de Amsterdamse woonwijk Bijlmermeer. De film is gemaakt door de 24-jarige Gert Berg, die daarmee zijn eerste werkstuk op film afleverde.

Aan de hand van archiefbeelden, waarop mr. G. Baas in 1967 als directeur van de afdeling huisvesting van de gemeente Amsterdam de plannen voor de Bijlmermeer uiteenzet, laat Berg in het begin van de film zien wat de opzet was: Uitgaande van de ideale mens werd een woonwijk geschapen waar de familie Doorsnee het absolute woongeluk zou vinden. Het moest een wijk worden met huizen waarin je „geboren kan worden, feest kan vieren en kan sterven". En inderdaad is de opsomming van voorzieningen die even later volgt indrukwekkend en laat de camera zien hoe mooi het in gedeelten van de Bijlmer is. Toch zijn de 50.000 inwoners van 23 verschillende nationaliteiten in de Amsterdamse wijk niet onverdeeld gelukkig met hun huisvesting. Waar dat aan ligt wordt in de documentaire op een rijtje gezet. Massaliteit en uniformiteit die de woonwijk, uitgaande van een eenvormig ideëel mensbeeld, kenmerkt werkt inrukkend voor het sociaal functioneren van de bewoners. Ook de hoogbouw blijkt een misken en de structureel te hoge huren hebben veel oorspronkelijke bewoners naar het relatief goedkopere

Almere gejaagd. Gevolg: 13 procent leegstand. Na deze problemen aangesloten te hebben komt Berg al snel tot, zijns inziens, de kern van de zaak: de aanwezigheid van een flinke concentratie drugsverslaafden en de grotendeels daaruit voortvloeiende kleine criminaliteit. Angstwekkende cijfers en gesprekken volgen. Ook politiewoordvoerders en parkeerwachters vertellen over hun frustrerende arbeid. De verdienste van Berg is dat hij vertrouwen wist te winnen van de verslaafden, zodat ook deze aan het woord komen op een manier die mogelijk kan bijdragen tot beter begrip van hun situatie en tot het besef dat zij zelf niet in de laatste plaats aan een oplossing mee willen werken. Dat mogelijke positieve effect van de documentaire moet helaas wel opboksen tegen een aantal negatieve. Zo wordt over de stedenbouwkundige blunders en andere mogelijke structurele oorzaken van het mislukken van de Bijlmer wel erg vlot heen gefilmd, zodat de nadruk toch weer op het verslaafdenprobleem komt te liggen. Ondanks zijn goede bedoelingen dreigt de schuld in „Het zevende district" toch weer bij de junks terecht te komen. Daarmee doet de ondertitel „Een beeld van de Bijlmer", die de documentaire meekrijgt, wat pretentieus aan. Het verdient aanbeveling in het vervolg wat meer tijd, zowel wat de voorbereiding als de uitzending betreft, te steken in documentaires over veelomvattende problemen als die in Bijlmermeer. (Nederland 2, 22.05 uur).

● Opnamewerkzaamheden voor „Het zevende district". Nederland II, 22.05 uur

TV-RADIO-SHOW

ZATERDAG 13 EN ZONDAG 14 AUGUSTUS 1983

Bert Haanstra maakt film van chimpansees in Burgers Dierenpark

„Deze apen zijn niet zo maar slim maar echt intelligent"

ARNHEM — Al meer dan een maand lang zit de Nederlandse cineast Bert Haanstra dag in dag uit apjes te kijken in Burgers Dierenpark in Arnhem. Haanstra maakt er een film over de vaak merkwaardige karaktereigenschappen van chimpansees. Klokslag 9.30 uur klautert hij samen met een assistent op een twee meter hoge stellage om pas aan het eind van de middag weer naar beneden te komen. Wat Haanstra uiteindelijk met de film „Chimpansee-politiek" gaat doen is nog niet bekend. Wel is hij ervan overtuigd dat er vooral in het buitenland interesse voor zal bestaan.

● Bert Haanstra houdt de apen nauwgezet in de gaten

Niets anders dan hun familie in Tanzania", weet Haanstra.

Dagelijks maakt de dierenfilmer kostelijke avonturen van de apen mee. De chimpansees in Burgers Dierenpark leven zoals bekend in een grote kolonie. Liefst 26 apen zitten er in een vrij groot gebied dat aan de ene kant wordt omzoomd door een watergang en aan de andere kant door een hekwerk. Die afgrastering staat continu onder spanning. „Af en toe raakt een aap dat hek aan. Hij krijgt dan een schok. Meteen vertelt hij aan de rest van de kolonie wat er gebeurd is." Het resultaat is verbluffend volgens Haanstra:

„Geen aap haalt het meer in zijn hoofd om ook maar in de buurt van de afgrastering te komen. Deze apen zijn niet zo maar slim, ze zijn echt intelligent".

Chimpansees kennen volgens Haanstra geen enkel taboe. Ze doen precies waar ze zin in hebben, schamen zich nergens voor. Alles wat er in hun kop opkomt voeren ze uit. De cineast blijft tijdens de opnames onafgebroken op zijn stellage zitten. „We hebben onder ideale weersomstandigheden kunnen filmen. Van alles hebben we al meegenomen. Enkele karaktertrekjes waarvan we we-

ten dat chimpansees die hebben staan nu nog niet op de film. Daar wachten we eigenlijk nog op".

Haanstra heeft veel van zijn kennis van chimpansees uit een rapport van etholoog (gedragkundige) Frans de Waal. De Waal presenteerde vorig jaar na een diepgaande studie een boek over het leven van chimpansees. Voor Haanstra was dat aanleiding om de karaktereigenschappen van de aapsoort op de film te zetten. Een van de aardigste dingen die hij tot nog toe heeft meegeemaakt in de chimpansee-kolonie van de Arnhemse dieren-

tuin vindt hij de wijze waarop de jonge apjes oudere soortgenoten tot vervelens toe uitdagen. Ze kijken precies hoe- ver ze kunnen gaan. Weten drommels goed dat ze stikvervelend zijn en leren juist daarvoor razendsnel weg te komen. Zo worden die dieren groot, aldus Haanstra.

Inmiddels kent hij de 26 apen in de kolonie zo goed dat hij van alle dieren de namen weet en ze vanuit de verte kan herkennen. „Moet je opletten", zegt hij meens. „nu gaat die grote, die heet Jeroen, naar de boomstam die daar ligt. Voordat hij twee passen heeft gezet hebben alle kleine apen hem al gegroet", weet Haanstra. Op het moment dat hij dit voor- spelt staan alle kleine apen inderdaad diepe buigingen te maken voor Jeroen die precies op bedoelde boomstam afloopt. Haanstra heeft zo tal van voorbeelden waarmee hij (en ook Frans de Waal) duidelijk aantoonen dat het gedragspatroon van chimpansees (dikwijls werkelijk frappant) is. Haanstra weet nog niet te zeggen hoe lang hij nog blijft filmen in Burgers. „Dat hangt van de apen af".

Herman van Veen in Sittard en Kerkrade

HEERLEN - Herman van Veen treedt komende week twee maal op in Limburg. Maandag is deze Nederlandse cabaretier te gast in het Cultureel Centrum in Sittard, dinsdag geeft hij een show in het Wijn-grachttheater in Kerkrade.

Herman van Veen komt met een show naar Limburg, die vorig seizoen slechts een paar keer te zien was, omdat hij veelvuldig in het buitenland verbleef. Een show, die zijn veelzijdig talent weer eens duidelijk naar voren

brengt. Voor beide uitvoeringen is er voor de „Vrienden van het Limburgs Dagblad" een reductie van f 2.50. De normale toegangsprijs voor deze show, die in beide plaatsen om 20.00 uur begint bedraagt f 24,-. Toegangsbe-

wijzen zijn uitsluitend verkrijgbaar aan de kassa's van het Cultureel Centrum in Sittard en het Wijn-grachttheater in Kerkrade. Op vertoon van Uw „Vriendenpas" krijgt U op deze plaatsen voor f 21,50 een toegangsbewijs.

zaterdag

■ = zwartwitprogramma's

Nederland 1

- 09.30 en 13.00 Nieuws voor slechthorenden.
- 15.30 RVU-Lokaal. Landbouw of Natuurbeheer in Dwarsgracht-Belt Schutslot.
- 16.00 Tarzan, heerser van de jungle. Tarzan en de Vikingen. Tekenfilmserie.
- 16.25-16.50 Ombudsman wordt Consumentenman. Consumentenprogramma.
- 18.00 Studio Sport Extra. WK atletiek te Helsinki.
- 20.00 Journaal.
- 20.28 Blokletters. Spelprogramma.
- 21.00 Dallas. Amerikaanse serie.
- 21.50 Televisier magazine. Actualiteiten.
- 22.30 De toestand in de wereld.
- 22.35 Bernard Drukker speelt „dier”bare muziek. Populair orgelconcert.
- 23.05 Avro's sportpanorama. Paardesport.
- 23.30 Journaal.
- 23.40 Nieuws voor slechthorenden.

Nederland 2

- 13.00 en 18.00 Nieuws voor slechthorenden.
- 18.30 Toeristische Tips.
- 18.40 Sesamstraat.
- 19.00 Journaal.
- 19.12 Nederland Kikkerland. Sportief amusementsprogramma.
- 20.20 Wie d'r mee doet. Amusementsprogramma.
- 20.55 Stiefbeem en zoon. Nederlandse serie. Afl. 6: „Vijf wassen neuzen”.
- 21.25 Mary Benjamin. Tv-feuilleton.
- 22.05 Muzikale meditatie. Feike Asma.
- 22.30 Journaal.
- Nieuws voor slechthorenden.
- 22.45-00.35 Cartouche. Franse avonturenfilm.

Duitsland 1

- 10.00 Journaal.
- 10.23 Einsame Gegner. „Two solitudes”. Canadese film (1978).
- 12.10 Auslandsjournal.
- 12.55 Persoverzicht.
- 13.00 Journaal.
- 13.15 Teletekst.
- 13.40 Programmaoverzicht.
- 14.10 Journaal.
- 14.15 Sesamstraat.
- 14.45 ARD-raadgever. Informatief magazine. Vandaag o.a.: met de auto door de DDR; alcohol en verkeer; een gebruikte auto kopen.
- 15.30 ARD-Sport Extra. WK-atletiek in Helsinki.
- 17.30 Hier en Heute unterwegs. Regionale reportages.
- 18.00 Journaal.
- 18.05 Die Sportschau. Met o.m. voetbal Bundesliga en atletiek te Helsinki.
- 19.50 WWF.
- 20.00 Journaal.
- 20.15 Gunther Philipp. 65. Showprogramma naar aanleiding van de 65e ver-

Kanalen

TELEVISIE

Nederland I: 5, 51, 53 en 57
Nederland II: 31, 54, 56 en 60

Duitsland I: 9, 24 en 46
Duitsland II: 21, 29, 35 en 37
Duitsland III: (WDR) 48, 50, 55 en 58
Duitsland III: (SWF) 40 en 56

BFBS: 40, 49 en 50

België (BRT 1): 10 en 44
België (BRT 2): 25 en 47
België (RTBF 1): 3 en 8
België (RTBF 2): 28 en 42

● Der Klamottenproces, een komische show met Elisabeth Stiepl, Günther Philipp en Robert Hoffman, om 20.15 uur op Duitsland 1.

- jaardag van de komiek Gunther Philipp.
- 21.50 Lotto en Journaal. Aansluitend: Das Wort zum Sonntag.
- 22.10 Bananas. Amerikaanse satirische film.
- 23.30 Al Paradise. Italiaanse show, bekroond in Montreux.
- 00.30 Journaal.

Duitsland 2

- 11.50 Programmaoverzicht.
- 12.15 Nachbarn in Europa.
- 14.28 Journaal.
- 14.30 Grenzstation: Mauer. Documentaire over de grens tussen Oost en west in Berlijn.
- 15.00 Pinocchio. Tekenfilmserie.
- 15.25 Leb' mal an der Traumstrasse. Reportage over twee Duitse kinderen van 11 en 12 jaar die veertien dagen doorbrachten bij

een Indiaanse familie in Peru.

- 16.10 Der Donauschiffer (1). Driedelige tv-film naar Jules Verne met Gabor Konce en Gabor Agardy.
- 16.35 Schau zu - mach mit. Hobbytips.
- 16.45 Enorm in Form. Aerobicdansen.
- 17.05 Journaal.
- 17.10 Landerspiegel. Informatie en meningen uit de Bondsrepubliek.
- 18.00 Die Waltons. Amerikaanse serie. „Van vreemden tot vrienden”.
- 18.58 Programmaoverzicht.
- 19.00 Journaal.
- 19.30 Nero Wolfe. Amerikaanse detectivereeks met William Conrad en Lee Horsley.
- 20.15 Wunschfilm der Woche. Kijkers hebben d.m.v. briefkaarten uit films gekozen.
- 22.00 Journaal.
- 22.05 Das Aktuelle Sport-Stu-

● Al Paradise, een Italiaanse show, met een optreden van Milva, om 23.30 Duitsland 1.

België/BRT 1

- 17.30 Take it easy. Engels voor beginners.
- 18.00 Appie. Kleuterserie.
- 18.05 Cosmos. 13-delige serie
- 19.00 Het verhalenboek. Volksverhalen uit alle landen worden in beeld gebracht en naverteld door kinderen.
- 19.25 Juke Box. Kim Wilde: „View from the Bridge”. „Chequered Love”. „Cambodia”.
- 19.35 Lotto. Tiercé, mededelingen en programmaoverzicht.
- 19.45 Journaal.
- 20.10 Duizend miljoen. Italiaans Showprogramma van Gino Laudi.
- 21.15 De kaartavond. „Thursday's Game”. Amerikaanse TV-film van Robert Moore met Gene Wilder, Ellen Burstyn, Bob Newhardt, Cloris Leachman.
- 22.45 Sport op zaterdag. O.m. een samenvattende reportage van de WK-atletiek te Helsinki.
- 23.30 Tiercé en Journaal. Aansluitend Coda.

(ADVERTENTIE)

SPECIALISTEN IN OPTIEK

Peree & Jongen

heerlen
akerstraat 18^a
tel. 045-714856

Ons atelier is 'n
waarborg voor:

**snelle
vakkundige
accurate**

montage en reparatie
van uw bril

België RTBF 1

- 16.15 Les couleurs de l'orchestre. Muziekprogramma.
- 16.45 Tenuto. Het Filharmonisch orkest van de BRT o.l.v. Fernand Terby en Stefan Poelmans als pianist brengt het derde pianoconcerto van Rachmaninov.
- 17.30 Un autre regard. Religieusprogramma.
- 18.00 Culinaire rubriek.
- 18.15 Pitilipop. Kinderprogramma met tekenfilm.
- 18.30 Generation 80. Rockmagazine.
- 19.00 Teletourisme. Toeristisch magazine.
- 19.23 Lotto.
- 19.30 Journaal.
- 20.10 Animaux du soleil. Een dagje bij de bavianen.
- 20.40 Le grand Caruso. „The great Caruso”. Amerikaanse speelfilm (1951) van Richard Thorpe naar de biografie van Dorothy Caruso
- 22.25 C'est chouette la musique. Muziekprogramma. Fragmenten uit het seizoen '82-'83.
- 23.25 Journaal en Lotto.

Duitsland 3/SWF

- 17.30 Der Androjäger.
- 18.00 Das große X-mal-Eins.

BFBS

- 11.40 Birthday Time. Kinderprogramma
- 11.55 Grandstand
- 19.15 BBC News
- 19.25 Knight Rider. Nobody does it better
- 20.10 3-2-1. Rainbow
- 21.05 The time of your life
- 21.35 The Fugitive. The Devil's disciples
- 22.25 The Main Attraction. Nieuwe serie vol entertainment
- 23.10 Shades of darkness. Aftershow
- 00.00 Closedown

België/BRT 2

- 15.55-19.50 Wereldkampioenschappen atletiek Helsinki. Rechtstreekse reportage.

zondag

Nederland 1

- 09.30 Nieuws voor slechthorenden.
- 11.00 Eucharistieviering. Vanuit Noord-Scharwoude.
- 12.55 Studio Sport-Extra. WK-atletiek vanuit Helsinki.
- 16.45 Journaal.
- 16.50 Tros Sport-Extra. NK-tennis vanuit Den Haag.
- 18.15 Muziek voor ons plezier. Amateurmuziek.
- 18.45 Sesamstraat.
- 19.00 Studio Sport.

Nederland 2

- 13.00 en 18.25 Nieuws voor slechthorenden.
- 19.00 Journaal.
- 19.05 Mr. Merlin. Jeugdserie.
- 19.30 Story of the Merseybeat. Muziekprogramma.
- 20.10 Magnum. Detectiveserie.
- 21.00 De Heilige Koe. Auto- en motormagazine.
- 21.25 Miss Universe.
- 22.05 Het 7e district. Bijlmerreportage.
- 22.30 Hammer House of Horror. „Charlie Boy”. Britse griezelserie.
- 23.15 Journaal.
- 23.20 Nieuws voor slechthorenden.
- 23.25 Studio Sport-Extra. Samenvatting Amsterdam 708-toernooi.

Duitsland 1

- 09.15 Sunday Morning.
- 09.45 Yehudi Menuhin.
- 10.45 Der Fischer und die Schildkrotprinzessin. Poppenspel.
- 11.15 Tempo 83. Chicago-Melodie (1). Tweedelige documentaire over Chicago en de blues in de herfst van 1982.
- 12.00 Der Internationale Frischoppen. Internationaal persdebat.
- 12.45 Journaal.
- 13.15 Viola Pomposa. Ulrich Koch speelt de zesde suite voor cello van J. S. Bach.
- 13.45 Magazin der Woche. Regionaal nieuwsoverzicht.

● Erkennen Sie die Melodie? Een muzikale kwis met Heidrum Kordes, Rudolf Schock, Guyrneth Jones en Günther Schramm, Duitsland II om 19.30 uur.

● De kronieken van Barchester, de zevende en laatste aflevering uit deze serie, met Janet Maw en David Gwillim als Elianor en John Bold, BRT I om 20.35 uur.

Duitsland 3/WDR

- 17.00 Unter dem Dachsfelsen. Tsjechische film (1978) van Vaclav Gajer.
- 18.30 David W. Griffith. Biografische serie over deze filmmaker.
- 19.00 Aktuelle Stunde.
- 20.00 Journaal.
- 20.15 Strada Pia. Documentaire van Georg Brintrup.
- 21.15 Sicherheit kennt keine Grenzen. Documentaire

over over de veiligheid van het vliegen en alles wat ermee verband houdt.

- 22.00 100 Jahre Berliner Philharmoniker. Documentaire over de geschiedenis van het beroemdste Duitse orkest.
- 24.00 Journaal.

Duitsland 3/SWF

- 22.50 Iwan Turgenjew im Gesellschaftsbad.

(ADVERTENTIE)

**Bekijk het niet
te licht!
Neem een
goede
zonnebril**

VOOR ZIEKENFONDSEN
LEDEN OP RECEPT
DE GEBRUIKELIJKE
VERGOEDINGEN
EN
ONZE BEKENDE
GARANTIE
BIJ DE PANCRATIUSKERK
T.O. DE PASSAGE

BFBS

- 12.45 World Athletics Championship
- 17.00 Birthday Time. Kinderprogramma
- 17.25 Cheggers Plays Pop
- 17.50 Andy Robson. Capital Crime
- 18.15 The national school competition. Derde kwartfinale
- 18.40 The world about us. New Guinea teenage trek
- 19.00 ITN News
- 19.35 Home Video Competition
- 19.40 Ultra Quiz. Nieuw Quizprogramma
- 20.15 King's Royal
- 21.05 Film Buff of the Year. The Queen of the year
- 21.35 The Black Adder. The queen of Spain's beard
- 22.10 The consultant. Extension of credit
- 23.05 Closedown

België/BRT 1

- 15.30 Nieuwsoverzicht voor slechthorenden.
- 16.00 - 17.30 Stowaway to the

Moon. „Verstekeling naar de maan”. Amerikaanse jeugdfilm van Andrew V. McLaglen met Lloyd Bridges, Jeremy Slate en John Carradine.

- 17.55 Appie. „Appie laat de dieren uit”.
- 18.00 Sesamstraat.
- 18.15 Korup, een Afrikaans regenwoud. Documentaire van Phil Agland (1981) over een van de laatste grote Afrikaanse regenwouden in Zuidwest-Kamerun.

- 19.10 Actie openbaar vervoer. Programma met een actiegerichte en promotionele kijk op het dagelijks openbaar vervoer in België (herh).

- 19.40 Mededelingen.
- 19.45 Journaal.

- 20.05 Sportweekend.
- 20.35 De kronieken van Barchester. Laatste aflevering van de zevendelige Britse serie „The Barchester Chronicles”.

- 21.25 Vier van hier. Programma rond de 70-jarige Hans Flower.

- 21.55 Videobroken. „Elephant Parts”. Michael Nesmith, ex-lid van „The Monkees”, de Amerikaanse succesgroep uit de jaren zestig, neemt een sliert vroegde personages op sleeptouw voor een knotsgekke tocht die zo bizar is, dat hij onmogelijk te beschrijven valt.

- 22.25 Journaal. Aansluitend: Coda.

België/BRT 2

- 12.55 Atletiek. Rechtstreekse reportage WK-atletiek te Helsinki.

- 16.45-17.30 Wielrennen. Reportage van de Grote Prijs Eddy Merckx.

België RTBF 1

- 11.00 Eucharistieviering. Vanuit Lourdes.
- 13.55 L'Agence Labricole. „Juwelendiefstal”. Jeugdserie.
- 14.25 Autosport. Grote Prijs van Oostenrijk formule 1 vanuit Zeltweg.
- 15.10 Wielrennen. Grote Prijs Eddy Merckx.
- 15.30 Autosport. Vervolg.
- 16.30 Wielrennen. Grote Prijs Eddy Merckx (derny).
- 17.00 Wielrennen. Grote prijs Eddy Merckx (tijdrit).
- 17.15 Cadre equestre de la gendarmerie. Rijkswachters te paard, t.g.v. de 34e internationale jumping van Brussel.

- 17.40 Concertissimo. Herhaling van de finale van de Koningin Elisabethwedstrijd.

- 18.20 The Muppet Show. Gast: Alan Arkin.

- 18.45 De Smurven. Tekenfilmserie.

- 19.10 Le weekend sportif. Sportmagazine.

- 19.30 Journaal.

- 20.00 Contacts. Verkeerstips.

- 20.05 Si on chantait. Amusementsprogramma vanuit Durbuy met Annie Cordy.

- Jean Vallée, Claude Maurane, Formule 2, Elisabeth Grance en Alex Buserel, Pierre Rapsat, Michel Fradier.

- 21.05 Louis et Rejane. TV-film van Philippe Laik met Danise Noël, Paul Grauchet, Paulette Dubost.

- 22.35 Journaal.

België/RTBF 2

- 12.55 Atletiek. Rechtstreekse reportage WK-atletiek vanuit Helsinki.

- 17.00-21.00 Programma-overnam België Frans 1.

- 21.00 Atletiek. Samenvatting WK-atletiek te Helsinki.

economie, achtergronden

limburgs dagblad

Koolsoorten zeer duur
„TOMATEN NET
TOVERBALLEN”

door Jan van Lieshout

GRUBBENVORST — „In de zomer zijn het toverballen. Je kunt er geen fluit van op aan”. De tomaten plaatsen Sijr op den Berg, in Grubbenvorst de man aan de klok, voor de raadsels. Dinsdag waren de tomaten nog spoggoedkoop: f 6,- per bakje van zes kilo en gisteren kwamen ze aan bijna het dubbele van die prijs. Zijn de vleestomaten normaal f 2,- tot f 3,- per bakje duurder, gisteren

deed zich het merkwaardige en onverklaarbare verschijnsel voor dat de vleestomaten tot drie gulden per bakje goedkoper dan de ronde waren.

Zeer duur zijn momenteel de koolsoorten. De rode kool ging van f 0,80 tot f 1,10, de witte van f 0,90 tot f 1,15 en de savooiekool van f 1,30 tot f 1,65. Spitskool, die normaliter de andere koolsoorten royaal in prijs overtreft, liet het afweten. Er werd slechts f 0,15 tot f 0,35 voor betaald. De

prijs van bloemkool, vorige week nog tot f 3,60 per stuk, daalde tot f 2,80 gisteren. De aanvoer van een nieuwe lichter begint los te komen, waardoor de prijsdaling zich de komende week zal doorzetten.

De prijs van de bonen blijft tussen f 1,80 tot f 2,60 de kilo schommelen. Met f 1,80 tot f 1,90 zijn stokprinsessen het goedkoopst; met f 2,- tot f 2,60 snijbonen 't duurst.

Paprika's en sla zakten verder in prijs. De zwaarste sla deed f 0,40 tot f 0,51 per krop, de lichtere f 0,25 tot f 0,35 en ijsbergsla één tot twee kwartjes per krop. De groene paprika's gingen van f 1,40 tot f 1,60 de kilo, de rode van f 1,40 tot f 1,70. Komkommers bleven met een gemiddelde van één cent per tien gram goed aan prijs. Een bosje radijs was goed voor f 0,40 tot f 0,45 en een bos peen voor f 0,90 tot f 1,10.

Koolrabi kostte vier tot zes dubbeltes per knol, knolselderij twee kwartjes tot een gulden.

Bij het fruit beleefden de deze week de primeur van de James Grievie, die f 1,80 tot f 1,90 de kilo opbracht. Verwacht mag worden dat de aanvoer van de komende week op gang komt en dat de prijs dan snel zal dalen. Komende week kunnen zich ook de eerste vroege rode appels aandienen, zoals daar zijn de zachte, sappige, lichtzure Tyde-

man's Early en de Summerred, een nieuw ras met roomwit vruchtvlees en een redelijk goede smaak.

Bij de peren valt over smaak vooralsnog niet te redetwisten. Het prijsverschil tussen de Précoce de Trevoux en de Clapp's Favourite zegt genoeg. De Précoce bracht vijf tot zes dubbeltes de kilo, op de Clapp's f 1,25 tot f 1,40. Het is een dikbukkige peer met een rood wangetje, zo sappig als een perzik.

Dat het in augustus pruimentijd is, is uit de aanvoer van pruimen merkbaar. De dominerende rassen zijn de donkerpaarse Czar, de geelgroene Ontario en de geelgroene Opal, die het zoetst en sappigst is en bij de gratie van die tongstrelende kwaliteiten ook het duurst. Zij doen tot f 1,50 de kilo. De prijs der overige pruimen schommelt tussen f 1,10 tot f 1,20 de kilo.

„Limburg van morgen”
op Synexpo in Luik

HEERLEN — Het Limburgse bedrijfsleven zal zich op grootse wijze manifesteren op de Synexpo, een expositie die van 14 tot en met 22 oktober in de gebouwen van het Handelscentrum in Luik wordt gehouden. De deelname vindt plaats onder auspiciën van het LIOF, dat ook het initiatief hiertoe nam. Op 140 m2 expositieruimte zal een beeld worden getoond van het „Limburg van morgen”. De accenten zullen komen te liggen op innovatieve ontwikkelingen bij het geïntegreerde Limburgse bedrijfsleven, de Luchthaven Zuid-Limburg, het twee-weg kabelproject en de Rijksuniversiteit Limburg.

Beursoverzicht
Onder druk

AMSTERDAM — De beurs was gisteren slecht te spreken over de door de KLM op de jaarvergadering aangekondigde emissie van een miljoen aandelen, waarbij het recht op voorkeur de bestaande aandeelhouders door de nieuw wordt geboord. Ook het tijdstip van aankondiging (pas tijdens de vergadering nadat in de ochtend goede cijfers waren gepresenteerd) vond men weinig elegant. In elk geval werd de winst van donderdag in één klap weggevaagd. De eerste prijzen lagen rond f 158,00 en dit betekende een verlies van f 5,30. Daarna trok de koers door dekkingskopen wat aan tot f 160,00.

De andere internationale aandelen stonden ook enigszins onder druk als gevolg van winstnemen voor het week-einde, de stijging van de rente en de geringe daling van de dollarkoers. Koninklijke Olie, die donderdag die met f 121 miljoen bijna de helft van de hele aandelenomzet weglukte, moest f 2,00 afstaan op f 145,70. Unilever liep zeventig cent terug tot f 203,30 en Akzo, die maandagmiddag de halfjaarlijkse presentatie, steeg eerst nog veertig cent tot f 75,70 om ook daarna af te brokkelen. Philips ging veertig cent achteruit tot f 49,70.

Van de bankaandelen verkeerden men bij Amro in afwachting van de nabursen te publiceren cijfers. Het fonds was op f 66,00 ruim prushoudend. ABN, die pas volgende week met de cijfers komt, trok f 1,50 aan en NMB f 1,00. Op de rest van de actieve markt waren de verschuivingen veel kleiner.

Lokaal

Op de lokale markt was Wereldhave opvallend vast en met een winst van f 2,50 op f 158,00 werd f 3,00 boven het bod van PGM en PVM gehandeld. De laatste dagen nemen deze pensioenfondsen voortdurend aandelen Wereldhave uit de markt bij hoge omzettingen en eerder deze week werd bekend dat zij al twintig procent van Wereldhave in handen hebben. Op de beurs wordt vermoed dat dit percentage inmiddels de 25 zal hebben overschreden.

De opmerkelijke ontwikkeling rondom Wereldhave was zo ongeveer het enige dat de lokale markt in beweging bracht. Eliders was het vrijwel dood tijd voor de Telegraaf f 3,00 winst op f 145,50 en voor Gras- op f 4,50 vooruitgang op f 145,00. Ook KNP en Naarden noteerden wat beter. Reesink lag met een verlies van f 7,50 op f 242,00 flauw in de markt. Op de parallelmarkt steeg Medicopharma op het gunstige halfjaarbericht met f 6,00 tot f 301,00.

Op de actieve markt nam de animo om zaken te doen verder toe en mede hierdoor hadden de koersen in het algemeen de neiging iets af te lijden. Pakhoed was echter f 1,20 hoger op f 57,00 als gevolg van een gunstige publicatie in een beleggingsblad. Ahold was met een verlies van f 3,50 op f 166,50 aan de flauwe kant. De staatsfondsen noteerden gemiddeld 0,2 punt hoger.

External Trade Organisation en de drie genoemde steden.

De deelname van LIOF aan de Synexpo wordt mede mogelijk gemaakt door financiële bijdragen

(ADVERTENTIE)

Als je alleen al de deur van 'n SAAB opent, voel je z'n degelijkheid.

in Begrip in Saab.
AUTOMOBIELBEDRIJF
SAAB LAMIA KOMPIER BV
Akerstraat 150, 6417 BR Heerlen
tel. 045-77755

van de provincie Limburg en van de stad Maastricht. LIOF hecht grote waarde aan een gemeenschappelijke Limburgse presentatie op deze internationale expositie, aangezien een groot aantal bezoekers wordt verwacht afkomstig uit verschillende landen en van uiteenlopende disciplines.

Het accent van de Limburgse presentatie zal gelegd worden op nieuwe ontwikkelingen, die thans in wording zijn en die de economie van Limburg in de toekomst zullen beïnvloeden. LIOF heeft een aantal kleine en middelgrote Limburgse ondernemingen uitgenodigd, die onder meer opereren op het terrein van de informatietechnologie, de bio-medische technologie en op het gebied van nieuwe materialen.

Synexpo zal zo'n 9000 vierkante meter expositieruimte omvatten. Een groot aantal Europese en Japanse bedrijven neemt eraan deel. LIOF ziet hierin — naast het belang van de presentatie — bovendien grote kansen voor het Limburgse bedrijfsleven om contacten te leggen met het Japanse en Europese bedrijfsleven.

heid geboden door te sparen. De winkelier kan zo de geleden schade van de Animozegels op korte termijn terugverdiene. KNOV en NCOV hebben in 1962 de MVMK opgericht om, temidden van veel voorkomende malafide zegelpraktijken, winkeliers een gegarandeerd spaarsysteem te bieden. De garanties houden in dat alle zegelverplichtingen van de MVMK in een aparte beleggingsmaatschappij zijn ondergebracht. Zodoende kan op ieder moment aan alle zegelverplichtingen worden voldaan.

Commissarissen en directie van de beleggingsmaatschappij komen uit KNOV en NCOV voort, verder benoemen deelnemende winkeliers een commissaris. Zegelgetuigde winkeliers kunnen tevens aandeelhouder worden met alle rechten die daaruit voortvloeien.

Animozegels: hulp voor gedupeerde winkeliers

HEERLEN — De centrale ondernemersorganisaties in het midden- en kleinbedrijf, KNOV en NCOV, zijn bereid winkeliers, die gedupeerd werden door het fiasco met de Animozegels de helpende hand te bieden. Dit kan gebeuren via de dochtermaatschappij van deze organisaties, de Maatschappij Verkoopbevordering Midden- en Kleinbedrijf, zo hebben KNOV en NCOV laten weten.

Onlangs werd bekend dat het Bu-

reau Animozegels in Rotterdam zal worden geliquideerd, nu de eigenaresse, mevrouw Van Bokhoven, is overleden met achterlating van een schuldplicht. Dit betekent onder meer dat vele honderden aan de zegelacties deelnemende winkeliers een strop zullen hebben. De MVMK biedt getroffen winkeliers de mogelijkheid over te schakelen op haar systeem van de zogenaamde bankzegels. Op die manier, zeggen de organisaties, wordt de klanten de mogelijk-

• De „bemanning” van de Maastrichtse „energiewinkel”.

ENERGIEWINKEL

MAASTRICHT — Naast een rechts-onderwijs- en gezondheidswinkel krijgt Maastricht er volgende week een „energiewinkel” bij. Het is een gezamenlijk initiatief van de kerngroep Maastricht Vereniging Milieudefensie in samenwerking met de Werkgroep Energie Discussie. De opening vindt maandag 15 augustus plaats in het City Centrum in Maastricht.

De energiewinkel heeft als algemene doelstelling het milieu- en energiebeleid te ondersteunen. Drie vrijwilligers die voorheen voorlichters waren bij de Werkgroep Energie

Diskussie gedurende de Brede Maatschappelijke Discussie willen hun activiteiten voortzetten. Zij geven niet alleen voorlichting maar tevens advies, begeleiding en ondersteuning ten aanzien van ecologische en energiebesparende architectuur- en technische installaties. De initiatiefnemers hebben zich tijdens hun studie vooral gericht op alternatieve energievoorzieningen en energiebesparende bouwtechnieken. Een van hen heeft ervaring in het zelf bouwen van biogasinstallaties. Via de energiewinkel willen de drie hun ervaringen ten dienste stellen van de samenleving.

Kaalen verhuurt klusjesmateriaal

GULPEN — Verhuur van allerlei materialen, die de particulier kan gebruiken bij het opknappen van klusjes is een gat in de markt, dat door de firma Kaalen in Gulpen is ontdekt. Vanmiddag om drie uur opent burgemeester J. Vossen van Gulpen aan de Looierstraat aldaar de nieuwe zaak van Kaalen, die zich speciaal op verhuur van allerlei gereedschappen toeleert. Van boormachines tot kettingsagen, van hangtafels tot verspuiten zijn er te huur. De firma Kaalen is een al vele tientallen jaren bestaand bedrijf, dat zich ook bezig houdt met landbouwmachines en stalmachines.

beurs van amsterdam

Binnenlandse aandelen	95,00	103,30	103,30
Ahold	170,00	166,50	
Akzo	73,50	75,10	
ABN	389,00	388,50	
Amv	123,60	123,80	
Amro-bank	65,00	65,50	
Bos Kals Westm.	47,00	47,00	
Dordt. Petr. pref.	135,60	134,50	
Dordt. Petr.	134,40	132,00	
Elsevier-NDU	384,00	380,00	
Ennia	134,00	134,50	
FGH	12,10	42,20	
Gist Brocades	159,50	160,80	
Heineken	128,30	128,30	
Heineken Hld.	115,60	115,60	
Holl. Betongroep	94,50	94,50	
Hoogovens	183,50	180,50	
KLM	163,30	158,80	
KLM (reel)	146,80	145,40	
Kon. Olie	155,50	154,50	
Nat. Ned.	97,00	96,50	
Ned. Lloyd groep	103,00	102,00	
NMB	203,00	203,40	
Oce-Gr.	27,90	27,50	
Van Ommeren	56,20	58,00	
Pakhoed Hld.	53,00	54,50	
Pakhoed cert.	49,90	49,50	
Philips	308,80	308,80	
Robeco	133,80	133,80	
Rodimec	391,00	391,00	
Rolenco	189,10	189,50	
Unilever	203,80	203,30	
Ver. Bent VNU	97,50	96,60	
Volkser Stevin	36,00	35,80	
Westland U.H.	114,00	113,50	

Binnenlandse obligaties	122,50	122,70	122,70
122,50 NED 81-91	114,70	115,00	
122,50 NED 81-88	110,50	110,70	
122,50 NED 81-81	111,70	110,00	
122,50 NED 81-88	105,30	105,30	
122,50 NED 81-81	108,70	108,90	
122,50 NED 81-88	108,50	108,70	
122,50 NED 81-81	110,30	110,50	
122,50 NED 81-88	111,90	111,10	
122,50 NED 81-81	109,80	109,90	
122,50 NED 81-88	109,80	109,90	
122,50 NED 81-81	106,50	106,70	
122,50 NED 81-88	107,20	107,40	
122,50 NED 81-81	103,10	103,60	
122,50 NED 81-88	107,50	107,70	
122,50 NED 81-81	104,20	104,40	
122,50 NED 81-88	103,70	103,80	
122,50 NED 81-81	104,40	104,50	
122,50 NED 81-88	105,60	105,60	
122,50 NED 81-81	104,60	103,90	

103.30	103.30	4.25 id 59-84	98.70
102.00	102.00	4.25 id 60-85	93.60
102.70	102.50	4.25 id 61-91	93.00
102.00	102.50	4.25 id 62-93	91.50
101.50	101.50	4.25 id 63-92	90.10
100.00	100.00	4.00 id 61-86	96.00
100.00	100.00	4.00 id 62-92	92.10
99.50	99.70	3.75 id 53-93	89.30
99.00	99.60	3.50 id 47-87	90.00
99.20	99.40	3.50 id 54-88	95.70
98.70	98.90	3.25 id 46-86	88.00
99.20	99.70	3.25 id 48-98	93.10
99.40	99.60	3.25 id 50-90	89.10
98.60	98.80	3.25 id 54-94	87.30
97.80	97.80	3.25 id 55-95	96.00
99.30	99.50	3.25 id 55-85	95.00
99.30	99.50	3.25 id 55-85	95.00
96.70	96.70	1.00 id 73-61	112.70
97.40	97.70	1.10 id 81-06	101.00
97.30	97.70	9.50 id 74-99	101.90
98.50	98.80	9.50 id 75-85	102.30
97.60	98.00	9.50 id 76-01	99.30
96.50	96.70	8.75 id 70-95	90.00
95.50	95.90	8.75 id 70-95	97.80
101.50	101.50	8.75 id 75-90	98.50
100.60	100.60	8.75 id 77-02	98.10
100.60	100.60	8.50 id 70-95	100.50
97.10	97.30	8.50 id 70-95	97.00
95.10	95.20	8.00 id 73-98	96.00
100.50	100.50	8.25 id 70-96	100.10
98.00	98.10	8.25 id 75-85	94.80
95.50	95.50	8.25 id 76-01	95.20
94.30	94.50	8.00 id 69-94	94.70
93.80	94.00	8.00 id 71-97	94.50
94.00	93.90	8.00 id 72-96	94.00
95.80	96.30	8.00 id 73-93	100.00
93.50	93.70	8.00 id 75-80	93.50
94.50	94.50	7.60 id 73-98	92.00
93.30	93.30	7.50 id 72-97	92.60
93.00	93.20	7.25 id 73-98	90.30
94.50	94.80	7.00 id 66-91.1	94.70
97.50	97.70	7.00 id 66-91.2	94.40
96.60	96.60	7.00 id 66-94	94.70
94.00	94.10	7.00 id 72-97	90.70
92.00	92.00	6.75 id 67-92	93.60
94.20	94.20	6.75 id 67-92	92.90
94.00	94.30	6.50 id 67-92	92.80
93.00	93.00	6.25 id 67-92	92.70
93.00	93.00	6.00 id 65-90.1	92.70
91.00	91.00	6.00 id 65-90.2	93.50
93.00	93.00	5.75 id 65-92	94.40
93.30	93.30	5.50 id 65-90	93.90
93.30	93.60	5.25 id 64-89	94.10
93.10	93.10	5.25 id 65-90	94.00
92.30	92.30	5.00 id 58-88	94.20
93.80	93.80	5.00 id 64-89	94.30
93.90	93.90	4.75 id 58-88	93.60
95.30	95.30	4.50 id 58-89	94.50
97.70	97.70		
94.00	94.00	a=laten b=bieden	
97.70	97.70	d=ex-dividend	
93.00	93.00	e=gedaan-bieden	
		f=gedaan-laten	

Vakantie en Rekreatie

OVERIJSEL

Camping Ponypark Slagharen

Naast het ponypark. Kamperen met tent of caravan voor kort verblijf met een speciale Ponypark-meerdagenkaart. Bel voor inlichtingen, folder en aanmeldingsformulier. 05231-2806. Reserveer tijdig.

ZEELAND

Vakantiewoning Noord-Beveland

te huur vanaf 13 augustus f 450,- tot f 550,- per week. Inl. M.J. van Lier, tel. 01106-1520.

Z.-HOLLAND

Totaal
nieuw
vakantie
op krediet

Hotel de Minstrel Scheveningen

Gezellig familiehotel met bar en restaurant, 2 min. lopen van strand. Logies met ontbijt f 30,- p.p. Inl. tel. 070-520024 (ZH).

N.-HOLLAND

Hotel Restaurant "Den Anker"

Fijn familiehotel, 50 mtr. van strand, 500 mtr. vanaf het centrum Egmond aan Zee.
Week halfpension
f 45,- p.p.d. in periode vanaf zondag 11 sept. t/m zondag 18 sept. en van 18 tot 25 sept. en van 25 sept. tot 2 okt. Kinderen tot 14 jaar f 32,50 p.p.d. Tel. 02206-1406. uw gastvrouw en gastheer: Ali en Rob Heykoop. (N.H.)

BUITENLAND

U komt als gast, en gaat als vriend

Vakantiehuizen "Sauerland-Blick"

verschillende grootten, overdekt zwembad, sauna, dansspeelplaats, georganiseerde en gezellige bingo, legel- en grillavonden, recreatiecentrum! Wij spreken Nederlands. Prospektus van het huis "Sauerlandblick", 5788 Bestwig Aurorastr. 9, West-Duitsland. Tel. 09-49-2906-1038 (Bu).

Z. HOLLAND

Vakantie

Den Haag, 10 min. van strand
APPARTEMENT:
woonkamer met keuken en
2 pers. slaapkamer met
douche f 250,- per week.
Tel. 070-552191.

CARAVANBEZITTERS

Denkt u aan de winterbehandeling. Wij voeren de ML-behandeling vakkundig voor u uit. (Erkend tectyl-ML-station). Ook kunnen wij voor stalling zorgdragen. Benadert u ons vrijblijvend.

Autoherstelbedrijf De Koumen

De Koumen 60, Hoensbroek.
142614 Telefoon 045-226260 (8.00-17.00 uur).

WEGENS ENORM SUCCES

BUITENKANSJE per luxe touringcar 9 dagen ZELL AM ZILLER

volpension met prima keuken

van f 750,- voor **f 499,-**

incl. excursies. Vertrek 17 + 24 augustus
Bel nu Arac Reizen Buggenum 04759-3434
of Spautax Spaubeek 04493-2600 130229

FESTIVAL RELIGIEUZE MUZIEK

MAASTRICHT

van 24 aug. t/m 4 sept.

wo. 24 aug. **PIRAY** (niet westerse muziek)
do. 25 aug. **ACADEMY OF THE MEGALOPOLIS**
vr. 26 aug. **GALLIAN WEIR** (orgelconcert)
za. 27 aug. **PRO CANTIONE ANTIQUA**
zo. 28 aug. **MUSICA ANTIQUA KÖLN**
ma. 29 aug. **NEW LONDON CONSORT MEDIEVAL ENSEMBLE** (pelgrimssticht naar Santiago de Compostela)
do. 30 aug. **NEW LONDON CONSORT MEDIEVAL ENSEMBLE** (klerken, studenten en vraganten)
wo. 31 aug. **CAPELLA LIPSSENSIS**
do. 1 sept. **NEW LONDON CONSORT** (harmonia sacra)
za. 3 sept. **NEW LONDON CONSORT** (MARIA VESPER)

Diverse koffieconcerten, lunchpauzeconcerten. Voor meer informatie: vraag de gratis folder 'UIT IN MAASTRICHT' aan (Tel. 049-10622; tst. 12)

Kaartverkoop: kassa Stadsschouwburg-Maastricht. Dag. van 10-15 uur; zo. van 12-14 uur. Tel. v.a. 11 uur 045-13300. Caravan op het Vrijthof: dag. van 10-18 uur. Caravan op het Vrijthof: dag. van 10-18 uur en van 19-21 uur. 142629

DE BEKENDE AANBIEDING

MALLORCA

8 dagen halfpension vanaf **570,-** p.p.

Vertrekdata: vanaf 24 augustus t/m 23 oktober. Keuze uit 8 hotels in El Arenal en Santa Ponsa.

8 dagen volpension vanaf **605,-** p.p.
15 dagen halfpension vanaf **660,-** p.p.
15 dagen volpension vanaf **725,-** p.p.

Voor uitgebreide informatie en reserveringen:

Reisburo VROOM & DREESMANN

Heerlen 045-711164

Het Zuiden TOURINGCAR-REIZEN

Dé mooiste hotels en touringcars. **DUS EXTRA GOED!!**

STEDENTRIPS

Parijs	2-, 3-, 4-, 7-daagse reizen	v.a.
	Hotel Méditerranée	119,-
Londen	3-, 4-, 7-daagse reizen	
	Hotel London International	249,-
Berlijn	3-, 4-, 7-daagse reizen	
	Hotel Penta	249,-
Kopenhagen	3-, 4-, 7-daagse reizen	
	Hotel Esso-Motor	249,-
Rome-Florence	10-daagse rondreis	899,-

ZON-VAKANTIES

Nice-Monaco	7 dagen Côte d'Azur	v.a.
	Hotel Hyatt Regency Nice op de Promenade des Anglais én prachtige rondritten	599,-
Spanje	10 dagen Playa de Aro zon - plezier - vertier	599,-

DIV. VAKANTIE-IDEËN

Oostenrijk	7 dagen Seefeld	v.a.
	inkluisief rondritten	599,-
Zwitserland	5 dagen	
	Vierwoudstedenmeer	499,-
Normandië-Laire	5 dagen	
	rondreis	499,-
Schwarzwald	5 dagen	
	Freudenstadt	499,-
Lourdes	7 dagen Lourdes en Gavarnie	699,-

Bel nu: **04406-15252**

Het Zuiden
Touringcars
Parkweg 44 Varendonk

Ook voor jou hartstikke leuk!

Foreldorado in Gulpen is een echt gezellig recreatiepark met tal van attracties waar je 'n hele dag kunt ravotten, stoeien, spelen en genieten. En dan is er natuurlijk nog de videofilm over de forellen, hoe ze geboren worden en opgroeien tot de roofzuchtige vissen in de vijvers. Daar steek je echt wat van op. Toegang f 5,- all-in; dgls. geopend tot 18.00 uur. Restaurant tot 21.00 uur.

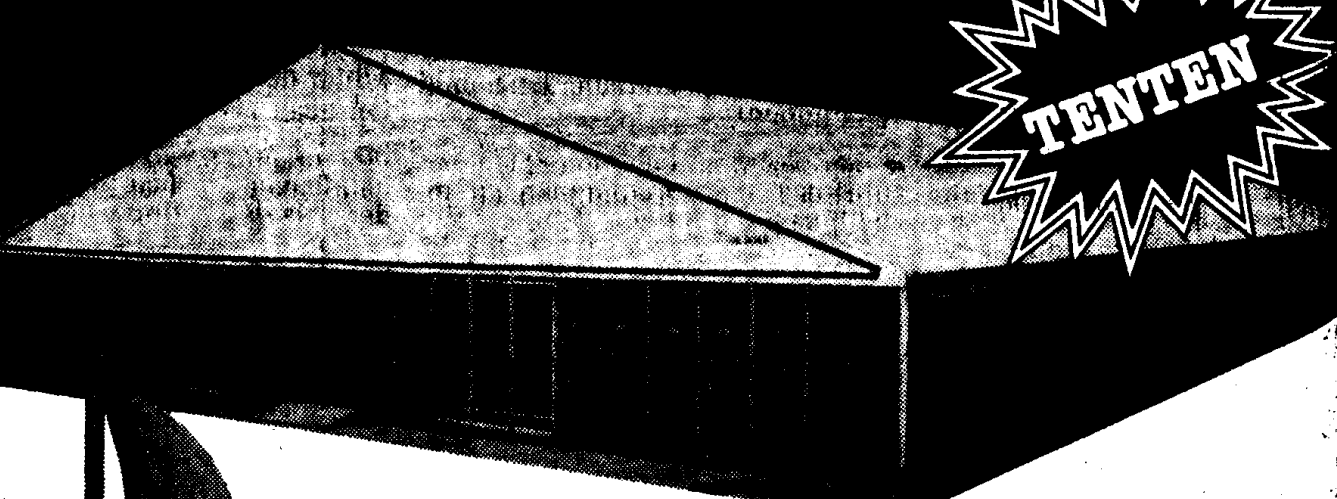

gezinspark foreldorado

Euverem 5, Gulpen, tel. 04450-1235

DAMES, HEREN ORGANISATOREN RESERVEER TIJDIG UW BESTELLINGEN

Tentenbedrijf E. VELDEMAN biedt U het grootste leveringsprogramma.

Wij beschikken over een gevarieerd aanbod van tenten in alle formaten en vormen en geschikt voor praktisch elk feest, manifestatie of welk doel dan ook.

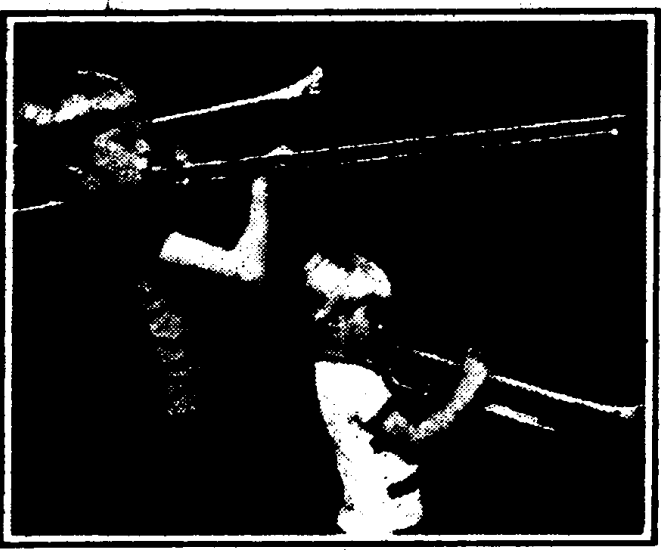
Bovendien zorgt Tentenbedrijf VELDEMAN ervoor iedere tent op maat, korrekt en snel wordt op- en afgebouwd. U kan er tevens terecht voor decoratie, meubilair, sanitair, verlichting, verwarming enz.

EDUARD VELDEMAN

TENTENVERHUUR EDUARD VELDEMAN N.V.
PEERDERBAAN 96, P.B. 25, B-3690 BREE
Tel. vanuit Nederland: 09-32.11.46.17.77
Telex: 39.572

NEEM GERUST KONTAKT MET ONS VOOR MEER INLICHTINGEN EN EEN VRIJBLIJVENDE OFFERTE. NATUURLIJK OP MAAT!

MUSICEREN KAN OOK UW KIND

Als uw kind blijk geeft van enige muzikale interesse, ziet U normaal gesproken op, tegen de aanschaf van een instrument. De kans is groot dat het plezier maar van korte duur is en de kosten hieraan verbonden, zijn ook niet gering. Wanneer U echter besluit zou, een instrument voor uw kind af te wijzen, zou U ook wel eens een muzikaal talent kunnen afwijzen.

Welu, op dit punt reikt het huurprogramma van Muziekcentrale Hanssen U de helpende hand. Het biedt kinderen de mogelijkheid hun kunnen te bewijzen, voordat de ouders verplicht zijn, hun geld te investeren in een muziekinstrument.

Bij zeer lage kosten, kunt U een gloednieuw instrument aanschaffen en zelf beslissen of U tot aankoop overgaat. Het U dit binnen een bepaalde tijd, krijgt U zelfs het gehele bedrag voor huur betaald wederom terug.

Wanneer U meer informatie wenst, betreffende huur en/of koop, neem dan vrijblijvend contact op met Muziekcentrale Hanssen.

Handige gesloten
Hanssen 045/08, 0406 HM Kerkstrade (W)
Tel. 045-113336

HANSSSEN
muziekcentrale

TENTENHUIS HANS STASSAR

80 showmodellen-tenten, bungalowtenten, hutten, lichtgew. tenten, caravanvoortenten met grote kortingen! **Eigen reparatie-atelier**

RUIM OP! WIE HET EERST KOMT, WIE...!
De vakman voor een zorgeloze vakantie

Heisterberg 78 • Hoensbroek • Telefoon: 045-224200

Telefonische advertentieverkoop **045-739382**
045-739384
Voor advies en opgave aan uw advertenties voor deze rubriek

Dansschool Korsten

Aanvang nieuwe kursussen

vrijdag 26 augustus Sittard
zaterdag 27 augustus Ulestraten
zondag 28 augustus Obbicht
maandag 29 augustus Roermond en St. Joost
dinsdag 30 augustus Vaals en Meerssen
Ook voor wedstrijdtraining en privélessen

Aanmelden en informatie:
tel. 04402-73657
of postbus 555
6180 AB Elsloo (LB)

- Polyester dakverhogingen
- Umbouw busjes voor personen- en invalidenvervoer
- Alle soorten spuitwerk

HARRY MOSTARD

Carrosseriebouw b.v.
Industrieweg 2, 6114 KP Susteren-Dieteren
Tel. 04498-3100

Zeer interessante aanbiedingen

CITROËN BX 16 RE, demonstratieauto, febr. 1983
CITROËN LNA Canelle, demonstratieauto, maart 1983
CITROËN VISA SUPER, 5-bak, demonstratieauto, juli 1983
CITROËN GSA PALLAS, metaalgrijs, 28.000 km, sept. 1982
CITROËN GSA CLUB BREAK, metaalblauw, 25.000 km, sept. 1982
CITROËN C3S, bestelauto verlengd en verhoogd, zeer geschikt voor kampeervagen.

arets
CITROËN AUTOBEDRIJF
Randweg Hoensbroek, tel. 045-216262*

Zien en uitzien

Consten heeft oog voor beide aspecten: Vakmanschap met een perfecte vorm. En daar heeft u niet eens zoveel voor uit te geven.

CONSTEN

geplaatste opticien, optometrist, kontaktiesspecialist ANVC
Dautenbergstraat 16/hoek Oranje-Nassastraat, Heerlen
Telefoon 045-717150

Bezuinigingsplan: artikel 12 gemeente en personeelsstop

Ruim 12 miljoen tekort voor Heerlen in 1984

HEERLEN - Moet Heerlen in dit jaar een bedrag van 8,2 miljoen bezuinigen, volgend jaar wordt het veel erger, dan namelijk komt de gemeente 12,3 miljoen gulden tekort. Er zijn maatregelen genomen om bezuinigingen te bewerkstelligen. Dat houdt in dat er een personeelsstop wordt afgekondigd bij de gemeente en dat Heerlen weer een zogenaamde 'artikel 12-gemeente' wordt, hetgeen inhoudt dat provincie en rijk streng gaan toezien op het financiële reilen en zeilen. De wethouders Hub Savelsbergh en Jo Andriessma hebben dat gisteren bekend gemaakt. De gemeenteraad zal in een extra raadsvergadering op 13 september gevraagd worden met de bezuinigingsplannen in te stemmen.

Op de volgende manieren wil Heerlen geld bijeen schrapen:

- Verhoging van retributies en gemeentelijke belastingen (1 miljoen)
- Aanvulling uit het gemeentefonds, die Heerlen kan krijgen omdat het weer een 'artikel 12-gemeente' is geworden (2 miljoen)
- Een bedrag uit het reservepotje van de gemeente (2,7 miljoen)
- Algehele bezuiniging op personeel, 65 tot 70 arbeidsplaatsen die vrijkomen worden niet aangevuld (4,1 miljoen)
- Een bezuiniging op gebied van subsidies aan verenigingen en instellingen, exploitatie van gemeentelijke instellingen, diensten etc. van ongeveer 6,5 procent (4,3 miljoen).

Omdat de gemeente ook nog een kleine twee miljoen gulden in 1984 denkt nodig te hebben voor een nieuw beleid, het opvangen van tegevallen, politieke afweging en eventuele nieuwe bezuinigingen van het rijk wordt dat bedrag ook nog eens gereserveerd, zodat we in totaal op een ombuigingsoperatie uitkomen van bijna 14,5 miljoen gulden.

Bewoners

Daar voldeden de inwoners van Heerlen nog niet zo veel van de bezuinigingsoperatie, maar volgend jaar wordt dat dus duidelijk anders. De gemeentelijke belastingen (leges, OG-belasting etc.) gaan omhoog, terwijl ook meer betaald zal moeten worden voor de diensten van de gemeente. „Een lichte

lastenverhoging, maar er wonen 92.000 mensen in Heerlen en we vragen in die sector één miljoen. Dat betekent dat elke inwoner in feite elf gulden meer gaat betalen.” Vertelde wethouder Savelsbergh gistermorgen tijdens de presentatie van het plan. „We zitten in een moeilijke positie. Enerzijds hebben we de herindeling achter de rug, anderzijds krijgen we te maken met bezuinigingen van het rijk. De gemeente kan dat niet aan, bij een gewijzigd beleid ontstaat er volgend jaar inderdaad een gat van 12,3 miljoen. Er is een commissie ingesteld die een ombuigingsbeleid heeft voorbereid,” aldus de wethouder.

Het is een ingrijpende operatie. Heerlen verliest zijn financiële zelfstandigheid voor een deel door weer een beroep te doen op artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet. Hierdoor krijgt Heerlen de komende vier jaar vijf miljoen gulden van het rijk, maar daarvoor moeten de belastingen in de gemeente aangepast worden aan een maximaal toegestaan niveau en staat de gemeente min of meer onder financiële curatele van de hogere overheden.

Personeel

Bijna 70 arbeidsplaatsen komen te vervallen bij de gemeente Heerlen. „Die plaatsen worden niet opgevuld. Het is vervelend dat net nu we de inpassing van beide gemeenten achter de rug hebben, we ons moeten gaan afvragen of elke man die nu eindelijk op zijn plaats zit wel te handhaven is. Maar het kan niet anders,” is de mening van het college.

Ontslagen vallen er voorlopig niet. „Dat is het laatste waar het college aan denkt”, aldus wethouder Andriessma. Via interne verschuivingen wil de gemeente proberen het personeel zo te verdelen, dat de gestelde bezuiniging ook gehaald wordt.

Net als in andere gemeenten zullen ook de Heerlense verenigingen en instellingen nu aan den lijve gaan ondervinden dat de bomen niet meer in de hemel groeien. In principe geldt voor de hele subsidieerbare handel in de gemeente Heerlen een bezuiniging van 6,5 procent. „Er zal een mentaliteitsverandering moeten plaatsvinden”, vindt wethouder Savelsbergh. „er zal meer zelfwerkzaamheid moeten plaatsvinden.” De wethouder wil de bezuinigingsoperatie geen uitholling van het gemeentelijke financiële beleid noemen. „Nee, zo erg is het niet. Er worden behoorlijke maatregelen genomen, maar het is geen ramp.”

33 jaar voorzitter Rabobank

Koninklijk goud voor Miel Bex

MERKELBEEK - Burgemeester Vincent Ritzer van de gemeente Onderbanken heeft gisteren de gouden eremedaille in de Orde van Oranje-Nassau uitgereikt aan Miel Bex. Dat gebeurde tijdens een openbare vergadering van het bestuur van de Rabobank Merkelbeek-Bingelrade in het gemeenschapshuis De Henkhof in Merkelbeek.

De heer Bex is 40 jaar lid geweest van het bestuur van de Rabobank, waarvan 33 jaar voorzitter. Daarnaast was hij ook lid van het kerkbestuur sinds 1965, van 1965 tot 1975 lid van het schoolbestuur van Merkelbeek. Daarnaast was hij 17 jaar lid van de Merkelbeekse gemeenteraad waarvan acht jaar wethouder. Hij is tevens medeoprichter en bestuurslid van de rijvereniging De Edele Viervoeter en lid geweest van het bestuur van de LLTB. „Al die functies bekleedde U naast uw volle dagtaak als agrariër”, zei burgemeester Ritzer in zijn toespraak, „wij zijn er als gemeentebestuur trots op zo iemand in ons midden te hebben. We hopen dat dit feest dat gevierd wordt als vitamine mag zijn voor uw gezondheid”.

(ADVERTENTIE)

Weggelopen 2 honden, ras Bassets (Hush puppies), man en vrouwtje, omgeving Bouwberg Brunssum. Terug te bezorgen tegen beloning. Tel. 045-256637.

● Mevrouw E. Ter Horst begon met een voor Nederland unieke 'Home Sitter'-centrale.

Nationale primeur voor Ubachsbergse

Home Sitter Centrale past op huis en have

HEERLEN - Sinds april bestaat er een Home Sitter Centrale, een centrale die als 'babysitter voor complete woningen' fungeert. Het initiatief voor de centrale werd genomen door mevrouw E. Ter Horst uit Ubachsberg.

Het idee van een georganiseerde 'Home Sitter' is geboren uit het feit dat vandalisme, diefstal en inbraak tegenwoordig hand over hand toenemen. Iedereen kan gebruik maken van de centrale en ook aanwezige huisdieren vormen geen probleem. Voor toekomst wordt nog naar een oplossing gezocht om ook kinderen achter te laten bij een 'home sitter'.

Ongeveer honderd oppassers zijn nu een strenge selectieprocedure in dienst getreden van de centrale. Al die mensen zijn minstens veertig jaar oud. „Mensen die jonger zijn, zijn meer geneigd om uit te gaan en daardoor minder geschikt als oppasser,” is de filosofie van de centrale.

'Weinig geld'

Een oppasser kost relatief gezien weinig geld. Voor een tussenwoning betaalt men tien gulden per

dag, voor een halfvrijstaande woning twaalf gulden vijftig, voor een vrijstaande woning vijftien gulden en voor een woning met een grondoppervlakte van meer dan 750 vierkante meter moet vijftien gulden per dag worden betaald. De 'Home Sitter Centrale' bestaat uit een landelijk netwerk en zou tot nog toe de enige centrale zijn in ons land. De oppassers zijn ook uit het hele land afkomstig.

Er uit

Mevrouw Ter Horst over de centrale: „De oppassers van ons zijn vaak de minder draagkrachtige mensen. Als zij nu elders in het land moeten gaan oppassen, komen zij er ook eens uit. Over het algemeen hebben zij zelf te weinig geld om op vakantie te gaan. De aanvragers hebben meestal een mooi huis met een grote tuin.”

In totaal is er nu al dertig keer gebruik gemaakt van een oppasser. Via advertenties wordt getracht een groot aantal aanvragers te krijgen. De centrale is het gehele jaar bereikbaar. „Onkosten dekken is momenteel mijn belangrijkste streven”, aldus mevrouw Ter

Horst. „Tot nog toe heb ik zelf geld moeten bijleggen vanwege de hoge advertentiekosten”.

Reacties

Er zijn al leuke reacties op het werk van de centrale. Een 'home sitter' heeft onlangs op het huis van zangeres Mieke Bos moeten passen, omdat zij op vakantie was naar een appartement in Mallorca. Een tijdje later kreeg de betreffende oppasser bericht van Mieke Bos dat hij het volgende jaar drie weken gratis gebruik mag maken van haar appartement in Mallorca. Een andere aanvraagster is een mevrouw die binnenkort voor een harttransplantatie voor zes weken naar Londen moet. Daar de pers hier uitgebreid aandacht aan heeft besteed en ook 'verkeerde' mensen dit misschien gelezen hebben, durft ze haar huis niet alleen achter te laten. Vandaar dat ook zij gekozen heeft voor een oppasser.

Voor een 'home sitter' kan contact worden opgenomen met de centrale, mevrouw E. Ter Horst, Oude Schoolstraat 8a, 6367 HD Voerendaal. Telefonisch is de centrale bereikbaar via nummer 045-751957.

Corioveste van drs. Ruyters gekocht?

Vragen over SBDI in raad Heerlen

HEERLEN - De CPN, PPR en D'66 in de Heerlense gemeenteraad willen van het college weten hoe het is afgelopen met een onderzoek dat in 1981 is toegezegd naar de relatie tussen de SBDI en drs. Ruyters. De CPN vroeg daarna op 15 december 1981, maar heeft daarop tot nu toe nog geen antwoord gekregen.

Genoemde fracties willen nu wel antwoord hebben, nu de SBDI in opspraak is gekomen. De SBDI kocht in 1981 63 woningen van de Corioveste met de bedoeling deze te verhuren. De genoemde fracties willen weten of de SBDI de woningen van Makelaarskantoor drs. Ruyters (of een van zijn BV's) heeft gekocht en willen verder geïnformeerd worden over het totale woningbezit van SBDI in de gemeente Heerlen. Genoemde fracties vinden dat SBDI-woningen in Heerlen ondergebracht moeten worden bij Heerlense woningcorporaties en dat de gemeente niet meer moet samenwerken met de SBDI.

Arbeidsbureau en instellingen beginnen nieuw project

Gerichte cursus werklozen

HEERLEN - Zes instellingen op het gebied van onderwijs, voorwerk en beroepsoriëntatie in de Oostelijke Mijnstreek hebben samen met het gewestelijk arbeidsbureau in Heerlen een beroepskwalificerend Educatieproject (BKE) opgezet. Het is bestemd voor werklozen en werkenden vanaf 23 jaar. Werklozen die eraan deelnemen, behouden hun uitkering. Dit is gisteren door de directeur van het gewestelijk arbeidsbureau, J. Gouverne, bekendgemaakt.

Het Heerlense BKE-project is gericht op de administratieve marktsector. De biedt, aldus Gouverne, nog wel perspectief, zo is tenminste gebleken uit de ervaringen met schoolverlaters, die na een marktgericht opleiding vrij snel een baan hebben gevonden.

De opleiding duurt twee tot drie jaar en vergt twee tot drie uur per week, waarvan acht uur gereserveerd is voor stages. Het aantal deelnemers is niet beperkt. Gouverne verwacht bij de start in september een honderdtal cursisten, die opgedeeld worden in groepen van vijftien. Na afloop van de opleiding, die afgesloten wordt met een erkend diploma, is de positie van de cursist en op de arbeidsmarkt aanzienlijk verbeterd.

De kosten voor de deelnemers zijn uiterst gering. Het project wordt met overheidsmiddelen gefinancierd. Per jaar is er naar schatting een miljoen gulden mee gemoeid. De werving van de cursisten geschiedt door het Gewestelijk Arbeidsbureau in Heerlen.

Kerkradenaren overmeesteren pistoolbezitter

KERKRADE - Twee Kerkradenaren hebben donderdagnacht om half drie hun 28-jarige plaatsgenoot J.S. overmeesterd, hem een geladen pistool afhandig gemaakt en hem daarna overgedragen aan de politie. J.S. wilde bij zijn vriendin, die een woning in de Drievogelstraat bewoont, op bezoek. Toen de Kerkradenaren daar na herhaald bellen niet werd geopend, sloeg hij met het pistool de ruit stuk. Twee mannen, die in de woning op bezoek waren, overmeesterden S. toen zij hem met het pistool zagen. Nadat tegen de man proces-verbaal was opgemaakt en hij is voorgeleid aan de hoofdofficier van justitie, is hij vrijdagmiddag in vrijheid gesteld. Het pistool, kaliber 6.35 millimeter en 21 patronen zijn door de politie in beslag genomen.

In gemeente Kerkrade

Geen quorum in commissie

KERKRADE - De vergadering van de commissie Ruimtelijke Ordening van de gemeente Kerkrade donderdagavond is uitgesteld. Er waren niet genoeg raadsleden om te kunnen vergaderen. De commissie telt negentien leden en er waren maar acht. De voorzitter moest toen de vergadering afzeggen, omdat er geen quorum aanwezig was. Woensdag aanstaande om 17.30 uur probeert de commissie het nog een keer.

Duitsers aangehouden

KERKRADE - De Kerkrade politie heeft donderdagmiddag op de Mensheggerweg twee Duitsers, de 27-jarige M.M. en de 23-jarige M.R. uit Solingen, aangehouden wegens het in bezit hebben van heroïne. Op het politiebureau zijn beiden in verzekering gesteld.

(ADVERTENTIE)

Vloertegels

krijt wit 31x31 cm
van 49.50 voor

27,50 p.m.2

Terra cotta rood 28x28 cm
van 59.50 voor

29,50 p.m.2

EUROTEGEL

Lacinderstr. 47
(Eikenderveld)
Heerlen
Tel. 045-715544
maandagmorgen gesloten

OPA EN OMA

Hartelijk
gefeliciteerd
met uw
45-jarig huwelijk
Uw kleinkinderen
Peggy, Wendy

Getrouwd
mr. C.A. Hage
en
mr. Ellen H.C. Apers

Utrecht
Heerlen
12 augustus 1983

Op 20 augustus a.s. hopen onze ouders en grootouders,
K.R. Dubbeling
en
A. Dubbeling-Baardse
de dag te herdenken, dat zij 50 jaar getrouwd zijn.
Gelegenheid tot feliciteren van 17.30 tot 19.00 uur
in gemeenschapshuis Caumerbron, Corisbergweg
197, Heerlerbaan.

Namens de kinderen
en kleinkinderen

Peter Schunckstraat 310
6418 XK Heerlen

R.H.J. Klinkers
tandarts

Hertogsingel 106a, Maastricht
tel. 043-51122

Praktijk hervat:
maandag 15 augustus 1983

Kom heilige geest,
verlicht,
bewaar en geleid ons.
Amen.

Op 11 augustus nam in volledige overgave zeer be-
wust afscheid van dit leven onze goede vader,
schoonvader en lieve opa

**Marinus Antonius
Johannes Brouwer**
wed. naar van
Elisabeth Maria van Oost

in de leeftijd van 84 jaar.

Abollo (USA): Nick Brouwer
Hoensbroek: Loe Brouwer
Maartensdijk: Joke van Gerven-Brouwer
Maarheeze: Bob Vossenbergh
Rien Brouwer
Mia Brouwer-Hamaekers
klein- en achterkleinkinderen

Heerlen, 11 augustus 1983
Rijze Doevrader
Corr.adres: Mgr. Lebouillestr. 30,
6431 KK Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op
maandag 15 augustus om 14.30 uur in de parochie-
kerk van het H. Hart van Jezus te Mariarade-
Hoensbroek, waarna begraving op de algemene
begraafplaats aan de Randweg te Hoensbroek.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 14.00
uur achter in de kerk.

De dierbare overledene is opgebaard in het uit-
vaartcentrum Dela, Grasbroekweg 20 te Heerlen,
bezoek zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur.
Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving
te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

Diep bedroefd, maar dankbaar voor de liefde en
rijg waarmee hij ons gedurende zijn leven heeft
verzorgd, delen wij u mede, dat heden in de Vrede
van Christus en voorzien van het h. olie van ons
heengegaan, onze lieve vader, schoonvader,
grootvader, overgrootvader, oom en neef

**Wilhelmus Adrianus
Dirven**
wed. naar van
Maria Helena Friederichs

in de ouderdom van 87 jaar.

In dankbare herinnering:

Heerlen: Jo Dirven
Teebeek: Jan Dirven
Hoensbroek: Harrie Dirven
Bennebroek: Anton Dirven
Joost Dirven-van Emmerik
en al zijn klein-
en achterkleinkinderen

6411 TP Heerlen, 11 augustus 1983
Van Angelastraat 26

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben dins-
dag 16 augustus om 11.00 uur in de parochiekerk
St. Franciscus van Assisi, Laanderstraat te Heer-
len, waarna de begraving op de r.k. begraafplaats
te Teebeek aan de Schildstraat.

Onze vader en opa is opgebaard in de rouwkamer
van de begrafenis- en crematieverzorger, Nieuw-
straat 118 te Hoensbroek.

Gelegenheid tot afscheid nemen aldaar van 18.00
tot 19.00 uur.

Overtuigd van uw medeleven is er geen condole-
ren.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen ge-
lieven deze advertentie als zodanig te beschouwen.

Rust maar uit
Je hebt je strijd gestreden
Je hebt het als moedig mens gedaan
Wie kan begrijpen
wat je het geleden
en wie kan voelen
wat je hebt doorstaan.
Rust nu maar uit.

Trinus Klijnsma

overleden op de leeftijd van 59 jaar.
Dege die hem kende, weet hoezeer wij hem zal-
ten missen.

Jans Klijnsma-van der Heide
Paula Klijnsma-van Leenen-Klijnsma
Karel en Jo Thomas-Klijnsma
Webbe Klijnsma

4100 XW Geleen, 11 augustus 1983
Carmelietenstraat 97

De rouwdienst zal worden gehouden in de Kruis-
kerk, op de Parklaan te Geleen, maandag 15 augustus
om 14.00 uur, waarna de tereaderbestelling zal
plaatsvinden op de algemene begraafplaats
Dauersveld te Geleen.

Geen condoleren, geen bezoek aan huis.
Bezoek mortuarium ziekenhuis Geleen, dagelijks
van 18.30 tot 19.30 uur.

Enige en algemene kennisgeving

Na een langdurige ziekte, overleed heden in de ver-
pleegkliniek te Heerlen, na voorzien te zijn van de
h. sacramenten, in de leeftijd van 88 jaar, mijn in-
niggenliefde man, vader, schoonvader, grootvader,
overgrootvader, broer, schoonbroer, oom en neef.

**Joannes Josephus
Hubertus Colleje**
echtgenoot van

Maria Elisabeth Bolton

De diepbedroefde familie:

Simpelveld: E. Colleje-Bolton
Maastricht: P. Colleje
E. Colleje-Hagelstein
Jo-Jeanne, Yvonne, Jolanda
Elly-Dré
Yvonne-John
Jo Colleje
Mini Colleje-Koolen
Ralph Eril
Schaesberg: J. Colleje
Mini Colleje-Koolen
Ralph Eril
Familie Colleje
Familie Bolton

Simpelveld 12 augustus 1983
Corr.adres: Op gen Hoes 11, 6372 RB Schaesberg

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op
dinsdag 16 augustus om 10.00 uur in de parochie-
kerk van de H. Remigius te Simpelveld, waarna
crematie in het crematorium te Heerlen om 11.30
uur.

Voor vervoer wordt gezorgd.

Overtuigd van uw medeleven is er geen condole-
ren.

Maandagavond om 7 uur zal mede ter intentie van
de overledene een h. mis worden opgedragen in
voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in het mortuarium van
't g'n Bende', Dr. Ottenstraat 20 te Simpelveld. Be-
zoekuren, zaterdag en zondag van 16.00 tot 17.00
uur en maandag van 18.00 tot 19.00 uur.

Enige en algemene kennisgeving

Als iets liefs ons verlaat
blijft toch de liefde

Veel te vroeg naar menselijk inzicht, met nog zo-
veel plannen in het vooruitzicht, overleed na een
noodlottig ongeval, voorzien van de h. sacramen-
ten der zieken, in het St. Catharinaziekenhuis te
Eindhoven, op 21-jarige leeftijd, onze lieve dochter,
zusje en vriendin

Ine Schlangen

Wij vragen u voor haar te bidden.

De bedroefde familie:

Roosteren: P. Schlangen
F. Schlangen-Beckers
Rosine en Guido
Eindhoven: John Elast (verloofde)
Familie Schlangen
familie Beckers

6116 AH Roosteren, 11 augustus 1983
Lanterdijk 32

De plechtige eucharistieviering wordt gehouden
op dinsdag 16 augustus om 11.00 uur in de parochie-
kerk van de H. Jacobus de Meerdere te Rooste-
ren, waarna per auto naar het kerkhof aldaar voor
de begrafenis.

Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot
schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur.

Maandag 15 augustus om 19.00 uur avondmis in
voornoemde kerk.

Ine is tot en met zondag opgebaard in het mortua-
rium van het St. Catharinaziekenhuis te Eindhov-
en. Bezoek van 12.00 tot 13.00 uur.

Bedroefd, maar in grote dankbaarheid voor wat zij
voor ons betekend heeft, delen wij u mede, dat met
volle overgave, maar voor ons nog vrij onverwacht
is heengegaan, gesterkt door het sacrament der zie-
ken, in de ouderdom van 78 jaar, onze goede moe-
der, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante en
nicht

Garda Leentjens
wed. naar van

Harry Veugen

Sittard: Frans Veugen
Fienny Veugen-Vahsen
Frank
Sittard: Mevr. N. Meeuwissen-Leentjens
Familie Leentjens
Familie Veugen

Sittard, 11 augustus 1983
Corr.adres: Hordaeuslaan 1, 6132 BN Sittard

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begra-
fenis, zal plaatshebben dinsdag 16 augustus a.s. om
10.30 uur in de parochiekerk van de H. Antonius
van Padua te Ophoven-Sittard.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren in de kerk
vanaf 10.00 uur.

Maandag a.s. om 19.00 uur avondmis in bovenge-
noemde kerk.

Bezoek mortuarium ziekenhuis Sittard, dagelijks
van 17.30 tot 19.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, ge-
lieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Dankbetuiging

Voor uw bewijs van deelneming, ontvangen na het
onverwacht heengaan van onze goede vader,
schoonvader, groot- en overgrootvader

Arent Jan Stuitje

betuigen wij aan allen onze hartelijke dank.
Een speciaal woord van dank aan de zeer waarde-
heer pastoor van Waubach en aan de leden van de
diverse verenigingen.

Het medeleven, persoonlijk, schriftelijk of in de
vorm van bloemen tot uiting gebracht, was ons een
grote troost en zal een dankbare herinnering blij-
ven.

Kinderen, kleinkinderen
en achterkleinkinderen

Waubach, augustus 1983.

Dankbetuiging

Voor de door u betoonde blijken van medeleven,
ondervonden bij de ziekte, het overlijden en de cre-
matie van mijn pleegvader, onze broer, zwager en
oom

Frederik Sprado

betuigen wij u allen onze oprechte dank.
Uit aller naam:
Familie Sprado

Heerlen, augustus 1983

Dankbaar dat wij haar zo lang in ons midden mochten hebben, maar ook
bedroefd om haar heengaan, geven wij u kennis dat onverwacht, op de
leeftijd van 80 jaar, voorzien van de h. sacramenten, in de Lückerkadek-
niek te Kerkrade is overleden, onze lieve en zorgzame moeder, schoon-
moeder, oma, zus, schoonzuster en tante

Jeanette Wijnen
wed. naar van

Frans Schnitzeler

Roosendaal: Gerda Heessels-Schnitzeler
Jan Heessels
Frank, Jeannette, Marion
Sjef Schnitzeler
Fien Schnitzeler-Knebel
Tennie, Wout, Frank
Eindhoven: Minik Schnitzeler
Yvonne Schnitzeler-Michorius
Dominic
Nieuwenhagen: Wim Schnitzeler
Annie Schnitzeler-Reumkens
Mariëtte, Frank
Lies Gigase-Schnitzeler
Zef Gigase
Guy, Jolie
Ubach over Worms: Mia Schroeder-Schnitzeler
Wiel Schroeder
Harro, Jeroen
Urmond: Jeanne van Loo-Schnitzeler
Henk van Loo
Nannette, Birgit, Henrik
Familie Wijnen
Familie Schnitzeler

Kerkrade, 10 augustus 1983
Corr.adres: Maastrichterweg 46, 6381 RZ Ubach over Worms

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaats-
vinden op maandag 15 augustus a.s. om 11.00 uur in de St. Jozefkerk te
Waubach.

Samenkomst in de kerk, er is geen condoleren.

Zondag zal tijdens de avondmis van 17.30 uur de overledene worden her-
dacht in voornoemde kerk.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als
zodanig te beschouwen.

Heden overleed tot onze diepe droefheid, voorzien
van het h. sacrament der zieken, op de leeftijd van
86 jaar, in het verpleegtehuis Schuttershof te
Brunssum, onze zorgzame en lieve moeder,
schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder

Wieke de Vries
echtgenote van wijlen

**Jozef Hendricus
van der Vegt**

Wij vragen een aandachtig gebed voor haar ziele-
rust.

Nijmegen: M.H. van der Vegt
A.M.E. van der Vegt-Vanhouten
Schaesberg: H.E.J. van Mil-van der Vegt
Schaesberg: A.A.C. Jongen-van der Vegt
J. Jongen

Ingleside: B.J. Douma-van der Vegt
E. Douma
Tilburg: B.F. van der Vegt
G. van der Vegt-van Rooy
Amstenrade: A.J. Chiaradia-van der Vegt
J. Chiaradia
en haar klein- en
achterkleinkinderen
Familie de Vries
Familie van der Vegt

Verpleegtehuis Schuttershof Brunssum,
11 augustus 1983
Corr.adres: Wenkebachstraat 13,
6372 TV Schaesberg.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begra-
fenis, zal plaatshebben op dinsdag 16 augustus a.s.
om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Joseph te
Heerlerbaan.

Er is geen condolentie.

Avondmis maandagavond om 7 uur in voornoem-
de kerk.

Moeder is opgebaard in de rouwkamer van begra-
fenisonderneming J.G. Boon, Kerkraderweg 88 te
Heerlen.

Gelegenheid tot afscheid nemen zaterdagavond
van 18.30 tot 19.00 uur.

Rust nu maar uit,
je hebt je strijd gestreden,
je hebt het dapper gedaan,
niemand weet hoeveel je hebt geleden,
niemand weet hoeveel je hebt doorstaan,
rust nu maar uit.

Bedroefd om het afscheid, maar tevens vervuld van
dankbare herinneringen, delen wij u mede, dat na
een welbestede leven en een kortstondige ziekte,
op de leeftijd van 83 jaar, van ons is heengegaan,
voorzien van de h. sacramenten der zieken, onze
zorgzame vader, schoonvader, groot- en overgroot-
vader, broer, zwager, oom en neef

Sjeng Abrahams
wed. naar van

Maria Gertrudis Lenders

In dankbare herinnering:

Maastricht: B. Rhoen-Abrahams
H. Rhoen
kinderen en kleinkinderen
Brazilie: F.P.G. Abrahams
J. Abrahams-Bartels
kinderen en kleinkinderen
J.H.H. Abrahams
M. Abrahams-Steffens en zoon
Familie Abrahams
Familie Lenders

6441 BM Brunssum, 11 augustus 1983
Corr.adres: Kerkstraat 204

De plechtige eucharistieviering zal gehouden wor-
den op dinsdag 16 augustus a.s. om 11.00 uur in de
parochiekerk van St. Vincentius a Paulo te Rum-
pen-Brunssum, gevolgd door de begrafenis op het
r.k. kerkhof aldaar. Bijeenkomst in voornoemde
kerk.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er
geen condoleren.

Hedenavond, 13 augustus, om 19.00 uur avondwa-
ke in voornoemde kerk. Tevens zal in alle h. missen
van het weekend de overledene bijzonder worden
herdacht.

Vader is opgebaard in de rouwkapel van het St.
Gregoriusziekenhuis te Brunssum. Bezoekuren
dagelijks van 17.30 - 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, ge-
lieven deze advertentie als zodanig te willen be-
schouwen.

Vakantie

Te k. TOURCARAVAN
Adria, m. kenteken, bj. 78,
lengte 5,30 m, voortent, is-
kast en verwarming,
slaapk. m. schuifdeur,
i.s.v.n.w. Schutterstr. 36,
Brunssum.

Lichtgew. GRUAU CA-
RAVANS, ook keuze uit ±
25 gebruikte Caravan-
hof, Bartels, Irenweg 14,
Borgharen-M'str. tel. 043-
629557.

Te k. BUNGALOWTENT
met grondzeil. Na 17.00
uur. Schaesbergerweg 152,
Hrl.

UITVAARTCENTRUM V/H CROMBACI

DR. POELSSTRAAT 26, HEERLEN
TELEFOON 045-714427

Uiterst moderne opbaar- en ontvangruimte. Meer pieteit-
verzorging van begrafenissen en crematies in binnen-
en buitenland

Wij zijn gerechtigd om uitvaarten van leden der DELA te verzorg-
J.S. Post - gediplomeerde uitvaartverzorger.
DAG EN NACHT BEREIKBAAR.

OVERLEDEN

† Jan Nijssen, echtgenoot van Anny Helwegen,
oud 68 jaar. Graafschap Hornestraat 16, 6085
Horn. De eucharistieviering zal plaatshebben dins-
dag 16 augustus a.s. om 10.30 uur in de kerk van de
H. Martinus te Horn. Schriftelijk condoleren vanaf
10.00 uur in de kerk.

† Maria Margaretha Hubertina Joris, oud 93 jaar.
† Steenweg 15, 6019 AW Wessem. De eucharistie-
viering zal plaatshebben maandag 15 augustus a.s.
om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Medar-
dus te Wessem. Geen condoleren.

† Jan Schreurs, oud 40 jaar. Daelenbroekweg 45,
† 6075 ES Herkenbosch. De eucharistieviering zal
heden plaatshebben om 14.00 uur in de parochie-
kerk van St. Sebastianus te Herkenbosch. Schriftel-
ijk condoleren vanaf 13.30 uur in de kerk.

† Ben Bos, echtgenoot van Marij Bos-Tillemans.
† Godfried Gilkenstraat 1, 6042 AE Roermond. De
crematie zal plaatshebben maandag 15 augustus a.s.
om 9.45 uur in het crematorium in Heeze.

† Gerard Leurs, echtgenoot van Mechtildis Hod-
zelmans, oud 69 jaar. Oranjestraat 46, 6101 HX
Echt. De eucharistieviering zal plaatshebben dins-
dag 16 augustus a.s. om 10.30 uur in de parochie-
kerk van de H. Pius X te Echt. Geen condoleren.

Vakantie

Te k. i.s.v.n. L. STAC-
VAN, 11x3 meter, c-
inger, douche, wc,
ruim terras. Tel.
256352.

LECOR kampeet
bouw, inruilkampe-
to's vanaf f 6000,-
bouw daken, ramen
derdelen, reparatie,
reparatie aan cara-
Stenenbrug 29, Sch-
berg, tel. 045-323154,
straat Baanstraat.

KLEIDUIVEN-
WEDSTRIJD

Zondag 21 augustus
Inschrijving: 13.30
16.30 uur.

Terrein café
Böhmerwald,
Krimweg 1,
Koningsbosch.
3 klassen,
prachtige prijs-
S.V. DE BOSDU

Dankbetuiging

Voor de vele blijken van deelneming ondervonden
bij het overlijden en de begrafenis van onze dierba-
re moeder, schoonmoeder, zus, schoonzus, oma,
tante en nicht

**Gertruda
Starmans-Dobbelstein**

betuigen wij allen onze oprechte dank.

Kinderen en kleinkinderen Starmans
Heerlerbaan, augustus 1983

De plechtige zeswekenddienst zal plaatsvinden op
zaterdag 13 augustus 1983 om 19.00 uur in de St. Jo-
zefkerk te Heerlerbaan.

„Serviam”

R.K. Scholengemeenschap
Lyceum-Havo

vraagt ter vervanging wegens ziekte voor
terstond:

docent(e)

wiskunde

- 10 uur, 1e graad

natuurkunde

- 5 uur, 1e graad

Brieven zo spoedig mogelijk aan het
bestuur, postbus 211, 6130 AE Sittard.

Inl. bij rector P.H.S. van Bommel, tel.
04490-10159 (school) of 04490-12203
(privé).

OVER ECONOMISCH
AUTORIJDEN
GESPROKEN

**GOLF
SHOPPER**

Een Golf Shopper
voor nog geen 17 mille.

**JETTA
HOLIDAY**

Een Jetta Holiday
voor nog geen 18 mille.

Maar AUTO-CAUBO biedt U nog meer!!
Bij aankoop van een Golf of Jetta:

- 2 JAAR GRATIS ONDERHOUD*
- 2 JAAR VOLLEDIGE GARANTIE
- 2 JAAR GRATIS WEGENBELASTING (bij benzine-uitvoering)
- 1 JAAR GRATIS WEGENBELASTING (bij diesel-uitvoering)

DAT IS PAS ECONOMISCH AUTO RIJDEN!!

Golf Shopper (benz.) v.a. 16.995,- | Jetta Holiday (benz.) v.a. 17.995,-.
Deze actie geldt tot 30 augustus 1983.
* Over de volledige voorwaarden zullen wij U gaarne inlichten.

auto caubo V.A.G.

Vaikenburg 04406-15041 Mechelen 04455-1592

Uitbarsting van woede bij Vlamingen en Walen

Vervolg van pag. 1

Krijgsauditeur bevestigt politieke motieven

VOEREN - De drie beroepsmilitairen die van de schietpartij op het café Chez Liliane in 's Gravenvoeren werden verdacht zal poging tot moord en opzettelijke mishandeling ten laste worden gelegd.

Korporaal Jan V. (19), sergeant Joris H. (22) en zijn broer paracommando-militien Ludo H. (20) werden donderdagnacht om even over twaalf uur, begeleid door een stoet van 12 auto's met rechercheurs en justitieautoriteiten, naar café Chez Liliane van Lilian Lang aan het Dorpsplein in 's Gravenvoeren gereden. Tevoren had een legerij rijkswachters het plein hermetisch afgesloten en voorzichtigheidshalve ook alle cafés in de buurt ontruimd en gesloten.

Een menigte toeschouwers - een mengeling van Vlaams- en Waalsgezinden - keek toe hoe de auto met de drie militairen tot pal voor Chez Liliane werd gered.

den. Beide groeperingen hadden reden om de drie uit te jouwen en te bekogelen met stenen en eieren. De Vlamingen zijn door de schietpartij getroffen omdat die de schijn wekt dat Vlamingen militante groeperingen inzetten en de Walen omdat het geweld tegen hen gericht was. Boven het rumoer uit klonk de Waalse kreet 'moordenaars' evenals het Vlaams gescandeerde 'verraders'. Een lichtbron van een Franstalige tv-equipe sneuvelde onder de regen keien en eieren.

De krijgsauditeur in Antwerpen heeft na het verhoor van de militairen bevestigd dat politieke oogmerken een rol speelden bij de beschieting. De militairen hebben connecties gehad met de onlangs op gerechtelijk bevel opgeloste Vlaamse Militanten Orde. Zij vonden dat er eindelijk eens iets anders in de Voerstreek diende te gebeuren dan kalken op muren en straten. Wel hadden ze zelf ook spuitbussen met verf in hun auto meegenomen.

Donderbus

Ze dronken zich vooraf moed in in tal van cafés in hun woonplaatsen Houthalen en Borgloon en hielden de tapkranen ook lopend in kroegen langs de weg naar hun slagveld.

Voor het café van Lilian Lang hield de auto met de drie militairen met gedoofde lichten stil. Korporaal Jan V. opende het vuur met het gooien van een

donderbus naar het café. Net als in de nacht van de schietpartij draaide Ludo H. het achterraam omlaag en stak het zijn moordwapen - een Remington-magnum-geweer - naar buiten. De gijnslach op zijn gezicht bij het richten op het café waarbinnen zoveel mogelijk van de bij de schietpartij aanwezige gasten opnieuw verzameld waren, wekte op nieuw grote woede bij de Franstalige toeschouwers. „It rit” - hij lacht - schreeuwden ze onthutst naar elkaar. Een van hen poogde een vol glas bier in het gezicht van de schutter te gooien. Hij miktte verkeerd en trof een onderzoeksrechter.

Tot twee uur duurden de vaststellingen van de gerechtsautoriteiten en de politie. Na het vertrek van de stoet auto's in de richting Tongeren bleef het nog een hele poos rumoerig op en rond het Dorpsplein. Hetzelfde rumoer dat eerder in en rond het gemeentehuis van Voeren voor een oproerige sfeer had gezorgd.

Maatregel Deetman: 20% minder werk schoonmakers

Nieuwe schooljaar start in minder schone scholen

door martin huppertz

HEERLEN - Bezuinigingen in het onderwijs gaan ook schoonmaaksters hun baantje kosten. Nieuwe richtlijnen van minister Wim Deetman van Onderwijs, die op 16 juli van kracht zijn geworden, voorzien in een aanzienlijke beknopting van de uitgaven van schoolbesturen voor het schoonmaken van leslokalen. In eerste instantie zullen deze maatregelen vooral het hoger- en beroepsonderwijs raken, maar na verloop van tijd zullen ook basisscholen minder geld mogen uitgeven aan het schoonhouden van lokalen.

Hago-directeur Stegenga heeft de cijfers nog niet allemaal op een rijtje, maar verwacht dat in de schoolsector zeker 20% op schoonmaakkosten zal worden bezuinigd. Volgens de richtlijnen van Deetman moeten schoolbesturen die boven de door hem vastgestelde norm zijn (1900 gulden per jaar per eenheid) contracten met schoonmaakbedrijven ongedaan maken en op andere manieren proberen het schoonmaken van de scholen te regelen.

Bezuinigen

Directeur C. Stegenga van schoonmaakbedrijf Hago bevestigt het opzeggen van contracten met schoolbesturen. „Als gevolg daarvan hebben we bij het arbeidsbureau ontslag moeten aanvragen voor veertig werknemers. Maar wij hebben goede hoop dat dit maar tijdelijk is en dat we deze mensen weer snel op andere projecten kunnen inzetten”.

De in Tilburg gevestigde Ondernemers Organisatie Schoonmaakbedrijven heeft tegen de maatregel al een scherp protest laten horen. Woordvoerder Paul Valk van deze organisatie: „Het is niet alleen de bezuinigingsmaatregel sec. maar vooral ook de korte termijn, waarop deze is doorgevoerd. Doordat de

maatregel vrijwel met onmiddellijke ingang van kracht is geworden is het voor de betrokken bedrijven praktisch onmogelijk om een goede sociale regeling met het personeel te treffen of te zorgen voor plaatsing elders. Dus wordt voor de mensen ontslag aangevraagd”. Volgens woordvoerder Valk zal de maatregel van minister Deetman zeker leiden tot vermindering van de kwaliteit van wat schoonmaakbedrijven in scholen doen. Als voorbeeld noemt hij de 'grote beurt', die veel scholen in de lange zomervakantie laten doen, maar die nu mogelijk gaat vervallen doordat er geen geld meer voor is.

Hago-directeur Stegenga gelooft niet dat de bezuinigingen van de minister direct zullen leiden tot vervuilde scholen. „Uiteraard zal de kwaliteit van het schoonmaken achteruit gaan. Maar misschien hebben we ook wat dit betreft in Nederland wat royaal geleefd. Het is de vraag of alle lokalen in een school wel iedere dag schoongemaakt moeten worden, of dat om de andere dag ook kan volstaan”.

Niet alleen het onderwijs bezuinigt trouwens op schoonmaakkosten. Ook in het bedrijfsleven wordt de kostenpost zorgvuldig in het oog gehouden. Wat Hago betreft heeft dat geleid tot nieuwe contracten voor 35 mensen, die bij DSM werkzaam zijn. Mackintosh heeft het schoonmaakcontract herzien en Philips heeft het hele contract met Hago opgezet.

Sombere tijden voor de schoonmakers in Nederland? „Nee”, zegt Stegenga van Hago. „Wij groeien nog steeds. Vorig jaar met 15% en dit jaar minstens nog 6% in omzet. Ondanks deze tegenvallers”. Dat bevestigt ook Paul Valk van de ondernemersvereniging van schoonmakers. „Privatisering, het afstoten van overheidszaken naar het bedrijfsleven, werkt voor de schoonmaakbedrijven gunstig. Wat aan de ene kant aan werk verloren gaat komt aan de andere kant weer binnen”.

(ADVERTENTIE)

Frigidaire

AIRCONDITIONING

uit voorraad leverbaar.

Voor inlichtingen:
tel. 045-717925
b.g.g. 045-316291 - 0494-49992

LIMBURGSE KOELINDUSTRIE

LIKO b.v.

Heerlen - Beek en Donk - Merselo - Venlo

● Nic Tummers

Vervolg van pag. 1

HEERLEN - „Ik zie in de uitgangspunten van de Maastrichtse universiteit in het algemeen en die van de economische faculteit in het bijzonder aanknopingspunten voor een vernieuwing van onze visie op de politieke economie van de cultuur. Wij zijn gewend dat cul-

Tummers: „Functioneren kunst Limburg aan vernieuwing toe”

tuur en kunstbeleid worden gefinancierd uit de room van de economie, en als die room wat minder wordt, dan wordt de cultuur en de kunst ook maar wat minder. Ik zou willen dat eens duidelijk werd vastgesteld, dat kunst en cultuur een hard onderdeel vormen van de samenleving.”

Nic Tummers in Heerlen verstaat onder 'kunst en cultuur' trouwens iets meer dan er doorgaans onder wordt begrepen. „De politieke economie van de kunst en de cultuur omvat ook alles dat doorgaans als bijkomstigheid wordt beschouwd, de decorbouwers en de lijstmakers, eenieder die meedoet aan het tot stand komen van culturele producties, zonder welke het gesubsidieerde eindproduct er niet zou zijn.” De omstandigheden, meent Tum-

mers, zijn in Limburg heel gunstig om het aan te pakken. Limburg heeft een uitstekende outillage op het gebied van opleidingsinstituten, de bouwdecade van de economische faculteit, prof. Albada, heeft zich geïnteresseerd getoond voor de problematiek, er is de laatste maanden, als gevolg van de gang van zaken rond Trajecta, veel over kunst gepraat. De tijd is rijp, aldus Tummers, om eens te praten over de manier waarop wij proberen de kunst een rol te laten spelen in het alledaagse leven, zoals dat in de basisfilosofie van de universiteit staat: aandacht voor de basis, de eerste lijn, maar een infrastructuur om ten behoeve van die basis onderzoek te doen; daartoe is een heel mooie taak weggelegd voor die economische faculteit en de genoemde opleidingsinstituten.” Waarbij hij met name denkt aan de vervanging van juris-

ten en kunsthistorici die in het ambtenarenapparaat de culturele dienst uitmaken, door mensen die zijn opgeleid in de door hem bedoelde nieuwe sfeer die in Maastricht zou kunnen ontstaan.

Symposium

Tummers, die lid is van de Raad van Europa, heeft in de economische commissie daar een motie ingediend waarin wordt gevraagd om een rapport over deze problemen: de motie is aangenomen, aan het rapport wordt gewerkt. „Als het rapport een eind gevorderd is wordt gewoonlijk een soort symposium georganiseerd om het stuk te toetsen aan de opvattingen van deskundige outsiders. Ik zal moeite doen dat symposium in Maastricht te doen houden,” zegt Tummers.

Voor dat alles zal de discussie over Trajecta dus als kapstok dienen. „Die Trajectatoestand heeft overigens voor de hoogst noodzakelijke structuurverandering niets betekend. Nog altijd stijgt de discussie niet uit boven het typisch provinciale: er iets goed verkocht, is het criterium. En dat aantal bezoekers... vlak na de oorlog is er in Maastricht eens een tentoonstelling geweest in de etalages van de winkels in de binnenstad. Dat werk is door meer mensen gezien dan Trajecta. En heeft dat zoden aan de dijk gezet? De provincie heeft het verkeerde voorbeeld gegeven door flink wat werk aan te kopen dat opgesteld gaat worden in een gebouw dat nog niet bestaat - hoe is dat mogelijk?”

En Trajecta zelf: „De provincie heeft een groot bedrag aan geld op

Ten Horn Maastricht in verklaring:

Geloosde PCB's uiterst miniem

MAASTRICHT - Ciba-Geigy Ten Horn B.V. in Maastricht overtreedt bij zijn productieprocessen en lozingen geen in Nederland geldende wet of internationale overeenkomst, het bedrijf produceert geen PCB's en de PCB's die bij een bepaald chemisch proces ontstaan zijn van een uiterst minieme hoeveelheid. Zo luidt, beknopt samengevat, de reactie van dit pigmentbedrijf op de beschuldiging van het Internationaal Water Tribunaal dat het oppervlaktewater zou verontreinigen door lozing van PCB's.

In een gisteren door de algemeen directeur K. Addor en de productiehoofd van de Maastrichtse vestiging G. van Os uitgegeven verklaring wordt nadrukkelijk gesteld dat Ten Horn - een dochteronderneming van het Zwitserse Ciba-Geigy-concern - nooit de voor het milieu zeer gevaarlijke polychloor biphenolen (PCB's) heeft geproduceerd en ook niet als grond- of hulpstof gebruikt. „Wij fabriceren echter nog een kleine hoeveelheid ftalocyanine crude waarbij wij als oplosmiddel trichlorobenzol gebruiken. Bij dit proces kunnen onder bepaalde omstandigheden kleine hoeveelheden PCB's ontstaan,” aldus wordt gesteld in de verklaring.

Gewezen wordt op het feit dat bij het in het kader van het komende Internationaal Watertribunaal verrichte PCB-onderzoek drie monsters zijn genomen, waarvan er bij één 163 nanogram PCB's per liter zijn gevonden. Een ander monster bevatte slechts 11 nanogram, hetgeen volgens Ten Horn nog lager is dan de gemiddelde waarde van 20 nanogram PCB's per liter in de Maas.

„Zelfs in het theoretisch ongunstigste geval, dat wij gedurende

alle 240 werkdagen de vermelde hoogste concentratie van 163 nanogram per liter zouden lozen, dan zou dat voor Ten Horn een hoeveelheid van 100 gram PCB per jaar betekenen,” aldus de verklaring, waarin er op wordt gewezen dat in die PCB-studie niet wordt vermeld wanneer en waar de monsters zijn genomen. Daarbij wordt aangekend dat de resultaten van de onderzochte monsters in tegenspraak zijn met de eigen informatie van het bedrijf.

Ook wordt er op gewezen dat Rijkswaterstaat in april en mei van dit jaar etmaalmonsters van het afvalwater van het bedrijf heeft genomen, waarbij waarden zijn gevonden die kleiner bleken dan 10 nanogram PCB per liter. Stellend dat Ten Horn probeert voortdurend de productieprocessen te verbeteren om het milieu zo weinig mogelijk te belasten, wordt er aan herinnerd dat het vorig jaar in verband met het gebruik van chloorgas de crude-productie van ftalocroon definitief is gestopt.

In de verklaring wordt voorts onder de aandacht gebracht dat het bedrijf dit jaar een aparte dienst heeft ingesteld met oog op vraagstukken over veiligheid, gezondheid en milieubescherming. Tenslotte wordt gepleit voor „handhaving van de objectiviteit” en voor plaatsen „van een en ander in het juiste perspectief”.

Raadslid verbreekt stilzwijgen

„Bomen niet gekapt maar gesnoeid...”

AMSTENRADE - Raadslid Jan Heijnen uit Amstenrade heeft gisteren het stilzwijgen verbroken rond het zonder vergunning rooien van achttien populieren op zijn stuk land aan de Heiberg. Volgens Heijnen heeft hij de bomen niet gekapt maar gesnoeid. Hij beweert ze tot tachtig centimeter boven de grond te hebben afgezaagd op advies van een deskundige. Volgens Heijnen waren de bomen ziek en moesten ze dringend worden behandeld.

Heijnen: „Ik begrijp alle ophef niet. Er zijn wel op andere plaatsen in Schinnen zonder vergunning bomen gekapt. Maar zo dom ben ik niet. Ik ga al jaren met bomen om (Heijnen is meubelmaker - red.) maar ik ga geen risico's lopen door zonder vergunning te kappen. In het voorjaar bodden die bomen weer uit. Dat ligt dus wel even anders. Daar ga ik mijn vingers niet aan branden.” Heijnen zegt dat als mensen denken dat hij er woonwagens gaat plaatsen, dat voor hun rekening is. Daar wil hij verder niet op ingaan.

Mgr Castermans schenkt Rapid nieuwe bekert

MAASTRICHT ROERMOND - De jeugdafdeling van de Maastrichtse voetbalvereniging Rapid heeft twee nieuwe Bisschopsbekers gekregen. Mgr Castermans van Roermond vernam enige tijd geleden dat de originele bekert enkele dagen na de officiële ontvangst, door onbekenden gestolen waren uit de cantine van de vereniging. Spontaan schonk hij de jonge voetballers van Rapid twee nieuwe bekert, „nog sjoener en de originele”, aldus mgr Castermans, Maastrichtenaar van geboorte.

Het betreft de bekert die de B-jeugd van Rapid verloor door de Limburgse- en de landelijke finales van de strijd om de Bisschopsbeker te bereiken, waarin een eerste en een derde plaats werden behaald. De jongens hadden de bekert pas enkele dagen in huis, toen tot nu toe onbekenden via een inbraak in de cantine, de trofeeën stalen. De dieven namen bij die gelegenheid ook wedstrijdballen, cassettebandjes en een sleutelbos mee.

Emancipatiewerk krijgt kwart miljoen

MAASTRICHT - In overleg met het ministerie van WVC hebben Gedeputeerde Staten een bedrag van circa 250.000 gulden bestemd voor in Limburg uit te voeren emancipatiewerk. Van het bedrag komt 110.000 gulden ten goede van 22 Limburgse vrouwenverenigingen en instellingen die zich geheel of ten dele met emancipatiewerk bezighouden. Daarnaast is een bedrag van f.142.300 voor het uitoefenen van de steunfunctie beschikbaar gesteld aan het Platform voor educatief werk voor vrouwen in Limburg. Bij de verdeling van de gelden is de voorwaarde gesteld, dat de Provincie voor steun aan het emancipatiewerk een rijksbijdrage van het ministerie van WVC zal ontvangen. G.S. rekenen op een bijdrage van 160.000 gulden.

● dr J. Kremers

straat gegooid om te kunnen zien hoe de kunstenaars er achter aan rennen. Maar voor het werkelijke functioneren van de kunst in de Limburgse samenleving heeft het niets uitgehaald. En daarover zou ik met de commissaris van de koning, die zich desnoods kan laten seconderen door twee man, een openbaar debat willen aangaan.”

BIOSCOPIEN

MAASTRICHT

Festival: Firebird tornado, a.l. dag 14.30 en 20.30 uur.
Palace 1: Flash Gordon, 12 jr. dag 14.15 en 20.15 uur.
Palace 2: Postman always rings twice, 16 jr. 2e week, dag 14.15 en 20.15 uur.
Studio: De val van Rome, a.l. dag 20.15 uur.
Royal 1: Joke meesters zonder taboe, 18 jr. dag 14.30 uur.
Royal 2: Lome wylt McQuade, 12 jr. dag 14.15 en 20.15 uur.
Mabi 3: 48 hours, 16 jr. 2e week, dag 14.15 en 20.15 uur.
Filmhuis: The night of the living dead, a.l. 14.30 en 20.15 uur.

VALKENBURG

Duoscop: Maak je soldaat, a.l. do t.m. 14.30-19.00 en 21.30 uur. De lift, 16 jr. do t.m. 14.30-19.00 en 21.30 uur. Beach girls, 12 jr. ma t.m. 14.30-19.00 en 21.30 uur.
Toetsen: a.l. ma t.m. wo 14.30-19.00 en 21.30 uur. Schale der Lust, 18 jr. dag 24 uur. Society affairs, 18 jr. do t.m. di 24 uur.

EXPOSITIE

HEERLEN

Galerie Stadhouders, Potgieterstraat 90: beeldhouwwerken en schilderijen van Alfons Stadhouders. Elke zaterdag 10-20 uur.
Galerie Jean Viehoff, Templesplein 10: tekeningen en schilderijen van eigen werk. Te bezichtigen na afspraak, tel. 715426.
Lipstenmakerij Du Passage: Egyptische kunst van Ibrahim Falek. Open tijdens winkeltijden. Tot 16 augustus.
Vaessen bv, Oranje Nassaustraat: zilveren oestek werken van 1650 tot heden. Open tijdens winkeltijden. Tot en met 3 september.
NMB, Bongerdwerk van fotoclub Nuth: Open ma t.m. vr 9-16 uur, do ook 17-18.30 uur. Tot en met 23 september.

KERKRADE

Mijnmuseum Klein Rolduc: tal van facetten uit de Limburgse mijnbouw. Open ti t.m. vr 9-17 uur, za 13-17 uur.
Kasteel Erenstein - Galerie De Blauwe Olifant: Kunst uit Thailand. Open do, vr en za 14-17 uur. Tot en met 26 augustus.

UBACH OVER WORMS

Atelier Binnenhof, Grensstraat 87: werk van Joos Damen. Iedere donderdag 10-22 uur.

HOENSBROEK

Kasteel - archeologisch museum: carterijfossielen van S. Prins. Open dag, 10-17 uur. Tot en met 1 oktober.
Kasteel - fotogalerie 68: werk van Limburgse beroepsfotografen. Open ma t.m. vr 10-12 en 13.30-17 uur, za en zo 13.30-17 uur. Tot en met 28 augustus.
Kasteel - riddersaal: Rond een veellijk van Evert Thelen. Open dag, 10-17 uur. Tot en met 15 september.
Kasteel - expositiezolder: olieverven van Frans de Jongh. Open dag, 10-17 uur. Tot en met 28 augustus.

MAASTRICHT

Galerie Noortman, Vrijthof 49: schilderijen, aquarellen en tekeningen van 1530 tot heden. Open tijdens winkeltijden.
Red and blue, Stokstraat 30: werk van Bob Bonnes. Ad de Keyser, Imre Kocsis, Hermann Abrell. Open di t.m. vr 10-18 uur, za 10-17 uur, zo 14-17 uur. Tot 27 augustus.

H5

"THE POSTMAN ALWAYS RINGS TWICE": een redelijk boeiend Amerikaans melodrama uit 1980. In de hoofdrollen: Jessica Lange, John Colico's, Michael Lerner. Regie: Bob Rafelson. Uit een traditionele driehoeksverhouding komen twee moorddaanslagen voort, waarvan een met succes wordt uitgevoerd. Als beide geliefden elkaar gevonden denken te hebben, gooit justitie roet in het eten. Alles lijkt toch nog goed te komen tot de man opnieuw een relatie met een andere vrouw aanknoopt. 16 jaar.

"55 DAGEN IN PEKING": een groots opgezette Amerikaanse avonturenfilm, die het beleg van Peking schildert. In de hoofdrollen: Charlton Heston, Ava Gardner, David Niven, Flora Robson. Regie: Nicholas Ray. Het is 20 juni 1900. Een horde fanatieke Chinezen bestormt de in allerijl door de wachtposten van elf buitenlandse legaties opgeworpen barricaden. Het beleg van Peking begint. Voor de buitenlandse gezanten en hun personeel was het te laat om nog naar de kust te vluchten, waar de Westerse vloot klaar lag. De Boers vallen aan, maar keer op keer kan de kleine Westerse macht hen terugslaan. Juni wordt juli en de belegerden krijgen gebrek aan voedsel. 12 jaar.

AUTOKINO

"THE LAST HUNTER": een mislukte Italiaanse oorlogsfilm uit 1980. In de hoofdrollen: David Warbeck, Tisa Farrow, Tony King, John Steiner. Regie: Anthony M. Dawson. Kapitein Morris moet in het door de Vietcong bezette gebied een zender vernietigen, die de Amerikanen dwarsboort. In het oerwoud ontmoet hij behalve de Amerikanen ook de oorlogscorrespondente Jane. Na een avontuurlijke tocht naar het legerkamp wordt Jane door de Vietcong gevangen genomen. Ook Morris valt later in de handen van de Vietcong, maar weet met behulp van Jane te ontsnappen, waarna hij de zender kan opsporen en daar wacht hem een grote verrassing. 16 jaar.

Geitejam....? Ik had er nog nooit van gehoord. „Het is een aftreksel van geitemelk waar ingredienten aan worden toegevoegd”, aldus Henk Munsters, hart en ziel van Kasteelpark Born. De vraag welke bestanddelen, lag voor de hand. Maar Henk hield ze verborgen. „Dat is het geheim van de smid...”. Die handwerksman dan is drs. Harrie Savelkoul (Grevendicht). Hij is één van de mensen die samen morgen in Kasteelpark Born een Themadag realiseren, betrekking hebbende op geiten, bijen en fruit.

Geiten. Er zullen zeer zeldzame exemplaren van holhoornige, herkauwende dieren te zien zijn. En er zal,

Themadag in het Kasteelpark Born

Het geheim van geitejam...

in samenwerking met Kinderboerderij Schrieversheide, gedemonstreerd worden hoe geitekaas en -brood vervaardigd worden. En geitejam! Maar het geheim van dit

soort gelei, wordt pas morgen ontsluit. Bijen. Niet alleen de Bijenbond Buchten e.o. maar ook experimentele imker Jef Maraité (Berg en Ter-

blijt) zullen bezoekers aan de Themadag enigszins vertrouwd maken met de boeiende wereld van de allergrootste familie van vliesvleugeligen insecten. Fruit. De wijze waarop onbespoten fruit met natuurlijke middelen verwerkt wordt, zal door vrijwilligers van Pura Natura gedemonstreerd worden.

De interessante Themadag in Kasteel Born „loopt” van 12.30-18.00 uur. Entree volwassenen 3,75 gulden, kinderen 3,25. VRIENDEN VAN HET LIMBURGS DAGBLAD ontvangen reductie op de entreprijzen: 3,25 en 1,50 gulden.

Een dagje in een oud grafelijk stadje...

is uniek

● Zicht op het kasteel in Oud-Rekem...

Iemand heeft eens gezegd: „Oud-Rekem is als een beginhof...”. Tikeltje overdreven weliswaar, maar feit is dat Oud-Rekem de rustige steer, de ingetogenheid van een klooster vol geestelijke zusters bezit. Oud-Rekem is iets unieks. Een dorpie -pardon- een grafelijk stadje van vroeger. Het droomt, aan de overkant van de Maas tegenover Geulle-Bunde, „onder de Zuidwillemsvaart”.

Het graafschap Rekem werd weliswaar in 1795 opgedoekt, maar in de schaduw van het kasteel (in 1595 gebouwd door baron Herman van Lynden), van de Museumkerk (1772), van de Ucoverpoort aan de Oude God (de enige van de vijf stadspoorten van weleer), van het Gerechtschot

Onder de Linden, lijkt de tijd te hebben stil gestaan en hangt er een nostalgie naar de periode waarin Oud-Rekem nog behoorde tot het Oostenrijkse keizerrijk.

Mooi Oud-Rekem is werkelijk een bezoek waard. Het „stadje” etaleert vanaf morgen (en vervolgens op elke zondag t.m. 4 september) een brok verleden extra. In de museumkerk namelijk loopt een tentoonstelling die het grote publiek uit het Maasland ongetwijfeld zal aanspreken. Op deze expositie staat namelijk de volksdevotie centraal. Die is nog niet verdwenen, zeggen de Museumvrienden van Rekem. Kerken en kapellen worden nog bezocht. Alfons Claes (Heusden) en mevrouw Nauwelaers (Neerharen) hebben in het kerkje van Oud-Rekem

een uitgebreide verzameling voorwerpen bij elkaar gebracht die varieert van paternosters tot gebedenboeken, van kruisbeelden tot bidprentjes, van rouwbrieven tot wijwaertvaatjes, van godsdienstige spreuken tot palmtakken, van volksdevotie in welke vorm dan ook.

Route

De museumkerk en de rijke tentoonstelling over volksdevotie is elke zondag van 14.00-18.00 uur

Wekelijkse toer..

Vandaag dan de laatste aflevering van de dagelijkse serie Tijdje Vrij'83 De rubriek gaat met ingang van komende donderdag weer op de wekelijkse toer. De schrijver van deze rubriek haalt, in het vooruitzicht van Tijdje Vrij Nieuwe Stijl (vanaf begin september in het nieuwe leesselzoen) even adem.

Eerste behandeling van de AROB-commissie

Pleidooi vernietiging raadsbesluit Terworm

HEERLEN - Verdedigers van de bezwaarschriften die zijn ingediend tegen het raadsbesluit over Terworm, Jan van der Hijden en de heren Brouwers en Uitenhoeve namens het comité 'Terworm Pretpark Noot' hebben donderdag de AROB-commissie van de Heerleerse gemeenteraad gevraagd het besluit te vernietigen of in ieder geval in te trekken. De bezwaren tegen het raadsbesluit en de toelichtingen die daarop tijdens de hoorzitting werden gegeven, richten zich niet zozeer tegen de inhoud van het besluit maar wel tegen de manier waarop het is genomen en de vorm ervan.

Volgens de Inspecteur van Ruimtelijke Ordening in Noord-Brabant en Limburg, die door Jan van der Hijden is geconsulteerd, is het een

Kasteelfeest

DOENRADE - Vandaag en morgen worden in Doenrade de traditionele kasteelfeesten gevierd. Vanavond om acht uur treedt een boerenblaaskapel aan om een gezellige avond op te luisteren en zondag vanaf half elf wordt er tot laat in de middag gefrucht.

„voorbeeldig” voorbereidingsbesluit in de zin van artikel 21, Wet op de Ruimtelijke Ordening. „Voorbeeldig”, aldus Van der Hijden, omdat het bijna gebruikelijke misbruik van artikel 19, Wet op de Ruimtelijke Ordening (alvast een bouwvergunning vertrekken in afwachting van de goedkeuring van het bestemmingsplan, red.) in de toelichting van het besluit wordt uitgesloten. Voor tegenstanders van het recreatieparkplan is het besluit dus ongevaarlijk. Van der Hijden vindt toch dat het raadsbesluit moet worden ingetrokken en dat de overweging

Rechten

Het actiem Comité meent dat de initiatiefnemers nu rechten kunnen ontlenen aan het genomen besluit. „Het pretpark komt er trouwens toch niet”, aldus Brouwers van het actiem Comité. „Het gaat allemaal veel te lang duren. Aanvankelijk was het de bedoeling dat in augustus de eerste spade de grond in zou gaan. Er gaan geruchten dat de Six Flags Company zich al heeft teruggetrokken en elders investeert. Er

moet nu wel worden opgepast voor schadeclaims en grondspeculaties door de grondeigenaar. Vernietig daarom het besluit.”

Zeskamp in Terwindselen

KERKRADE - Het Comité Straatter Treffen organiseert vandaag op het sportcomplex aan de Seghe-manstraat een zeskamp. Om 11 uur strijden de juniorenteams voor de prijzen en vanaf 15 uur binden de senioren de strijd aan. In de pauze vindt tussen 14 en 15 uur een vlieg- en motorcrossshow plaats met radiografisch bestuurd modellen. Na de prijsuitreiking treedt de politiekapel van Kerkraade op, waarna de prominenten en de middenstanders van Terwindselen een voetbalwedstrijd beginnen. 's Avonds luistert het orkest San Remo een feestavond op.

De entree is voor alle activiteiten gratis.

Regio kort

KERKRADE

● Het Bureau Sociale Begeleiding houdt maandag tussen 14.30 en 16 uur spreekuur in het Centrum voor Maatschappelijk Werk in Kerkraade.
 ● Het Jongeren Centrum Ahimsa organiseert vandaag samen met de KWJ - Bleijerheide een veldvoetbaltoernooi op de sportvelden van het jongenspensioonaat. Aanvang 10 uur. Entree is gratis.
 ● Burgerbelangen houdt maandag van 19 tot 20 uur spreekuur in het zaaltje onder de Past. Van Arsker in Eygelshoven en in 't K-3 centrum.

BRUNSSUM

● In d'r Brikke Oave is morgen tussen 14 en 17 uur weer de maandelijkse ruilbeurs van de verzamelaarsvereniging VV Forum.

HEERLEN

● In verband met de verhuizing van VJV Impoet naar de Akerstraat houdt het ombudsteam van de WA-O/ AWW belangengroep 15 augustus en 5 en 19 september van 14 tot 16 uur spreekuur in het Missionair Centrum aan de Gasthuisstraat.
 ● De BOV - FNV - Werkgroep O.Zuid Limburg organiseert maandag een bijeenkomst in het afdelingskantoor van ABVA/KABO aan de Limburgstraat 29.
 ● Het St. Caeciliakoor van Heerleerbaan herft maandag om 20 uur weer de repetities in de Euro-club. Heerleerbaan 107. Nieuwe leden kunnen ook contact opnemen met de heer Essers, Babylonstraat 66, tel. 411735.

SIMPELVELD

● Zondag vertrekt een bedevaart naar San Damiano in Italië. Wie interesse heeft in de volgende bedevaart die in oktober plaats vindt kan contact opnemen met de familie Franssen, Stampstraat 30.
 ● De commissie financiën komt maandag om 19 uur bijeen in het gemeentehuis.

NUTH

● De peuterspeelzaal houdt maandag een open dag in de zaal aan de Chopinlaan 16. Er is dan tevens gelegenheid peuters aan te melden voor het nieuwe speeljaar.

SCHAESBERG

● Nico Roozen zal zondag om 11 uur tijdens de liturgische dienst in het gemeenschapshuis van de Streekparochie 't Eikse aan de Strijthagerweg 10 een toespraak verzorgen.

HOENSBROEK

● Het gemengd koor Melisma repeteert vanaf maandag weer wekelijks van 19 tot 21 uur in het Dienstencentrum. Nieuwe leden kunnen zich dan aanmelden.

VOERENDAAL

● De voetbalvereniging van Voerendaal houdt zondag de jaarvergadering. Om 8.30 uur is er een H. Mis, daarna een koffietafel en vervolgens wordt er vergaderd.

Kienagenda

VANDAAG

Heerlen: 19.45 uur in het Kegelpaleis.
Kerkraade: 19.45 uur in zaal Krings Spekholzerheide. 20 uur in zaal Kloth.
Brunsum: 19.45 uur in het gemeenschapshuis De Burcht. 20 uur in het Unitasgebouw.
Hoensbroek: In zaal 12 Ambachten om 19.30 uur.
Ubach over Worms: 20 uur in zaal Eggen. 20 uur in zaal Vogelsanck.
Kerkraade: 19.45 uur in zaal Kloth.
Schaesberg: 20 uur in gemeenschapshuis D'r Sjeet.

ZONDAAG

Heerlen: 20 uur in het gemeenschapshuis Schaesbergerweg. 20 uur in het gemeenschapshuis Laurier. 19.45 uur in zaal Hermans Schaesbergerweg. 20 uur in het gebouw Sittardeweg. 19.45 uur in het Kegelpaleis.
Kerkraade: 19.45 uur in zaal Krings Spekholzerheide. 19.45 uur in club 208. 20 uur in zaal Kluitmans Bleijerheide. 20 uur in zaal Kloth.
Brunsum: 19.45 uur in het gemeenschapshuis De Burcht. 20 uur in het Unitasgebouw. 19.45 uur in het gemeenschapshuis In 't Ven. 19.45 uur in 't Schachtwiel, Rumpenerstraat.
Hoensbroek: 19.45 uur in het Trefcentrum. 19.30 uur in het multifunctioneel centrum. 19.30 uur in De 12 Ambachten.
Nieuwenhagen: 20 uur in het Spaans Kentje.
Ubach over Worms: 20 uur in zaal Eggen.
Eijgelshoven: 19.45 uur in zaal Agenne Komm.
Nieuw-Einde: 19.45 uur in de Varenbeuk.
Heerleerheide: 19.45 uur in café het Centrum aan de Ganzeweide.
Vaersade: 19.30 uur in 't Pomp huuske.
Schaesberg: 20 uur in wijkcentrum Eikse.

MAANDAG

Heerlen: 20 uur in Stad Heerlen. 20 uur in het gemeenschapshuis Caumerbron. 20 uur in het gemeenschapshuis Schaesbergerveld. 20 uur in het Pauluscentrum de Wieer. 19.45 uur in zaal Hermans Schaesbergerweg. 19.45 uur in het Kegelpaleis. 20 uur in het gemeenschapshuis Welter.
Kerkraade: 19.45 uur in club 208. 19.45 uur in gemeenschapshuis Heilust. 19.45 uur in zaal Krings Spekholzerheide. 20 uur in zaal Reuling. 20 uur in de Berenbos Rolducerveld. 19.45 uur in hotel Monopole. 19.45 uur in café 't Palet.
Brunsum: 19.45 uur in zaal Concordia. 20 uur in het Open Huis. 20 uur in café Het Schachtwiel.
Nieuwenhagen: 20 uur in zaal Vee-

nendaal. 14 uur in het wijkcentrum de Kleikoel. 20 uur in het Spaans Kentje.

Hoensbroek: 19.30 uur in het gebouw St. Jan Gebroek. 19.45 uur in het Trefcentrum. 19.30 uur in multifunctioneel centrum. 19.30 uur in gemeenschapshuis Mariaard Ubach over Worms. 20 uur in gemeenschapshuis Lauradorp.

Simpeveld: 19.45 uur in zaal beek.

Heeksenberg: 19.30 uur in het gemeenschapshuis.

Eijgelshoven: 19.45 uur in zaal Agenne Komm.

Nieuw-Einde: 19.45 uur in het gemeenschapshuis Romantica.

Klimmen: 19.45 uur in zaal Clusen.

Schinveld: 20 uur in het gemeenschapshuis 't Klooster.

Nuth: 20 uur in café Ter Voorst.

Treebeek: 20 uur in beneden Casino.

WEEKEND AGENDA

APOTHEKEN

De avond-weekend- en zonddiensten beginnen op vrijdagavond en eindigen de volgende weekdagochtend om 8.30 uur.

Heerlen - Apotheek Voncken: de giliusstraat 18, tel. 713385 en Apotheek Ganzeweide, Stanleystraat, tel. 212772.

Nieuwenhagen - Schaesberg Ubach over Worms - Apotheek Lempers: Hoofdstraat 5, Schaesberg, tel. 310777. Zaterdag van 10 tot 18 uur. Voor spoedgevallen en nacht geopend. Alle andere apotheken in de Landgraaf zijn zaterdag geopend van 10 tot 13 uur.

Kerkraade - Eijgelshoven - Apotheek Schönefeld: Hoofdstraat, tel. 452523.

Bleijerheide - Apotheek Bleijerheide: de Bleijerheidestraat 52, tel. 4606. Zaterdag van 10.30 tot 16 uur en zondag van 12 tot 13 uur en van 18 tot 20 uur. Voor spoedgevallen nacht geopend.

Simpeveld - Bocholtz - Apotheek Voncken: Dr. Ottenstraat 9, Simpeveld, tel. 441100. Zaterdag van 11.30 tot 15 uur en van 22 tot 23.30 uur, zondag van 13.30 tot 15 uur en van 20 tot 22.30 uur.

Hoensbroek - Apotheek Janssen: Kouvenderstraat 90, tel. 2256. Voor spoedgevallen dag en nacht geopend.

GROENE KRUIS

Heerlen - Wachtdienst voor spoedgevallen zaterdag en zondag: 713712.

Bocholtz - Wachtdienst voor spoedgevallen zaterdag en zondag: 441500.

Simpeveld - Wachtdienst voor spoedgevallen zaterdag en zondag: 441587.

Brunsum - Schinveld - Jabeek: Wachtdienst voor spoedgevallen terdag en zondag, tel. 252845.

Hoensbroek - Merkelbeek - Binsrade - Weekend- en avonddienst voor spoedgevallen: 212044.

Kerkraade - Voor spoedgevallen de dienstdoende verpleegkundebereikbaar onder telefoonnummer: 452095.

ARTSEN

Heerlen - Voor spoedgevallen eigen huisarts bellen b.g.g. tel. 712411.

Brunsum - Hoensbroek - Voor spoedgevallen eigen huisarts bellen:

Kerkraade-West - Voor spoedgevallen eigen huisarts bellen:

Schimmert - Voor spoedgevallen eigen huisarts bellen:

Kerkraade-Oost - Tot zaterdagdag 12 uur eigen huisarts bellen.

Daarna tot zondagmorgen 10 uur dokter Willemse, laurastraat 1, Eygelshoven, tel. 351232. Van zondagmorgen 10 tot maandagmorgen 8 uur dokter Weverling, Hoofdstraat 4, tel. 452176.

Simpeveld - Bocholtz - Dokter Schepers: Baneheiderweg 5, tel. 441213. Spreekuur voor spoedgevallen zaterdag van 11 tot 11.30 uur.

Schaesberg - Voor spoedgevallen eigen huisarts bellen:

Ubach over Worms - Nieuwenhagen - Van zaterdag 12 tot zondag 10 uur dokter Jongshaap, Nieuwenhagerstraat 76, Ubach over Worms, tel. 315349.

Voerendaal - Dokter Hulshof: Raadhuisplein 2, tel. 751322.

TANDARTSEN

Heerlen - Hulsberg - Voerendaal: Tandarts Nelsens, Ambachtstraat 26, tel. 712737. Spreekuur van 11 tot 12 uur.

Kerkraade - Ubach over Worms - Schaesberg - Nieuwenhagen - Eijgelshoven - Tandarts Diederik Europaweg 201, Ubach over Worms, tel. 312341. Spreekuur van 11.30 tot 12 uur en van 17 tot 17.30 uur.

Simpeveld - Bocholtz - Gulpen Vaals - Wijlre - Wittem - Tandarts Cremers: Schoolstraat 47, Bocholtz, tel. 441236. Spreekuur van 12.30 tot 13 uur.

Brunsum - Schinveld - Nuth - Hoensbroek - Schinnen - Tandarts Schmitz: Mozartstraat 20, Brunsum, tel. 252536. Spreekuur van 11.30 tot 12 uur en van 17.30 tot 18.30 uur.

SOS-HULPDIENST

Hulpdienst SOS: dag en nacht bereikbaar, tel. 719999.

Acute hulppost Welterhof Heerlen: 24 uur bereikbaar, tel. 718180.

Patiënten gezondheidszorg Hoensbroek-Noord kunnen dag en nacht bellen, tel. 214821.

Groei van 1387 in eerste halfjaar 1983

Bevolking van Limburg blijft in de lift

MAASTRICHT - In het eerste halfjaar van 1983 is de bevolking van Limburg gegroeid met 1387 personen, "netto". De natuurlijke groei deed het aantal mannen toenemen met 602 en het aantal vrouwen met 924, terwijl in diezelfde periode in totaal 68 mannen en 71 vrouwen meer uit Limburg vertrokken dan zich hier vestigden. Op 30 juni telde de provincie Limburg 540.081 mannen en 541.818 vrouwen en derhalve een totaal bevolkingscijfer van 1.081.899.

Tegenover enkele grotere plaatsen die de afgelopen zes maanden in de kwamen, staan plaatsen van ongeveer dezelfde omvang en numerieke sterkte die in hun burgerlijke stand een dalende lijn zagen getrokken.

officiële mededeling

RECTIFICATIE
GEMEENTE NUTH
HINDERWET

Burgemeester en wethouders van Nuth, geleid op artikel 31 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, maken bekend, dat door hen, onder voorwaarde van een gevecht, schade of hinder voor de omgeving, ondervangen, op 11 juli 1983 een bestuursbeschikking werd genomen ten aanzien van het verzoek van de heer J.G. Widdershoven, adres 43, Nuth voor een nieuwe, gehele inrichting omvattende, vergunning ingevolge de Hinderwet voor een pluimvee-ouderij annex slaerderij, gelegen aldaar.

De beschikking en alle ter zake zijnde stukken liggen bij de afdeling volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening ten gemeentehuize. De vergoeding 1, alhier ter inzage en van 8 augustus 1983 tot 8 september 1983 elke werkdag van 9.00 uur tot 12.00 uur en van 14.00 tot 16.00 uur en bovendien elke donderdagavond van 16.00 tot 19.00 uur.

Ingevolge artikel 44, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne staat tot 8 september 1983 beroep open bij de Kroon voor: de aanvrager; de betrokken adviseurs; de gemeenten, die overeenkomstig artikel 20, 21 of 22, tweede lid, of 28, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne bezwaren hebben ingebracht; enige andere belanghebbende, die aantoonde, dat hij redelijkerwijs niet in staat is geweest overeenkomstig voornoemde artikelen bezwaren in te brengen.

De beschikking wordt na afloop van de beroepstermijn van kracht, tenzij voor deze datum beroep is ingesteld en met toepassing van artikel 60a van de Wet op de Raad van State een verzoek is gedaan tot schorsing van de beschikking dan wel tot het treffen van een voorlopige voorziening.

Het bezwaarschrift moet worden gericht aan Hare Majesteit de Koninkrijksprocurator, afdeling voor de gemeenten van bestuur. Binnenhof 1, 2513 AA S-Gravenhage.

Verzoek tot schorsing of tot het treffen van een voorlopige voorziening moet worden gericht aan de voorzitter van de afdeling voor de gemeenten van bestuur.

De beschikking wordt niet van kracht voordat op een zodanig verzoek is beslist.

Nuth, 8 augustus 1983
Burgemeester en wethouders van Nuth

C.G.J. Rutten, burgemeester
A.J. Potgens, secretaris

Zondag gratis concert
Jongerenjazzband
EEG in Maastricht

MAASTRICHT - Als een opmerkelijke prelude van het Jazz Festival Maastricht, dat in het lang weekend van 19, 20 en 21 augustus te gebeuren staat, wordt komende zondagavond 14 augustus om 20 uur in het Stadsgebouw een (gratis toegankelijk) concert gegeven door een big band met een lange naam: The European Community Youth Jazz Orchestra. Het is een 32-mans formatie van jeugdige getalenteerde musici, afkomstig van de lidstaten van de Europese Gemeenschap. Het orkest staat onder leiding van Dick Taylor en Bobby Lamb, beiden voormalige leden van de bands van Woody Herman en wijlen Stan Kenton.

Het EEG-jeugdjazzorkest werd in 1981 opgericht naar voorbeeld van het reeds langer bestaande Europese Jeugdsymfonie-orkest. Door

Met een geboorte-overschot van 54 en een vestigingssurplus van 323 groeide het inwonertal van Maastricht tot 112.982. Heerlen bereikte een totaal van 92.477 door 84 meer geboorten en 231 meer vestigingen. Het inwonertal van Landgraaf kwam op 39.746 door een geboortewinst van 102 en een positief vestigingssaldo van 131 en Valkenburg aan de Geul ging het tweede halfjaar in met 17.534 doordat het aantal vestigingen met 107 de overhand had boven het aantal vertrekken. In deze gemeente overleden evenwel twee personen meer dan er zich vestigden.

Het bevolkingscijfer van Geleen daalde in de eerste zes maanden van dit jaar van 35.319 tot 35.122 als gevolg van een vertrekssaldo van 243 waar tegenover een geboorte-overschot stond van 46. Ook Sittard kwam in de rode cijfers terecht door zijn inwonertal te laten dalen van 43.764 naar 43.713, hetgeen werd veroorzaakt door een negatief vestigingssaldo van 81 waar tegenover een geboorte-overschot stond van slechts 30. Het aantal ingeschrevenen in Kerkrade ging achteruit naar 53.269 doordat het aantal overlijdens 13 meer bedroeg dan het aantal geboorten en 71 personen meer de klankstad verlieten dan er metterwoon neerstreken. Ook Roermond zag zich in zijn groei geremd door een netto-„verlies” van 68 ingezetenen. Deze plaats mocht zich weliswaar verheugen in een geboortessurplus van 64, maar daar stond een nadelig vestigingssaldo van 132 tegenover. De prijs voor de evenwichtigste gemeente gaat naar Meerssen, waar een geboorte-overschot van 15 een vertrekssaldo van dezelfde omvang nivelleerde en het inwonertal zich daardoor onverminderd handhaafde op 20.275.

officiële mededeling
GEMEENTE SCHINNEN

Burgemeester en wethouders van Schinnen brengen ter openbare kennis, dat zij in verband met een ingekomen verzoek tot aankoop van een gedeelte van de Hettekensweg te Schinnen, voornemens zijn de gemeenteraad voor te stellen, betreffend wegedeelte aan het openbaar verkeer te onttrekken.

Het verzoek met de daarbij behorende stukken ligt vanaf 15 augustus 1983 gedurende dertig dagen tijdens de kantooruren ter inzage ten gemeentehuize te Schinnen. Bovendien kunnen deze stukken binnen voornoemde termijn worden ingezien op elke woensdag van 18.00 tot 21.00 uur in het gebouw Grondgebied, Raadhuisplein 10 te Amstenrade.

Gedurende deze termijn kunnen belanghebbenden tegen het voornemen tot deze onttrekking bij de gemeenteraad schriftelijk bezwaar indienen.

Schinnen, 13 augustus 1983
B. en W. van Schinnen
F.L.J. Loefen, burgemeester
L.M. Larue, sekretaris

middel van audities worden de allerbeste muzikale talenten geselecteerd voor deze band, die ondanks zijn nog vrij pril bestaan met groot succes reeds diverse Europese jazz-podia heeft betreden. In principe wordt elk jaar in een ander EEG-land opgetreden. Zo heeft de band reeds gespeeld in Rome, Brussel en Londen. Het feit dat dit jaar Nederland als domein voor dit orkest is aangewezen heeft de Stichting Jazz Sociëteit Maastricht aangegrepen een concert in de provinciehoofdstad te bewerkstelligen. Het musiceer-niveau van de band wordt geïllustreerd door het gegeven dat aan de (Nederlandse) drummer Marcel Serierse de Boyd Edgar-prijs - tot voor enkele jaren de Wessel Icken-prijs - is toegekend. Dank zij opdrachten aan notoire jazz-componisten beschikt het orkest reeds over een veelzijdig repertoire, dat speciaal voor de omvangrijke bezetting is geschreven.

• Lôtsj, tuut, hin.... Voor een juiste uitspraak kan men alleen terecht in Maastricht!

Maastricht verruult
Aap Noot en Mies voor
Lôtsj Tuut en Hin

door servé overhof

MAASTRICHT - Met „Aap, noot, Mies” hebben vooral de ouderen onder ons het eerste klassikale onderricht in de Nederlandse taal ontvangen. Aap, noot, Mies en nog anderhalf dozijn andere degelijk klinkende namen van vaderlandse huize stonden keurig in de rij op een zogeheten leesplankje, fraai geïllustreerd met de personen en voorwerpen die naar hen waren vernoemd. De leesplankjes in het „ABN” hebben intussen op menige school en in vrijwel alle huiskamers het veld gered voor instructiemiddelen van meer eigentijdse vorm, maar in Maastricht zal over een week het verleden in dat opzicht weer herleven. Volgens de week vrijdag namelijk wordt een „leesplankje van de Mestreechter taal” ten doop gehouden. Aap, noot en Mies hebben daarop plaatsgemaakt voor...lôtsj, tuut en hin, de specifieke Maastrichtse namen voor respectievelijk speen, zak en kip.

Initiatiefnemer en verbaal ontwerper is Bèr Essers, die al lange tijd in velerlei hoedanigheid op de bres staat voor en op de bok zit bij het in onbesmette ere houden van de Maastrichtse taal en volkspraak. Bèr Essers nu ziet met het realiseren van een Maastrichtse leesplankje een wens vervuld die hij al geruime tijd meedroeg. Zelf formuleert hij het aldus: „Ik zie het als een nieuwe verschijning in de reeks van Maastrichtensia, decoratief en educatief en overeenstemmend met ons

rijke cultuurpatroon”. In de zeventien woorden die hij op het plankje heeft bijeengebracht zijn evenzovele typerende klanken van de Maastrichtse taal verworven. „Het is geen compleet tableau, maar wel een representatieve selectie. Dit plankje is naast dat van het ABN het tweede in Nederland. Zelfs het Friese taalgebied heeft er geen...”, triomfeert Bèr Essers.

Veldeke

De uitgave van het leesplankje komt financieel ten goede aan de nog jonge Veldekekring Maastricht, die daarmee een welkom startkapitaalje binnenhaalt. De hoofdstedelijke afdeling van de „Vereniging tot bevordering en instandhouding van de Limburgse dialecten en volkspraak” gaat het leesplankje op de markt brengen onder meer via de balie van de Maastrichtse VVV aan de Visserijmaas.

Aan de openbare verkoop gaat een aanbesteding in besloten kring vooraf, volgende week vrijdag in het Maaspaviljoen. Daar worden de eerste leesplankjes aangeboden aan drie Maastrichtse instellingen die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor de instandhouding van het onversneden Maastrichts. Het zijn oud-gemeentesecretaris mr. A. Minis, die waardevolle bijdragen heeft geleverd aan de door wijlen Dr. Endepols gecomposeerde „Diksjenaer van ’t Mestreechs”, Thei Bovens, die een studierichting „Mestreech-

ter taal” van de grond heeft gebracht in de plaatselijke volksuniversiteit en Hub Noten die verschillende producties op het terrein van het Maastrichtse volks-theater heeft geschreven en geregisseerd, onder meer het spel „Het gouden huis”, dat tijdens de aanstaande Heiligdomsvaart zal worden opgevoerd. De afbeeldingen op het Maastrichtse leesplankje zijn gepenseeld door broeder Piet Sewalt van de Broeders van Maastricht, de enige „echte” broeder die nog verbonden is aan de Sint Aloysiuschool. Alhoewel zelf geen Maastrichtenaar heeft hij het klaargespeeld de juiste lokale toon te treffen in zijn tekeningen.

Spelregels

Zet de woordenreeks in met lôtsj, tuut en hin, in het verder verloop van de primaire studie in de Maastrichtse taal handelt het om kuusj (varken), poor (prei), knoup (knoop), gezèt (krant), boezjie (kaars), sjogkel (schommel), kräölke (koozan-gerte), kengkee (petroleumlamp), zeijbaor (vergiel), does (doos), geis (geest) en körref (korf). Bij wijze van afsluitende illustratie komen op het plankje ook de walmoer (omwalling) en Maosbrök (oude Maasbrug) voor. Bij het Maastrichtse leesplankje worden in losse vorm alle daarop voorkomende letters geleverd zodat het volgens de klassieke spelregels kan worden gebruikt. Voor degenen die het echter meer zien als een als wandversiering - en dat zullen wel de meesten zijn - is er tevens een haakje bij.

ALTERNATIEVE AMSTEL GOLD RACE

GELEEN - Voor de derde keer houdt de toerclub De Ster uit Geleen zondag de inmid-dels al bekendheid genietende toertocht 'Dwars door Limburg' die voert over het parcours van de Amstel Gold Race. In 1981 werd begonnen met dit spektakel over 243 km waaraan toen 180 trimmers meededen. Vorig jaar waren er 500 inschrijvingen en dit jaar telt de organisatie er al meer dan 600. De start is zondag gepland tussen 06.00 en 09.00 uur in het Burgemeester Dampark in Geleen.

Vanaf zaterdagmiddag

'Dwars door Limburg' krijgt derde reprise

Als extra attractie wordt de ligfiets van Fedor den Hertog en Wil Simons tentoongesteld. Over de superfiets die negentig km per uur haalt berichtte het LD al uitvoerig op de sportpagina's afgelopen maandag.

Deelnemers kunnen zaterdag en zondag nog inschrijven voor de rit. Zaterdag van 16.00 tot 20.00 uur of zondag van 05.00 tot 09.00 uur in het Dampark. De kosten bedragen f 12.50 (inclusief drie consumpties) voor licentiehouders van de KNWU en f 13.50 (inclusief drie consumpties en verzekering) voor niet-licentiehouders.

Avondschool Heerlen wil gat in de markt oprullen

Gebrek aan leraren technisch onderwijs

HEERLEN - De directie van de Avondschool in Heerlen gaat via een enquête aantonen dat er een gat in de markt is voor leraren in het technisch onderwijs. Te vaak geven niet-bevoegde leerkrachten les in het beroepsonderwijs. Volgens de directie van de Heerlense Avondschool van het Nederlands Genootschap tot Opleiding van Leraren voor het Beroepsonderwijs (NGOLB) neemt de vraag naar leraren voor bijvoorbeeld mechanische techniek, elektrotechniek, brood en banket, koken-serveren, vleesverwerking, wis- en natuurkunde, enzovoorts toe.

De docentenopleiding in Heerlen kampt tegenwoordig met een tekort aan leerlingen. Oorzaken zijn het niet voldoende op de hoogte zijn van een deeltijdstudie voor leraren in het beroepsonderwijs en de berichten over ontslagen in de onderwijswereld. Om de vrijgekomen plaatsen in het technisch onderwijs sneller door bevoegde leerkrachten te kunnen opvullen is de laatste tijd veel gesleuteld aan de NGOLB-deeltijdsopleidingen.

Voor het nieuwe studiejaar staat een verbetering van de deeltijds-lerenopleiding bij het NGOLB de studenten te wachten. De duur van een derdegraadsopleiding wordt verkort van vijf naar vier jaar. De leerlingen die reeds aan een studie begonnen zijn, komen in een overgangsschikking.

Stijgende vraag

Hiermee hoopt men aan de stijgende vraag naar leraren in het technisch onderwijs beter te voldoen. Het Districtsbureau voor Arbeidsvoorziening is bereid, nadat het gat in de markt voldoende is aangevuld, steun te verlenen. Inmiddels blijkt uit de computergegevens, verkregen uit deze enquête, dat het gat voor bepaalde categorieën inderdaad aanwezig is.

De directie van de Avondschool ziet het beroepsonderwijs als een infrastructuurle voorziening. Dit speelt een onmisbare rol bij de herstructurering van Zuid-Limburg. De promotie van de noodzakelijke industriële bedrijvigheid is afhankelijk van goed gevormde, technische vakmensen. Daarvoor zijn leraren nodig, die op hun beurt weer behoefte hebben aan opleidingsmogelijkheden. Belangrijk vindt de leiding ook dat vakmensen uit de praktijk de stap naar het leraarschap maken. „Zulke mensen we-

Studiemiddag concentratie in het HBO

MAASTRICHT - Op donderdag 18 augustus wordt in de concertzaal van het Maastrichtse Conservatorium een informatiemiddag gehouden over het onderwerp „Taakverdeling en concentratie in het hoger beroepsonderwijs en de rol van regionale samenwerkingsverbanden”. De bijeenkomst wordt georganiseerd door de Stichting Samenwerkingsverband Hoger Onderwijs Maastricht, bij gelegenheid van de start van het nieuwe studiejaar.

Op de bijeenkomst, die duurt van 2 tot 5 namiddag, wordt het woord gevoerd door drs L.E.H. Vredevoogd, hoofd-directeur onderwijsbeleid, tevens plaatsvervangend directeur-generaal van het directoraat-generaal Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs van het ministerie van O&W, dr. Th. Stoelenga, voorzitter van de HBO-raad en drs H.L.H. Janssen, directeur van het Instituut voor Hoger Beroepsonderwijs in Eindhoven. Er is gelegenheid tot discussie.

Het ministerie heeft het voornemen, de 400 HBO-instellingen in het land tot verregaande samenwerking te dwingen. Volgens sommige berichten zou het de bedoeling zijn het aantal instellingen op dit gebied terug te brengen tot zestig of zeventig. Inmiddels wordt gewacht op de zogenaamde HBO-nota, die wellicht met Prinsjesdag het licht zal zien, en daarin staan de plannen vervat die de minister van O&W zou willen doorvoeren.

(ADVERTENTIE)

start inschrijving cursusjaar '83-'84 van de dagopleidingen

Secretaresse
receptioniste
administr.
medewerkster

Duur en kosten: 10 maanden 200,- resp. 175,- en 150,- per maand
Excl. boeken (±450,-) inschrijfgeld: 100,-

INSTITUUT WAAIFOORT

Heerlen: Raadhuisplein 16 (045-713717)
Maastricht: A. Battalaan 44 (043-13639)

(ADVERTENTIE)

(ADVERTENTIE)

Aanmelding leerlingen schooljaar '83-'84

Breek er eens uit!! Ga weer leren Doen!

Mavo	Havo	Meao	Atheneum
VOLLEDIG PAKKET OF STUDIE PER VAK			
* vooropleiding meestal niet vereist	* informatica * open school * opstap naar diverse opleidingen	* versnelde opleidingen o.a. Engels, wiskunde * talenonderwijs * boekhouden	
Rijksge subsidieerde avond- en dagschool			
<p>ZUIDLIMBURGS AVONDCOLLEGE</p> <p>Akerstraat 95, Heerlen tel. 045-718272</p>		<p>Prof. Pieter Willemstraat 39, tel. 043-624810</p> <p>avond college maastricht</p>	
		<p>AVONDCOLLEGE WESTELIJKE MESTREECH</p> <p>Kennedysingel 20, Sittard tel. 04490-10349</p>	

'Natuur en Techniek' en het congres met de vijf Nobelprijswinnaars

MAASTRICHT – Het heeft eigenlijk nog bijzonder weinig de aandacht getrokken: eind augustus wordt in het Nederlands Congresgebouw in Den Haag een congres gehouden, waarop het woord zal worden gevoerd door een groot aantal eminente geleerden, onder wie maar liefst vijf Nobelprijswinnaars. Op het programma staat onder andere een causerie over de Grote Knal, die het begin van het ons bekende heelal markeerde, en een over het begin van het leven op aarde. Onderwerpen die de lezers van het blad, waarvan dit het (vijftigjarig) jubileumcongres is, bepaald niet onbekend zullen voorkomen. Het gaat om 'Natuur en Techniek', natuurwetenschappelijk en technisch maandblad. De redactie van het blad is zich in toenemende mate gaan bezig houden met de wederzijdse beïnvloeding van onderwijs en wetenschap. Het congres in Den Haag heet ook zo: 'Onderwijs en Wetenschap', en over dat thema zal een deel van de sprekers het woord voeren.

Initiatiefnemer achter dat alles is de hoofdredacteur-directeur van het blad, Theo Martens, die zegt er niet van te houden persoonlijk aan de weg te timmeren. Maar omdat Natuur en Techniek vooral de laatste drie decennia een geweldige vlucht heeft genomen, zodat het blad momenteel in een adem genoemd kan worden met beroemde wetenschappelijke bladen die in Angelsaksische landen verschijnen. Martens is er vast van overtuigd, dat het blad momenteel 'het belangrijkste communicatiemedium tussen wetenschap en samenleving in ons land' is, de uitgeverij jaar tevens de laatste tijd met grote regelmaat boeken van hoge kwaliteit het licht zien, en dat alles op eigen houtje, zonder subsidie en vrijwel zonder advertenties. Dat lijkt voldoende aanleiding de man achter dit alles eens voor het voetlicht te halen.

Geheim

Het geheim achter 'Natuur en Techniek' is eenvoudig: trek de beste mensen aan, maar niet teveel, onderschat de weergankelijkheid van de lezer nooit, stel je kwaliteits-eisen on-

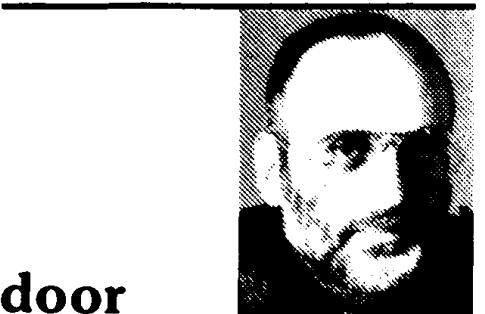

• Th. Martens

bereikbaar hoog, zegt Martens. „Als er weer een nummer van het blad uit is, zou ik dat het liefst nog eens willen overmaken. Ik ben nooit honderd procent tevreden. Maar als ik daar op af moest gaan, zaten we misschien een heel jaar op elk nummer te wachten.”

In de burelen van de Centrale Uitgeverij in de Stokstraat in Maastricht brandt dan ook vaak 's avonds laat en 's nachts nog de lamp, evenals bij Martens thuis, in Munstergeleen. Wie wel eens met hem samengewerkt heeft, heeft tot zijn eigen afmatting gemerkt dat geen moeite Martens teveel is. „Het heeft me ook in mijn persoonlijk leven verschrikkelijk veel gekost, maar ik heb er geen spijt van,” zegt hij.

Hoezeer in engere kring de activiteiten van Martens op prijs worden gesteld blijkt uit de woorden van ir. Henk de Hullu, technisch wetenschappelijk attaché aan de Nederlandse ambassade in Washington. Hij heeft veel assistentie verleend bij het tot stand brengen van contacten ten behoeve van het congres. „Het is een geweldig goed initiatief, zeker van een particulier, het is heel belangrijk voor het Nederlands onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek. Ik ben zelf belast met het verzamelen van wetenschappelijke gegevens in de Verenigde Staten die voor Nederland interessant zijn, en ik vind

door sante brun

het van het grootste belang dat een dergelijk congres, met mensen van dat niveau, gehouden kan worden. Dat kan alleen maar goed zijn voor Nederland. En dat gebeurt allemaal zonder over subsidie te praten. Uniek.”

Kwaliteit

Theo Martens is een van de negen kinderen van een Sittards echtpaar

• P. Berg

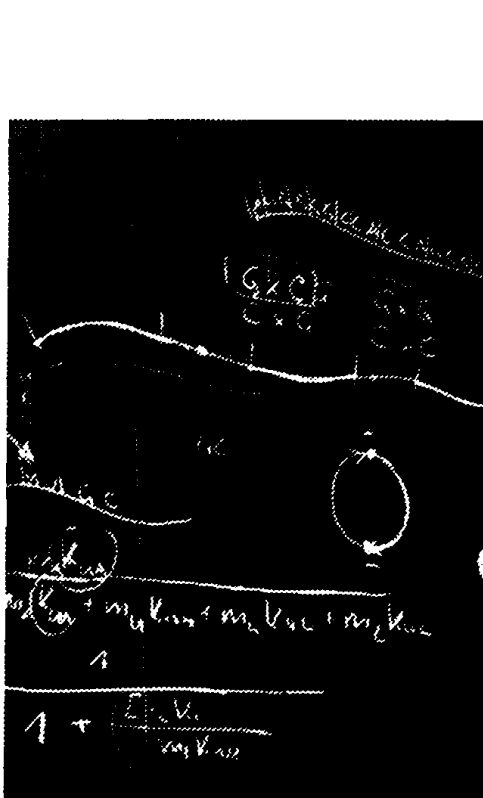

• N. Bloembergen

dat in de moeilijke crisisjaren een herenmodezaak dreef. „Mijn moeder eiste ook kwaliteit, dat heb ik van haar. Niet alleen van anderen moet je kwaliteit eisen, maar in de eerste plaats van je zelf.” Na de middelbare school studeerde Martens aan de HTS in Heerlen. „Bouwkunde, want daar kon ik meteen terecht. Liever had ik eigenlijk werktuigbouw gedaan.” Maar als bouwlerer je ordenen, plannen, dat is ook wat waard.

• C. de Duve

• M. Eigen

Tijdens zijn studie jaren kwam Martens in contact met dingen, die zouden leiden tot de richting die hij uiteindelijk koos. Via functies in de studentenvereniging van de HTS kwam Martens namelijk terecht in het landelijk studentenleven. Hij was oprichter van het landelijk HTS-organ, en voorzitter van de overkoepelende organisatie van HTS-verenigingen. Ook na zijn studie bleef Martens er aan verbonden. Inmiddels kreeg hij een baan bij de toenmalige Staatsmijnen.

• S. Weinberg

„Ik zeg altijd dat ik het geluk heb gehad daar tien jaar te hebben mogen werken: ik weet wat het is in loondienst te zijn, te luisteren naar anderen, ook als je meent het beter te weten. Ook dingen waar je op neerkeek toch zo goed mogelijk te doen. De kleinste detailtekening toch zo goed maken dat je er trots op bent: er staat alles in, er zijn geen vragen meer.

Hoofdredacteur
Theo Martens:
„Ik zou elk
nummer
wel willen
overmaken”

Dat is belangrijk. Ik geloof in streven naar gedegenheid, perfectie.”

Onaanzienlijk

In 1959 werd Martens geconfronteerd met de vraag, of hij 'Natuur en Techniek' wilde gaan redigeren. Het was op dat moment een onaanzienlijk orgaan met ruim duizend abonnees, en een redactie die haar werk in de vrije tijd deed. Toen bleek dat hij niet alleen de redactie moest doen, maar ook de hele exploitatie, heeft Martens een ogenblik geaarzeld, en uiteindelijk ingestemd. „Je krijgt één keer een kans, die komt nooit meer terug,” was daarbij zijn drijfveer. Een jaar daarna gaf hij zijn vaste baan op en moest hij het zien te rooien met 'Natuur en Techniek'. Hetgeen lukte. Eerst jarenlang in Heerlen, sinds 1975 in Maastricht, met een vestiging in Brussel.

Momenteel heeft N&T ongeveer 60.000 abonnees, voornamelijk te zoeken in kringen van studenten in de natuurwetenschappen of de techniek en van mensen die in die sector werkzaam zijn of doceren. Het blad heeft zich bij de aard en de kwaliteit van het abonneestbestand aangepast. „Behoeft aan informatie is een wezenlijk onderdeel van onze cultuur,” is een zin die Theo Martens voorin de mond bestorven ligt. „En dat geldt in optima forma voor het onderwijs. Nog altijd worden de mensen heel eng in hun eigen vak opgeleid, ze specialiseren zich steeds verder. Wij willen hen een overzicht verschaffen van de naast gelegen gebieden, de verbanden bloot leggen tussen de verschillende takken van wetenschap, hen op de hoogte brengen van de laatste stand van zaken. En dat hoeft bepaald niet op een gemakkelijke manier te gaan. Het onderwijs wil in de eerste plaats betrouwbare informatie. Als handige ondernemer die probeert er beter van te worden, hoef je daar niet aan te beginnen. Je moet met iets goeds komen.”

Uitgaven

Dat streven heeft in ieder geval, behalve tot 'Natuur en Techniek' in zijn huidige vorm, geleid tot een opmerkelijke reeks uitgaven: Materie en Leven, De Evolutie van de Mens, Energie uit Atoomkernen, Bloedstolling en Hart en Vaatziekten, De Nederlandse Delta. Binnenkort ver-

schijnen boeken met titels als Cellen Weefsels en Organen (studieatlas voor gebruikers van de elektronische microscoop), De Eerste Drie Miljarden (over het ontstaan van het heelal) en Het Ontstaan van de Soot – stuk voor stuk boeken die niet alleen uitsluitend uit gezaghebbende bron de meest recente informatie overzichtelijk weergeven, maar tevens fraai geïllustreerd zijn, kosteloos uitgegeven en vaak voor onvoorstelbaar lage prijzen verkrijgbaar. Het is vermoedelijk het geheim van de succes: een boek als De Evolutie van de Mens is bijvoorbeeld verschenen als dubbelnummer van Natuur en Techniek in een oplage van 80.000 exemplaren. Na acht maanden was al een tweede druk nodig.

Aan de kwaliteit van al die uitgaven worden onverbiddelijk hoge eisen gesteld. Artikelen laten schrijven door wetenschapsjournalisten in een stijl niet, meent Martens. „Er blijft een wezenlijk verschil tussen een artikel dat geschreven is door iemand die zelf verstand heeft van het onderwerp, zelf met het betreffende onderzoek bezig is, en een artikel dat door een journalist uit de mond van de wetenschapper is opgetekend. Natuurlijk kan niet elke wetenschapper evengoed schrijven, maar daar hebben wij dan onze redactie voor die in nauw overleg met de auteur het artikel leesbaar maakt.” De redactie bestaat uit zes academici, die zich, zegt Martens, allemaal gegrepen voelen door de behoefte, verantwoord informatie te verschaffen. Een kleine groep, want het moet commercieel toch haalbaar blijven. „Met meer mensen kun je rustig van 9 tot 5 werken, maar dan kun je niet weten dat het ook draait. Van de mensen met wie we nu werken, wordt inderdaad veel gevraagd,” zegt Martens.

Auteur

De hoofdredacteur bedacht tot voor enkele jaren zelf de onderwerpen waarover N&T ging schrijven. Hij verdiepte zich in eventueel beschikbare literatuur, waar dan dooraan de naam van een mogelijke auteur uit voortkwam. „Vaak blijkt daarna dat de betrokkene verrassend helder weet te schrijven over een onderwerp dat je zelf voor een deel boven de pet gaat,” zegt Martens. En dan nog maar een deel van het werk gedaan; dan volgt het redigeren, de produktie van het blad: het vinden of produceren van illustratiemateriaal, nog een hoofdstuk apart. „Het moet al heel gek gaan, wil ik de meeste illustraties niet binnen een half uur weten te lokaliseren,” zegt de hoofdredacteur, die zich de laatste tijd concentreert op de al genoemde speciale uitgaven. De klap op de vuurpijl zal het boek over De Informatiematschappij zijn, dat eind dit jaar verschijnt als sluitstuk van de jubileumviering. De abonnees van N&T krijgen het als decembernummer in huis.

Trots constateert Martens, dat bij veel mensen die in hun werk met natuurwetenschappen te maken hebben de vakbladen vaak niet uit de baderolle komen, maar dat N&T wordt stukgelezen. Hij weet dan ook dat zijn blad heeft bijgedragen aan het afbreken van het antiwetenschapsdroom dat enkele jaren lang hoogtij heeft gevierd. „Wij hebben er aan meegewerkt dat de natuurwetenschap in ons taalgebied meer respect en aanzien heeft gekregen. Dit congres is wat mij betreft de bekroning van al dat werk.”

Programma congres N&T

den die de gehele latere geschiedenis van het heelal zouden beïnvloeden.

Om 15.45 wordt hij gevolgd door dr. N. Bloembergen van Harvard University in Cambridge Mass., Nobelprijs natuurkunde 1981, over de toepassing van lasers in de natuurwetenschappen en de techniek. Er komen steeds meer toepassingen voor lasers – een intense bundel monochromatisch en coherent licht – voor de bewerking van materialen, nauwkeurige afstandsbepaling in de ruimtevaart, chirurgische ingrepen en dergelijke. En het aantal toepassingen groeit nog steeds.

Op woensdag 31 augustus spreekt om 9.50 de oudhoofdredacteur van The New Scientist in Londen, dr. Bernard Dixon, over de communicatie tussen wetenschap en samenleving, gevolgd door dr. Manfred Eigen van het Max Planck Instituut in Göttingen (Nobelprijs chemie 1967) over experimenten met biogenetica: „Heeft God met dobbelstenen gespeeld? Het is mogelijk gebleken de evolutie terug te volgen tot de tijd dat de eerste moleculen op aarde ontstonden. Ook in dat evolutieproces van biomoleculen moet al een mechanisme van selectie bestaan hebben. Dat wordt aangetoond door talrijke experimenten met klinisch en thermodynamisch onderzoek.

Om 11.45 zal dr. Paul Berg van de Stanford University in Californië (Nobelprijs chemie 1980) het hebben over de betekenis van de biotechnologie voor onze samenleving. Sommige micro-organismen, zoals schimmels, gisten en bacteriën zijn net minifabriekjes die allerlei chemische reacties tot stand kunnen brengen, als hun DNA-molecuul dat tenminste wil. De instructies van dit molecuul kan tegenwoordig zodanig veranderd worden dat de micro-organismen bepaalde stoffen gaan maken waar wij behoefte aan hebben. De biotechnologie zal in de toekomst mogelijk een dominerende rol spelen in de menselijke samenleving. Na de middagpauze, om 14 uur, spreekt prof. dr. C. de Duve van het Instituut voor Cellulaire en Moleculaire Pathologie in Brussel, die in 1974 de Nobelprijs voor geneeskunde kreeg, over de tweede medische revolutie: „Leidt onze huidige kennis van fundamentele levensprocessen tot een oplossing voor de problemen van de hedendaagse geneeskunde? Voortdurende research op het gebied van de cellulaire en moleculaire biologie en de resultaten van klinisch onderzoek naar de werkingsmechanismen van bepaalde stoffen op kwaadaardige en gezonde cellen van ons lichaam, zouden nu eindelijk wel eens de oplossing kunnen brengen voor de grote problemen van de hedendaagse geneeskunde, zoals kanker en leukemie, virusziekten, malaria, suikerziekte en reuma.

Om 15.15 wordt het woord gevoerd door prof. dr. D. de Wied, voorzitter van de afdeling natuurkunde van de Koninklijke Academie van Wetenschappen over chemische beïnvloeding van het gedrag. Brokstukken van hormonen uit de hypofyse en de hersenen kunnen het gedrag beïnvloeden. Er zijn reeds meer dan dertig van deze stoffen in de hersenen gevonden. Zij beïnvloeden processen zoals leren en herinneren, pijn en verslaving, bloeddruk, eten en drinken, seksueel en sociaal gedrag, moederschapsgevoel, slapen en waken. Veel stoornissen op deze gebieden kunnen in de toekomst wellicht worden behandeld. Bovendien lijkt het mogelijk, dat psychiatrische ziekten meer toegankelijk worden voor psychotherapeutische behandeling.

Prof. dr. A. Rörsch, voorzitter van de redactie-adviesraad van 'Natuur en Techniek' en lid van de Raad van Bestuur van TNO zal in een slotwoord spreken over onderwijs en wetenschappen in een tijd van economische recessie.

Deelname aan het congres kost f 150,- voor een dag, en f 250,- voor twee dagen. Abonnees van 'Natuur en Techniek' betalen f 35,- voor een dag, f 55 voor twee dagen. Leraren en studenten, niet-abonnees van N&T, betalen voor een dag f 50,- en voor twee dagen f 85,-.

In deze kosten is de verzorging op de beide dagen zelf wel inbegrepen, niet het logies in Den Haag. Aanmeldingen bij het secretariaat van het congres, Postbus 415, 6200 AK Maastricht, telefoon 043-54044.

MAASTRICHT – Onder auspiciën van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen houdt 'Natuur en Techniek' op 30 en 31 augustus een jubileumcongres onder de titel 'Onderwijs en Wetenschap, nu en in de toekomst'. Om 9.50 uur op 30 augustus zal prof. mr. A.M. Donner het congres verwelkomen in het Nederlands Congrescentrum in Den Haag. De openingstoespraak zal worden gehouden door premier R. Lubbers. Om 10.30 is het woord aan prof. dr. Paolo Fasella, directeur-generaal Wetenschap, Research en Ontwikkeling van de EG in Brussel; hij zal een visie geven op heden en toekomst van Onderwijs en Wetenschap.

Om 11.45 spreekt prof. dr. J. Giesbers, rector-magnificus van de KU in Nijmegen over aansluitingsproblemen in ons educatief systeem. Om 14 uur is het woord aan prof. dr. H. Casimir, oud-president van de Academie van Wetenschappen, over het onderwerp: Een halve eeuw natuurwetenschappen.

Om 14.30 is de beurt aan de eerste van de vijf Nobelprijswinnaars, namelijk dr. Steven Weinberg, van de Universiteit van Texas in Austin, die in 1979 de Nobelprijs voor natuurkunde kreeg. Hij spreekt over de oorsprong van het heelal. Door de ontdekking van de kosmische microgolf achtergrondstraling en de ontwikkeling van de kernfysica werd het mogelijk een vrij gedetailleerd beeld te krijgen van het begin bij de beginexplosie die het heelal deed ontstaan, moet zijn gebeurd. In de eerste honderdste seconde na de 'Big Bang' blijken gebeurtenissen te hebben plaats ge-

reportage, interview, achtergrond

„Van drie-sterrenbungalow rechtstreeks naar de hel”

Wijziging strafwet geeft Limburgse gevangene in Spanje hoop

wie vier Limburgers, vrijgelaten omdat ze langer dan een half jaar in voorarrest zaten. Jan Bak: „Officieel moeten de mensen later terugkomen voor hun rechtszaak, maar niemand is zo gek om zich voor enkele jaren gevangenisstraf in Spanje te komen melden. Ze blijven lekker in Nederland zitten. Het enige nadeel is dat je voor de rest van je leven de Costa del Sol zult moeten mijden, maar de meeste gevangenen hebben daar in het geheel geen verlangen meer naar...”

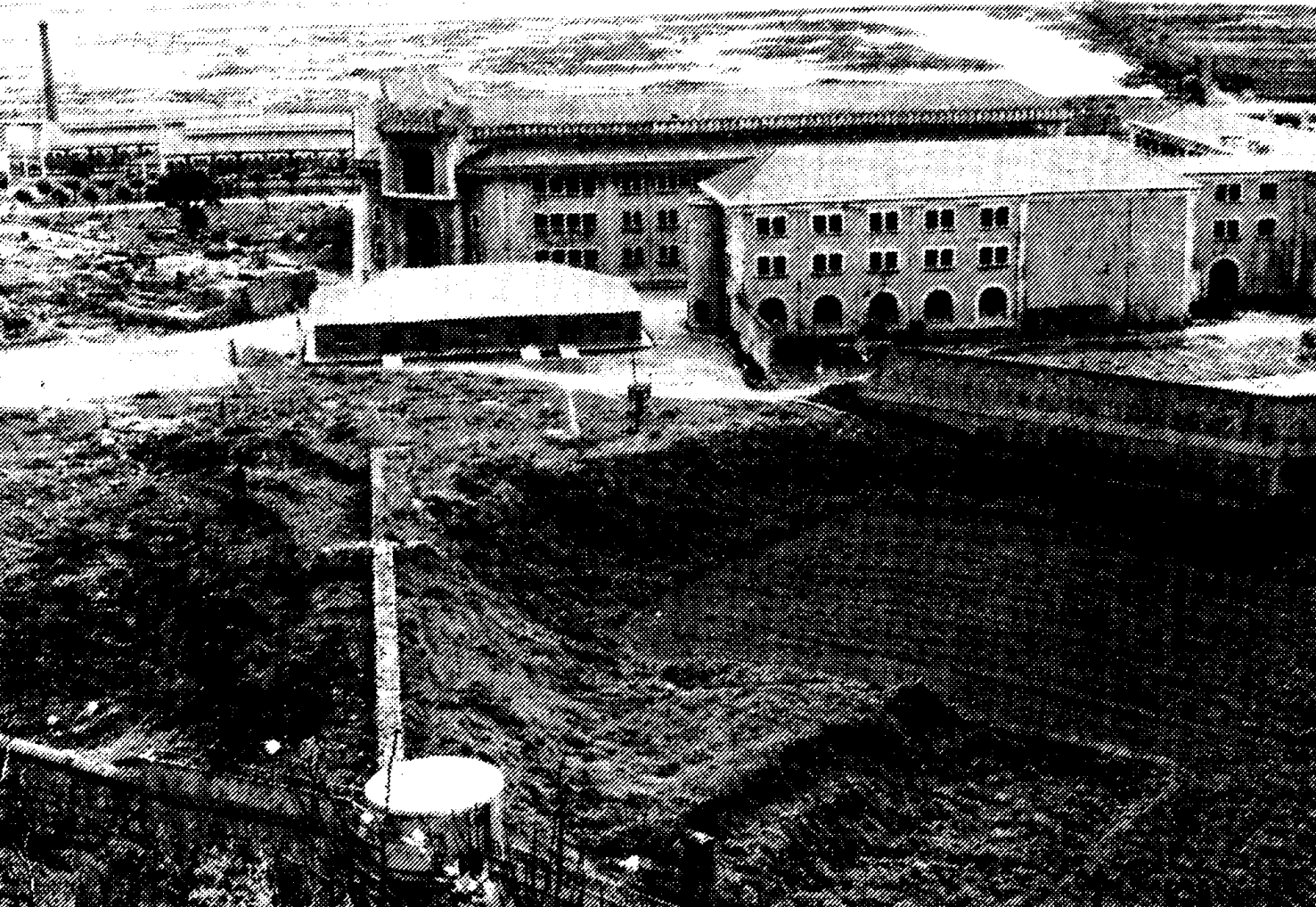
Jan Kok bevindt zich momenteel in het gezelschap van nog 27 landgenoten. Vier van hen zijn Limburgers. „Negentig procent van die mensen zitten vast wegens drugssmokkel”, vertelt Bak. „Het is afschuwelijk wat

ROERMONDENAAR JAN BAK – NEDERLANDSE AMBASSADE MADRID: Spaanse gevangenisstraffen kunnen straks concurreren met Nederlandse

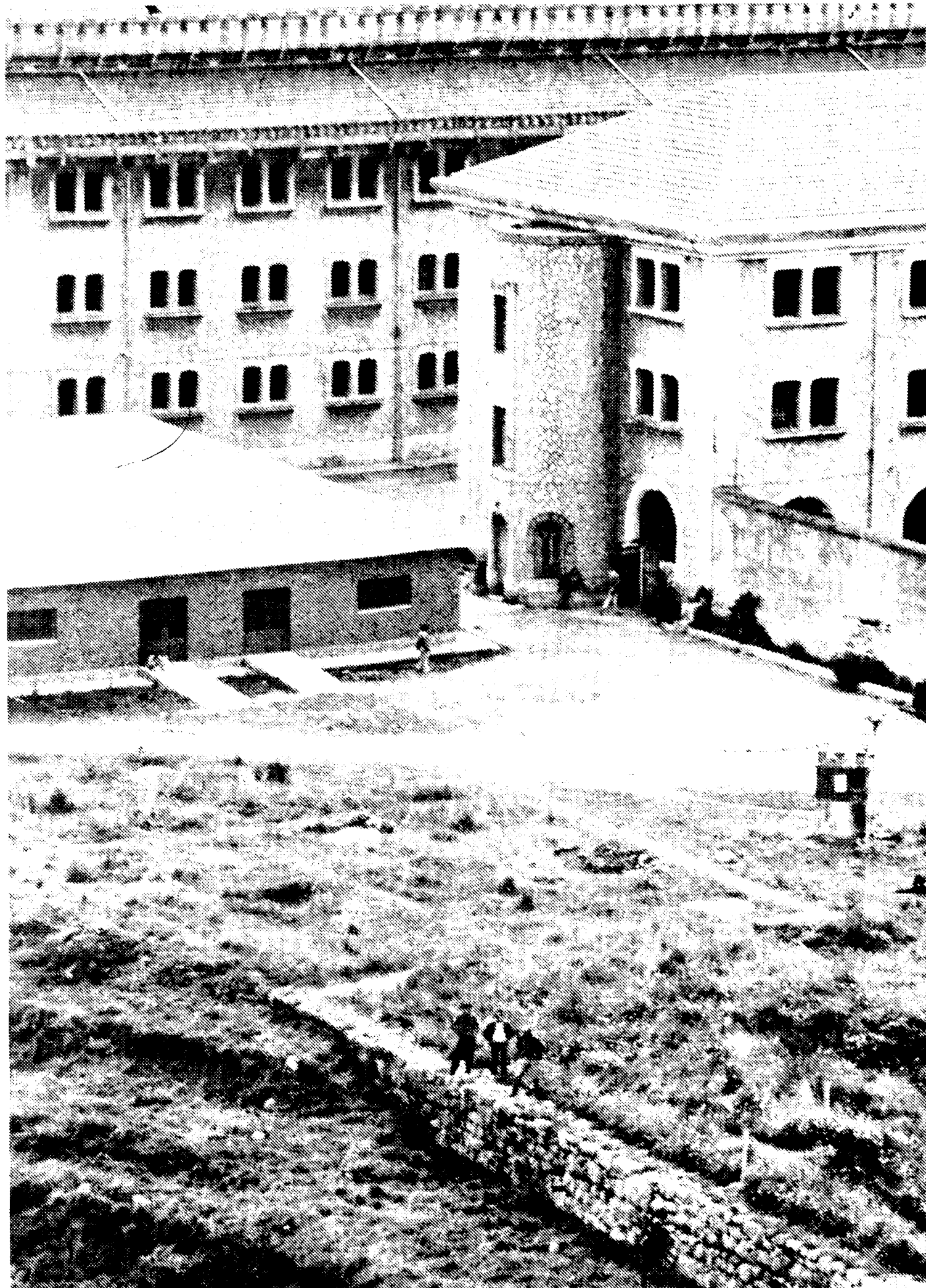
Bij de Nederlandse ambassade in Madrid zet de Roermondenaar Jan Bak zich als de rechterhand van het hoofd van de consulaire afdeling, in voor de belangen van zijn landgenoten in Spaanse gevangenisstraffen. „De Spaanse cellen zijn uiteraard geen hotelkamers”, beaamt Jan Bak, „maar sinds de socialisten aan de macht zijn is er al ontstellend veel verbeterd. Er zijn een tiental nieuwe gevangenisstraffen gebouwd naar Zweeds model. De directieuren – uitgaande militairen kregen vroeger vaak dat baantje – zijn vervangen door advocaten en sociologen. Het gevangenispersoneel krijgt tegenwoordig een fatsoenlijke opleiding. De reclaserings wordt voorzichtig op poten gezet en er wordt hard gewerkt aan allerlei cursussen en beter betaalde werkzaamheden voor de gevangenen zelf. Ik ben ervan overtuigd dat over enkele jaren de Spaanse gevangenisstraffen met de Nederlandse kunnen concurreren.”

voor ellende die troep met zich meebrengt. Ik heb huilende moeders en vrouwen op bezoek gehad. Hele familiedrama's, echtscheidingen en scheldpartijen meegemaakt. Het is triest dat de gevangenen daar niet aan dachten toen ze die drugs gingen smokkelen. Overal wordt gewaarschuwd dat het buitenland met harde hand straft. Zelfs zeer zware gevangenisstraffen blijven nauwelijks af te schrikken. De Nederlanders die vrijgelaten zijn, komen altijd nog even bij de ambassade binnenwippen. Mensen die ons jarenlang scheldbrieven stuurden, omdat wij een onschuldige in de gevangenis zouden hebben laten zitten, vertellen dan haarfijn hoe ze het zaakje in elkaar hebben gezet. Meestal zijn het kleine dealertjes, die het zat waren om in eigen land voor een fooi het spul te verhandelen. Iedereen vertelt de Spaanse politie dat ze de dupe zijn geworden van gemene misdadigers”.

Jan Bak tenslotte: „Ik ben ervan overtuigd dat je wel heel naïef moet zijn om onschuldig in een Spaanse gevangenis te belanden”.

• Een overzicht van El Bueso, de gevangenis van Santoña die als de beste van Spanje te boek staat.

• Op de muur staat Jan Kok (geheel links) samen met twee vrienden. De foto moest vanaf grote afstand buiten het gevangenissterrein worden gemaakt: binnen fotograferen was verboden.

dacht van patrouillerende agenten. Binnen de kortst mogelijke keren was de 300 kilo hasjes boven water en onze vakantie ten einde”.

„Stomme boer”

„In Spanje gaat de politie net even anders te werk dan in Nederland”, vertelt Jan Kok. „In Spanje ben je in principe schuldig en als dat niet zo is, dan moet je dat maar even bewijzen. Ga d'r maar aanstaan als je geen woord Spaans spreekt. Enfin, Jacques zou wel even mijn politieverklaring in elkaar zetten en schoof mij op die manier medeplichtigheid in de schoenen. Ik, stomme boer, tekende de verklaring en verwachtte netjes naar de buitendeur gebracht te worden. Het werd dus de tegenovergestelde richting. Later heb ik met behulp van een advocaat een tweede verklaring kunnen afleggen, maar

toen stond ik al met één been in de gevangenis”.

„Enkele dagen in de politiegevangenis van Marbella zou mij alleen nog maar dieper in het moeras doen zakken. We zaten daar heel gemoedelijk op de binnenplaats van het boerderijtje, waar de Guardia's met hun hele gezin woonden. Het binnenplaatsje was door een paar meters hoge muur omringd. Een steile trap leidde naar een wachtpost boven op de muur. Jacques wist me te overtuigen dat ik binnen enkele dagen weer op vrije voeten zou staan. Volgens de politieverklaring kunnen ze jullie niets maken, beweerde de zak. Ik was zo gek die kerel te vertrouwen en mee te werken aan hun ontsnapping. Met z'n vieren er tussen uit knijpen was te link. En aangezien mijn vriendin en ik toch zogenaamd buiten schot stonden, namen Jacques en Erik Lars de benen, terwijl wij de Guardia's bezig hielden. De agenten waren al aardig aangeschoten, toen ze merkten dat hun goede vangst er voor een deel tussenuit was. Met een hysterisch toneelspelletje heb ik een flink pak rammel nog net kunnen voorkomen”.

„Toen Jacques en Erik Lars al weer hoog en droeg in Nederland zaten, werd ik in het huis van bewaring in Malaga gesmeten. Hoewel mijn vriendin door iedereen buiten dit smerige zaakje was gehouden, heeft ze nog drie maanden volkomen onschuldig op kosten van de staat in Spanje mogen „logeren”. Het is toch ongelooflijk. Dergelijke zaken zijn in Nederland volslagen onmogelijk. En het meest trieste is nog, dat mijn vriendin voor dit zaakje bovendien in Duitsland een aantal jaar zal moeten opknappen. Erik Lars werd in Duitsland opgepakt en was zo vriendelijk mijn vriendin toch nog even bij deze smerboel te betrekken. Die kerels blijken gewetenloze beroepsmisda-

digers te zijn, die alleen maar aan hun eigen hage denken”.

Paradijs

Jan Kok werd na acht maanden voorarrest tot zes jaar gevangenisstraf veroordeeld. Een straf die voor Spaanse begrippen nog redelijk meevalt, omdat Jan alleen voor het bezit van 300 kilo hasj moest opdraaien. Twee maanden na zijn proces werd hij van Malaga overgeplaat naar de beste gevangenis van Spanje, namelijk die van Santoña. Jan Kok: „Na die tijd in Malaga was El Bueso voor mij een paradijs. Wat een verschil. Ik begrip nog steeds niet dat er geen epidemieën zijn uitgebroken in Malaga. Ik had daar een baantje als kok. Bijna is het me gelukt een fototoestel binnen te smokkelen om die wantoestanden te fotograferen. Dat eten zou je een varken nog niet voeren. Het meeste voedsel was al bedorven voor het bij de gevangenen aankwam. Om die zwarte, rottende troep nog enigszins ooglijk te maken, werd alles tot stampot verwerkt. Drie keer in de week bestond het vlees uit pens. Hygiëne kennen de Spanjaarden niet. Overal hing een ongelooflijke stank. Zonder geld had je geen zeep, geen tandpasta, geen w.c.-papier, niets. Dat moet je allemaal in de gevangeniswinkel kopen. Een keer per dag werden de 600 gevangenen op een binnenplaatsje van 80 vierkante meter gelucht”.

Jan: „In de Spaanse gevangenis kun je geen hond vertrouwen. Voortdurend moet je op je hoede zijn om niet beroofd te worden. Gelukkig had ik in Malaga een aantal buitenlandse vrienden. Samen konden we tussen die voor onze begrippen volslagen dolgekke Spanjaarden wel overleven. Het is trouwens dankzij mijn vrienden, dat ik nu nog leef. Ik lag een dag met hoofdpijn op een rottend matrasje, dat ik inmiddels had weten te bemachtigen. Een paar travistietjes zaten aan mijn bed, toen

een van die Spanjaarden langs kwam om een van de „dames” te versieren. Een hoop herrie volgde, waarbij uiteraard met mijn hoofdpijn geen rekening werd gehouden. Mijn grote mond heb ik moeten bekopen met een schoen die keihard tegen mijn gezicht werd gegooid. Na een korte vechtpartij koos ik het hazepad. Die Spanjaard achter me aan. Gelukkig kwam ik mijn vrienden tegen: samen sta je sterker. Maar die vent heeft een paar weken voortdurend met een mes achter me aangezet. „Jij gaat hier met gestrekte benen naar buiten”, had hij gegild. Hij zat al vierentwintig jaar vast, dus die zes jaar extra om mij koud te maken zouden hem ook niet deren”.

In de „beste gevangenis van Spanje” heeft Jan Kok het redelijk naar zijn zin. „Mijn geluk is dat mijn familie en kennissen in Nederland me financieel steunen en regelmatig komen opzoeken. Je hebt ook hier minstens vijftig gulden in de week nodig om te kunnen overleven. Met dat geld kun je spullen kopen om jezelf en je cel schoon te houden en om de hoognodige vitaminen binnen te krijgen. Ik ken nogal wat arme zielen die door hun familie in de steek zijn gelaten. Met geld kun je hier alles bereiken. Zonder ben je de pineut. Dan kun je voor honderd gulden in de maand in een tegellabriek gaan staan, waar glasstof je ogen en longen verpest. Naar verhouding leef ik hier vrij luxueus. Het enige dat me kan overkomen is ziek worden. De gevangenisdokter zou een veearts nog doen griezelen met zijn methodes. In Malaga werd op een dag een kerel binnengebracht met een kogelwond in zijn hiel. Toen hij enkele weken later vertrok moest zijn hele been worden afgezet. De man kreeg niet eens krukken en moest met die wond door de bagger strompelen. Binnen een mum van tijd zag dat been hartstikke zwart. Om een particuliere dokter binnen deze muren te krijgen moet je een hoop poen hebben”.

Modernisering

Twee weken voordat Jan Kok in Santoña arriveerde is de conservatieve gevangenisdirecteur vervangen. Een socialistische kwam voor hem in de plaats. Toen de socialisten acht maanden geleden aan de macht kwamen, was de modernisering van de justitie en van het Spaanse gevangeniswezen één van hun beloften. Meerdere leden van de socialistische regering konden wegens een vroeger verblijf in Franco's cellen met kennis van zaken over de wantoestanden spreken. In Spanjes overbevolkte gevangenis waren munitie van gedetineerden en proteststakingen van de cipiers de laatste jaren schering en inslag. Jan Kok heeft in de gevangenis van Malaga vier maal aan een algemene hongerstaking meegedaan om de socialisten aan hun beloften te herinneren.

Eind juni werd een gedeeltelijke herziening van de strafwet van kracht. Deze loopt in de meest urgente punten vooruit op een totaal nieuwe tekst van de strafwet, die eind dit jaar aan het parlement zal worden voorgelegd. De nieuwe strafwet stelt aan het voorarrest een grens van een half jaar. Een flink deel van de gedetineerden die nu al meer dan een half jaar in voorarrest verblijven, worden ontslagen. De straffen van degenen die reeds veroordeeld werden, zullen worden herzien in het licht van de nieuwe wet. Een versoepeling, waardoor Jan Kok binnen afzienbare tijd uit de gevangenis zou kunnen komen. Wegens goed gedrag en verricht werk rekent de Limburger al op een strafvermindering van zo'n twee jaar. „Het verlangen hier binnenkort uit te komen kost me slapeloze nachten. Helaas kun je op de Spaanse autoriteiten geen peil trekken”.

ELS VAN DER VAART

Wespenest

In april 1981 stapte Jan Kok met zijn Duitse vriendin in het vliegtuig om in zonnigere oorden zijn vakantie te vieren. In de lucht ontmoetten ze de uit Schaesberg afkomstige Lars Erik van de Utrechtse Jacques. De nieuwwakkende „vrienden” hadden eveneens Espone als vakantiebestemming. „Dikke lui met een hoop geld”, karakteriseert Jan het tweetal. „Ze wapperden voortdurend met de betaalden alle rekeningen. Daar zeg je natuurlijk geen nee tegen. Op een gegeven moment werd ik uitgenodigd om 's nachts gezellig mee te gaan vissen. In het donker heb je sneller beet. Nou, dat heb ik geweten. We stapten in een snelle speedboot en zetten koers naar de Marokkaanse kust. Op een gegeven moment komt een rubberboot tevoorschijn. Jacques verdwijnt in het donker en komt een tijdje later met een hele lading pakjes terug. Tja, toen ging er bij mij wel een lichtje branden. Later bleek hij 300 kilo hasjes opgehaald te hebben. We zaten midden op zee. Ik kon toch niet in het water springen en dan maar verzuipen om uit dat wespenest te blijven?”

De avond voordat Jan Kok weer terug zou vliegen naar Eggelshoven bestormden vijf mannen van de Guardia Civil, bewapend met machinegeweren, de bungalow. Jan wordt met zijn vriendin naar het politiebureau van San Pedro vervoerd. „De hasj was onder de houten bodem van de boot verborgen. Een pakje hadden onze „vrienden” meegenomen om uit te proberen. Later hebben ze ook die troep teruggebracht naar de boot en zolang onder het tentzeil verborgen. Die nacht heerste er een verschrikkelijk noodweer. Het zeil raakte los en trok al wapperend de aan-

Limburgs Dagblad

Op vertoon van uw vriendenpas betaalt u zowel in Sittard als in Kerkrade f 21,50 i.p.v. f 24,-.

CULTUREEL CENTRUM SITTARD
maandag 15 augustus
WIJNGRACHTTHEATER KERKRADE
dinsdag 16 augustus

Vriendenprijs
21,50

NIEUWE SHOW HERMAN VAN VEEN

Kaartverkoop uitsluitend aan de kassa Cultureel Centrum Sittard + Wijngrechttheater Kerkrade.

VOLVO 363 GLT

silvermetallic
model 1983

f 2000,- extra korting!!

Volvo Albert Klijn

Kastanjelaan 82, Hoensbroek
045-220055

GEMEENTE BRUNSSUM

Bij de afdeling personeelszaken, organisatie, informatiebeheer en automatisering wordt gevraagd een

PERSONEELSFUNCTIENARIS (M/V)

De afdeling vervult een centrale functie voor alle gemeentelijke diensten en afdelingen en bestaat uit tien medewerkers.

FUNCTIE-INFORMATIE:

De te benoemen functionaris zal in teamverband bemoeien met de verdere ontwikkeling van een modern personeel- en organisatiebeleid. Daartoe behoren zowel beleidsvoorbereidende als uitvoerende werkzaamheden. Van de betrokken medewerker zullen, naar gelang gebieden geschiktheid, bijdragen worden verwacht in het uitwerken en realiseren van de volgende taakgebieden:

- functiewaardering en beloning;
- rechtspositionele aangelegenheden;
- medezeggenschap en werkoverleg;
- organisatiezaken;
- advisering inzake kwalitatieve en kwantitatieve personeelsformatie bij welzijnsinstellingen en de toepassing van de CAO-welzijn;
- personeelsmaatschappelijk werk.

FUNCTIE-EISEN:

Van de kandidaten voor deze functie wordt verwacht: - ervaring op de omschreven taakgebieden in een vergelijkbare functie; - bereidheid om zo nodig de cursus functiewaardering van het ODRP-VNG te volgen.

Een hogere beroepsopleiding personeelswerk strekt tot aanbeveling.

HONORERING:

Afhankelijk van opleiding en ervaring, voorshands maximaal f 3.841,- bruto per maand (schaal 8). Op het genoemde brutosalaris vindt de inhouding 1983 burgerlijk overheidspersoneel plaats.

Schriftelijke sollicitaties kunnen binnen 10 dagen na verschijnen van dit blad worden gericht aan Burgemeester en Wethouders, Postbus 250, 6440 AG Brunssum. Tot de selectieprocedure behoort een psychologisch onderzoek.

Voor nadere informatie kan contact worden opgenomen met het Hoofd van de Afdeling Personeel en Organisatie c.a., de heer H.P. Schreurs, telefoon 045-250222, toestel 330.

PEDAGOGISCHE ACADEMIE - ROERMOND

BURGEMEESTER GEULJANSLAAN 16
6041 NB ROERMOND, tel.: 04750-18149

C-CURSUSSEN

Opleiding voor L.O.-akten

Lichamelijke opvoeding:

inlichtingen: cursusleider S. Retera, 04750-30407

Handenarbeid:

inlichtingen: cursusleider W. Winthagen, 04750-33123

Duits:

inlichtingen: cursusleider R. Marchal, 04495-1434

Engels:

inlichtingen: cursusleider J. Soeters, 04755-1559
Prospectus en/of aanmeldingsformulier kunt u aanvragen bij de administratie van de Pedagogische Academie.

STREEKSCHOOL VOOR
BEROEPSBEGELEIDEND
ONDERWIJS HEERLEN

U hebt (nog) geen werk, maar u wilt graag een beroepsopleiding volgen! Dat kan!

Primaire BEROEPSOPLEIDING EN

gedurende 1 dag in de week met of zonder werk in de gekozen vakrichting. Minimumleeftijd 16 jaar.

Voortgezette BEROEPSOPLEIDING EN

deze lessen worden gegeven op 1 dag in de week of op zaterdag of 2 avonden of gekombineerd.

VAKOPLEIDING VOLWASSENEN

zowel voor vrouwen als mannen. Voor personen die ouder zijn dan 20 jaar bestaat de mogelijkheid voor het volgen van een opleiding - zowel overdag als 's avonds.

Opleidingsmogelijkheden

- Bouwtechnische beroepen
- Economische en Administratieve beroepen
- Detailhandel
- Interieurverzorging
- Oppervlaktetechniek
- Electrotechniek
- Installatietechniek
- Metaaltechniek
- Motorvoertuigtechniek
- Textiel-leredetechniek

INLICHTINGEN
en AANMELDEN:

Rector Driessenweg 8,
Postbus 124, 6400 AZ Heerlen.
Tel.: 045-718990.

Autobedrijf

P.J. Tummers B.V.

Biedt aan: diverse goede occasions in de merken Ford Opel, VW, Toyota, Datsun, Honda, Mazda, Renault, Citroën, Mitsubishi.

In de prijsklasse van f 2000,- t/m f 15.000,- ± 30 stuks auto's boven f 5000,-

Met 3 maanden BOVAGGARANTIE. Iedere keuring toegestaan, incl. ANWB.

Handelsterrein Bergerweg

Handelsstraat nr. 28, Sittard,
tel. 04490-12077. Na 18.00 uur 04490-21403

Geopend dagelijks t/m 18.00 uur. Zaterdag van 10.00 t/m 18.00 uur.

Vakantie

Te k. 4-5 pers. polyester CARAVAN met koelkast, kachel en luitel, i.z.g.st. Prijs f 5500,-. Eikhagenlaan 25, Schaesberg, tel. 045-313343.

TOURCARAVAN te k. gev. Tel. 045-324243, na 18 uur.

Antiek

KOOPJE Empire eetkamer, en antiek eiken kast, Op de Knip 180, Terwindsen, Kerkrade-West.

Auto's en motoren

Te k. BMW R60/6 600 cc, zeer mooi i.z.g.st. Coriovallumstr. 38a, Heerlen.

Te k. HONDA Civic automaat f 4950,-. Opel Kadett coupé L '77 f 4750,-. Honda Civic type '79 f 5950,-. BMW 2002 '75 f 3950,-. Bedford Van 6 cvl. automaat f 8250,-. Renault 5 TS '78 f 4750,-. Ford Fiesta type '78 f 4950,-. Ford Ghia '77 f 3450,-. Fiat 128 Panorama type '79 f 4500,-. Fiat 128 coupé f 4950,-. Mini 1000 '77 f 2250,-. Opel GT sportwagen f 6950,-. Mazda 929 hardtop coupé f 2250,-. Honda Accord '78 f 4950,-. Honda Civic '80 m. schade f 1950,-. Ascona '74 f 1650,-. Ford 1600 L coupé '75 f 1750,-. Skoda '78 f 450,-. Inr. mog. Ganzeweide 146, Heerleirheide t.o. droomkasteel.

Te k. MINI Clubman, koopje met magnesium velgen, moet weg, Bolderdijkstr. 31, Heerlen.

Te k. PEUGEOT 104, bir. '77, vr.pr. f 2850,-. Tunnelweg 60, Terwindsen-Kerkrade.

Rent a Car Bover-garantie. BMW 316, 318, 320, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Te k. v. part. zeer mooi BMW 316, 318, 320, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Te k. v. part. zeer mooi BMW 316, 318, 320, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438

DE HOEF – Ooit de marathon gelopen? Waarschijnlijk niet, want 42,195 kilometer in looppas is niet niks. Laat dat liever over aan atleten, die menig trainingsuur in de weer zijn. Zelfs voor de topsporter zal de marathon een helse opgave in het kwadraat zijn, als hij eerst óók nog een tijdrit van 180 kilometer op de fiets heeft afgelegd en daaraan voorafgaande 3,8 kilometer om het hardst moet zwemmen. Een uitputtingsslag. Niet meer en niet minder. Dat is triathlon, de sport waarin drie wedstrijdonderdelen als een

non-stop-programma worden afgewerkt. Zwemmen, fietsen, hardlopen. In totaal ruim negen uur het uiterste van je lichaam vergen. „De sport van de toekomst”, zegt ex-wielerprof Peter Zijerveld. Zaterdag 20 augustus behoort hij tot de 225 deelnemers aan de derde open Nederlandse kampioenschappen triathlon. De strijd wordt uitgevochten in Almere. Omdat het een open kampioenschap is, vermeldt de lijst van ingeschrevenen ook menige Britse, Franse en Belgische naam. Favoriet voor de Nederlandse titel wordt de 21-jarige Gregor Stam uit Laren

genoemd. Behalve Peter Zijerveld behoren Axel Koenders, Geert Tabak, Hylke Broerstra en nog een paar van dit kaliber tot de felste opponenten.

In zijn woonplaats De Hoef, een oer-Hollands dorpje dat deelt maakt van de gemeente Mijdrecht nabij de Vinkeveense Plassen, legt Peter Zijerveld de laatste hand aan de voorbereiding op het nationaal kampioenschap. Net teruggekeerd uit Californië („het mekka van triathlon”) vertelt hij honderduit over zijn ervaringen in deze vrij nieuwe discipline.

● Twaalf jaar was Peter Zijerveld wielrenner. Nu is hij triatleet, maar dat betekent ook dat hij de racefiets niet aan de kant hoeft te zetten.

Tekst:

WIEL VERHEESEN

Marathon is „slechts” een onderdeel van de krachtproef

TRIATHLON: uitputtingsslag voor de sterksten

Zaterdag 13 augustus 1983 ● Pagina 17

● „De marathon heeft me al tijd geboeid”.

uit; op de fiets, weer uit het zadel; vervolgens hardlopen.

„In Californië is de halve triathlon een vaak terugkerende gebeurtenis”, aldus Zijerveld. „Zoals in België het wielprogramma wordt gepubliceerd, zo doen Amerikaanse kranten dat met het triathlongebeuren. Zoek maar uit

waar je aan de slag wilt. Een keer in drie weken ben je in staat om zo'n programma af te werken. In San Diego werd ik zeventiende van de tweehonderd deelnemers. De publieke belangstelling? Ongelofelijk. Dertig- tot vijftigduizend toeschouwers is heel gewoon. Amerika heeft een aparte profliga van triathleten. David Scott is de vedette. Hij verdient een fortuin. Zijn overwinning, vorig jaar op Hawaï, werd met méér enthousiasme begroet dan bij ons, in Europa, bijvoorbeeld het geval zou zijn als je de Tour de France op je naam brengt”.

Hawaï

Triathlon op Hawaï is zo iets als Wimbledon voor de tennissport, Wembley voor het Britse voetbal, Tour de France voor de wielrennerij en ga zo maar door. Met andere woorden: een hoogtepunt. De overwinning die David Scott behaalde was zijn enige succes, om de dooideenvoudige reden dat hij nergens anders startte. Toeslaan op het goeie moment noem je zo iets, alhoewel het natuurlijk „iets” méér was dan eventjes de hoofdprijs pakken.

„Wat dacht je?”, zegt Peter

Peter Zijerveld:
„Je komt jezelf tien keer tegen”

Zijerveld. „Het aantal trainingsuren is gigantisch groot. Iedere dag opnieuw. Het vergt veel van je, zowel lichamelijk als ook geestelijk. Vijf à zes uur per dag ben ik in de weer. Per week komt het er op neer dat ik ongeveer 23 kilometer zwem, 650 kilometer fiets en 140 kilometer loop. Ik ben intensiever bezig als toen ik profwielrenner was. Dat zou ik niet kunnen als ik Nike in Zaandam niet als werkgever en sponsor had. De trip van drie

weken naar Californië zou anders niet mogelijk zijn geweest. Bovendien kon ik eerder ook al naar Oxford, alwaar ik in de halve triathlon mijn debuut maakte: 24ste van de 380 deelnemers”.

In Oxford was overigens een andere programma-indeling. Na het zwemmen moest er niet afgelopen is. Mentaal moet je ijzersterk zijn. Een renner die in Bordeaux-Parijs na 300 kilometer, dus halverwege koers, zich realiseert dat hij nog 300 kilometer moet afleggen, houdt het niet meer uit. De afstand wordt een obsessie; een uur lijkt de eeuwigheid. Als je daaraan begint te denken, ga je voor de bijl. Dus mag je er niet aan denken. Doorgaan, ook als iedere pedaaltrap pijn doet. Hetzelfde maken wij mee. Als je tijdens de zwemploeg al begint te denken dat je dadelijk een paar uur op de fiets zit en vervolgens weer een paar uur rent, kun je net zo goed meteen de kant opzoeken”.

Bordeaux-Parijs

Een triathlon te vergelijken met Bordeaux-Parijs, de monstertest van de wielersport? Zeshonderd kilometer op de fiets, zonder pauze, is

waarachtig een krachtmeting waaraan alleen de sterken zich wagen. Het gaat er immers niet om dat je in zo- of zoveel uur de finish bereikt. Nee, er wordt gestreden om de overwinning. Trimmers die het parcours afleggen waarop de befaamde wedstrijden verreden worden, mogen heus content zijn dat ze de tocht volbrengen. Ze moeten daarentegen niet vergeten dat er een levensgroot verschil bestaat tussen deelnemen en winnen oftewel tussen fietsen en koersen. Zo is het ook in triathlon. Strijd tot het uiterste. Strijd tegen de concurrenten, maar ook tegen de steeds luider klinkende stem om de pijngrens niet meer te overschrijden.

„Wanneer je Bordeaux-Parijs als vergelijking neemt met mijn nieuwe bezigheid, dan kan ik alleen zeggen dat je jezelf net als in die klassieker tien keer tegenkomt. Je wilt verder, maar je hebt pijn, je bent moe en je weet dat het nog lang niet afgelopen is. Mentaal moet je ijzersterk zijn. Een renner die in Bordeaux-Parijs na 300 kilometer, dus halverwege koers, zich realiseert dat hij nog 300 kilometer moet afleggen, houdt het niet meer uit. De afstand wordt een obsessie; een uur lijkt de eeuwigheid. Als je daaraan begint te denken, ga je voor de bijl. Dus mag je er niet aan denken. Doorgaan, ook als iedere pedaaltrap pijn doet. Hetzelfde maken wij mee. Als je tijdens de zwemploeg al begint te denken dat je dadelijk een paar uur op de fiets zit en vervolgens weer een paar uur rent, kun je net zo goed meteen de kant opzoeken”.

Golfslag

A propos, het zwemmen in een triathlon gebeurt niet altijd in rustig water. De golfslag in de een of andere Oceaan, zoals vorig jaar toen David Scott c.s. op Hawaï om de wereldtitel streden, maakt het er allemaal nog lastiger op dan het reeds is. Peter Zijerveld heeft geen Oceaan in de buurt om te trainen. Hij zwemt in de Kromme Mijdrecht, pal voor zijn huis in De Hoef. Omdat Amerika triathlon een fameuze sport vindt, is aan poen geen gebrek. Dat de eerste prijs groter is dan het jaarinkomen van Jan Modaal, vormt eerder regel dan uitzondering. Overigens, als bij „gewone” wedstrijden al 50.000 toeschouwers komen, dan is het ook niet verwonderlijk dat het mondiale titelgevecht op Hawaï 200.000 kijkers trekt.

„Als we ooit de dollars hopen te verdienen die de toppers in de Verenigde Staten op hun bankrekening krijgen, zullen we nog een lange weg moeten afleggen”, voorspelt Zijerveld. „Triathlon staat bij ons nog in de kinderschoenen, vergeleken met hetgeen aan de andere kant van de aardbol gebeurt. Vergeet niet dat ieder onderdeel een aparte coaching en training vergt.

Toch moet het allemaal tot een geheel samenvoegen. Ik ben er dan ook van overtuigd dat de recordtijd, die op ongeveer 9½ uur staat, verbeterd wordt. De hele ontwikkeling in deze tak van sport bevindt zich nog in een beginstadium. Het aantal beoefenaren, in ons land momenteel ruim tweehonderd, zal stijgen. In het Nederlands kampioenschap, binnenkort, rekent men op enkele tienduizenden toeschouwers. Zondag 11

Limburg met acht man in titelstrijd

DE HOEF HEERLEN – Aan de open Nederlandse kampioenschappen triathlon, volgende week zaterdag in Almere, nemen ook diverse Limburgers deel. Acht in totaal: Jos van der Borgh (Born), John Fennel (Geleen), Leo de Hartog (Hoensbroek), L. Op de Coul (Roermond), Math Cratsborn (Limbricht), M. Roberts (Meerssen), Johan Konings (Bunde) en G. van der Heijden (Venlo). Van dit achtal heeft Johan Konings, slager van professie, onlangs nog deelgenomen aan een halve triathlon in Landen, België. John Fennel en Math Cratsborn hebben ondermeer al de alternatieve Elfstedentocht - op de schaats dus - in de benen. Jos van der Borgh - een neef van de vroegere Tour de France-renner Mart van der Borgh - heeft als amateur geruime tijd de wielersport beoefend. Als voorbereiding op de kampioenschappen van volgende week nam Jos van der Borgh ondermeer deel aan de marathon van Amsterdam.

september staat in Nice een wedstrijd op het programma. Weet je hoeveel de eerste prijs in Zuid-Frankrijk bedraagt? Welgeteld 20.000 dollar oftewel 60.000 gulden. De twintigste plaats levert 750 dollar oftewel 2300 gulden op. Je moet uiteraard incalculeren dat je sporadisch aan zo'n evenement meedoet. Niettemin, het is, om het zo maar uit te drukken, de moeite waard”.

Ontwikkeling

Peter Zijerveld hoopt aan de ontwikkeling van triathlon in Nederland een belangrijk steentje bij te dragen. De wielersport vergeten doet hij desondanks niet. Op de eerste plaats is de racefiets een belangrijk onderdeel van zijn huidige activiteiten, maar bovendien: oude liefde roest niet. „Conditioneel ben ik uiteraard ijzersterk”, laat hij ten overvloede weten. „Anders zou ik me geen triatleet mogen noemen. Aan snelheid heb ik ingeboet. Twintig procent schat ik.”

Bovendien mis ik het wedstrijdritme. Toch zou ik, als men mij in mei gevraagd had om de Tour de France te rijden, niet nee gezegd hebben. Ik had dan nog een week of zeven om specifieke voorbereiding te doen. De Tour blijft een uitdaging voor mij. Waarom? Omdat het de Tour is en omdat ik vorig jaar vanwege ziekte niet de finish heb kunnen bereiken. Ik weet dat ik, als ik me niet helemaal op de wielersport toelieg, nooit meer in la Grande Boucle terechtkom, maar het doet niets af aan het feit dat ik een paar maanden geleden onmiddellijk ja had gezegd als deze of gene ploeg plotseling een man te weinig gehad zou hebben. Trouwens, toen ik onlangs in Amerika vertoefde kreeg ik een aanbod om twee maanden aldaar te komen koersen. Of ik het doe? Als mijn gezinnetje meekan, accepteer ik het voorstel. Anders niet. Eerst het NK triathlon in Almere. Dan kijken we verder. Wielrennen of triathlon: ze zijn alle twee fantastisch”.

● Een rustig moment, midden in de trainingsarbeid voor het NK. Met zoonlief in een bootje, pal voor het huis waar ex-wielerprof Zijerveld nu al enkele jaren woont.

Foto's: COR VOS.

erst even terug naar het sportverleden van Peter Zijerveld. Twaalf jaar was hij wielrenner. Hij reed bij de vrouwen, hij werd amateur, vervolgens professional. Drie maanden verdedigde hij als wielrenner de kleuren van de ploeg HB Alarmsystemen. Vorig jaar maakte hij deel uit van de ploeg reeds verdwenen Daf Trucks-ploeg waarover Fred de Ruysne de scepter zwaaid.

Spanje

Zijerveld nam twee keer deel aan de Ronde van Spanje. Hij werd tweede en 25ste. Parijs-Nice, twee jaar geleden, leverde hem de vijfde plaats in de slotrangschikking op. De Tour de France, waaraan hij vorig jaar deelnam, werd geen succes. Na tien dagen stapte Zijerveld in het vliegtuig. Met een verkouden ontsteking heb je in 's werelds grootste wielerevenement niets te zoeken.

Het zou het einde van mijn loopbaan als profrenner betekenen, tenzij ik straks toch weer eens een licentie als zodanig aanvraag”, aldus Zijerveld. „Na de Tour van 1982 probeerde ik nog twee keer een criterium uit te rijden. Het ging niet. Pas in november was ik weer fit, maar toen waren er geen wedstrijden meer. Van chef d'équipe Fred de Ruysne had ik niets meer gehoord. Zijn nieuwe ploeg, gesponsord door Jacky Aernoudt, bleek voor mij geen plaats. Elders evenmin. De sport vaarwel zeggen wilde ik niet. Waarom zou ik? Als 28-jarige kwam ik in de triathlonwereld terecht”.

Zwembad

Wielrenners zie je niet of zelden in het zwembad. Zijerveld had daar geen moeite mee. „Zwemmen sprak me nooit aan”, zegt hij. „In mijn nieuwe sport veranderde ik van gedachten. Vrouwen, een andere keuze was niet. Ik moest het water in. Een probleem, hoor. Ik zwem momenteel alsof ik nooit anders gedaan heb. Hardlopen was weer een ander chapter. Vooral de marathon heb ik altijd een fantastisch nummer gevonden. Toen ik nog profrenner was, zei ik vaak tegen mijn vrouw: als ik ooit stop met koersen word ik niet. In de marathon moet ik het wel en ander kunnen presteren”.

Als triatleet nam Zijerveld een paar maanden geleden deel aan de marathon van Amsterdam. Hij liet zijn tijd afdrucken van 2 uur en 49 minuten. „Ik had gerekend op 3 uur. De werkelijkheid was derhalve stukken beter. Een heerlijk gevoel”, vertelt hij. „Ook al gold de wedstrijd voor mij uitsluitend als training”.

Werkgelegenheid

Omdat triathlon verschrikkelijk duur is, kom je slechts sporadisch aan de start. Drie keer per jaar is al veel. De halve triathlon biedt daarentegen méér werkgelegenheid. Het programma is dan ook minder groot. Geen 3,8 maar 2 kilometer zwemmen; geen tijdrit van 180 maar 80 kilometer en geen hele maar een halve marathon. Let op: non-stop. Water in, water

voetwedstrijd

TARD - Omdat het vanavond druk wordt bij de wedstrijd tussen Sittard-Roda JC, gaan de kassa's in het Baandertstadion al om 18.00 uur open. De wedstrijd begint om 19.30 uur. Het warming-up spelen twee Fortuna-jeugdelftallen een voorwedstrijd. Meteen na afloop van Fortuna Sittard-Roda JC reikt directeur Schifflers van het Fonds Sociale Instellingen van de club de trofee uit aan de winnende ploeg.

DSM Limburg Cup:
Roda JC 2-4
Fortuna Sittard 2-3
FC VVV 3-3
MVV 3-0

Roda JC heeft voldoende aan het gelijkspel om zich voor de tweede maal winnaar van de DSM Limburg Cup te kunnen noemen. De genomen strafschoppen zijn van geen enkel belang meer.

Munstergeleen in teken van veldhandbalsport

MUNSTERGELEEN - In het burgemeester Smeetspark van Munstergeleen wordt vandaag en morgen het jaarlijkse veldhandbaltoernooi van SVM georganiseerd. Welgeteld 45 teams, waarvan 10 uit het buitenland, komen op veertien velden in actie. Gedurende deze twee dagen worden 410 wedstrijden gespeeld. Vanavond staat tevens in de tent op een van de sportvelden een feestavond op het programma, met medewerking van de Haverkapel.

Het is de dertiende keer dat SVM dit tweedaagse toernooi van stapel laat lopen. Begonnen wordt vandaag vroeg om tien uur met

Anne Evers acteert voor de eerste keer op eredivisieniveau

'Ik heb een neus voor doelpunten'

door jo gerards

SITTARD - Vandaag wordt Anne Evers voor de leeuwen gegooid. Uitgerekend in de alles-of-niets-wedstrijd tussen

Fortuna Sittard en Roda JC, om de DSM Limburg cup, moet de nieuwe middenvelder van de Sittardenaars bewijzen dat hij op eredivisieniveau mee kan. Een zware opgave want het middenveld van de tegenstander geldt als een der sterksten van de eredivisie.

Trainer Frans Körver heeft alle vertrouwen in de 23-jarige speler. Hij benoemde Anne Evers tot de nieuwe aanvoerder van Fortuna. „Die benoeming komt te snel. In Dordrecht was ik echter ook al aanvoerder, dus ervaring heb ik wel. Eerst moet ik aan mijn eigen spel denken. Men verwacht wat van mij in Sittard”, zegt Anne Evers, die, al zou de naam doen vermoeden, geen Fries van geboorte is. Evers is Dordtenaar in hart en nieren.

Na zijn jeugd bij de amateurclub ODS, ging hij naar FC Dordrecht. Met 18 jaar maakte hij zijn debuut als semiprof. Na de naamsverandering in DS'79, speelde Evers vier jaar op zijn vaste stekkie: aanvallen in het middenveld. „Ik ben op basis van mijn voetbalkwaliteiten door Fortuna Sittard aangetrokken. Dat ik twee jaar geleden met Huub Smeets samen gespeeld heb en menig doelpuntje kon scoren is mooi meegenomen”.

Smeets scoorde in zijn eerste jaar 19 doelpunten voor DS'79, terwijl Evers er 17 voor zij rekening nam. In het tweede jaar schopten beiden er zestien in. In het afgelopen seizoen vond Evers twintig keer het net. Prima resultaat voor een middenvelder. Er staat de tegenstanders, dus ook Roda JC vanavond, wat te wachten.

Theo de Jong

„Ik heb me altijd vergeleken met Theo de Jong. Die pikte elk seizoen zijn goaltje mee, door in de buurt van Nanninga te blijven. Eerst speel ik toch maar mijn eigen spelletje, de trainer stuurt me later wel bij”, aldus Evers.

„Hier in Limburg is alles anders dan bij DS'79. In Dordrecht liep ik altijd voorop. Nu ben ik blij als ik tijdens de training het tempo van mijn Fortuna-collega's kan bijhouden. En dan de mentaliteit. In korte tijd heb ik kunnen constateren dat er een hemelsbreed verschil bestaat met de Randstad. Daar is alles keihard, zakelijk en stug. Hier gaat het vlotter, gemoedelijker maar met genoeg ernst en inzet om van het voetballeven te kunnen genieten”.

Anne Evers zal bij Fortuna Sittard het aanspreekpunt moeten worden, niet de spelbepaler. „Ik kan geen tempo maken, maar heb een neus voor doelpunten. Daarvoor ben ik met de fanfare hier ingehaald. Fortuna Sittard is een geschikte ploeg voor mij. Ik kan hier bewijzen dat ik ook op eredivisieniveau het net weet te vinden”.

Arnoux snelste Training Zeltweg

ZELTWEI - René Arnoux heeft gisteren tijdens de eerste training voor de Grote Prijs van Oostenrijk de beste tijd gemaakt. De Franse Formule-1-coureur legde in zijn Ferrari een ronde op het circuit van Zeltweg af in 1 minuut 29,995 seconden. Arnoux werd op minder dan een seconde gevolgd door zijn land- en stalgenoot Patrick Tambay en de Renaultrijder Alain Prost, ook een Fransman.

Korfbal om Limburg Cup

SITTARD - Morgen wordt in Sittard een op korfbalgebied unieke happening gehouden. Voor het eerst in de geschiedenis van het korfbal in Limburg is Excelsior '54 uit Sittard erin geslaagd alle voorstaande verenigingen uit de provincie in één toernooi te verzamelen. Twintig senioren- en juniorenteams uit Maastricht, Heerlen, Hoensbroek, Sittard, Geleen, Weert, Venlo en Roermond strijden van 10 tot 17 uur om het kampioenschap van Limburg.

In navolging van het voetbaltoernooi is dit korfbalgebeuren omgedoopt tot de zogenaamde Limburg Cup. Hierin wordt op drie niveau's gestreden: district, afdeling en junioren van 14 tot 18 jaar. De wedstrijden worden gespeeld op het veld van Excelsior, bij de kruising Sportcentrumlaan-Dr. Nolenslaan.

Door zijn lengte (1.87 m) behoort Anne Evers, samen met Huub Smeets en Wim Koevermans, tot de „luchtmacht” van Fortuna Sittard.

Foto: Pieter van Daal

Harry Wolters na zege in tijdrit onttoond

Dirk van Oorschot leidt in Omloop van Mijnstreek

door wiel verheesen

HOENSBROEK - Dirk van Oorschot staat na twee etappes aan de leiding in de Omloop van de Mijnstreek voor amateurs. De renner uit Schijndel, die deeltitmaakt van de door Henk Steevens geleide ploeg Driessen Stoffen, heeft deze positie ondermeer te danken aan zijn overwinning in de gisteravond verreden koers, waaruit hij zegevierend te voorschijn kwam.

Amstrelrenner Harry Wolters uit Gooi, die de als openingsetappe gehouden individuele tijdrit op zijn naam wist te brengen, was door het succes van Dirk van Oorschot meteen uit bovenste stelling verdwenen.

Conclusies kunnen na de twee etappes, met Hoensbroek telkenmale als begin- en eindpunt, niet getrokken worden. Vandaag wordt allereerst de ploegentijdrit over 17½ kilometer verreden. Van belang voor de individuele rangschikking is deze krachtmeting overigens niet, omdat de etappe alleen telt voor het ploegenklassement. De inspanningen zullen desondanks zeker nog een rol spelen als het peloton tijdens de middaguren 162 kilometer op de Zuidlimburgse en Westduitse wegen moet afdrogen. Bovendien wacht zondag de slotetappe over ruim 190 kilometer door de oostelijke en westelijke mijnstreek.

Kwaliteiten

Van Oorschot heeft als derde jaarsamateur geregeld zijn kwaliteiten onderstreept. Alleen in het huidige seizoen sleepte hij reeds een dozijn overwinningen uit het vuur. Daarbij waren ondermeer etappezegepalen in zowel Olympia's Ronde van Nederland en ook in de Ronde van Wallonie. Bovendien legde hij beslag op het kampioenschap van het Brabantse district waarin hij woonachtig is.

Na een groot aantal mutaties in de diverse formaties, waarvan de equipe die Bart van Est als kopman heeft ontbrak, bleek het deelnemersveld gisteren bij de

openingsetappe 130 amateurs sterk te zijn: 22 club- of merkenploegen van vijf à zes man.

Harry Wolters was in de individuele tijdrit superieur. William van der Meer uit Geleen was met de dertiende plaats de bestgeklasseerde Limburgse deelnemers.

De avondetappe in Hoensbroek, op een traject van circa 11 kilometer dat negen keer aangelegd moest worden, bracht behalve winnaar Dirk van Oorschot ook diens Westbrabantse ploegmakker Peter Hofland en Ackermans uit Kerkdriel in vooruitgeschoven positie. Van de voorsprong die enige tijd ruim anderhalve minuut was, bleek aan de finish amper een halve minuut over. Dat was overigens het verschil tussen leidend trio en een groep van ongeveer 50 man. Het tweede deel van het versplinterde peloton was enkele minuten achteruitgeslagen.

Uitslag tijdrit: 1. Harry Wolters 6 min. en 5 sec.; 2. E. Breukink 6.11; 3. N. Verhoeven 6.11; 4. R. Groen 6.11; 5. D. van Oorschot 6.12; 6. J. van Dalen 6.15; 7. R. Ansems 6.15; 8. G. Jacobs 6.16; 9. M. Ducrot 6.17; 10. J. van Wijk 7.17; 13. W.v.d. Meer 6.19; 21. W. Jennen 6.23; 24. D. Vissers 6.24; 41. Fr. Marcellis 6.30; 130 en laatste R. Steyns 7.24.

Tweede etappe: 1. D. van Oorschot, 99 kilometer in 2 uur, 24 min. en 49 sec.; 2. J. Ackermans, 3 op 9 sec. P. Hofland, 4 op 28 sec. M. Schalkers, 5 op 32 sec. N.

● Dirk van Oorschot

Verhoeven, 6. G. Theunisse, 7. W. Meyer, 8. E. Ummels, 9. H. Daams, 10. W. Jennen, 18. W. Nelissen en rest van eerste groep in dezelfde tijd als Verhoeven.

Algemeen klassement: 1. Van Oorschot 2 uur, 30 min. en 46 sec.; 2 op 19 sec. Wolters, 3 op 21 sec. Ackermans, 4 op 37 sec. Verhoeven, 5 op 41 sec. Hofland, 6 op 46 sec. Ansems, 7 op 49 sec. Lanning, 8 op 50 sec. Van Dalen, 9 op 51 sec. Jacobs, 10 op 52 sec. Ducrot, 15 op 54 sec. Van der Meer.

sport kort

Misdorp bedankt voor EK waterpolo

ALPHEN AAN DEN RIJN - Ruud Misdorp heeft bedankt voor het Nederlands waterpoloteam, dat einde deze maand deelneemt aan het Europees kampioenschap. De doelman van AZC uit Alphen aan den Rijn gaf prive-redenen op voor zijn afhaken. Bondscoach Denes Pocsik heeft Harm Jager van Zian-Vitesse opgeroepen als Misdorps vervanger. De breuk kwam woensdagavond tot stand. Misdorp verlangde voor de training van de nationale selectie in een prive-onderhoud met bondscoach Denes Pocsik een vaste plaats onder de lat. De Hongaar weigerde die toezegging te doen, waarop Misdorp besloot niet deel te nemen aan het EK.

Hoofdklassers contra eerste divisieclubs

HEERLEN - De meeste eerste divisieclubs zijn akkoord gegaan met het voorstel van de zuidelijke hoofdklassers om de „competitievrije clubs” tegen elkaar te laten uitkomen. In de hoofdklasse C spelen 13 clubs terwijl in de eerste divisie 15 ploegen zijn ingedeeld zodat elke week een team vrij is. Na voorstellen van de Limburgse hoofdklassers zullen de vrije clubs tegen elkaar spelen. De hoofdklassers hebben daarbij steeds het thuisrecht. Bovendien telt de wedstrijd - in verband met schorsingen - als officieel. EHC weet al te vroeg wie het zijn eerste vrije zondag (13 oktober) zal spelen: tegen FC Den Haag.

EHC-Fortuna SC op 13 september

HOENSBROEK - EHC en Fortuna SC hebben de definitieve datum bepaald op welke de in het kader van „Fortuna's wedergetuimachting” te spelen vriendschappelijke wedstrijd zal plaatsvinden. Op dinsdag 13 september om 19.00 uur zal Fortuna in sportpark Terveerdit verschijnen met de complete eerste elftalgroep. Zoals bekend raakte de verhouding tussen EHC en de Sittardse club vertroebeld toen vorige week de eredivisionist tegen de afspraak in voor een gepland oefenduel kwam opdagen met het tweede elftal. Het Fortuna-bestuur bood daarna aan alsnog een wedstrijd met de eerste spelerskeuze te spelen.

Remise Sosonko

HANNOVER - In de vijfde ronde van het internationale schaaktoernooi in Hannover kwam Gennadi Sosonko met zwart tot remise tegen de Westduitser Oostermeyer. De Nederlander bracht daarmee zijn totaal op anderhalf punt. Hij bleef op de (gedeelde) laatste plaats. Georgade leidt met 3,5 punt.

Spannende damfinale

BRUNSSUM - In het Brunssum 83-toernooi zijn nog vier kanshebbers op de eindzege. De Limburgse favorieten Budé en John v.d. Borst haalden de volle winst binnen. Ook Bies en Schuitema haalden de volle winst binnen. Hierdoor is de stand aan de kop: 1. en 2. Bies en John v.d. Borst met 14 punten, 3. en 4. Budé en Schuitema met 13 punten. Hierna komen Heusdens en Okker. Vandaag om 12 uur begint in Concordia de laatste ronde, waarbij de partijen Budé/John v.d. Borst en Schuitema-Bies moeten uitmaken wie de uiteindelijke winnaar wordt.

Limburgers sterk in Brunssum

Van onze tennismedewerker **BRUNSSUM** - Tijdens het Brunssum-toernooi blijven de Limburgse spelers zich goed veren. Zowel Geert Joosten als Maurice van den Donk wisten een Duitse tegenstander uit te schakelen. Joosten versloeg Leo Lennartz met 6-2; 6-1, terwijl Van den Donk Kurt Heinrichs met 6-4; 6-3 versloeg. De interessantste partij was die tussen Harald Smeets en Hugo Janssen die door Smeets uiteindelijk met 6-4; 6-7; 6-4 werd gewonnen. Mogelijk dat hij daarmee zijn kruis verschooten had, want in het dubbelspel met Theo Hoek verloren zij verrassend met 5-7; 6-3; 6-4 van Michiel Feijen en Philip Hul.

Vandaag zijn in Brunssum de kwartfinales en een deel van de halve finales te zien. Als alles mee zit wordt morgen rond 13.00 uur met de finale in het dames enkelspel gestart, gevolgd door rond half drie de finale in het heren enkel.

(ADVERTENTIE)

On top in the USA!
System Jane Fonda en Jacky Sorensen.

AEROBIC DANCING

Van het beste van de wereld en de fun!

Soortsoort
PIERRE ZENDEN

St. Bernadine 515
Maastricht
tel (043) 542530

(ADVERTENTIE)

De kortste weg naar Uw nieuwe Renault

HEERLEN

Atro

Frankenlaan 1
Tel. 045 - 713600

STOPFILMS
str. 31, meisjes

ERSIDE-CLUB: (n)gen voor de vijfde onder u is e p, o. a. zeer mooie meisjes en een aan luze op r wijze samen 04755-1854, D en Laak, E 1, 100 mrt voorbij Maaster.

ERSIDE-CLUB: s redelijke toelooij wij nog enkele tenten, prettige n, intern mogelijk, teeten in een va nads, o. a. Whirpool, stereo, spiegl enz. enz. op elke t, 04755-1854 h en Laak E5 t.

ortservice, C n komt bij u thuis el 045-22802.

ortservice, voor e meisje bij u thuis el 045-225009.

o, heren wij zijn t **IVE** en escorts ows. Tel. 045-42-2475.

u u heren **PRIVÉ** service met sjes voor dag en 045-227495.

JOB BELVEDERE nburg vanaf 18 r. Sauna, sol d, fitnessroom, bar, disc. p, oobaan Mstr.-H Valkenburg (aagterkant) Tel. C 05.

TJA bezoek t nteractief en discreet 04-22564.

CORTSERVICE: tend beauty's, 2 foonidienst, ook n. Nw. inschr. v uitzienende meis welkom. Noth E astricht. Tel. 333.

PERSEXFLMISH vrvr v. a. 19 uur. H Amstenrade. 0. Drankje gratis

FLMCLUB n. dames ontv 15-2 uur. Pr. Her Brunssum. 0. Drankje gratis

IVE en zeer di nte verdeckte p ats. 04750-31693

CORTSERVICE!! w!!! Ook weel 045-227178!!!

IVÉ-ESCORT, n. Br. and. nr. SH 5 elstr. 12, 641 1eren.

QUELINE, slank nsijsje, ontvangt e weekends, in ex spiegelkamer. T 1759.

uw ESCORT 100% discr. 045-3311.

WINDY!!! Schae 045-324514. Leuk raagd.

IDA, privé, lief v o. ledere dag o n zondag 045-228431.

duurder. STUK n, jong, lief en n nieuwe meisjes n national escorts resse. Tel. 045-2-28431.

CKY'S CLUB, s vrouwen, zeer et, met veel s athagracht 3, Ke 045-42181.

EOCLUB Beek. nja vervullen de s. Tevens dr n s. givr. 04402-74

IA**, 045-424760.

SI en vriendin var t tot 03.00 uur 045-3341.

CKT!!! Lief meis rkt u thuis, ook s 100% discr. 045-7335.

uw privé RED ere dag v. 1 tot halve zondags, mes, aanwezig rante parkeergeel. Caumer 20, H an.

UB ROMANTIC en escort. Vande end van 12 tot 01 u. Meisjes en j n. w. Brusselles astr. 043-50339.

o, oaterdag er e geopend van 12 tot 4 uur n. s. Gratis koud gs Club Kaal enweg 43 Kerkr 045-421920.

De bijzondere wereld van 'Weltmeister' Michael Gross

Rome: nieuwe uitdaging voor Europese Mark Spitz

KARLSRUHE – Eind deze maand vindt in Rome het Europees kampioenschap zwemmen plaats. Nederland schuift Annemarie Verbeek als Flipper naar voren. West-Duitsland heeft ook een waanster, een man van ruim 2 meter groot die dan ook Michael Gross is. Mark Spitz, de zevenvoudige gouden medaille-winnaar bij de Olympische Spelen in München, zet al zijn kaarten op de dolfijn uit Oberrhein. Onze verslaggever sprak deze week met de wereldkampioen uit Ecuador (1982) die ook nog een wereldrecord op zijn naam heeft staan. 'Het stelt eigenlijk niet zo veel voor', mompelt hij. 'Het is maar zwemmen'. Een ongemotiveerde sportman? Wij denken nu wel beter.

Tekst:

Jos van Wersch

interland Duitsland-Australië-Zweden, kregen te spreken, rolde er een verschrikkelijk aardige knul uit de bus. 'Ik lastig?', roept hij verbouwereerd. 'Wie heeft dat gezegd? Als ik een verslaggever mag, is er niets aan de hand'. Waar wij dat aan verdiend hebben, mag Joost weten, want dat is ons nog nooit eerder gebeurd.

Gross: 'Begin dit jaar heeft de massa zich een verkeerd beeld over mij gevormd. Ik was door de TV uitgenodigd om present te zijn tijdens een gala-avond in Berlijn, waar de sportvrouw en de sportman van 1982, Ulrike Meyfahrt en ik, moesten opdraven. Ik ben niet gegaan. Ik heb bedankt voor de eer. Niet omdat ik

zij daar te verwaand voor voelde, maar ik gaf de voorkeur aan zwembadwedstrijden in Aken, die die week-end daar plaats vonden. Ik vind op zo'n moment zwemmen veel leuker en nuttiger dan toasten met een glas champagne voor een TV-camera. Schau mal, ich bin kein Feieronkel der auf jede Hochzeit tanzt. Ik ben vooral scholier die komend jaar wil slagen voor het Gymnasium-diploma en die zwemmen als hobby heeft. Maar mijn bedankje werd uitgelegd als verwaandheid. Ik heb misschien zoveel krediet verspeeld bij de pers dat ik een volgende keer geen Sportman van het Jaar zal worden. Mocht dat toch het geval zijn, dan ben ik aanwezig op dat feest. Tenzij ik weer moet zwemmen.'

'Geestelijk kapot'

Vier, vijf jaar geleden trok Gross de zwembroek uit. Hij, een scholier met puberteitspuistjes, was het van de ene op de andere dag beu. Elke dag trainen, minimaal drie uur. Elke dag die ijzere discipline handhaven. Michael: 'Ik kon het niet meer opbrengen. Ik zat geestelijk totaal kapot. Mijn ouders drongen niet aan om toch te blijven sporten, maar ik proefde wel die teleurstelling. Die periode van non-activiteit heeft slechts een jaartje geduurd. Ik heb mijn trainer weer opgezocht en gevraagd of ik het opnieuw mocht proberen. Daar is het water', zei hij 'en nou geen flauwekul meer. Of wel of niet. Die woorden had ik nodig. Ik ben als een bezetene gaan trainen. Met dat ene doel voor ogen: Ecuador. Dit jaar moet het hoogtepunt in Rome, eind deze maand, liggen. En volgend jaar de Spelen in Los Angeles.'

Domme vraag misschien: waarom zwem jij zoveel sneller dan al die anderen ter wereld?

Gross: 'Geen idee. Trainen doen we allemaal en die Oostduitsers nog veel harder en meer. Ik schijn wel een zeer sterk lichaam te hebben met akelig goede longen. Per minuut kan ik zeven liter zuurstof opnemen. Dat is het dubbele van een 'normaal' mens. Daarom ben ik na een grote krachtsinspanning ook opvallend snel hersteld.' Ondanks de successen van Gross, lopen de Oosterburen niet weg met de zwemsport. Het is en blijft, net als in Nederland trouwens, een slecht betaalde sporttak. Gross: 'TV is er zelden. Jammer, want dat is promotion voor de sport. Wel met vijf camera's bij het NK atletiek, maar op diezelfde dag waren ook de nationale zwembekampioenschappen.' 's Avonds laat, toen Duitsland al sliep, werden er nog wat beelden op een Regional-Programma

Historische foto. Michael Gross toont enige emotie. 'Ik balde de vuisten bij dat wereldrecord. Dat was ook meer dan genoeg...'

uitgezonden. Oke, zwemmen is geen TV-sport, maar er wordt ook nooit moeite gedaan om er iets van te maken.

Gross krijgt per maand van de Duitse Sporthilfe 250 Mark 'financiële ondersteuning'. Plus vergoeding van reiskosten. 'Vorig jaar, na die wereldtitel, beiden veel bedrijven naar mij. De sponsors wilden wel, maar omdat zwemmers in Duitsland nog echte amateurs zijn, gaan alle commerciële zaken via de Bond. Eventuele inkomsten worden dan op een bankrekening gestort en als ik later groot ben, want wat is 19 jaar nou?, wordt dat geld in fases uitgekeerd om bijvoorbeeld mijn studie te bekostigen. Kijk, Rummenigge is onze beste voetballer. Die is binnen vijf jaar enkele keren miljonair. Ik ben de beste zwemmer maar ben al blij als ik een medaille mee naar huis krijg. Daar lig ik overigens niet van wakker, want ik gun de voetballers alle rijkdom van de wereld.'

Slechte voorbereiding

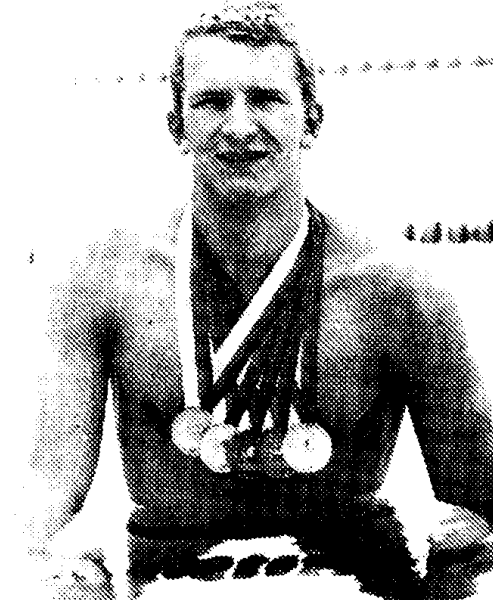
Michael Gross heeft nauwelijks interesse in de zwem-interland in Karlsruhe. Het is voor hem niet meer dan een trainingsdag. Hij weet niet precies hoe het met zijn vorm staat, want de voorbereiding was allesbehalve ideaal. 'In Oberrhein zijn geen faciliteiten om in de koude maanden te trainen. Toen ik vorig jaar met die medaille naar huis kwam, wisten ze niet wat ze van gekkigheid moesten doen. Maar toen ik die autoriteiten in Frankfurt en omgeving vroeg om een gunst, waren ze niet thuis. Maar kom, zwemmers worden nergens in Europa in de watten gelegd, behalve in de Oostbloklanden. Ik heb vrij veel contact met die gasten. Ik weet dat het zwemmen in de DDR en Rusland centraal staat. Vrijstelling voor de topzwemmers met de garantie dat zij later een goede baan in de maatschappij krijgen. Eigenlijk zijn het professionals, maar volgens de 'wet' amateurs. Het is een oneerlijke strijd, maar elke Westeuropese sporter moet daar mee leren leven.'

Negentien jaar. Intelligent op het belangtigende af. Een I.Q. van 160. Dat is geniaal, maar ook tegen het krankzinnige aan. Slechts 2% van de Westduitsers komt tot een I.Q. van 130. Gross is een goed schaker. Wiskunde interesseert hem mateloos. Hij wil later piloot worden, maar met zijn ruim 2 meter past hij niet in de cockpit. 'Vorig jaar, bij het WK in Ecuador, kwam ik terug met vijf medailles. Twee maal goud, een keer zilver, twee maal brons. Maar ik was er niet van ondersteboven. Zo ik al echt blij kan zijn, uiten kan ik dat niet. Ik ben introvert, zeggen ze in Duitsland. Maar wat is dat eigenlijk? Mag je een jongen van 19 jaar introvert noemen omdat hem discotheken niet interesseren?'

Zijn ex-trainer Pinck: 'Michael is geen gemakkelijk mens. Ik heb nooit, ondanks dagelijkse training, vriendschap met hem kunnen aanknopen. Maar ik zeg er meteen bij: kampioenen moeten waarschijnlijk zo zijn. Hij is in staat om volgend jaar bij de Spelen vier gouden plakken te halen. Hij is namelijk ontzettend bijzonder. Nog nooit heb ik een zwemmer van dit kaliber meegemaakt. Op Mark Spitz na...'

Lezin gaat voor'

Jack is niet langer zijn trainer. Vorig jaar, vlak voor het WK in Zuid-Amerika, gaf hij zijn pupiel over aan ander. Niet dat er een konflikt ontstaat, maar 'ik had hem eigenlijk niets meer te leren. Bovendien had ik in mijn enthousiasme mijn eigen gezin vergeten. Als je in zwemtalent begeleidt, als zijn per maand scherper komen te staan, als je zelf gaat genieten van een record, ja, dan vergeet je jezelf ook nog vrouw en kind te hebben. Die fout maken veel trainers, al hebben ze het zelf niet vaak gedaan.'

Omdat de fotograaf het zo graag wilde, hing Gross de vijf medailles uit Ecuador om zijn nek maar hij voelt zich zichtbaar ongelukkig in die situatie

'Feinschnitt Z, 'n prachtpaard!'

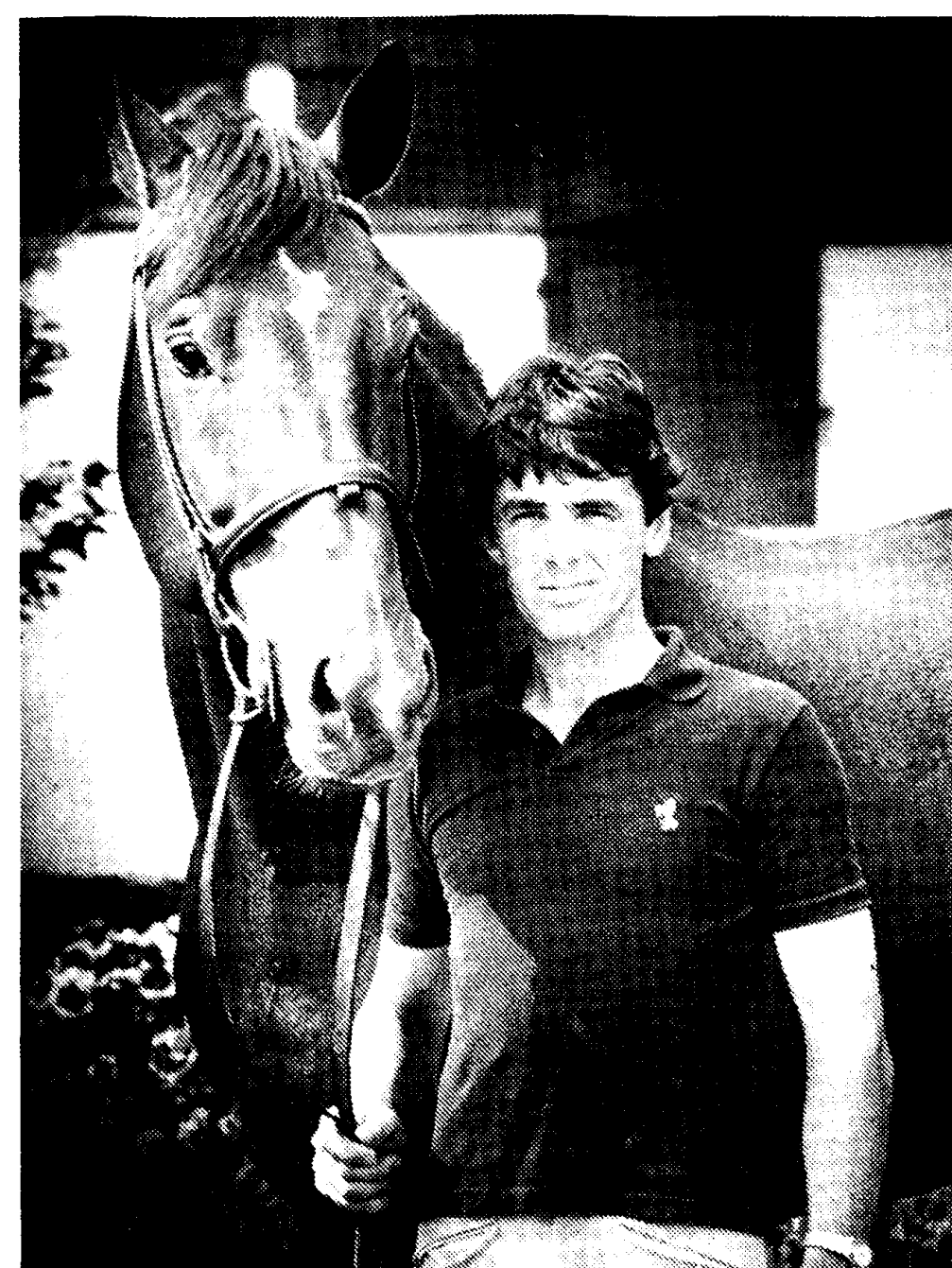
LANAKEN — Tussen de gebouwen, stallen en keurig afgebonden weiden van Zangersheide is Willy van der Ham moeiende te vinden. Op de wereldranglijst van de ruiters klimt hij vastadig naar een van de topplaza's. De tengere Tukker is niet van plan om, mede dankzij de financiële ondersteuning van zijn werkgever Melchior, op gelijke hoogte te komen met de ruiters Ehrens, Henk Nooren, Johan Heinz en nog enkele vaderlandse ruitergrootheden. Zijn aanloop naar de eerste hindernissen verliep niet vlekkeloos. Het CHIO in Aken was een fantastische mislukking, het optreden in Hickstead echter overtuigend de stoutste verwachtingen.

Willy van der Ham dicht bij wereldtop

Gelukkig heb ik met Feinschnitt Z. Voorlopig is hij mijn prachtpaard. Voorlopig zijn we en dan bedoel ik de stoerheid en mijn persoonlijkheid, naam met dat paard, terwijl Goliath de tweede, mee kan naar de 'concoursen', vertelt de enthousiaste Willy van der Ham. De negenentwintigjarige ruitster, afkomstig uit het Overijssel, is dagelijks bezig met het trainen van paarden die op Zangersheide worden gekocht. Kenner Willy van der Ham merkt er met één oogopslag de beste paarden uit. Zijn werkdag begint om half acht en duurt tot ongeveer vier uur. Normaal dus, maar dan wel een paar dagen per week. 'In het weekend ben ik steeds op concoursen te vinden. Internationaal met de twee genoemde paarden, dat we telkens een aantal jongetjes paarden inzetten op de regioconcoursen. De dieren moeten worden opgevoerd. Ik kan ze in één keer, dat ze op de stoeterij ingereden

worden, niet geheel klaarstomen voor het grote werk. De paarden springen hier wel over enkele hindernissen. Dat doen ze echter in een hun vertrouwde omgeving. Ze moeten wennen aan het geroezemoes van het publiek en muziek. Daarom komen wij met soms zes paarden op concoursen. Later moeten de paarden dan geld opbrengen. Want het fokken en rijklaar maken van de paarden kost handenvol geld'. Maar liefst honderdvijftig paarden staan in de boxen van Zangersheide. Er is ruimte genoeg voor het dubbele aantal, want de Belgische fokkerij en stoeterij is ongeveer zeventig hectare groot.

'Ruimte genoeg, maar de paarden moeten ook verkocht worden. Als ze hier staan kosten ze geld', zegt Willy van der Ham. 'Jammer dat de stoeterij een jaar gesloten is geweest. Toen we in 1977 begonnen was het de bedoeling over drie of vier jaar de eerste springpaarden op de markt te brengen. Helaas ver-

Feinschnitt en Willy van der Ham, een combinatie die geen hindernis te hoog is.

Foto: JOHN BAAN

kocht Melchior in 1980 alle paarden. Een jaar later zijn we weer hier in Lanaken begonnen. Van voren af aan. We zijn nu weer zo ver als in tachtig. De verwachting is dat we over een jaar de betere springpaarden gaan afleveren. Dat houdt ook in, dat zelf gefokte paarden op de concoursen verschijnen'.

Paradepaard

Het paradepaard, Feinschnitt Z, is niet afkomstig uit de fokkerij van Zangersheide. Na de tweede start moest de naam van het Belgische paardenfokbedrijf zeer nadrukkelijk in de picture komen. Melchior had daar enkele guldens voor over en kocht Feinschnitt. Het paard moet niet alleen op concoursen springen, kan later zelfs weer gebruikt worden in de fokkerij.

Feinschnitt is onder de fanaat Willy van der Ham uitgegroeid tot een erg goed paard, waar menige paardenliefhebber met goed-gevulde-beurs, een jaloers oogje op heeft laten vallen. 'Het is niet de bedoeling dat ons toppaard wordt verkocht. Dat geeft een enorme terugslag aan het bedrijf. Neem Rob Ehrens maar. Toen zijn raspaardje Koh I Noor naar Amerika verhuisde kon Rob weer van voren af aan beginnen. Dankzij de goede ruiterskwaliteiten heeft Ehrens het vlog voor elkaar gekregen om weer bij de Nederlandse top te komen. Ik hoop dat mij dit bespaard blijft. De verkoop, drie jaar geleden, is voldoende geweest'.

In Nederland worden de paarden per jaargang van een naam voorzien die dezelfde eerste letter heeft. In België volgt men de Duitse methode door het pas geboren veulen een naam te geven, beginnend met

de eerste letter van de vader. Zo stamt Feinschnitt af van Ferdinand de Grote.

'Elk paard dat op Zangersheide geboren wordt, krijgt een Z achter de naam. Iedereen kan dan meteen

Tekst:

Jo Gerards

zien waar het paard vandaan komt. Dat is nodig omdat de paardenfokkerij in Nederland een hoge vlucht genomen heeft. Nooren woont in Born, wij net over de grens in het Belgische en Johan Heinz heeft zijn bedrijf ook in de buurt. Internationaal zitten we hier in deze omgeving goed. De paardensportliefhebbers weten de weg te vinden. Hebben wij het gevraagd niet, dan worden de aspirantkopers doorgestuurd naar Nooren en vandaar soms verder. Wij bijten elkaar niet', aldus Willy van der Ham.

Topruiter

De topruiter uit Lanaken start vandaag in Deurne, de volgende week in het CHIO van Rotterdam en daarna in Luik. Drukke weken. Donderdag vertrekken, een dag acclimatiseren en dan de wedstrijden. Terug van weggeweest, zit Van der Ham weer in het zadel. Tijdens de dagen dat hij van huis is, worden de paarden door andere ruiters ingereden. Van der Ham heeft de supervisie.

(ADVERTENTIE)

Cursussen
Boekhouden
Middenstands-
opleiding
en M.B.A.

Aanvang cursussen:
begin september

INSTITUUT
WAAIFOORT

Heerlen: Raadhuisplein 16 (045-713717)
Maastricht: A. Battalaan 44 (043-13639)

**WEER TERUG IN NEDERLAND
OPENING 16 AUGUSTUS**

P. en H. v.d. Wassenberg

Sigarenmagazijn 't Centrum

met uitschrijven en wenskaarten
Aankomstverhuur en uitnodiging in Nederland
R. Agherwijken
Blaasruimte-Gumpolski-Roscher-Gruber-Verlinder
R. K. Haag Centrum 8, Geleen
Tel. 04494-45415
Deze advertentie dient tevens als uitnodiging

F.D.O. DANSSCHOOL**LOTUS**Nieuwstraat 140 - Kerkrade
Tel. 045-455609

van Ruysdaelstraat 10, 't Ven Brunssum

**NU inschrijven voor de
nieuwe cursussen
in Kerkrade en Brunssum**

OPEN HUIS

Op zondag
21 augustus
vanaf 20.00 uur
te Kerkrade
met diverse
demonstraties en leuke
goochelschows van
professor Cortini.

VRIJ ENTREE

**Als u van plan bent
in september weer
wat aan studie te
gaan doen...**

vraag dan vandaag nog de studiegids van het
ISW aan, u kunt u dan tijdig oriënteren.
Het ISW is ruim 50 jaar specialist op het gebied
van mondeling avondonderwijs. Tienduizenden
hebben wij bij een aanvullende studie mogen
begeleiden. Er zijn vele studiemogelijkheden, die
aansluiting geven op vooropleiding en interesse.

Economie

Bedrijfsconomie - MEAO-niveau
Bedrijfsconomie - HEAO-niveau
Praktijkdiploma Bedrijfsconomie
Assistent-Econoom
MBO-Economie
Creditmanagement

**Computer
en Gebruiker**

Praktijkdiploma Computerboekhouden en
Administratie - CPA

Marketing

Commercieel-Economische Praktijk
Marketing Praktijk
Marketing Assistent - NIMA-A
Repetitiescursus NIMA-A
Marketing Manager - NIMA-B
Repetitiescursus NIMA-B
Marketing Management - NIMA-C
Industriele Marketing
Industriele Verkoop
Sales Management - NIMA Verkoopleider
Retail Marketing
Direct Marketing
Informatietechniek voor de Marketing Manager
Marketing van Diensten

Management

Management Assistentie
Middle Management
Voorbereidend Hoger Management
Management voor Non-Profitorganisaties
Hoger Management voor Non-Profitorganisaties
Hogere Bedrijfsleiding
Directie Secretariats
Persoonlijke vorming en Presentatie

**Personeel en
Organisatie**

Leergang Personeelszaken
Organisatiekunde

Communicatie

Public Relations
Praktische Journalistiek

Openbaar bestuur

Management in Overheidsorganisaties

Rechten

Academische Studie-Rechten
Bedrijfsrecht

Makelaardij

Makelaar in aankoopende goederen
Repetitiescursus Makelaardij

**Communicatieve
vaardigheden**

Basis cursus Notuleren
Samenvattend Opschrijven
Leerstrooming
Efficient Lezen

VOOR 10.900,- LACH JE NU AL IEDEREEN UIT.

Zoals bekend, is de Fiat Panda een auto
om dolle pret mee te beleven. Maar wat is nou eigenlijk
't aller-allerleukste aan 'm?

Zonder twijfel is het z'n belachelijk lage prijs:
de Fiat Panda Shopping heeft u al voor 10.900,-!

Dat betekent dat u voor nog geen elfduizend
gulden een uiterst complete auto koopt, waarmee u
iedereen uitschaterlacht. Ga maar na: z'n lage verbruik
(1 op 19,6 bij 90, 1 op 14,3 bij 120 en 1 op 13,3 in de stad)
is om te schuddebuiken.

Z'n verrassende interieur, met een achterbank
die je zelfs tot reiswieg kunt verstellen en die
weggeklapt voor een laadruimte van maar liefst 1088 liter
zorgt... gegarandeerd lachen geblazen.

Om nog maar te zwijgen van z'n fantastische
wegligging, remmen en top van 125 km per uur.

En over inparkeren zullen we u ook niet
horen klagen. Want de Panda is dan wel een
ruimtewondertje van binnen, z'n buitenafmetingen

zijn zeer bescheiden en functioneel.

Zin om al die vrolijke mogelijkheden ze-
eens mee te maken? Bij uw Fiat dealer kunt u een
proefrit maken in een Panda Shopping, een Panda
een Panda 45 of een Panda 45 Super.

MET DE NIEUWE FIAT PANDA SHOPPING LACH JE IEDEREEN UIT.

FIAT. UNIEK IN PRIJS EN PRESTATIE. FIAT

BRUNSSUM: AUTOBEDRIJF H. SCHOBEN, TEGELSTRAAT 3, TEL. 045 - 25 06 75 **EIJSDEN:** GARAGE JEAN BROUWERS, IR. ROCOURSTRAAT 1, TEL. 04409 - 14 33 **HEERLEN:** AUTO-
MOBIELBEDRIJF KOLENBURG B.V., KRUISSTRAAT 12, TEL. 045 - 71 45 24 **KERKRADE:** AUTOBEDRIJF A.C. MUYRES B.V., KAALEIDERSTEENWEG 185, TEL. 045 - 41 39 16 **MAASTRICHT:**
AUTOBEDRIJF MOLENAAR MAASTRICHT B.V., DR. BAKSTRAAT 82, TEL. 043 - 7 02 00 **SITTARD:** SITTICAR B.V., KENNEDYSINGEL 8-12, TEL. 04490 - 1 75 44 / 1 75 45 **STEIN:** AUTO-
BEDRIJF DRIESSEN, HOUTEREND 52, TEL. 04495 - 13 74 **VAALS:** AUTO LUX B.V., MAASTRICHTERLAAN 83, TEL. 04454 - 21 21 **VALKENBURG:** GARAGE JEAN BEUKEN, EMMALAAN 20,
TEL. 04406 - 1 20 89.

WERKEN AAN UW TOEKOMST ???!

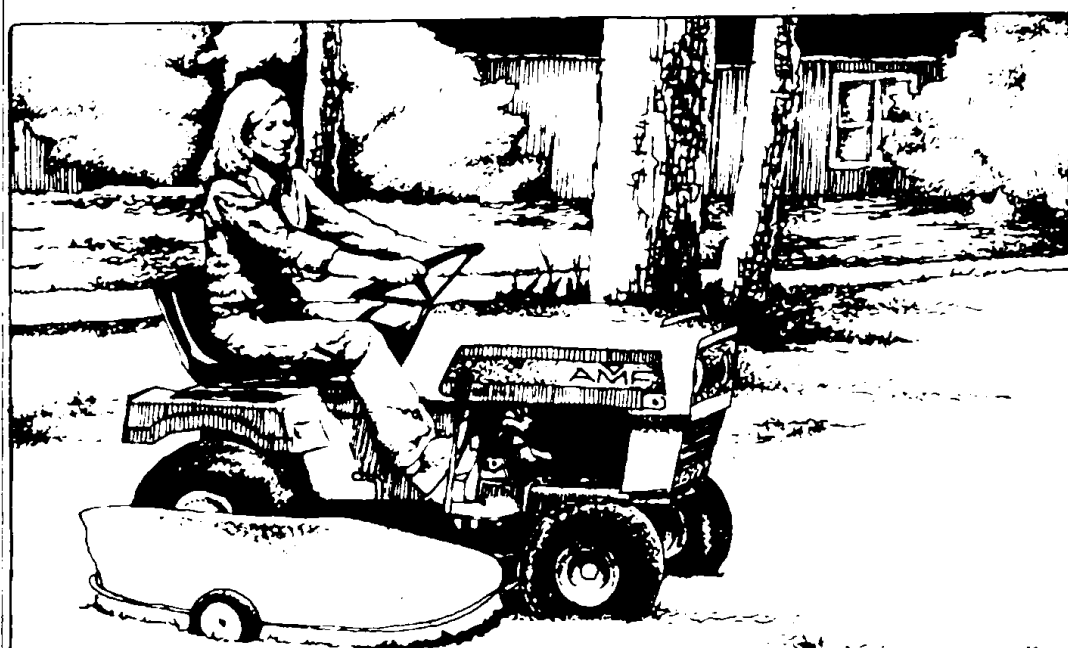
Binnenkort starten wij in Eindhoven en Sittard met
nieuwe en/of herhalingscursussen voor:

**PRAKTIJKDIPLOMA BOEKHOUDEN (PDB)
MODERNE BEDRIJFSADMINISTRATIE (MBA)
WISKUNDE VOOR SPD
STAATSPRAKTIJKDIPLOMA (SPD I)
STAATSPRAKTIJKDIPLOMA (SPD II)
ACCOUNTANT-
ADMINISTRATIECONSULENT (AA)**

Voor inlichtingen en aanmelding:

**Van Ishoven-stichting
Eindhovense academie voor handelswetenschappen**

Boerhaavelaan 26, 5644 BD Eindhoven
Tel. 040-113186, b.g.g. 040-534986

**Voor sommige mensen
duurt gazonmaaien
niet lang genoeg.**

Kompleet v.a. 2750,-

Er zijn mensen, die gewoonweg niet lang genoeg met
hun gazon bezig kunnen zijn. Dat zijn de gelukkige bezitters
van 'n AMF-tractormaaier. Komfortabel zittend maaien op 'n
veilige krachtige machine is wel wat anders dan urenlang
zwoegen. Bovendien kan zo'n AMF-tractor meer. Daar staat
een flink assortiment accessoires voor klaar.

Importeur voor Nederland:

GIELEN

Ook's zaterdags geopend

afd. Tuinbouwmachines, Wolfhagen 3, Schinnen. Telefoon 04493-1995

Diversen

Rubber MATTEN in diverse
se uitvoeringen voor alle
doeleinden. Industrie-
Werkschakels. Huis. Auto-
banden Sampermans, Wil-
lemstr. 80, Heerlen. Tel.
045-725910.

WASAUTOMATEN. Dui-
zend + een onderdelen uit
voorraad. Elektronik. Ge-
leen, Mauritslaan 112.
TELEFOONBEANT-
WOORDERS. v.a. 1988.
ex. BTW. Tel. 045-215969.

Elke zaterdag en zondag
vrije markt Geulhuij VAL-
KENBURG. Gezellig zoe-
ken, kijken en praten. Of
meedoen: ook u kunt een
kraam huren. Kijk eens op
uw zolder of in uw schuur.
Er is vast iets bij waar u
kunt doen en wat u zelf
iets aan kunt verdienen.
Staangeteld 135,- per dag
voor een hele kraam. Inf.
tel. 04406-15600.

GLASWERK voor petro-
leumlampen, binnengla-
zen, kappen, branders,
lampenkatoen, etc. Emika
Past, kullenweg 7, Hoens-
broek, tel. 045-216592.

Café-rest. „Du Nord“, wel-
ke weekspec. WEEKEND-
MENU'S v.a. 19,-, 3 gan-
gen dagschotel v.a. 19,50.
Frites-groente, carbonade
of schnitzel, Akerstr. N 36,
Hoensbroek.

Te k. gevr. KLEUREN-
T.V., ook reparatietoestel-
len. Tel. 04406-12875.

Te k. VOLVO 340. Winner,
autom. bwi. sept. '82, Burg.
Arnoldstr. 40, Sittard.
04490-13274.

Tegen vergoeding v. deze
adv.kost. al te halen
BANKSTEL. Te bevr.
Hofstr. 29, Heerlen, tel.
045-215679.

KAARTLEGGEN! Tel.
045-217173.

BRADERIE - TREEBEK
24 sept. Inf. 045-253469.

**Binnenkort kan elk bedrijf beschikken over een (micro)computer.
Maar kunnen de mensen in het bedrijf er ook mee werken? Het is
nu de tijd om iets te doen aan:**

COMPUTERKENNIS

EDUCOM-OPLEIDINGEN verzorgt in Roermond avondcursussen vanaf
Basiskennis Informatica

tot
complete programmeursopleiding

Vraag informatie bij **EDUCOM OPLEIDINGEN**, antwoordnummer
1004, 6040 VB Roermond. (Postzegel niet nodig)

EDUCOM
OPLEIDINGEN

Bisschop Boermansstraat 40,
6041 XM Roermond
Telefoon: 04750-10227

**uit
onze
collectie '83
toonkamermodellen
tegen uitzonderlijk
lage prijzen
modern en
klassiek**

iedere zondag van 10 tot 18 uur geopend

AUTOBAAN HEERLEN-ANTWERPEN AFSLAG ZUTENDAAL

**Wm wooncultuur
zutendaal**

maandag 15 augustus gesloten

Recht t.o. de kerk

Besluit van de Staten-Generaal van 1814, dat
aan de Universiteit van Leiden een studietoelating
wordt toegekend.

Naam: _____
Straat: _____
Postcode: _____ Plaats: _____
Telefoon: _____ BLD-023

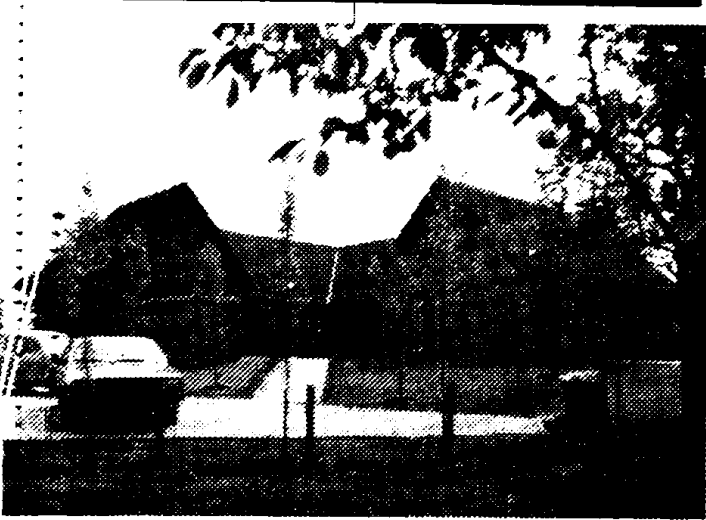
Ingesloten envelop zonder postzegel sturen naar: ISW,
Antwoordnummer 1004, 6040 VB Roermond.
OPLEIDINGEN & BEDRIJFSADMINISTRATIE
Instituut voor de Sociale Wetenschappen
Wassenaarseweg 10-12, 2300 CG GRAVENHAGE

Onroerend goed

In het rustieke plaatsje **BINGELRADE** (tussen Sittard en Heerlen) bied ik mijn landhuis te koop aan. Het huis is ontsproten uit de bestaande materialen van de op deze plaats sinds honderden jaren gelegen boerderij. De totale inhoud telt ca. 1500 m³ o.a. bestaande uit: grote living 5 slaapkamers, 2 badkamers, etc. en een aparte dienst- of gastenwoning. Totale grondoppervlakte 5030 m². Wanneer u de prachtige situering, het huis zelf en de mogelijkheden in ogenschouw neemt, zal de absolute koopprijs van f 445.000,- k.k. u bijzonder redelijk voorkomen.

Voor serieuze gegadigden heb ik uitgebreide documentatie ter beschikking. U kunt mij bellen, 0492-2995. of schrijven Postbus 53, 6430 AB Hoensbroek.

Onroerend Goed Makelaardij Leenaers B.V. Lid NVM

Pater Romboutslaan 2, Heerlen
Tel. 045-717237

Heerlen

Weilerlaan, halfvrijst. gemod. wv. Ind.: entree, toilet, gr. woonk., mod. luxe keuken, gar., tuinhuis, 2 kelders, 5 slaapk., study, hobbyr., badk., m. ligbad en mooie tuin. Alom. ramen en dubb. beglazing. Vraagprijs f 195.000,-. Molenberglaan vrijst. landhuis, m. gr. zonneterras op zuiden, gr. tuin, ca. 1000 m². Ind. gar., berg., c.v., kelder, entree, toil., hal, woonk., eetk., keuken, 4 slaapk., toilet, m. ligbad, div. kasten etc. Vraagprijs f 298.000,- k.k.

Sintermeertenhofke, luxe bungalow met gar. Ind.: entree, keuken, woonk., m. open haard, toilet, badk., m. ligb. 2 slaapk., m. thermopane glas, mooie patio. Vraagprijs f 255.000,- k.k.

De Hoof, vrijst. won. m. gar. Ind.: hal, toil., berg., eetk., keuken, woonk., 3 slaapk., badk., m. ligb., douche. Dak geïsoleerd en rariën woonk., goede lig. Vraagprijs f 260.000,- k.k.

Nieuwenhagen

Hereweg, vrijst. won. met gar. Ind.: entree, hal, gr. woonk., mod. luxe keuken, bijkeuken, 3 slaapk., badk., zolderk., zolderberg. Het pand heeft dubb. beglazing. De muren en dak zijn geïsoleerd. De keuken heeft extra luxe. Vraagprijs n.o.t.k.

Amstenrade

Hommerterlaan, vrijst. landh. gel. in mooie buurt. Grondopp. ca. 780 m². Ind.: entree, hal, L-vorm. woonk., ca. 65 m². open haard, luxe keuken, toilet, 4 slaapk., luxe badk., m. ligbad, douche, toilet, bidet, berg. gar., gr. hobbyr. en kantoor. Mooi zwembad. Koopsom f 485.000,- k.k.

Landgraaf

Vrijst. landh. gel. in bos. Opp. ca. 2700 m². Ind.: gar. voor 2 auto's, keld., sauna, douche, wask., prov. kelder, entree, hal, toilet, L-vorm. woonk., badk., kantoor, kasten, keuken, slaapk., kl. keuken, douche, 2 zolderjes, geh. geïsoleerd, alarminst., bj. 1974. Prijs op aanvraag.

Ubach over Worms

In het centrum, boerderij met div. stallen, ondergrond en tuin, ca. 365 m². Achterstallig onderhoud. Vraagprijs f 119.000,- k.k.

Voerendaal

Caldenbornstr. halfvrijst. won. m. gar. Ind.: entree, toil., doorzonk., serre, keuk., 3 slpk., badk., douche, vliering. Vraagprijs: f 145.000,- k.k.

Brunssum

Bijvoet, excl. verbouwd vrijst. huis bjw. 1974, kooppr. f 190.000,- k.k.

Heerlerheide

Bronkstr. 17, halfvrijst. woonh. degelijk en luxe afw., bjw. 1976, koopprijs f 155.000,- of bod. Te bezicht. za. 14.00 tot 17.00 uur of na afspraak 045-271615.

Halfvrijst. woonhuis met te k. te **HEERLEN**, Boer-c.v. en gar. 4 slaapk., te **BRUNSSUM-NOORD**, tel. 045-255772. Koopprijs f 128.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS: Oost. Halfv. woonhuis met dubb. garage, Z-vormige woonkamer met open haard, open keuken met mooie, eiken install., 4 slpk., compl. vernieuwde badk. met ligbad en douche. Vraagprijs f 136.000,- k.k. Stienstra Heerlen, tel. 045-712255.

SCHAESBERG: Leenroff, halfv. woonhuis met tuinstad, prov. kelder, entree, toilet, badk., zitkamer, woonkamer, te verd.: 2 royale slpk. Aanvaarding in overleg. Vraagprijs f 85.000,- k.k. Stienstra Heerlen, tel. 045-712255.

GELEEN-ZUID: Adamsstr. 7, te k. goed onderh., halfvrijst. woonhuis, met c.v., L-vorm. woonkamer 43 m², 3 slaapk., vaste trap naar zolder, kelder, voor- en achtertuin, opp. perceel 250 m². bj. '54. Koopprijs f 138.000,- k.k. Tel. 04494-45493.

Te koop vrijstaand WOONHUIS met garage, schuur, erf en tuin. Opp. ± 1200 m² gel. Colmont 18 Voerendaal. Inl. tel. 045-753117.

Te k. MAASTRICHT: ruim appartement-flat en gr. gar. living, eik. keuken m. app. bijkeuk. 2 slpk., kelder, vrij uitzicht, pr.n.o.t.k. Tel. 043-627239. b.g.g. 6228/64.

KERKRADE-WEST ruime tussenvoering met o.a. w.c., 4 slpk., en dubbele en c.v., pr.n.o.t.k. info: Voncken, Wijre, tel. 04450-1724.

GREVENBICHT: Schoolstr. 40: te k. halfvrijst. woonh. m. tuin. Ind. hal, woonk., keuken. 2e verd.: 3 slaapk., badk., m. ligb. 3e verd.: zolder m. vlieztrap. C.v. Vr.pr. f 119.000,- k.k. Inl. 04497-1829. Dir. te aanv.

KLIMMEN: te k. halfvrijst. woonh., rustig gelegen. Ind.: berging, keuken, douche, w.c., woonk., kl. tuin. 1e verd.: 2 slpk., vaste trap naar zolder. Gas-c.v. Tel. 045-751790.

WELTEN: Heerlen, Mergelweg, in nabijheid van veel groen gelegen drive-in-woning met gas-c.v., inp. gar. en grote achtertuin. Ind.: net, hal, gar., aparte berging, tuinslaapk. met v.w. 1e verd.: royale woonk., eetkeuken met chroetjeswand en RVS-aanr. 2e verd.: 3 slpk., bet. badk. met ligb., v.w. en 2e toilet. Vraagpr. f 109.000,- k.k. Inl. Makelaarskantoor Louis Jansen BV. Tel. 04495-3781.

BECK: te k. ruime flat m. 3 slpk., alles gel. beg. grond, gr. aan gr. plantsoen. Pr. f 65000,- k.k. Te bevr. 04402-78610 of 72181.

HOENSBROEK: Volta-laan. Aan plantsoen gelegen ruim halfvrijst. woonhuis met gar., kelder, hal, woonk., keuken, bijkeuken, berging, flinke achtertuin. 1e verd.: 4 slpk., badk. met douche en v.w.; 2e verd.: vliering. Bouwjr. 1952. Aanvaarding in overleg. Vraagprijs f 115.000,- k.k. Stienstra Heerlen tel. 045-712255.

NIEUWENHAGEN: Oude Heide te k. halfvrijst. huis, hal, L-woonk., keuken, w.c., 3 slpk., badk., tuin f 135.000,- k.k. Tel. 045-311833 en 045-712255.

Te k. WINKEL-WOONHUIS in centrum Heerlen. Zeer goede ligging. Winkellopp. 80 m². Inl. na 18 uur 045-751739.

Te k. LANDHUIS met bedrijfsruimte geschikt voor praktijk of fitness-center. Pr. n.o.t.k. Tel. na 19 uur tel. 04454-1957.

Te k. dicht bij centr. Hrl. leuke TUSSENWON. met 4 slpk., gr. woonk. en gr. keuken, houten badk., gr. tuin met veel privacy. Vr.pr. f 127.000,- Tel. 045-725442.

Groot vrijst. woonhuis te k. c.v. en tuin, goede ligging. **KERKRADE-WEST** f 135.000,- k.k. Br. o. no. MA 302 LD Stationsstr. 27, Mstr. 6221 BN.

Te k. Neerharen (B.) 7 km van Maastricht in bosrijke omg. een vrijst. pasverb. comfort. **BUNGALOW.** Tot. grondopp. ± 900 m². Pr. f 200.000,- Tel. 09-32-11-715032.

Te k. van part. TUSSEN-WONING met tuin 100 m² te Susteren. Vraagpr. f 63.000,- Tel. 04499-1843.

Nieuwstr. GREVENBICHT te k. vrijst. vooroorl. deg. gebouwd woonhuis. In zeer goede stat van onderh. Opp. 560 m². Pr. n.o.t.k. Inl. 04498-54105.

SCHAESBERG nabij centr. goed onderh. woonhuis te koop of te huur, br.o.no. SB 695 LD Fr. Erensin. 4, 6371 GV Schaesberg.

Te k. promenade Brunssum boven V en D gr. FLAT m. 3 slpk., f 79.000,- k.k. tel. 045-252229 na 18 uur 257758.

Te k. t.e.a.b. woonhuis in HOENSBROEK. Ind.: tuin, gr. kamer, keuken, badk., half onderkeld., 6 slpk., c.v. Tel. 045-227489.

Te k. gev. oud HUIS m. tuin, liefst hoekhuis, opknappen g. bezw. pr. tot f 70.000,-. Teggert 70, Voerendaal, tel. 045-750411.

Te k. KAMERVERHUUR-BEDRIJF, f 79.000,- k.k. Tel. 045-752547.

Te k. te BUNDE, gr. landhuis, opp. 1300 m², blijv. vrij uitz. Inl. 043-641452.

HEERLEN, Aanweg. Woonhuis met tuin, kelder, hal, woonkamer, keuken, serre, berging. 1e verd.: 3 slpk., badk. met ligbad en v.w. 2e verd.: hobbykamer. Aanvaarding in overleg. Vraagprijs f 98.000,- k.k. Stienstra Heerlen, tel. 045-712255.

BOUWTERREIN te koop gevraagd voor minimaal 2 woningen. Brieven onder nr. HK 245 Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

UBACH OVER WORMS Kerkstr. 109 zeer ruim, nabij centrum gel. v.m. winkelwoonhuis met bedrijfsruimte, garage en tuin. Voor diverse doeleinden gesch. Taxatie- en bemiddelingsbureau L.M.H. Smets. Op den Toren 11 Nuth tel. 045-242118.

UBACH OVER WORMS Kerkstr. 109 zeer ruim, nabij centrum gel. v.m. winkelwoonhuis met bedrijfsruimte, garage en tuin. Voor diverse doeleinden gesch. Taxatie- en bemiddelingsbureau L.M.H. Smets. Op den Toren 11 Nuth tel. 045-242118.

Te k. vrijst. woonh. URMOND. Kloosterpad 1.

Te k. ALPENCHALET met gar. gel. op 3000 m² aan-gelegde bostuin te Ovifat België en 500 m van skipiste, comfortabele inrichting. Inl. tel. 04451-1794.

Te k. HOEKWONING nabij centr. Nieuwenhagen. Vr.pr. f 129.000,- Tel. 045-317849.

Te koop: Maastricht Oranjeplein. Mooie 2-kamerappartement met ruime douche, eigen c.v. en berging. Prijs f 55.000,- k.k.

Kerkrade Kokelestraat 88. Ruim hoekhuis met zeer grote garage. Ind. o.a. 7 kamers, badkamer, 2 douchegelegenheden, kelder. Prijs f 75.000,- k.k.

Oirsbeek Hultersweg. Zeer fraai halfvrijstaand woonhuis met grote carport en garage. Ind.: o.a. grote woonkamer met open haard, 3 slpk., zolder. Groot zonneterras en tuin. Prijs f 150.000,- k.k.

Kerkrade Ruim, zeer goed gemoderniseerd herenhuys op rustige ligging. Ind.: o.a. grote woonkamer met open haard, moderne keuken, 4 slpk., garage en mooie tuin. Prijs f 250.000,- k.k.

Kerkrade-Eygelsheven Groot modern landhuis op 5000 m² grond. Zeer geschikt voor woonhuis met praktijk of kantoor. Prijs f 420.000,- k.k.

Inlichtingen en afspraken voor vrijblijvende bezichtiging: Troost Assurantiën Akerstraat 99, 6417 BL Heerlen, tel. 045-717976.

BECK: winkel-woonhuis. Uitstekend gestueerd winkel-woonhuis met tuin. Ind. b.g.: winkelruimte, toilet, keuken, kelder. Verd.: woonkamer met open keuken, badkamer, zolderverdieping; 2 kamers. Prijs f 79.000,- k.k. Livac b.v. Brugstr. 19 Sittard, tel. 04490-10855.

Hulsberg

Te k. luxe bungalow bj. 82, woonk. pl.m. 40 m² met eiken parket en open haard, compl. eiken keuken, hal, luxe badkamer en 4 slpk. waarvan 2 op de bovenverf. Kelder, wasruimte en inp. garage. Duurz. afw. Grondopp. 675 m². Aanv. in overleg. Tel. 04405-3352.

Te k. in HEERLEN nabij centrum representatief huis, ingericht als kantoor. Het pand bevat: parterre, hal, 1 grote en 1 kleine adm. ruimte, annex archiefkamer en berging, 1e verd.: 3 kamers (w.o.: directiekamer), 2e verd.: 2 kamers en zolder, gas-c.v. en 2 kelders. Tevens geschikt voor woon- en praktijkruimte, prijs f 155.000,- k.k. WIR-premie v. toep. tel. 045-311683.

Te k. v. part. te Sittard-Limbrichterv. op goede stand **DRIVE-IN-W.** halfvrijst. m. tuin, geh. voorz. v. alum. koz., m. therm. glas, aanv. direct. f 118.500,-. Tel. 045-441781.

GELEEN: te k. of te h. dames- of herenmodezaak, m. klass. int., op A-stand, 100 m², inp. bovenwoning, sleutelklaar, huur f 2000,- inter. f 200,- p.mnd. Raadhuisstr. 16, tel. 04494-47446 of 43468.

Winkel/woonhuis

te huur v.a. 15 sept.

Saroleastraat Heerlen

ca. 50 m² winkelopp. Br.o.nr. SH 557, L.D. Nobelstr. 12, 6411 EM Heerlen.

VOERENDAAL: Milleveld 4 te k. op gunstige ligging in rustige buurt: halfvrijst. woonhuis met garage en c.v., voortuin en royale achtertuin met privacy en bet. terras. Ind.: hal, toilet, ruime keuken, doorzonkamer, verd.: 3 ruime slpk., badk. met ligbad en v.w., vlieztrap naar grote besch. zolder. Het gehele huis is van binnen en buiten opnieuw behangen en geschilderd. Direct te aanvr. Prijs f 145.000,- k.k. Bez. na tel. afspr. Tel. 045-414484.

GELEEN: t.o.a. café met kamerverhuur (7 kamers). Br.o.nr. GE 642 LD, Markt 3, 6161 GE Geleen.

SCHAESBERG nabij het Eikske. Nog 2 in aanbouw zijnde nieuwbouwhuizen met hoge rijksbijdrage. Ind.: living met open keuken ca. 38 m², aparte bijkeuken, 3 slpk., ruime douche en bergzolder. Verkoopprijs vanaf f 131.500,- v.o.n. Maandlast vanaf f 250,- Stienstra Heerlen tel. 045-712255.

Te k. groot huis, verdeeld in 6 APPARTEMENTEN gel. in centr. Hoensbroek, bruto huuroppr. f 3600,- per mnd. Pr. f 150.000,- k.k. Inl. tel. 045-210964.

AMSTENRADE halfvrijst. woonhuis met garage en c.v., 2 kelders, gr. woonk., keuken, bijkeuk., serre, toilet, 1e etage: 3 slpk., badk., 2e etage: 2 slpk. en gr. zolder, geh. gestoff., gr. tuin, veel privacy f 130.000,- k.k. Tel. 04492-3389.

GULPEN. Te k. goed onderh. grote drive-in bungalow m. voor- en achtertuin. Ind.: U-vorm. woonk. met plavuizenvloer en openhaard, gr. balkon op het zuiden, open keuken, luxe badk. met ligb., douche, w.c. en dubb. wastafels, een aparte douche met vaste wast., 5 slpk. en 1 studeerk., inpandige gar., berging met gas-c.v. en gasboiler. Vr.pr. f 172.000,- k.k. Tel. 04450-1025.

EINFAMILIENHAUS: Neubau, Waldhage 1½ geschosig, im Bungalowpark in 5135 Selfkant Schallbruch, 4 Zimmer, Küche, Diele, Bad, Stüdioraum, Terrasse u. Garage. Das Haus ist im Rohbau fertig. Die gesamten Fertigstellungskosten belaufen sich ca. 235.000 DM 09-49-2456 1685 oder 1929.

HOENSBROEK nabij centrum beleggd. pand bjw. '75, 5 kamers, 2 appartementen, kelder, 2e toilet, luxe badk., tuin, oprit, huuroppr. f 2100,- per mnd. Vr.pr. f 142.000,- k.k. Tel. 045-227859.

ELSLOO: te huur zeer gunstig gelegen winkelruimte (vloeroppervlak ruim 200 m²) met volop parkeergerenheid. Het betreft hier zakelijk gezien een uniek punt. Het pand is niet alleen geschikt voor diverse winkeldoel-einden, maar ook als kantoor of praktijkpand. Redelijke huurprijzen. Condities en overige inlichtingen op aanvraag. Scheers Vastgoed, Pieter Cuyperstraat 19, 6041 XG Roermond tel. 04750-15368.

Beek

b.p. „Molenberg-Adsteeg“

Diverse percelen bouwgrond te koop variërend van 418 m² tot 933 m². Prijzen vanaf f 49.500,- tot f 79.500,- incl. B.T.W.

Hoensbroek

Verlengde Klinkertstraat Vrijstaand woonhuis met garage, kantoor en werkplaats. Ind.: hal, toilet, L-woonk., open keuken, 4 slpk., badk. met ligb. v.w. en 2e toilet; kantoor: hal, toilet, keuken, 2 kantoorruimtes en magazijn. Werkplaats 180 m². Tot. perc. opp. 990 m². Aanv. direct. Vraagpr. f 275.000,- k.k.

Inlichtingen: Kramer Makelaardij Elsstraat 1 Beek tel. 04402-73601.

Limburgs VRIJSTAND

BRUNSSUM-NOORD woonh. bjw. '75, kelders, inpand. gar.: c.v. en tuin. Ind.: gang, keuken, woonk., 3 slpk., ruime badk., zolder via vlieztrap. Vr. f 129.000,- k.k. Tel. 045-258244.

Zeer gunstig te koop van particulier vrijstaand landhuis

te Vlodrop, 10 km van Roermond op 720 m² grond nabij prachtige bosrijke omgeving. Ind.: L-vormige woonk., 48 m², keuken (eiken), bijkeuken, gr. inp. garage, vide, 3 slpk., ruime badk., voll. geïsol. en geh. onderkelderd m. sauna. Dir. te aanvr. Te bevr. 04742-2540 b.g.g. 3143.

Taxaties

A.J.H. Leenaers

Beëdigd taxateur en makelaar
Lid N.V.M.

Onroerend goed t.b.v. aan- en verkoop; financiering hypotheek; assurantien; successie; rechtbank enz. Indien nodig op korte termijn.

Pater Romboutslaan 2, Heerlen, tel. 045-717237.

TERWINSELEN te k. vrijst. woning op 800 m² grond. Ind.: souterrain, garage, provisiekelder, cv-ruimte, was-keuken; begane grond: woonk., entree met hal, keuken, eetkamer, toilet; 1e verdieping: 4 slpk., badk. en toilet. Pr. n.o.t.k. Tel. 04458-2008.

Te k. halfvrijst. WOONBOERDERIJ met binnenplaats, schuren en weiland te Valkenburg, 3 km van centrum Valkenburg, c.v.-gas, woongedeelte gerestaureerd f 225.000,- k.k. Achelerweg 1 De Heek tel. 04405-3198.

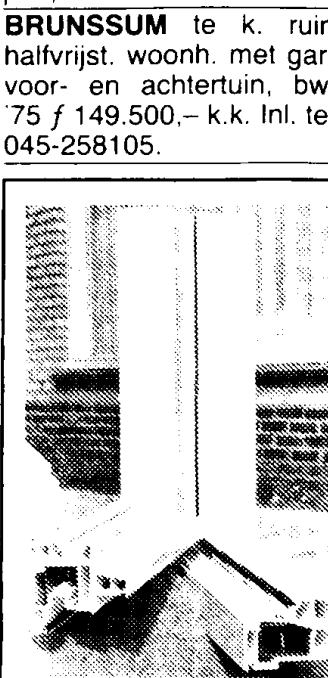
Wijre

Gr. vrijst. huis in centr., 12 kmrs., zolder, kelder, c.v.-gas, leeg te aanvr.

Inlichtingen Makko

Makelaardij b.v. (dir. W. Timmermans, beëdigd makel. taxat. o.g. Lid NVM), Rijksweg 105 Gulpen, tel. 04450-2182.

BRUNSSUM te k. ruim halfvrijst. woonh. met gar., voor- en achtertuin, bjw. 75 f 149.500,- k.k. Inl. tel. 045-258105.

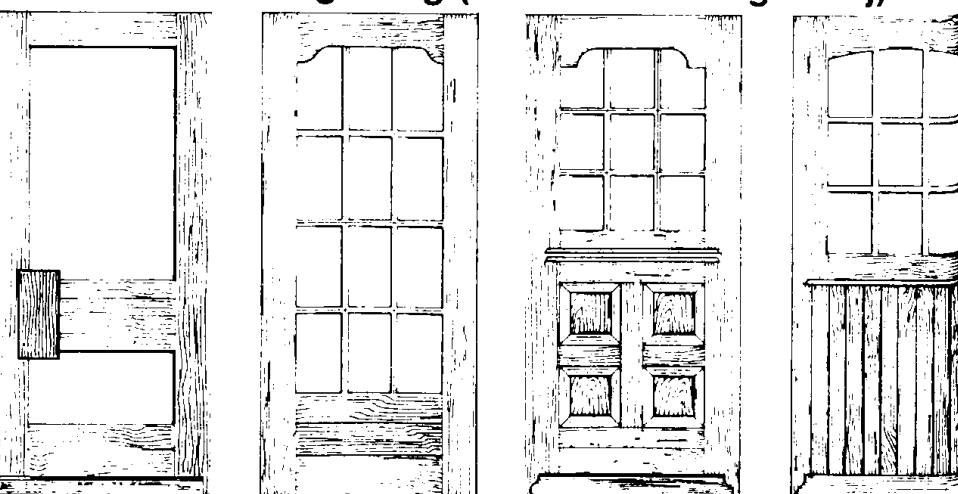
Kozijnen kunststof

- ★ Geen enkele beschadiging aan behang-, stucwerk of vensterbanken
- ★ Geen bijkomende kosten
- ★ Geen schilderwerk
- ★ Dubbele isolerende beglazing
- ★ 10 jaar garantie
- ★ In enkele uren geplaatst, binnen en buiten afgewerkt.

Inlichtingen: 04498-53802. Technisch Buro Nieuwstadt
Stuur een open envelop met uw naam + adres met aankruising
☐ kunststof kozijnen, ☐ rolluiken, ☐ dakgootbekleding naar postbus 3, ant.nr. 30601, 6100 VL Nieuwstadt. Niet frankeren.

In onze showroom kunt u keuze maken uit meer dan 50 modellen voordeuren, binnendeuren en stijldeuren in elke afmeting en houtsoort, zoals teak, eiken, mahonie, merbau, grenen enz. Onze vakmensen verzorgen uw deur van A tot Z met het ter plaatse afhangen, hang- en sluitwerk en glas.

Ook leveren wij inbraakvrije achterdeuren met gewapend glas en veiligheidssloten. Verder omvat ons leveringsprogramma de renovatie van kozijnen en ramen in elke houtsoort met normale of isolerende beglazing (subsidie verzorgen wij).

GEURTEN HOENSBROEK

HOMMERTERWEG 27, 045-212531
's Maandags gesloten.

BRUNSSUM

Klingbeenden 152. Uitst. ondeh. woonh., c.v., berging, zeer royale ind. en geïsol. Vraagprijs f 125.000,-

BRUNSSUM

Riante premie-A app. c. v., tuin, eigen vrijr. parkeerpl., e.o. woonk., keuken, 2 slpk., badk., douche, gekl. sanitair, hardh. koz. Koopprijs f 121.000,- v.o.n. en f 126.000,- v.o.n. excl. financ. kosten. Oude premieregel. (max. f 124.300,-) maandlasten vanaf f 130,-, rek. geh. met hoogste bijdr. en belasting voordeel. Doc. op aanvraag.

Van dit selecte object van 6 woningen nog slechts 2 te koop.

N.M.W. Quaden, makelaar-taxateur o.g., lid NVM, Mairestraat 14, Munstergeleen, 04490-19644.

Nooit meer dakgoten verven 10 jaar garantie

Onverschillig de staat van uw schilderwerk. Wij beelden ze met PVC-panelen. Blijvend onderhouds-pleurecht en vuilafstotend. Goedkope aan u. Gratis prijsopgave 04498-53802.

Technisch Buro Nieuwstadt

Stuur een open envelop met uw naam + adres, aankruising

☐ dakgootbekleding, ☐ kozijnen, ☐ rolluiken, ☐ postbus 3, antw.nr. 30601, 6100 VL Nieuwstadt. frankeren.

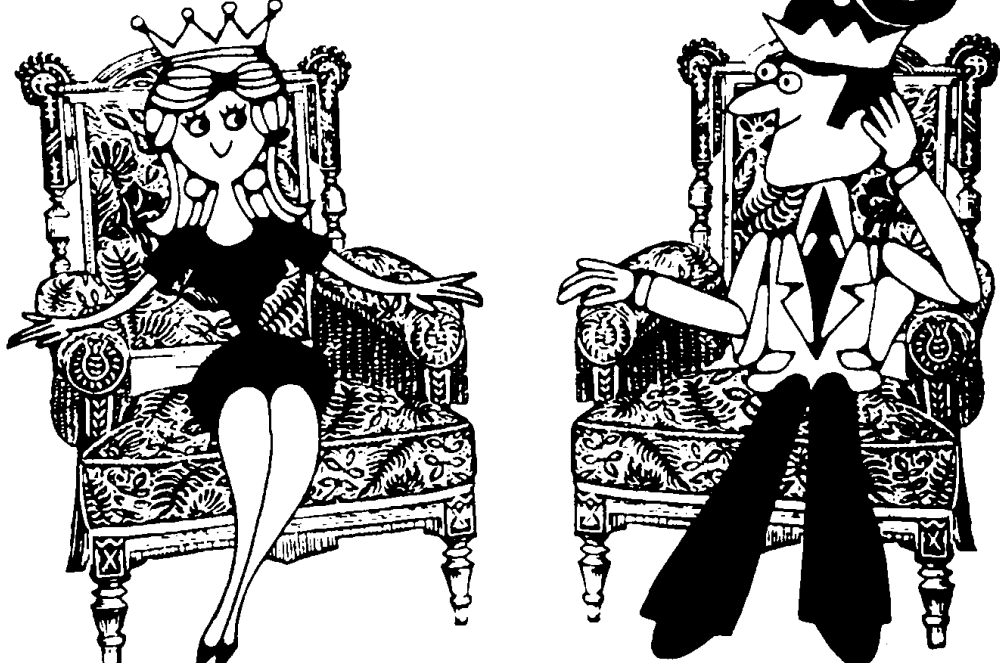

Een dagje 'woonwinkelen' als vakantietoegift

u, zoals veel vakantievierders plegen te doen, een paar dagen overgehouden hebt, en misschien wel genoeg van strand of bergen, dan is een dagje 'woonwinkelen' best leuke bezigheid, ook al hebt u eigenlijk niets nodig. Missen is er iets van het vakantiebudget overgebleven, dat staan besteed kan worden. Maar ook zonder een dikke lemonnee op zak is een gezellige dag rondneuzen in woonhuizen goed voor het opdoen van nieuwe ideeën voor meteen of later.

Land telt vele grote 'meubelbouws', showrooms en speciale winkels van groot formaat waar een vrijwel compleet totaalzicht van het hedendaagse aanbod op het gebied van meubilering en woninginrichting te zien is. In sommige kunt u rechtstreeks kopen in andere (zoals de showrooms) zit u voor eventuele aankoop leveranciersadres in uw eigen levingsverstrekt.

Dit systeem heeft het voordeel dat uit een veel breder assortiment gekozen kan worden dan bij de individuele woninginrichter, die immers slechts datgene kan tonen waar hij plaats voor heeft. Daarnaast beschikt u echter wel over alle vakmanschap en service van de individuele woninginrichter. Is die woninginrichter bovendien lid van de Interieurwaarborg, dan zit u helemaal goed.

● Dagje 'woonwinkelen': misschien houdt u er een vorstelijk zitcomfort aan over...

Het belooft dit jaar een heel bijzondere beurs te worden, waar iedereen aan zijn trekken kan komen. De klassiek georiënteerden zowel als de liefhebbers van een modern interieur.

Niet alleen zult u er een verzameling meubelen aantreffen, maar ook een aantal klassieke en moderne woonideeën, vertaald in modelinrichtingen. Daarnaast wordt een speciale show georganiseerd rond ontwerpen van studenten Beeldende Kunst en gevestigde vormgevers, en een expositie van futuristische interieurobjecten. Tevens zal een bekende Nederlandse ontwerpersgroep op deze beurs de nieuwe ontwerpstyl tonen, die een beetje doet denken aan Art Déco, een beetje aan Bauhaus en een beetje aan de jaren vijftig, maar die toch geheel van deze tijd is.

Investeren in wooncomfort

Als u plannen heeft uw vakantiebudget geheel of gedeeltelijk in duurzaam persoonlijk wooncomfort te investeren, maak dan niet overhaast een keuze. Er is in woninginrichtingsland veel meer te beleven dan wat u bij die ene woninginrichter in uw woonplaats aantreft. Trek daarom voldoende tijd uit voor oriëntatie vooraf. Redenen genoeg dus om uw vakantietijd met een dagje woonwinkelen af te sluiten!

Woninginrichters die deelnemen aan de Interieurwaarborg garanderen drie jaar lang de kwaliteit van geleverde goederen en diensten. Weliswaar is deze kwaliteitsgarantie gebaseerd op een afschrijvingsperiode van drie jaar, maar het geeft toch een heel stuk zekerheid. Daarnaast kunt u bij deelnemende woninginrichters met een gerust hart maximaal 25 procent aanbetalen, want als de woninginrichter onverwacht zijn verplichting tot leveren niet zou kunnen nakomen, dan kunt u bij andere deelnemende woninginrichters een nieuwe aankoop doen (het geeft niet wat) waarvan dan maximaal 25 procent van de aankoopsom wordt afgetrokken, tot een maximum van het bedrag dat u al heeft aanbetaald bij de vorige wo-

Beurzen

Een andere mogelijkheid is om eens een bezoek te brengen aan een regionale woonbeurs. Dergelijke beurzen worden regelmatig georganiseerd in talrijke steden in Nederland. Tevens wordt één keer per jaar in het Utrechtse Jaarbeurscomplex een vakbeurs voor meubelen gehouden. Deze beurs is eigenlijk alleen toegankelijk voor detaillisten, maar om de consument de mogelijkheid te bieden zich zo breed mogelijk te oriënteren op alles wat er op het gebied van meubelen te koop is, wordt deze beurs ook een dag opengesteld voor 'particulieren'. Dit jaar valt deze dag op zondag 18 september. Misschien handig om deze dag alvast in uw agenda te noteren.

Woninginrichters die deelnemen aan de Interieurwaarborg is dat leden verplicht zijn geschillen voor te leggen aan een onpartijdige commissie, de 'Geschillencommissie Woninginrichting'. Het advies dat deze commissie geeft is bindend voor beide partijen. Komt u dus in de problemen met uw woninginrichter, en komt u daar gezamenlijk niet op een bevredigende manier uit, dan kan altijd op deze wijze 'recht' verkregen worden.

's Werelds volksvoedsel nummer één: rijst

Als wij rijst eten, is dat eigenlijk altijd als afwisseling op ons normale voedsel. We eten het dan bij de warme maaltijd, als vervanger voor aardappelen. De meeste Nederlanders kennen slechts één soort rijst, de witte rijst waar alle zemelen en vliezjes zijn afgeslepen. Voor de helft van de wereldbevolking is rijst het dagelijks hoofdvoedsel.

En er bestaan duizenden verschillende soorten rijst, elk met zijn eigen smaak en 'kookgedrag'. Langkorrelige rijst laat zich over het algemeen tot loskorrelige, droge rijst koken, terwijl meer ronde korrels een papperig of soms zelfs kleverig resultaat opleveren. In tropische landen kent men die eigenschappen, en weet men precies welke soort voor een bepaald gerecht moet worden gebruikt.

Wie te eenzijdig op een menu van witte rijst zou leven, loopt de kans de beruchte tropische ziekte beriberi te krijgen, veroorzaakt door een gebrek aan vitamine B. Want hoe voedzaam en licht verteerbaar rijst ook is, de afgeslepen korrels bevatten weinig waardevols. Het zilvervlies, het laagje vlak onder het kaf, bevat vitamines en mineralen. Bruine rijst is niet meer in het complete zilvervlies gehuld, maar heeft nog wel wat van die waardevolle zemelen. Het is natuurlijk minder neutraal van smaak, maar liefhebbers vinden het zelfs smakelijker dan witte.

Rijst koud

Als wij rijst eten, is dat vrijwel altijd als warm gerecht. Meestal hartig toe bereid, soms als zoet nagerecht. Koude rijst, bijvoorbeeld verwerkt in een salade, eten we maar bij hoge uitzondering. In Japan is dat anders, daar eet men graag gerechten uit koude rijst. Heel vaak is dat azijnrijst – azijn die werd aangezuurd met rijstazijn en op smaak gebracht met een scheutje rijstwijijn, mirin. Dergelijke rijst is minder loskorrelig gekookt dan we uit de Indonesische keukens gewend zijn. Japanse rijst is kleveriger, waardoor een samenghangende massa ontstaat die gemakkelijk in allerlei vormen gemodelleerd kan worden.

Soesji-gerechten bereid met dergelijke azijnrijst zijn buitengewoon populair in Japan. Men eet ze als sandwich tussendoor, als lunch of als avondhapje. In de grote steden zijn tal van soesji-bars, waar rappe Japanse koks in grote variatie de ene soesji na de andere maken. Vaak vormt een vel nori de basis. Dat is een geperste soort zeewier, heel donkergroen, bijna zwart, in vellen die wel wat van plastic weg hebben. Daarop komt een laagje azijnrijst en dan varieert de Japanner naar hartelust. Op de laag rijst komen verschillende groenten, champignons, reepjes rauwe vis, omelet, en wat niet al. Ingrediënten die vaak met een speciaal sausje een heel apart smaakje kregen en die vooral ook door hun kleurcontrast opvallen. Want het uiterlijk van het voedsel is voor een Japanner heel belangrijk. Van de totale compositie wordt, met hulp van een bamboematje, een stevige rol gemaakt. Daarvan snijdt de kok dikke plakken, die er in doorsnee schitterend uitzien. Binnenin zien we de kleurrijke heerlijkheden in dwarsdoorsnee.

Koken

Meestal maken we rijst gaar door de korrels te koken in vloeistof. Dat is dan water, maar het kan ook bouil-

lon of melk zijn. De meeste soorten rijst zijn in staat tijdens het koken één à tweemaal hun eigen volume aan vocht te absorberen, maar er bestaat ook rijst die wel negen keer zoveel vloeistof nodig heeft. Westerlingen hebben het dan ook vaak moeilijk met het op juiste manier koken van rijst. Stormen (de rijst gaar laten worden boven de dampen van kokende vloeistof) is voor hen misschien een alternatief. Of de rijst eerst aanbakken in olie, zoals dat gebeurt bij de bereiding van pilaf, risotto of paella.

Sake

Net als van andere graansoorten kan uitstekend alcoholhoudende drank worden gemaakt uit rijst. Japanse sake is een rijstwijijn met zo'n 15 procent alcohol, die warm wordt gedronken. De al even vermeld mirin is zoeter en minder sterk. Beide soorten zijn onontbeerlijk in de Japanse keuken. Wijn die te lang aan de lucht werd blootgesteld, zet zich om tot azijn. Zo ontstaat uit rijstwijijn rijstazijn, of soe.

● Het koken van rijst in een Japanse keuken.

Venkelsalade
Pijpmacaroni met pijnittensaus
Kruisbessentaart met ijskoffie

Venkelsalade:
2 venkelknollen
1 rode paprika
1 ui
1 bakje tuinkers
1 appel
Was de venkelknollen en de paprika. Snij beide groenten in blokjes. Knip de tuinkers uit het bakje en was deze in een zeef. Schil de appel en snij ook deze in blokjes. Meng nu het geheel. Maak een dressing van 1/3 deel azijn, 2/3 deel plantaardige olie, een beetje zeezout en versgemalen peper, en giet dit over de venkelsalade.

Pijpmacaroni met pijnittensaus:
1 pak pijpmacaroni (Italiaanse)
2 eetl. pijnittensaus
1 knoflookteentje
1 flinke bos basilicum
2 theel. zeezout
1 theel. vers gemalen peper
6 eetl. geraspte harde geitenkaas (pecorino)
6 eetl. plantaardige olie
1 ui

1 vegetarisch bouillonblokje
Kook de pijpmacaroni in ruim gezouten water ca. 15 min. Verhit de olie en bak hierin de in blokjes gehakte ui goudgeel. Knijp het knoflookteentje erin uit. Hak de pijnittensaus klein en voeg toe. Giet ca. 1,2 liter water bij het geheel en los het bouillonblokje op. Knip de basilicum klein en voeg dit met zout, peper en de gemalen geitenkaas toe. Laat de pijpmacaroni uitlekken en spoel de macaroni af in het vergiet onder koud stromend water – om het plakken tegen te gaan. Giet de saus over de pijpmacaroni in een dekschaal.

Kruisbessentaart met ijskoffie:
750 g kruisbessen
2 eieren
3 zakjes vanillesuiker
250 g bloem
125 g boter
5 g zeezout
25 g fijne suiker
4 eetl. water - koud
250 g kwark

Kneed de boter door de bloem en voeg lepelsgewijs het water toe. Doe de suiker en het zout erbij en kneed zo lang totdat een elastisch deeg ontstaan is. Rol het deeg uit en bekleed hiermee een vlvorm met een diameter van 20 cm. Verwarm de oven voor. Bak de bodem ca. 40 min bij 180° C en prik van tevoren hier en daar met een vork in de bodem. Maak de kruisbessen schoon en kook deze in een bodempje water ca. 5 min. met een zakje vanillesuiker. Druk de kruisbessen dan door een fijnzijgzeef. Meng de kruisbessenpuree met de kwark en met nog een zakje vanillesuiker. Klop de dooiers op en meng deze ook erdoor. Bestrijk nu met dit mengsel de bodem. Laat de oven aan staan. Klop de eiwitten op met het resterende zakje vanillesuiker en bespuut hiermee de kruisbessenpuree. Zet de kruisbessentaart nog 10 min. in de oven bij 200° C. Dien de taart warm of koud op.

Ijskoffie:
500 g vanilleijs
4 eetl. stijfgeslagen slagroom
4 eetl. fijngemalen hazelnoten
4 kopjes sterke, lauwarme koffie
Roer het ijs smeuig en roer er de slagroom en hazelnoten door. Schep dit mengsel in de koffie (Neem ruime koffiekopjes, of coupeglazen voor deze drank).

CONCLUSIE MEDISCH ONDERZOEK:

Koffie maakt niet nuchter

ENSCHDEDE — In tegenstelling tot wat veel artsen en leken geloven helpt koffie niet om weer nuchter te worden. In een recent nummer van het artsen-vaktijdschrift *Modern Medicine* wordt melding gemaakt van een onderzoek, waaruit blijkt dat cafeïne de effecten van alcohol niet tegenwerkt.

Aan het onderzoek deden 10 gezonde mannen mee die in twee onderzoeksonderdelen bij in totaal 10 verschillende gelegenheden alcohol, gewone koffie en cafeïnevrije koffie dronken.

Onderzocht werden het evenwicht, de hand-oog-coördinatie, een vaste hand en de reactietijden op visuele en geluidsprikkels. Na elke toediening werd bloed afgenomen.

Praatgraag

Objectief gemeten had alcohol, afhankelijk van de hoeveelheid, een nadelig effect op de psychofysiologische reacties. Dit werd niet door de cafeïne, onafhankelijk zelfs van de hoeveelheid, teniet gedaan.

Door de cafeïne werden de deelnemers alleen praatgrager en drukker.

Fotografie

Van 'boven' ziet men plots patronen, vooral op plaatsen waar men op ooghoogte slechts een wat onordelijk geheel waarneemt.

Maak een vogel van uw camera...of een kikker!

Gek eigenlijk, dat bijna alle foto's vanaf ooghoogte gemaakt worden. Hoogstens gaan we soms eens door de knieën, bijvoorbeeld om een plaatje van spelende kinderen te maken. Maar daar houdt het dan mee op. Geheel andere fotografische effecten zijn te bereiken door uw camera eens vleugels te geven, de lens te laten kijken op de manier waarop een vliegende vogel de dingen ziet. Of juist het tegenovergestelde: maak een kikker van uw fototoestel. Houd het dicht bij de grond. Experimenteer eens met die beide ongewone opnamestandpunten.

It de hoogte

Vanaf de hoogte ziet de wereld er anders uit. Een groep kinderen die een gymnastische oefening doet vormt vanaf de grond een drukke, weinig geordende menigte. Als we ze vanaf een hoger standpunt en met fotografieren, ontstaat er ineens een patroon. Een ander voorbeeld: een park is vaak een rommelig geheel van bomen, kramen en wagens. Als we zo'n parkje met fotografieren vanaf de toren van een nabijgelegen kerk, dan ontdekken we lijnen, zien we de fleurige kleuren van de daken van de kramen en levert u op zich weinig aantrekkelijk motief van boeiende foto op. Nu is er niet in deze situatie een kerktoeren beschikbare en je kunt daarom ook niet elk motief als een vogel bekijken.

Wat wie vindingrijk is, zal in een aantal gevallen toch een hoog standpunt vinden: vanaf een dijk of een oever van uit een raam op de eerste verdieping. Of ga op de imperial van een auto staan om boven uw onderwerp uit te komen.

Als een kikker...

Een kikvors bekijkt de wereld vanaf het wateroppervlak van de grond. Ook dat is een manier om bepaalde onderwerpen op een treffende manier in beeld te brengen.

gen: door de camera zo laag mogelijk te houden. Dat is niet moeilijk als het gaat om een onderwerp dat zich op een verhoogde plaats bevindt. Maar soms zul je toch zelf met de camera naar de grond moeten gaan. Waarbij erop moet worden gelet de camera zo weinig mogelijk achterover te laten hellen om te voorkomen dat de staande lijnen een hinderlijke schuine stand zullen krijgen. Dit kikvors-perspectief geeft een onderwerp vaak een stoer voorkomen; zelfs een mager mannetje op een fiets of brommer wordt er een heel imponerende figuur door.

Functie

Het fotograferen van een hoog of laag standpunt is niet alleen aardig om een onderwerp eens anders in beeld te brengen dan we gewend zijn. Het heeft ook een functie als een foto een te rommelig effect heeft of een achtergrond niet zo geschikt is. Door een hoog standpunt te kiezen wordt een achtergrond weggewerkt en door een laag standpunt wordt vaak de lucht het decor en dat kan in bepaalde gevallen een voordeel zijn. Waaruit duidelijk blijkt, dat het advies om bij het maken van foto's eens te kijken als een vogel of een kikvors wel degelijk zinvol is voor wie graag foto's maakt die een bepaald onderwerp op een boeiende manier in beeld brengen.

autoinfo

NIEUWE PEUGEOT 205 NU OOK MET DIESEL

Amper een half jaar na de introductie van de benzineversie van de Peugeot 205, staat een dieselversie op de lopende band. Zowel de benzine- als de dieseluitering zullen in Nederland in september op de markt worden gebracht.

De diesel heeft twee uitvoeringen, de GLD en de GRD. Beide auto's zijn uitgerust met een 1768 cc diesel, type XUD 7, afgeleid van de dieselmotor van de 305 en de Talbot Horizon. Deze nieuwe krachtbron ontwikkelt 44 kW (60 pk). Er worden twee versnellingsbakken geleverd. Een vierbak (standaard op de GLD) en een 5-bak (standaard GRD). Het gemiddelde verbruik van deze diesels moet volgens fabriekspgave 4,8 liter op de 100 km zijn (rond de 20 km op één liter). Het betekent een actieradius van zo'n

duizend kilometer. Wat de 104 betreft: wel minder modellen voor 1984, maar meer uitrusting en nieuwe kleuren.

De 104 is alleen drie-deurs te leveren, in twee uitvoeringen: de Z (954 cc) en de ZL (1124 cc). In de '84-modellen vindt men voortaan o.m. bougies met langere levensduur (koperen elektroden), een achterruitverwarming met geïntegreerd ontdooiingssysteem voor ruitwusser en een wasser-wasser op de achterruit van de ZL.

Ook de 305-modellen '84 krijgen meer uitrusting mee, zoals die bougies met langere levensduur en transistorontstekking. De prijzen zijn wel aangepast, zo begint het lijstje van de 305 met 18.980 gulden voor de goedkoopste uitvoering.

● Peugeot 104Z: minder modellen, meer uitrusting.

Notaris J.H.M. van Hall te Eijsden

zal op dinsdag 30 augustus 1983 om 11.00 uur precies in een lokaal van de Grootte Sociëteit te Maastricht, Vrijthof 36, overgaan tot openbare verkoop ex art. 1223 van het B.W., zulks ten verzoeken van opdrachtgever, van:

DE HEEG - MAASTRICHT
Geyartsborg 53
WOONHUIS

met berging en tuin, kad. bekend gem. Maastrecht P 3467, 1.70 are;

Indeling: begane grond: hal, toilet, woon/eetkamer en keuken; 1e verd.: 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, wastafel en 2e toilet; 2e verd.: zolder via vijzeltrap. Het geheel is centraal verwarmd (gas).

Aanv.: uiterlijk 30 september 1983 na betaling der koopsom.

Bek.: na tel. afspraak 043-612349 of b.g.g. 09-32451285.

Ind.: kant. notaris J.H.M. van Hall, voornoemd te Eijsden, 04409-1477.

APPARTEMENT

Notaris Tomlow te Heerlen,

zal op vrijdag 26 augustus 1983 om 15.00 uur in het Tummers, Stationsstraat 21 te Valkenburg a/d Geul, ex artikel 1080 BW in het openbaar bij opbod verkopen:

GEMEENTE VALKENBURG A/D GEUL, NEERHEM 95 D

HET APPARTEMENTSRECHT

bestaande uit de flatwoning met berging, Neerhem 95D aldaar, kad. bek. gem. Oud-Valkenburg, sectie A 1088-A5.

Indeling: woonkamer met open aanbouwkeuken, slaapkamer, douche en toilet en berging in het souterrain. De servicekosten bedragen f 165,- per maand.

Het geheel is vrij te aanvaarden na betaling der koopsom, welke uiterlijk 7 oktober a.s. dient te worden voldaan.

Eventuele gegadigden dienen op de veiling van de financiële gegoedheid te doen blijken.

Bijzetting op 16, 18, 23 en 25 augustus van 10.00 tot 16.00 uur.

Nadere inlichtingen ten kantore van notaris Tomlow, Akerstraat 77, Heerlen, tel. 045-717044.

BOUWTERREIN TE GULPEN

Notaris V.M.W.A. Mostart te Gulpen

zal op donderdag 8 september 1983 des namiddags te 15.00 uur in café-restaurant „Belge“ van de fam. Muijters aan de Rijksweg 20 te Gulpen krachtens art. 1223 B.W. in het openbaar bij opbod verkopen:

HET BOUWTERREIN

gelegen aan de Oude Maastichterweg, tussen deze weg en de Rijksweg, te Gulpen, kad. bekend gemeente Gulpen sectie A nummer 3967, groot 35,55 aren.

Aanvaarding in eigen gebruik en genot, vrij van huur en pacht, na betaling van de koopsom en kosten. Betaling koopsom uiterlijk op 20 oktober 1983.

Inlichtingen des namiddags van 14.00-17.30 uur ten kantore van voornoemde notaris, Rijksweg 81 te Gulpen, tel. 04450-2752.

GEMEENTE HEERLEN

Notaris J.L.Th. Oostwegel te Kerkrade-West

zal op woensdag 24 augustus aanstaande des namiddags om 3.00 uur precies in hotel De La Station, Stationsstraat 16 te Heerlen, op grond van artikel 1223 van het Burgerlijk Wetboek

publiek bij opbod verkopen gemeente Heerlen

HET WOONHUIS

met erf en verdere aanhorigheden, staande en gelegen te Heerlen, Zomerstraat 47, kadastraal bekend als gemeente Heerlen sectie D nummer 6830, groot 1.34 are.

Indeling: benedenverdieping: keuken, woonkamer en toilet; 1e verdieping: 2 slaapkamers, kantoor en badkamer met ligbad.

Betaling van de koopprijs: uiterlijk 15 oktober aanstaande.

Aanvaarding: eventueel te bewerkstelligen met de grosse van de akte van veiling.

Bezichtiging: maandag 15 en maandag 22 augustus aanstaande telkens van 14.00 tot 15.00 uur.

Nadere inlichtingen ten kantore van notaris J.L.Th. Oostwegel, Willem Sophiaplein 10 te Kerkrade-West, tel. 045-411945.

Limburgs WOONBLAD**HEERLEN**

Notaris dr. E.A.A. Luijten te Heerlen

zal op dinsdag 16 augustus 1983 om 16.00 uur in het Pancratiusshoes, Nobelstraat 33 te Heerlen, krachtens artikel 1223 van het Burgerlijk Wetboek publiek verkopen bij opbod:

HET WOONHUIS

met ondergrond, tuin en verdere aanhorigheden, staande en gelegen te Heerlen, Röntgenstraat 46, kad. bek. als gem. Heerlen, sectie R, nummer 1011, groot 2.37 are.

Indeling: - kelder/souterrain, met uitgang op achter het pand gelegen plaats;

- begane grond: hal, toilet, keuken en woonkamer;

- 1e verdieping: 3 slaapkamers en badkamer.

Bezichtiging: in overleg met de notaris.

Aanvaarding: geheel vrij van huur en gebruiksrechten in eigen bezit en genot te aanvaarden bij betaling van de koopsom, uiterlijk op 27 september 1983.

Nadere inlichtingen: ten kantore van de notaris, Ruys de Beerenbroucklaan 16 te Heerlen (tel. 045-719777).

Mr. W.B.J.M. Nelissen

deelt mee, dat hij bij Koninklijk Besluit van 25 juli 1983 is benoemd tot

notaris te Sittard

als opvolger van oud-notaris H.J. van Reij. Als zodanig heeft hij onder zijn berusting de akten en overige tot het notarieel archief te rekenen bescheiden van genoemde notaris, alsmede die van zijn ambtsvoorganger notaris mr. J.J. van Wessem.

Het kantoor is gevestigd:

Wilhelminastraat 53 te Sittard,

telefoon 04490-17373

Postadres: Postbus 71, 6130 AB Sittard.

BEEK/HOOLSTRAAT

Fraai gelegen hoekperceel van 680 m². Vrije keuze van aannemer en architect! f 60.000,- vrij op naam.

STEIN/MAURITSWEG

Uitstekend gelegen hoekperceel van ca. 600 m² zonder architect of aannemersverplichting! f 65.000,- k.k.

HULSBERG

Op een hoek gelegen vrijstaand herenhuis met gas-c.v., garage, tuin en schitterende afwerking. Prijs n.o.t.k.

MHEER

Rustig gelegen woonhuis met c.v., inpandige garage, hal, keuken, woonkamer in L-vorm met parket, 5 slaapkamers, badkamer met douche, zolder, f 185.000,- k.k.

GRATIS WONINGGIDS OP AANVRAAG

Zaterdag geopend van 10 tot 13 uur

MHEER

Riant landhuis met prachtige leefruimte en 1e klas afwerking, garage, fraaie tuin, f 245.000,- k.k. INRUIL MOGELIJK!

HULSBERG/AALBEEK

Fraai gerestaureerde vrijst. boerderij met kleine stal, garage, binnenplaats en 6600 m² grond, f 475.000,- k.k.

PUTH/SCHINNEN

Goed onderhouden halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Vrij te aanvaarden, f 155.000,- k.k.

MARGRATEN

Vrijstaande ruime boerderij op een perceel van 1300 m². Aankoop van extra grond mogelijk tot 3 ha. Prijs in overleg.

WILRE

Vrijstaand landhuis met inpandige garage en grote tuin met veel privacy. Prijs en aanvaarding in overleg.

nicolai
makelaardij
tel. 043 - 54555

KOOP - VERKOOP - HUUR - VERHUUR - HYPOTHEKEN - VERZEKERINGEN - BEHEER - ALLE TAXATIES

Te koop Woonhuizen

BEEK, Valdekelaan
Schitterend halfvrijst. herenhuis (inh. ± 600 m²) met c.v., garage en o.m. prov. kelder, ruime hal, living (40 m²) met open haard, woon-/eetkamer met luxe keuken, (benedenverdiep. travertijnvloeren). Eerste verd.: 4 slaapk., luxe badkamer met ligbad, dub. v.w. en toilet. Tweede verd.: bereikbaar via vaste trap met hobby-/slaapk., berging en c.v.-ruimte. Vraagpr. f 209.000,- k.k.

BRUNSSUM
Ouder woonh. op rustige ligging met achtergevang. berging en grote tuin op het zuiden. Ind.: kelder. Beg. gr.: gang, woonk. met parketvloer, keuken, bijkeuken, berging. Eerste verd.: overloop, 3 slaapk., luxe badk. met ligb., v.w., 2e toilet. Tweede verd.: vaste trap, 4e slaapk. Aanv.: i.o. Vraagpr.: f 128.000,- k.k.

BRUNSSUM, Koolhofstraat
Nabij centrum gelegen ruim halfvrijst. geheel onderkelderd woonhuis met c.v., inp. garage en zeer fraai aangel. tuin. Ind.: o.a. hal, woonk. met parket, keuken met luxe compl. uitr. incl. app. (Part.: dubb. beglazing). Eerste verd.: 4 slaapk., badk., grote zolder. Afwerking en onderhoud: uitstekend. Vraagpr.: f 175.000,- k.k.

GELEN
Bij centrum gelegen luxe maisonnette met c.v. en berging. Ind.: hal met plavuizenvloer, inp. garage met ged. plavuizenvloer, studeer-/slaapk., luxe keuken. Eerste verd.: c.v.-ruimte, luxe badk. met ligbad, douche, dub. v.w. en 2e toilet, grote slaapk. en dakterras. Vraagpr.: f 220.000,- k.k.

HEERLEN-Centrum, hoek Kruisstraat-Geleenstraat
Zeer mooi gelegen ruim appartement (1e woonlaag) met c.v., lift, groot terras (35 m²) op zuiden, inp. garage en berging in sout. Ind.: o.a. hal, woonk., keuken met luxe uitr. en app., 2 grote slaapk., fraaie badk., berging. Het geheel uitt. afgewerkt en geïsoleerd. Vraagpr.: f 199.000,- k.k.

LIJMBRICH, Provincialeweg
Zeer ruim halfvrijst. herenhuis met c.v. en grote tuin. Ind.: sout.: garage, waskelder, prov. kelder. Beg. grond: hal, doorzonk., keuken. Eerste verd.: 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w. en toilet. Tweede verd.: ter. ber. via vaste trap met hobby-/slaapk. en berging. Vraagpr.: f 159.000,- k.k.

NIJEUWSTADT, Randenborgweg
Riant gelegen halfvrijst. woonhuis met c.v., garage en prachtige tuin (opp. 456 m²). Ind.: hal met travertijnvloer, keuken, ruime woonk., 4 slaapk., badk. met douche, v.w. en 2e toilet, zolder. Aanv.: direct. Vraagpr.: f 145.000,- k.k.

OIRSBEK, Mozartstraat
Zeer fraai afgewerkt goed geïsoleerd vrijst. woonhuis met garage, c.v. en mooie tuin. Ind.: geheel betegelde hobbykelder. Part.: hal, woonk. (45 m²) met open haard, keuken met compl. uitr., bijkeuken. Verd.: 4 slaapk., badk. met ligbad, douche, toilet en dubb. v.w., zolder. Vraagpr.: f 205.000,- k.k.

SCHINNEN, Nuthweg
Halfvrijst. woonh. met c.v., garage en aanbouw/serre. Ind.: prov. kelder. Beg. gr.: hal, L-vorm. woonk. met open haard, grote serre, keuken. Eerste verd.: 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w. en toilet. Tweede verd.: zolder. Prijs: f 117.000,- k.k.

SITTARD, Engelenkampstraat
Mooi centrum gelegen appartement met c.v., berging en o.m. hal, woonk., keuken met balkon, 3 slaapk., badk. met douche en v.w. Prijs f 75.000,- k.k.

SITTARD, Vleketstraat
Fraai vrijst. herenhuis met c.v., garage, onder arch. aangelegde tuin en o.m. hal met leistenen vloer, L-vorm. living met open haard en leistenen vloer, moderne luxe woon-/eetkamer. Eerste verd.: 3 slaapk., badk. met ligbad, toilet en v.w. Tweede verd.: vaste trap naar hobbyk., c.v.-ruimte, berging. Bouwrij. 1976. Prijs f 179.000,- k.k.

URMOND
In dorpskern gelegen schitterend en goed geïsoleerd vrijst. woonh. met c.v., car port, garage en grote tuin op zuiden. Ind.: provisie-/wijnkelder. Beg. gr.: hal, L-vorm. living met open haard, luxe woon-/eetkamer. Eerste verd.: 3 slaapk., luxe badk. met ligbad, douche, v.w. en 2e toilet, vaste trap naar grote zolder. E.a.s. afgewerkt met plavuizenvloeren, schoenmet-selwerk en hardhouten kozijnen, deuren en trappen. Kooppr.: f 268.000,- k.k.

VALKENBURG, Neerhem
Nabij centrum gelegen appartement. Ind.: o.a. woonk. met open keuken, 2 slaapk. en badk. Aanv.: direct. Prijs n.o.t.k.

Inlichtingen Kantoor Sittard
Inlichtingen Kantoor Maastricht
Taxaties Verzekeringen
Hypotheeken Financieringen

DRS. RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht venlo

6131 AS sittard stationsplein 1 - tel. 04490-19151

6221 ED maastricht wycker brugstraat 62 - tel. 043-18941

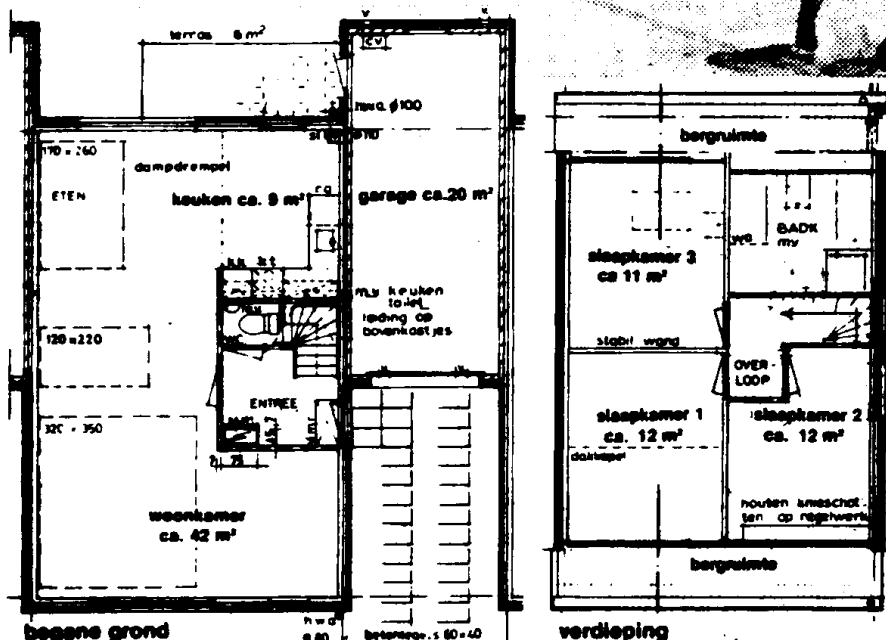
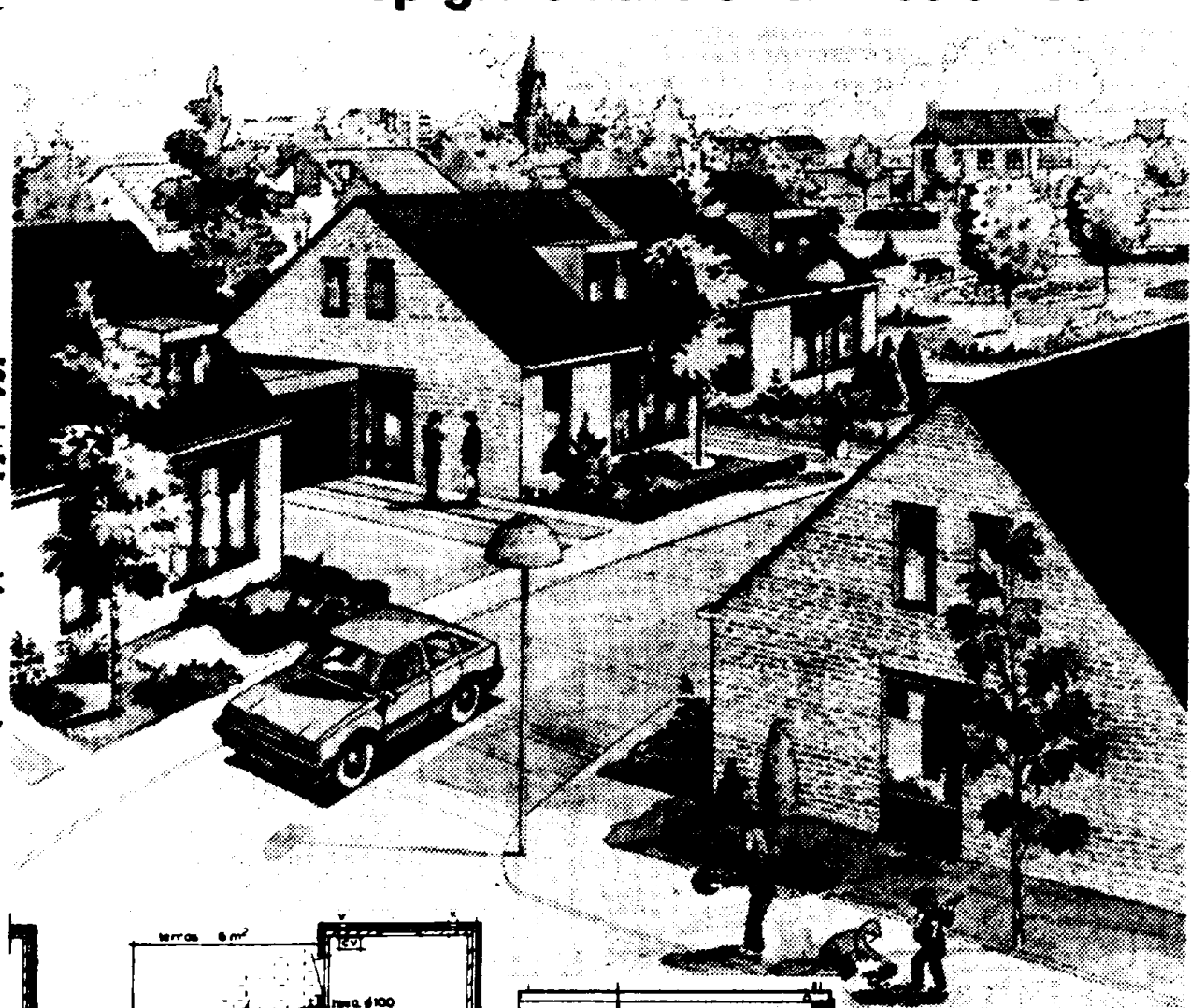
Opentijdstijden Sittard: Op werkdagen van 08.30-18.00 uur. Zaterdag van 10.00-13.00 uur.

Maastricht: Op werkdagen van 09.00-18.00 uur. Zaterdag van 11.00-13.00 uur.

Vrijstaand wonen in Heerlen

28 premie-B woningen in plan Rennemig.

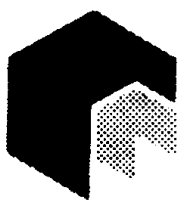
Ruime huizen door garages geschakeld op grote kavels van 200 à 250 m².

De afgebeelde plattegrond laat de grote woonruimte, de grote berging en de ruime garage zien. De woningen zijn perfect geïsoleerd en kwalitatief gegarandeerd.

Prijzen v.a. f 158.000,-. Totale subsidie f 25.000,-. Maandlasten inkl. premie en afhankelijk van uw inkomen f 485,-.

Voor inlichtingen:

Maasveste bv
Maatschappij voor bouwinitiatieven
Telefoon 040-124545.

Stratumsedijk 29 b 5611 NB Eindhoven

Onderstaande bon zenden naar Maasveste b.v., Stratumsedijk 29 b, 5611 NB Eindhoven.

Bon
Gaarne inlichtingen over premie-B woningen plan Rennemig, Heerlen.
Naam .....
Adres .....
Postcode .....
Plaats .....
Telefoon .....

LD 13-8

WINKELPANDEN**Hoensbroek, Hoofdstraat**

- Te koop monumentaal representatief winkelpand met riant woonhuis, gelegen op eerste stand.
- Nadere gegevens op aanvraag.

Heerlen, Plaarstraat

- Te huur parterre en 2 verdiepingen elk 27 m² netto.
- Aanvaarding en huurprijs in overleg.

BEDRIJFSPAND**Hoensbroek, Verlengde Klinkertstraat**

- Te koop bedrijfsruimte ca. 315 m², kantoren 150 m² netto.
- Bungalow met kelder 170 m²

netto.

- Zeer goede staat van onderhoud.
- Aanvaarding in overleg.
- Nadere gegevens op aanvraag.

DIVERSEN**Valkenburg, nabij centrum**

- Te koop representatief en gemoderniseerd hotel met 27 kamers.
- Aanvaarding in overleg.

Hoensbroek, de Koumen

- Te koop bedrijfshal 800 m² met vrijstaand woonhuis op terrein van ruim 2000 m².
- Aanvaarding in overleg.
- Nadere gegevens op aanvraag.

Valkenburg, Berkelstraat

- Te koop of te huur.
- Netto winkeloppervlak ca. 350 m².
- Magazijnen met lift ca. 250 m².
- Geschikt voor winkel- of horecapand.

Heerlen, de Kissel

- Bouwrijp bedrijfsterrein groot ca. 5000 m² met bijbehorend plan.
- Koopprijs f 175.000,- k.k.

WINKELRUIMTEN

Inlichtingen over winkelruimten op aanvraag.

enders
onroerend goed

L. Enders
makelaar o.g.

Euterpelaan 10
6411 BH Heerlen
Telefoon 045-718330

TE KOOP

GREVENBICHT, Willem I straat
Halfvrijstaand woonhuis, 3 slaapkamers, c.v.-gas, douche, kelder.
Direct te aanvaarden.

ruber

BEEDIGD TAXATEUR van Onroerend Goed
Deltalaan 14 / 6124 AS PAPENHOVEN-BORN
(04497) 1900

Vraagprijs f 99.000,- k.k.
Dokumentatie en bezichtiging op aanvraag.

TE KOOP LIMBRICHT

Goed onderhouden ruim halfvrijst. woonhuis (landhuisstijl) met garage, voor-achtertuin, perceel 271 m². Ind.: hal, toilet, woonk. 11.20x3.85 mtr. met parketv., open keuken, 1e verd.: 4 slpk., badkamer met ligbad en 2e toilet, zolder, pand is voorz. van spouwisolatie en benedenverd. van dubb. beglazing.
Koopprijs f 159.000,- k.k.

NAAYKENS
Makelaarskantoor
045-717910
Burg. Dr. Hesselplein 22
6411 CH Heerlen

Weru
kunststof
ramen & deuren

Roermond
Zwartbroekstr. 5
tel. 04750-32777

Hoensbroek
Akerstr.-Nrd. 128
tel. 045-224581
04402-74739

Open:
ma. t/m vrij
13-18 uur
zat. 10-15 uur

Onteigening. In de van de gemeente (procureur mr. J.H. len) contra G.F. Schre (procureur mr. M.J.M. pens sr.), rolno. 2837/1 is bij vonnis van de ar dissementsrechtbank Maastricht d.d. 4 augu 1983 de schadeloosstell vastgesteld.
De griffier,
(J.H. Keulers, wnd)

Antiek

INLIJSTERIJ „De S Irenestraat 2, Brunssum
ANTIIEKHADEL
mons. Dorpsstraat Nuth, to. kerk. Door e import Franse en E meubelen, grote sort in eethoeken. Lager prijsd dan ooit! Don dag koopavond. Tel. 043437 of 244613.

Te k. ANTIIEK, comp eiken slaapkamers, 12-11-kasten, keukenkamerkasten, kleerkast, losse bedden, commo nachtkastjes, eetkam salontafels, Brabantse chel, hanglampen kleingebed. Laeven, zenstr. 1, Vaesrade.

Te k. bronzen PEN LEKLOK, sign groot houten beeld; eiken hallokkast, z werk; diverse and klokken enz. Koopje ziekte. Tel. afspr. 04 1942.

Diversen

GEKIT gebroken? E terwijl u wacht. Bors Moers, Streeperschaesberg, 045-31592

TV-reparatie zonder rijkosten. Z-Limb SERVICE tel. 045-3141

Meubelen STOFFER Wijkomen u geheel blijvend bezoeken. J. Zwaag, Kantstr. 35, 611 o. Worms, tel. 045-314 of 045-312756.

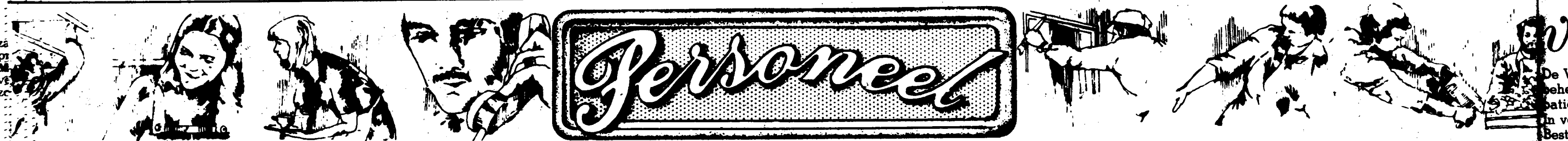
Automatische FOONBEANTWOOR DERS v. f 2250,- BTW. Demonstratie op spraak tel. 045-224105.

Wegens beëindiging ladderhandel Lohm verkopen wij alu. SCHE FLADERS. Nu 10 m van f 445,- voor Teybens andere lengtes verbaar met DIN-norm jaar garantie. Wij kom vrijblijvend bij u langs, teral ladder BV. 04490-16064 Sittard.

Volvo Car Produktie Born b.v. zoekt een systeembeheerder m/v (HEAO-er of HTS-er)

Volvo Car B.V., de enige Nederlandse personenauto-industrie, is op de goede weg. De verkoopcijfers van onze 300-serie vertonen een aanzienlijke stijging. In de tweede helft van de tachtiger jaren moet er tevens een nieuwe Nederlandse Volvo op de weg zijn, als versterking van de huidige uiterst succesvolle 300-serie. Dat betekent dat bij Volvo Car B.V. het ontwikkelingswerk in volle gang is, terwijl ook de voorbereiding van de productie inmiddels aan start is gegaan. Uiteraard zullen we in de tussentijd door waar mogelijk de 300-serie verder aanvullen en nieuwe ontwikkelingen erin toepassen.

De afdeling Produktcoördinatie heeft als doelstelling de coördinatie van alle activiteiten, die ondernomen moeten worden, zodra de afdeling Ontwikkeling een project voor het in productie nemen vrijgeeft.

Hierbinnen is de groep Stuklijsten en Conversie verantwoordelijk voor het ont-

wikkelen en beheren van systemen, die dienen ter ondersteuning van andere hoofd-afdelingen. Als systeembeheerder coördineert u alle werkzaamheden en bent u verantwoordelijk voor een aantal systemen binnen uw afdeling, alsmede de inhoud daarvan. U wordt opgenomen in een team van ± 6 medewerkers.

Wij werken met een IBM 4300 systeem, PDP 11 en PC/IBM microcomputers.

Voor deze functie dient u een HBO-opleiding (HEAO of HTS) te hebben en ruime ervaring met automatisering in een gebruikersorganisatie.

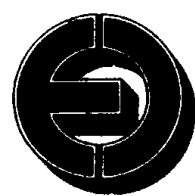
Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan de heer J. Dekkers, Personeelsdienst Volvo Car B.V., Postbus 150, 6130 AD Sittard.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

De Nederlandse Volvo-organisatie:

- Volvo Car B.V. - Helmond
centrale stafafdelingen, vormgeving en ontwerp, productie procesvoorbereiding, ontwikkeling, inkoop, marketing en verkoop
- Volvo Car Produktie Born B.V. - Born (L)
corrosiebouw en assemblage
- Volvo Car Produktie St. Truiden N.V. - St. Truiden (België)
productie mechanische componenten
- B.V. Spuitgieterij Brabant - Oss
productie aluminium spuitgietdelen
- Volvo Nederland Personenauto B.V. - Boesd
verkoop en service in Nederland

VOLVO
Volvo Car Produktie Born B.V.

EINDHOVEN DRUK BV

Eindhoven Druk b.v. is een grote (ca. 470 medewerkers) veelzijdige grafische onderneming, die niet alleen drukt maar ook ideeën uitwerkt en ontwerp en lay-out voor haar klanten verzorgt. Naast de vervaardiging van verpakkingsdrukwerk legt men zich toe op de productie van reclame-, promotioneel drukwerk en tijdschriften.

Wij zoeken voor ons groeiend lithobedrijf

Foto-lithografen M/V (all round)

die alle facetten van kleur-korrektes tot en met het samenstellen van ingewikkelde litho's voor verpakkingen beheersen en zelfstandig kunnen uitvoeren. In ons lithobedrijf staat de service-verlening centraal. Kandidaten dienen derhalve bereid te zijn spoed-opdrachten af te maken.

Zij die een afgeronde grafische opleiding hebben genoten en aan bovenstaande eisen voldoen kunnen hun schriftelijke sollicitatie richten aan de heer G. J. Bruggeman, personeel-zaken Eindhoven Druk b.v., Cederlaan 2, 5616 SC Eindhoven.

gemeente heerlen vraagt:

De Gemeentebestuur (ca. 200 medewerkers) voorzien een groot gedeelte van de inwoners van de gemeente Heerlen van elektriciteit, gas, water en binnenkort ook kabeltelevisie.

Het bedrijf heeft twee afdelingen, t.w. de Administratieve en de Technische Dienst.

In verband met de aanleg en exploitatie van kabeltelevisie in de gemeente Heerlen bestaat binnen de afdeling Technische Dienst op korte termijn behoefte aan een **HTS-INGENIEUR (M/V)**

Het ligt in de bedoeling de aan te stellen functionaris in eerste instantie te betrekken bij de aanleg van het kabeltelevisienet met bijbehorende installaties. In een later stadium zal hij/zij de verantwoordelijkheid krijgen voor het beheer van deze installaties.

Functie-eisen:

- diploma HTS-Elektrotechniek of Informatica;
- ervaring op het gebied van databanksystemen en/of kabeltelevisie;
- zakelijke instelling;
- leidinggevende capaciteiten;
- goede contactuele eigenschappen.

Een medisch en een op de functie gericht psychologisch onderzoek maken deel uit van de selectieprocedure.

Selektie zal bij aanname, afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring kunnen liggen tussen: f 3.454,- tot f 4.894,- bruto per maand.

Sollicitaties vóór 3 september a.s. in te zenden aan de Directeur Dienst Personeel en Organisatie, Postbus 1, 6500 AA Heerlen, met vermelding van de vacaturenummer 12, zowel op brief als enveloppe.

VIPRODIS N.V. BENELUX

VIPRODIS, een snel groeiende, jonge video-distributeur, zoekt op korte termijn een

VLOTTE ADMINISTRatieve MEDEWERKSTER (parttime)

ter versterking van onze administratie en telefonische verkoop.

- Vereisten:
- goede typischevaardigheid
  - voldoende schriftelijke en mondelinge beheersing van de Nederlandse taal
  - duidelijke telefoonstem
  - zelfsprekend is zij een vlotte en prettige collega, en stelt goede kleding en opgangsvormen op de eerste plaats.

Telefonische afspraken kunnen gemaakt worden op tel. nr. 045-717306.

De vereniging Samenwerkende Kruisvereniging Regio Geleen vraagt:

een wijkzakenverzorgende

Van de te benoemen wijkzakenverzorgende wordt verwacht:

- belangstelling voor de maatschappelijke gezondheidszorg;
- belangstelling voor de ouder wordende mens in zijn thuissituatie;
- minimaal twee jaar verpleeghuis ervaring;
- rijbewijs BE en te beschikken over een auto.

De CAO voor de Kruisvereniging is van toepassing.

Nadere informatie kunnen ingewonnen worden bij de hoofdverpleegkundigen dhr. P. Stevens en dhr. J. Houwen. Telefoon 0494-43285

Schriftelijke sollicitaties kunt u richten aan het bestuur van de vereniging Samenwerkende Kruisvereniging Regio Geleen, Prins de Lignestraat 49 Postbus 274, 6160 AG Geleen

Gevraagd per 1 oktober 1983

ten kantore van
Prof. dr. E.A.A. Luitjens
notaris te Heerlen,
Ruys de Beerenbroucklaan 16

TYPIST(E)/RECEPTIONIST(E)

Ervaring in de notariële praktijk strekt tot aanbeveling.

Met de hand geschreven sollicitatiebrieven dienen te worden gericht aan bovengemeld kantooradres, vóór 20 augustus a.s.

ZIEKENHUIS ST. GREGORIUS
VERPLEEGHUIS 'SCHUTTERSHOF'
6440 AG BRUNSSUM

Op een der verpleegafdelingen voor psychogeriatrische patiënten in het verpleeghuis 'Schuttershof' is de functie vacant van

WAARNEMEND AFDELINGSHOOFD M/V

Het waarnemend afdelingshoofd is de tweede leidinggevende en vervangt het afdelingshoofd bij afwezigheid.

Hij/zij levert een eigen bijdrage aan de begeleiding van personeel, stagiaires, maar ook van patiënten en familie.

Functie-eisen:

- diploma B-verpleegkundige (A en B strekt tot aanbeveling)
- diploma van de kaderopleiding voor verpleegkundigen, dan wel de bereidheid tot het te zijner tijd volgen van deze opleiding
- ervaring in een verpleeghuis met dementie bejaarden
- het in behoorlijke mate beschikken over de voor dit soort functies vereiste vaardigheden en capaciteiten.

Aanstellingsrang is afhankelijk van genoten opleidingen, anciënniteit etc.

Uiteindelijke functierang is Eerste Verpleegkundige

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de heer H. Tissingh, hoofd Verplegingsdienst, tel: 045-250666, toestel 257.

Schriftelijke sollicitaties dienen binnen 14 dagen na het verschijnen van deze advertentie te zijn verzonden aan de personeelsdienst van de Stichting H. Gregorius de Grote, Kochstraat 2, 6442 BE Brunsum.

Euro Incasso-Dienst is een incassobureau in Tilburg en is belast met de registratie, bewaking en incassering van vorderingen.

Wegens uitbreiding van werkzaamheden bestaat op korte termijn plaatsingsmogelijkheid voor de functie van

incasso-inspecteur

voor het rayon Zuid-Limburg.

Kandidaten vanaf ± 30 jaar dienen te beschikken over veel vrije tijd, auto en telefoon. Van de kandidaten verwachten wij commercieel inzicht, doorzettingsvermogen en vastberaden optreden.

Wij bieden u een part-time baan voor ± 22½ uur per maand, waarin u zelf wettelijk bepaalt wanneer u werkt.

De functie biedt naast een vast basissalaris, een onkostenvergoeding en aantrekkelijke provisoregeling.

Uw met de hand geschreven sollicitatie + pasfoto met gegevens over opleiding en werkervaring kunt u richten aan Euro Incasso-Dienst bv, t.a.v. afd. Personeelszaken, Stadhuisplein 345, 5038 TH Tilburg.

EURO INCASSO-DIENST B.V.

SITTARD SCHOOL VOOR HEAO Lovenbroekerweg 105a

Voor zo spoedig als mogelijk is, worden gevraagd:

DOCENTEN (M/V)

- ALGEMENE ECONOMIE 23 uur
- COMMERCIELE ECONOMIE 8 uur
- BEROEPSORGANISATIE/ORGANISATIE SOCIOLOGIE 8 uur

Eerste graads onderwijsbevoegdheid is vereist; bedrijfservaring wordt op prijs gesteld.

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de directeur, dhr. G. van den Munckhof, Telefoon school: 04490 - 10841.

Sollicitaties met opgave van referenties te richten aan de directeur, dhr. G. van den Munckhof, Postbus 260, 3700 AB Zitterdijk.

Stichting Scholen voor Bepoederderwijs voor Heerlen en Omstreken

vraagt per 1 januari 1984 voor haar centrale administratie

een administratief beampte m/v

centrale administratie staat ten dienste van 3 scholen voor HBO, MBO en LBO met tezamen ca. 300 leerlingen.

Voldoende kennis en ervaring en bij gebreken beschikbaarheid is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat zij over enkele jaren het hoofd van de centrale administratie opvolgt.

- Functie-eisen:
- voldoende algemene ontwikkeling, diploma MBA of gelijkwaardig diploma;
  - interesse in onderwijsontwikkelingen;
  - kennis van de Wet Voortgezet Onderwijs en het Rechtspositiebureau WVO;
  - voldoende beheersing van de te voeren financiële administratie;
  - goede redactionele vaardigheid;
  - goede contactuele en leidinggevende kwaliteiten.

Selektie afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring, volgens schaal 71 BBBA; promotie behoort tot de mogelijkheden.

Sollicitaties binnen 14 dagen te zenden aan het bestuur van de Stichting, postbus 14911, 6407 NA Heerlen.

Restaurant La Truite d'Or, Gulpen

- waagt voor spoedige in diensttreding:
- Aankomend Chef de Rang (leeftijd tot 25 jaar)
- Ervaring in restaurantbedrijven vereist.
- Leertijd langer (leeftijd tot 20 jaar).
- Part-time beschikbaar voor de avonds (ook weekenden).

Euverum 7
6271 PJ GULPEN
Tel. 0449 - 1502 of 3416

Het Grondbedrijf is een tak van dienst ex artikel 252 Gemeentewet.

Het bedrijf is onderverdeeld in 3 afdelingen:

- Afdeling bedrijfs-economische en financiële zaken.
- Afdeling verwerving, uitgifte en beheer.
- Afdeling algemene zaken.

Op de afdeling verwerving, uitgifte en beheer kan worden geplaatst een

Grondverwerker (m/v)

FUNKTIE-INFORMATIE:

De voor deze functie aan te stellen medewerker zal onder meer worden belast met:

- het uitbrengen van adviezen aan het gemeentebestuur inzake het te voeren grondverwerfingsbeleid;
- het voeren van onderhandelingen en het treffen van regelingen met betrekking tot het verwerven van gronden en opstellen en het ontwerpen van ontwerpen hiervan;
- het opstellen van taxaties van onroerend goed.

FUNKTIE-EISEN:

- een gerichte opleiding op HBO-niveau;
- een voltijdse opleiding tot makelaar-taxateur of grondverwerker danwel een vervolgde studie hiervoor;
- enige jaren ervaring in een vergelijkbare functie;
- een goede mondelinge en schriftelijke uitdrucksvaardigheid.

AANSTELLING:

Aanstelling vindt plaats afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring. De gemeentelijke rechtspositieregeling is van toepassing.

SOLLICITATIE:

Belangstellenden worden verzocht hun schriftelijke sollicitatie, uiterlijk binnen 14 dagen na het verschijnen van deze oproep, te richten tot het College van Burgemeester en Wethouders en in te zenden aan de Directeur Centrale Personeelsdienst, postbus 166, 6200 AD Maastricht.

In de linkerbovenhoek van de sollicitatiebrief te vermelden: "Vakature no. 4907; Grondbedrijf".

GRONDBEDRIJF

Voor de stafgroep Hoogspanningschakelstations van de afdeling TRANSPORT vragen wij een

HTS-ingenieur elektrotechniek

De afdeling TRANSPORT is verantwoordelijk voor het transport van elektrische energie onder spanningen van 380 - 150 kV en 10 kV.

Binnen deze afdeling draagt de groep Hoogspanningschakelstations de zorg voor de planning, het ontwerp en de realisatie van schakelstations en kabelverbindingen met een spanning van respectievelijk 50kV, 150kV en 380kV.

Taken:

- Het verrichten van studies voor nieuwe projecten.
- Het maken van kortsluitberekeningen.
- Het maken van berekeningen betreffende elektrische en mechanische belastingen van staalconstructies en apparaten.
- Het vastleggen van de eisen waaraan de apparatuur dient te voldoen aan de hand van voormelde berekeningen.
- Het analyseren van storingen.
- Het beoordelen van offertes op technisch gebied.

Vereist:

- Leeftijd: tot ca. 30 jaar.
- Opleiding: HTS-elektrotechniek/energie-techniek.
- Kennis van werktuigbouwkundige zaken.
- Zelfstandig kunnen werken.
- Computerervaring strekt tot aanbeveling.

Standplaats:

Maastricht
Sollicitatiebrieven, in de rechterbovenhoek voorzien van het kenmerk TP-H kunt u, tot 14 dagen na publicatie van dit bericht, aan het hoofd van de afdeling Personeelszaken, Postbus 1220, 6201 MP Maastricht.
Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de personeelsconsulent, de heer M.N. Brel, welke op werkdagen telefonisch te bereiken is op 043-848888 toestel 2568.
Al onze vacatures staan zowel voor mannen als vrouwen open.

De N.V. Provinciale Limburgse Elektriciteits-Maatschappij te Maastricht is een openbaar nutsbedrijf met ruim 1800 personeelsleden, dat de elektriciteitsvoorziening in Limburg tot taak heeft.

Verpleegklinieken heerlen

De Verpleegklinieken Heerlen is een Stichting die een gecombineerd verpleeghuis beheert dat plaats biedt aan 266 somatische patiënten en 152 psycho-geriatrische patiënten. Er is een dagbehandelingscentrum met 33 plaatsen. In verband met de pensionering van de huidige directie wenst het Algemeen Bestuur op korte termijn over te gaan tot de benoeming van een

DIRECTEUR (M/V)

Als de algemeen manager van de gehele organisatie is hij tegenover het bestuur verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van het beleid zoals dat door het stichtingsbestuur wordt vastgesteld. De directeur wordt bijgestaan door een aantal diensthoofden/stafmedewerkers.

De gedachten gaan uit naar iemand met een academische of daaraan gelijkwaardige opleiding, die ervaring heeft in een managementfunctie op directioneel niveau, bij voorkeur in de gezondheidszorg en die ouder is dan 35 jaar. Hoewel de aard van de functie tendert in de richting van een medicus nodigt het bestuur ervaren managers, ook uit andere disciplines, uit om te solliciteren.

Het salaris is afhankelijk van opleiding en ervaring en wordt ontleend aan de

adviezen van de N.Z.R. De pensioenregeling van het P.G.G.M. is van toepassing.

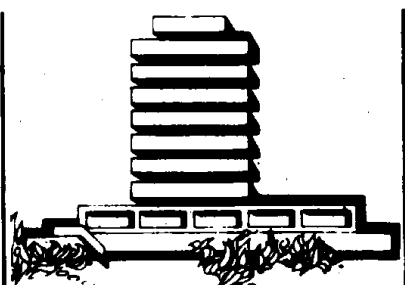
De selectie zal plaatsvinden door een voordrachtscommissie bestaande uit enige bestuursleden en de directie. Als adviseurs zijn aan deze commissie twee ondernemingsraadsleden toegevoegd. Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Belangstellenden kunnen een informatie-set aanvragen bij het directie-secretariaat, telefoonnummer 045-718418, toestel 130.

Sollicitanten worden verzocht zich schriftelijk met curriculum vitae te richten tot de secretaris-penningmeester van het bestuur van de Stichting, Drs. J.B.H. Koelman Postbus 216 6400 AE Heerlen.

De sollicitaties worden strikt vertrouwelijk behandeld. Sluitingsdatum: 4 weken na het verschijnen van deze advertentie.

Huisadres: Henri Dunantstraat 3, 6419 PB Heerlen.

Het korps gemeentepolitie Brunssum heeft twee vacatures voor de functie van

AGENT (M/V) VAN POLITIE

De eisen zijn:
- Havo, Mavo-4
- leeftijd minimaal 19 jaar.

De opleiding voor deze functie start per 1 oktober 1983 aan de politietschool te Heerlen.

Sollicitaties inzenden vóór 25-8-1983 bij de korpschef van gemeentepolitie te Brunssum, Raadhuisstraat 6.

Voor de invulling van deze vacatures wordt met name gedacht aan vrouwelijke kandidaten.

SAMENWERKENDE ZIEKENHUIZEN EN VERPLEEGHUIZEN WESTELIJKE MIJNSTREEK

Ten behoeve van het ziekenhuis 'De Goddelijke Voorzienigheid' te Sittard komt binnenkort binnen het revalidatieteam vakant de functie van full-time

ergotherapeut(e)

vakaturennummer LS 39.

Tot zijn/haar werkzaamheden zullen, in overleg met de revalidatiearts en twee reeds aanwezige part-time ergotherapeuten, onder andere behoren:

- het zowel klinisch als poliklinisch observeren en behandelen van kinderen en volwassenen met motorische en neuropsychologische functiestoornissen;
- het onderhouden van contacten met talloze geledingen binnen het ziekenhuis;
- het na gebelken geschiktheid organiseren van de werkzaamheden van de afdeling.

Vereist zijn:
- zo mogelijk enige jaren ervaring;
- een erkend diploma Ergotherapie;
- goede contactuele en organisatorische eigenschappen;
- de bereidheid om met andere disciplines samen te werken.

Salaris en overige arbeidsvoorwaarden conform landelijke richtlijnen en C.A.O. Ziekenhuiswezen.

Inlichtingen over deze functie worden gaarne verstrekt door de ergotherapeuten (tel. 04490-18666, toestel 2178).

Ten behoeve van de verpleegkliniek 'Invis' te Sittard is momenteel vakant de functie van

waarnemend hoofd

vakaturennummer LS 36.

Hij/zij zal samen met het afdelingshoofd mede-verantwoordelijk zijn voor het optimaal functioneren van een verpleegafdeling (30 patiënten) van onze verpleegkliniek voor somatisch zieken en medeleiding dienen te geven aan een team van circa 20 medewerkers.

Voor deze functie gaan onze gedachten uit naar een verpleegkundige-A — met enige jaren ervaring — en een duidelijke motivatie voor het werken in een verpleegkliniek.

Eenmaal per 6 weken dient weekenddienst verricht te worden.

Nadere informatie over deze functie kan ingewonnen worden bij het Hoofd Verplegingsdienst Zr. A.T. Schijlen (tel. 04490-18666, toestel 2683 of seim 1182).

Schriftelijke sollicitaties met vermelding van het vakaturennummer (in de linkerbovenhoek van brief en enveloppe) en de gewenste functie voor de instellingen te Sittard zenden aan: Dienst Personeelszaken Ziekenhuis Sittard, Walstraat 23, 6131 BN Sittard. Telefoon 04490-18666.

Vereniging voor Middelbaar Onderwijs in Limburg
Postbus 143
6130 AC Sittard

vraagt voor de onder haar bestuur staande r.k.

ST.-JANS COLLEGE SCHOLINGSGEMEENSCHAP
lyceum - havo - mavo
HOENSBROEK

per 15 augustus 1983

DOCENT(E)

voor:
engels b.v.k. 1e graad 6 lesuren

Sollicitatiebrieven spoedig te richten aan het Bestuur van bovengenoemde Vereniging, onder vermelding van de naam van de school.

Inlichtingen worden verstrekt door de rector van de school, ir. H.W.G. Schröder, tel. school 045-218666, tel. privé 045-217318.

GROTIUS COLLEGE

Scholingsgemeenschap voor Onderwijs op Algemene Grondslag VWO/HAVO

Akerstraat 117 6417 BM Heerlen
Tel. 045-713952

Gevraagd zo spoedig mogelijk:

DOCENT(E)

ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN II EN HANDELSWETENSCHAPPEN 10 uur 1e graad

Belangstellenden die een 2e-graads bevoegdheid bezitten of die bezig zijn met de studie voor een 1e-graads bevoegdheid kunnen ook solliciteren. Sollicitaties te richten aan de rector van het Grotius College, Akerstraat 117, 6417 BM Heerlen. Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de rector, drs. J.B.V.N. Pleumeekers, tel. 045-713952 (school) en 045-441798 (thuis).

Wegens uitbreiding van onze cursusactiviteiten hebben wij voor verschillende plaatsen op korte termijn behoefte aan enkele

AMBI-DOCENTEN

(avond)

Vereisten:

- Informatica opleiding AMBI of HBO
- Praktijkervaring in de automatisering
- Onderwijservaring in een of meer van de AMBI-modules I1, I2, B1, T1 en T2
- Bereidheid een of twee avonden per week les te geven

Sollicitaties met uitgebreide gegevens te richten aan: EDUCOM OPLEIDINGEN, Bisschop Boermansstraat 40, 6041 XM Roermond. Telefonische inlichtingen worden verstrekt door drs. J.H.M. Duijvestijn, tel. 04750-10227 of privé: 043-643264.

EDUCOM OPLEIDINGEN

Bisschop Boermansstraat 40
6041 XM Roermond
Telefoon 04750-10227

Bij de capaciteitsgroep Interne Geneeskunde is het Ziekenhuis St. Anna, dat komt op het secretariaat vakant de functie van een

ervaren secretaresse

taak samen met de andere secretaresse(s), de totale secretariaat en administratief/organisatorische ondersteuning van de afdeling en de leden van de capaciteitsgroep verzorgen. De werkzaamheden houden onder meer in: het beheer van de agenda, maken van afspraken, verzorgen van correspondentie, typen en kopiëren van manuscripten en dictaten (steno en op band), beheer van de afdelingsbibliotheek, voorbereiding en bewaking van jaarverslag en begroting, telefoonbehandeling, agenderen en notuleren van vergaderingen, registratie en distributie van post, voorbereiding en organisatie van bijeenkomsten, symposia en congressen, algemene administratieve werkzaamheden.

vereist:
HAVO/VWO, aangevuld met (medisch) secretaresse-opleiding;
ruime secretariële ervaring;
goede contactuele eigenschappen;
grote mate van zelfstandigheid en accurate; goed organisatie- en improvisatievermogen.

arbeidsvoorwaarden
Salaris, afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring max. f 2.774,- bruto per maand. Verdere uitloop i.z.t. mogelijk. Het dienstverband zal plaatsvinden bij het Ziekenhuis St. Anna.

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij prof. dr. J.A. Flendrig, tel. 043-682102.

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vakaturennummer 74 binnen 14 dagen te richten aan de dienst Personeelszaken van het Ziekenhuis St. Anna, Postbus 1918, 6201 BX Maastricht.

Rijksuniversiteit Limburg

Ter versterking van de top van het bedrijf wensen wij in contact te treden met gegadigden voor de functie van

VERKOOPLEIDER-BUITENDIENST

Ons bedrijf, in 1908 opgericht, is een gespecialiseerde groothandelsgroothandel in elektro-technische huis- en bedrijfsinstallaties, verlichting en huishoudelijke apparatuur. Tot de belangrijkste afnemers behoren elektro-technische installateurs, elektrowerkers en zelf-installerende bedrijven.

Voor een goede vervulling van deze verantwoordelijke positie gaan onze gedachten uit naar een ondernemende en zakelijk ingestelde

HBO'er

beschikend over zeer goede contactuele en leidinggevende kwaliteiten en met succesvolle ervaring. De gewenste leeftijd loopt van 33-40 jaar.

De functionaris rapporteert aan de directie en maakt deel uit van het management-team. Hij is mede verantwoordelijk voor het te voeren beleid, dient leiding te geven aan 7 vertegenwoordigers en zal zelf grote accounts moeten kunnen verzorgen.

De sollicitatie-procedure wordt begeleid door drs. A.G. Bors van GTP-Nijmegen.

Schriftelijke sollicitatie, met foto en persoonlijke data, te richten aan de directie van

KASDORP

ELECTROTECHNISCHE EN APPARATENGROOTHANDEL

Mijnheersweg 36, 6041 TA Roermond
Postbus 131, 6040 AC Roermond

A.G. Verzekeringen:

In Nederland nog geen wijd en zijd bekende naam.

Maar daar wordt hard aan gewerkt. Vooral in het Zuiden van het land.

Daarom zoeken wij ter uitbreiding van onze buitendienst in Zuid-Limburg een

Inspecteur (m/v)

Wat wij vragen:

- Leeftijd tussen 25 en 40 jaar
- Middelbare opleiding
- Ervaring in de leven- en schadebranche is noodzakelijk
- Woonachtig in Zuid-Limburg of bereid zijn erheen te verhuizen

Wat wij u bieden:

- Een salaris overeenkomstig deze functie
- Een goede provisieregeling
- Een ruime onkostenvergoeding
- Auto van de zaak
- Premievrij pensioen

Een psychologisch onderzoek zal deel uitmaken van de selectieprocedure.

Heeft u interesse? Bel of schrijf dan naar: A.G. Verzekeringen, Kleine-Gartmanplantsoen 21, 1017 RP Amsterdam, tel. 020-262320, t.a.v. afdeling personeelszaken.

De Stedelijke Stichting voor Jeugd- en Jongerenwerk Heerlen

zoekt op korte termijn een

jongerenwerker (m/v)

- in full-time dienstverband - voor een van haar uitvoeringsprojecten in de gemeente Heerlen.

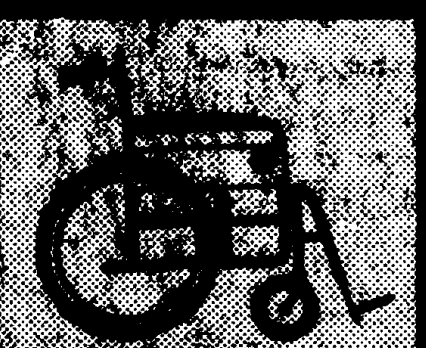
De Stichting is werkzaam op het gebied van het sociaal-cultureel werk en stelt zich ten doel door middel van recreatieve, creatieve, educatieve, hulpverlenings- en opvangactiviteiten een eigentijdse bijdrage te leveren aan de individuele en sociale ontwikkeling van het name kansarme jeugdigen en jongeren.

Voor deze functie zoekt de Stichting iemand, die

- een HBO-opleiding heeft afgerond;
- bekend is, en affiniteit heeft met de jeugd- en jongerenproblematiek;
- ervaring heeft in het uitvoerend werk;
- over redactionele vaardigheden beschikt;
- bereid is tot avond- en weekendwerk.

Salarisregeling en rechtspositie volgens CAO-Welzijnswerk, code CIBB. Voor nadere informatie kan men terecht bij Leo Noy, coördinator van de Stedelijke Stichting, telefoon: 045-712952.

Schriftelijke sollicitaties, uiterlijk binnen 10 dagen na het verschijnen van dit blad, te richten aan het Bestuur van de Stichting, Postbus 303, 6400 AH Heerlen.

Onze zich snel ontwikkelende afdeling

Revalidatie Techniek te Waalre

houdt zich bezig met de verkoop en reparatie van

Revalidatie-Hulpmiddelen.

Het zijn hoofdzakelijk handbewogen en elektrisch aangedreven (meestal elektronisch gestuurde) rolstoelen.

Voor onze nieuwe vestiging

te Nuth

zijn er de volgende VAKATURES (m/vr.)

servicemonteur buitendienst

met werktuigbouwkundige opleiding op MTS-niveau. Leeftijd: ± 25 jaar. Vereisten: goede contactuele eigenschappen en in het bezit van rijbewijs BE. De branche waarmee hij nu vertrouwd is, is van minder belang. Na een gedegen opleiding van enige maanden bij onze binnendienst zal zijn taak bestaan uit het opheffen van storingen en afleveren van nieuwe artikelen. Kortom: erg gevarieerd, verre van simpel en... met uitstekende vooruitzichten voor de man, die zich voor 100% wil inzetten.

technisch medewerkers

binnendienst

Leeftijd: ca. 25 jaar met een opleiding werktuigbouw op MTS-niveau. Ervaring in elektrisch, maar vooral auto-onderhoud is belangrijk. Wij zoeken mensen die hun werk zien als hun hobby, een improvisator met gouden handen. Iemand die aan alle wensen van de klanten kan voldoen. Een soort uitvinder die elke aanpassing ziet als een nieuwe uitdaging. Verre van simpel werk maar sterk gevarieerd. Voor diegenen die zich voor 100% willen inzetten een ideale baan met uitstekende vooruitzichten.

telefoniste/receptioniste

Leeftijd: ± 20 jaar, met middelbare opleiding, typediploma of vaardigheid. Zij moet uitblinken in contactuele vaardigheid. Vriendelijkheid en behulpzaamheid behoren bij haar karakter eigenschappen. Lichte administratieve werkzaamheden behoren bij haar taak.

Handgeschreven brieven, waarin duidelijk tot uitdrukking komt wat men deed, doet, kent, kan en wil, met daarin opgenomen het motief voor uw sollicitatie, worden verwacht en snel behandeld door de directie van

LIGTVOET
REVALIDATIE TECHNIEK B.V.

Postbus 849
5600 AV Eindhoven

BRUNSSUM:

Grote vrijstaande villa met goed aangelegde tuin (totale opp. 2.600 m²), garage, carport, berging, gas-c.v. Ind. o.a.: 3 kelders, living met open haard, eetkamer, TV-kamer (allen met parket), keuken met installatie, bijkeuken, 7 slaapkamers (waarvan 5 met vastewastafel), 2 badkamers, zolder. Prijs n.o.t.k.

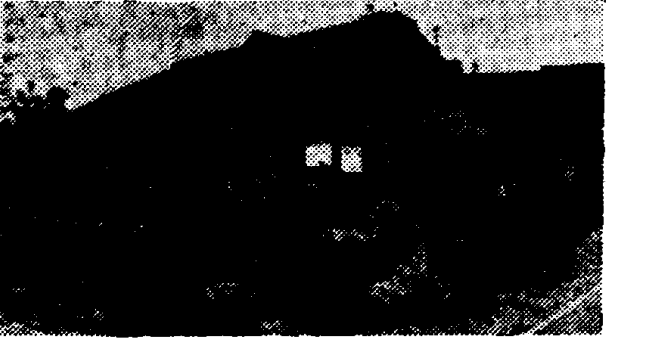
BRUNSSUM: Goed gelegen woonhuis met gas-c.v., berging en mooie tuin. Ind. o.a.: woon-/eetkamer, keuken (met apparatuur), twee slaapkamers, royale badkamer met ligbad en douche. Vraagprijs f 122.000,- k.k.

EYGLSHOVEN-WAUBACHVERVELD: Halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v. en garage. Ind. o.a.: L-vormige woon-/eetkamer ca. 34 m² met open haard, keuken, drie slaapkamers, badkamer. Bouwjaar 1972. Vraagprijs f 109.500,- k.k.

EYGLSHOVEN: Goed gelegen halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., inpandige garage en mooie tuin. Ind. o.a.: kelder, woonkamer, betegelde keuken, bijkeuken, badkamer, 4 slaapkamers, zolder. Vraagprijs f 149.000,- k.k.

HEERLEN: Halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage, carport en goed aangelegde tuin. Zeer goed onderhouden. Bouwjaar 1973. Muren gësoleerd. Ind. o.a.: hal met marmervloer, woonkamer met schrotenplafond, luxe keukeninstallatie met alle apparatuur (vaatwasmachine, wasmachine, kookplaat, oven, koelkast, diepvrieskast), drie slaapkamers, badkamer, zolder. Koopprijs f 149.000,- k.k.

HEERLEN-DOUVE WIEN:

Vrijstaand landhuis met heteluchtverwarming, garage en mooie aangelegde tuin met terrassen. Ind. o.a.: royale living (ca. 75 m²) met open haard en plavuizen vloer, moderne keuken met apparatuur, vier slaapkamers, werkkamer, bergzolder. Geheel gësoleerd en van dubbele beglazing voorzien. Goede afwerking. Vraagprijs f 379.000,- k.k.

HEERLEN: Direct grenzend aan het centrum van Heerlen. Woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Ind. o.a.: kelder, royale hal, woonkamer, keuken, 5 kamers, badkamer, zolder. Vraagprijs f 119.000,- k.k.

HEERLEN-CENTRUM: Woonhuis met berging. Ind. o.a.: a.: kelder, woonkamer, werkkamer, keuken, drie slaapkamers, badkamer, zolder. Vraagprijs f 97.500,- k.k.

HEERLEN-NABU CENTRUM: Vrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage, berging en tuin. Goed onderhouden. Ind. o.a.: kelder, woonkamer met parketvloer, luxe keukeninstallatie met apparatuur, 4 slaapkamers, badkamer, zolder. Vraagprijs f 159.000,- k.k.

HEERLEN-DE ERK: Uitstekend gelegen vrijstaande bungalow met gas-c.v. en rondom tuin. Blijvend vrij uitzicht op natuurgebied. Voorzien van dubbele beglazing. Bouwjaar ca. 1973. Indeling: parterre o.a.: royale hal, L-vormige woonkamer met open haard (ca. 50 m²), studeerkamer, twee slaapkamers, badkamer, zolder. Souterrain o.a. twee grote slaapkamers, badkamer met toilet, garage, hobbyruimte, provisiekelder, wastekelder. Vraagprijs f 358.000,- k.k.

HEERLEN-WELTEN: Ruime en goed gelegen drive-in-woning met gas-c.v., garage en tuin. Ind. o.a.: woonkamer, keuken, badkamer, 4 slaapkamers. Vraagprijs f 109.000,- k.k.

HOENSBROEK-CENTRUM: Appartement gelegen in het voorgezagsgebied. Ind. o.a.: woonkamer, keuken, badkamer, berging. Vraagprijs f 57.500,- k.k. Eventueel met garage ad f 90.000,- k.k.

KERKRADE-WEST: Halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Bouwjaar 1975. Ind. o.a.: woonkamer, keuken met eethoek, drie slaapkamers, badkamer. Koopprijs f 90.000,- k.k.

KERKRADE: Tussengelegen woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Het pand is goed onderhouden en gedeeltelijk van dubbele beglazing voorzien. Ind. o.a.: woonkamer, keuken met eethoek en met een kunststof keukeninstallatie met apparatuur, drie slaapkamers, badkamer. Koopprijs f 107.500,- k.k.

KERKRADE-CHEVREMONT: Vrijstaand woonhuis met olie-c.v., garage, berging en grote tuin. Opp. ca. 1.170 m². Ind. o.a.: provisiekelder en c.v.-ruimte met extra berging, woonkamer, eetkamer, werkkamer, keuken, doucheruimte, 2 kamers op 1e verd., vaste trap naar 2e verd. met 2 kamers. Gedeeltelijk kunststof ramen met dubbele beglazing en gedeeltelijk rolluiken. Vraagprijs f 119.000,- k.k.

KERKRADE:

Groot halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en grote tuin. Zeer goed gelegen en direct grenzend aan het centrum van Kerkrade. Ind. o.a.: diverse kelders, royale hal, mooie living met veranda (ca. 50 m²) met open haard, werkkamer, keuken, 3 slaapkamers, badkamer, 2 mansardekamers, zolder. Vraagprijs f 220.000,- k.k.

SCHAESBERG: Vrijstaande bungalow met gas-c.v., garage en grote tuin (ca. 1780 m²). Rustig gelegen in de nabijheid van een groot natuurgebied. Ind. o.a.: kelder, royale hal, L-vormige woonkamer met open haard, groot terras met open haard, keuken, drie slaapkamers, badkamer. Vraagprijs f 285.000,- k.k.

SCHAESBERG-NABU CENTRUM: Vrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Bouwjaar ca. 1976. Zeer goed onderhouden. Luxe en degelijke afwerking. Rolluiken. Ind. o.a.: royale hal met lestenen vloer, woonkamer met open haard, luxe eiken keukeninstallatie met apparatuur, vier slaapkamers, geheel betegelde badkamer met ligbad en douche, zolder. Vraagprijs f 235.000,- k.k.

SCHAESBERG: Goed gelegen halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Ind. o.a.: Het pand is geheel onderkelder. Woonkamer, luxe kunststof keukeninstallatie met apparatuur, drie slaapkamers, badkamer, zolder. Vraagprijs f 119.000,- k.k.

SCHAESBERG: Vrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage, tuin en extra ruimte geschikt voor o.a. winkel, kantoor, praktijk e.d. Ind. o.a.: 2 kelders, woonkamer ca. 31 m², royale keuken met een luxe eiken keukeninstallatie met apparatuur, drie slaapkamers, badkamer. Vraagprijs f 125.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS: Halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Ind. o.a.: kelder, woonkamer, keuken, bijkeuken, vier slaapkamers, doucheruimte. Koopprijs f 97.500,- k.k.

UBACH OVER WORMS: Vrijstaand woonhuis met gas-c.v., berging en grote tuin (totale opp. 895 m²). Gedeeltelijk gësoleerd. Ind. o.a.: kelder, royale L-vormige woonkamer (ca. 37 m²), luxe eiken keukeninstallatie met apparatuur, 3 slaapkamers, badkamer, zolder. Vraagprijs f 147.500,- k.k.

VOERENDAAL:

Vrijstaand landhuis met gas-c.v., garage en mooie tuin met veel privacy en blijvend vrij uitzicht. Geheel gësoleerd. Luxe afwerking. Ind. o.a.: wijnkelder, grote hobbyruimte, royale hal, L-vormige woonkamer met open haard, studeerkamer, luxe keukeninstallatie met apparatuur, bijkeuken, 4 slaapkamers, badkamer met o.a. ligbad en douche, zolder. Vraagprijs f 390.000,- k.k.

KANTOOR-WINKELPANDEN

BRUNSSUM-TREEBEEK: Winkelpand met bovenwoning. Ind. o.a.: kelder, winkel (ca. 45 m²), woonkamer, drie slaapkamers. Ook geschikt voor andere doeleinden. Vraagprijs f 65.000,- k.k.

HEERLEN-NOORD: Uniek aanbod. Winkelpand met bovenwoning, gas-c.v. en tuin. Ind.: kelder, winkel, woonkamer, keuken, bijkeuken, vier slaapkamers, drie mansardekamers. Koopprijs f 75.000,- k.k.

HEERLEN-NOORD: Uniek aanbod. Winkelruimte met bovenwoning, gas-c.v. en garage. Ind. o.a.: kelder, winkel, werkplaats, woonkamer/keuken, slaapkamer. Koopprijs f 55.000,- k.k.

HOENSBROEK: Halfvrijstaand voormalig woonhuis, thans als kantoor/praktijkruimte in gebruik. Voor vele doeleinden geschikt. Ind. o.a.: 2 kelders, royale hal, keuken, 10 kamers, grote zolder, gas-c.v. Vraagprijs f 165.000,- k.k.

KERKRADE-CENTRUM: In het hartje Kerkrade kantoorruimte te huur. Nieuwbouw. Vanaf ca. 90 m² incl. berging. Huurprijs op aanvraag.

NEUWENHAGEN: Voormalig winkelpand met bovenwoning, gas-c.v. en tuin. Voor vele doeleinden geschikt of geschikt te maken. Ind. o.a.: winkel/kantoorruimte, woonkamer, keuken, 2 slaapkamers, badkamer. Vraagprijs f 69.000,- k.k.

Pickée
makelaardij bv

van Hersonstraat 15, Schaesberg. Telefoon: 045-414819
Postbus 31193 6370 AD Schaesberg

Vakantie

Te koop Wilk CARAVAN, 3.70 m, winteruitv. Elandstr. 24, Heksenberg-Heerlen, tel. 045-221612.

Te k. 3- à 4-pers. CARAVAN 1980 + ijsk., kachel + toilet. Het Ambacht 109, Brunssum.

Te k. 4-pers. BUNG.TENT. Te bez. Oude Heide 4 N'ha-gen. Tel. 045-317304.

Te k. CARAVAN 3.80 m, m. voort., ijskast, kachel, res.wiel. L.z.g.st. f 2500,-. Tel. 045-215049.

Te k. VOUWCARAVAN met vaste wanden, La Bohème voortent en koelkast, tel. 045-313888.

Te k. stalen weekend CRUISER 1.760 mtr. br. 2.10 mtr. 40 pk scheepsmotor + ligplaats. V.p.p. f 7000,-. Tel. 045-258942.

Te k. HY KAMPERBUS vol. inger. ijsk. verwarm. etc. f 2500,-, tel. 045-459158.

NYLONDOEK voor windvogels, 160 cm br., kl. oranje en rood f 8,- per lop. m. Tentenhuis Hans Stassar, Heisterberg 78, Hoensbroek, tel. 045-224200.

Te k. ijzeren ROEIBOOT, ligplaats Stevensweert, tel. 045-311970.

CARAVANSTASLING f 100,- Hoensbroek, overdekt. Gellen 045-212345 (na 18 uur).

Te k. luxe STACARAVAN met warm water en vaste w.c. Standplaats camping San Lano, nr. 169, in Lanaken België. Int. tel. 045-724501.

Te k. gevr. alle merken TOURCARAVANS en vouwwagens. Tel. 045-752747.

MOTOR-HOME Merc. D 508, plus w. + motor 100% met alles eraan, totaal compl. hier is uw kans! Parallelweg 88, Hoensbroek.

Te k. Raclet VOUWVAGEN z.g.a.n. bj. '82, geheel compl. pr. f 3800,-, tel. 045-212428.

Te k. open SPEEDBOOT + trailer f 800,- event. + b.b.motor, tel. 04494-41518.

OOSTERRIJK Maria Alm te huur 2 tot 4 pers. vakantie-app. tel. 045-410353.

Te k. SPEEDBOOT, trailer, dekzeil enz. f 3250,-, Holzstr. 126, Kerkrade.

Te k. EKS ALPEN-KREUTZER sr. i.g.st. Eikstr. 168, Heerlen, na 18.00 u.

Te k. TOURCARAVAN Adria 305, 3- à 4-pers., met nw. voortent, reservewiel, f 1550,-. Tel. 045-220223.

CARAVANSTALLING in Puth, buiten, incl. 045-319900.

Te k. gr. STACARAVAN, i.z.g.st., voordelig, alle comfort. Lindenstr. 2, Berg en Terblijt. 04406-40672.

CARAVAN - Import Feijts: vouwwagens: Alpenkreuzer nu met winterkorting vanaf f 2970,-. Trigano, het snelste vouwvaseem. Caravans: IFA nog steeds de goedkoopste f 4995,-; Bürstner, nieuw, 350 Club, voor f 9890,-, met kachel en koelkast; verder Knaus, Hobby, Münsterland en indercamp. Diverse aanbiedingen in overjarige modellen. Stacaravans in diverse maten. Grote keuze in gebruikte caravans. Ook reparatie en schadeherstelling. Hoofdst. 76, Amstenrade. Tel. 04492-1860.

FERIEN in Deutschland, (zu Nachsaisonpreisen). Im Naturpark Südeifel (Deutsch-Luxemb. grenze), waldreiche Gegend, schöne Wanderwege. Liegewiese u. eigene Fischerrei, mod. Zimmer m. Dusche, WC oder Etagebad, VP ab DM 28,-, HP ab f 23,-. Bitte Prospekt anfordern, tel. 09-496524822. Gasthaus-Pension Walsch-Heide, D-5529 Übereisenbach.

Pol. ZEILBOOT 420 jol. fok. gr. en afdekzeil, f 1450,- met gloednv. Johnson 4 pk, f 2200,-. Tel. 045-316247.

Gezin in omgeving Geleen/Sittard, waarvan beide ouders hun werkkring buitenshuis hebben, vraagt:

ZELFSTANDIGE HUISHOUDSTER

Gedacht wordt aan een jonge vrouw van ca. 30 jaar met Havo of gelijkwaardige schoolopleiding.

Haar hoofdtaak zal bestaan uit de opvang en begeleiding van 4 schoolgaande kinderen, terwijl zij in staat moet zijn bij voorkomende meerdaagse afwezigheid van beide ouders de totale gang van zaken in het huishouden te regelen.

Verdere vereisten en bijzonderheden: - genegen tot het verrichten van lichte huishoudelijke werkzaamheden (dienstbode voor hele dagen aanwezig);

- in bezit van rijbewijs;

- werktijden van maandagmorgen tot vrijdagavond. Bij uitzondering, en dan in onderling overleg, in weekenden;

- in- of externe plaatsing nader overeen te komen;

- zonder goede referenties onnodig te solliciteren. Brieven, onder bijvoeging van referenties en pasfoto, te richten aan bureau van dit blad onder nr. HK 261 aan LD, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

opleidingen handelswetenschappen

Willem II-straat 45, 5038 BC Tilburg

PD-BOEKHOUDEN

MBA, SPD-1, SPD-2

Nieuw: NIMA-A f 1.150,-

Inlichtingen en aanmelding: W.J.J. Janssen, Ambachtstraat 15, 6411 CN Heerlen.

katholieke leergangen

Volvo Car Produktie Born b.v. zoekt een hoofd kwaliteitstechniek (ingenieur Wtb of bedrijfskunde)

Volvo Car B.V., de enige Nederlandse personenauto-industrie, is op de goede weg. De verkoopcijfers van onze 300-serie vertonen een aanzienlijke stijging. In de tweede helft van de tachtiger jaren moet er tevens een nieuwe Nederlandse Volvo op de weg zijn, als versterking van de huidige uiterst succesvolle 300-serie. Dat betekent dat bij Volvo Car B.V. het ontwikkelingswerk in volle gang is, terwijl ook de voorbereiding van de productie inmiddels van start is gegaan. Uiteraard zullen we in de tussentijd daar waar mogelijk de 300-serie verder aanvullen en nieuwe ontwikkelingen erin toepassen.

De afdeling Kwaliteitstechniek maakt deel uit van de Kwaliteitsdienst en houdt zich specifiek bezig met:

- opstellen en invoeren van kwaliteitsnormen, controle-instructies en van kwaliteitsinformatiesystemen
- analyses van kwaliteitsproblemen en het initiëren van oplossingen met als doel de gedefinieerde kwaliteit te bewaken tegen minimale kosten.

Op deze terreinen liggen dan ook uw belangrijkste verantwoordelijkheden. Tevens wordt van u een bijdrage verwacht tot het verhogen van het kwaliteitsbesef binnen de totale organisatie.

Als hoofd van deze afdeling geeft u leiding aan circa 22 medewerkers.

Voor deze functie dient u een ingenieur werktuigbouwkunde of bedrijfskunde te zijn en ruime ervaring met werkzaamheden in de genoemde gebieden te hebben. U bent in staat om leiding te geven.

U werkt nauw samen met de hoofdafdelingen Ontwikkeling, Productieprocesvoorbereiding en Kwaliteitsbeheer in Helmond en met verschillende afdelingen in Born.

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan de heer J. Dekkers, Personeelsdienst Volvo Car B.V., Postbus 150, 6130 AD Sittard.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

De Nederlandse Volvo-organisatie:

Volvo Car B.V. - Helmond
centrale stafafdelingen, vormgeving en ontwerp, productie procesvoorbereiding, ontwikkeling, inkoop, marketing en verkoop

Volvo Car Produktie Born B.V. - Born (L)
carrosseriebouw en assemblage

Volvo Car Produktie St. Truiden N.V. - St. Truiden (België)
productie mechanische componenten

B.V. Spuitgieterij Brabant - Oss
productie aluminium spuitgieterdelen

Volvo Nederland Personenauto B.V. - Boesd
verkoop en service in Nederland

VOLVO
Volvo Car Produktie Born B.V.

stichting welzijnszorg voor geestelijk gehandicapten in oostelijk zuid-limburg

De stichting stelt zich ten doel de bevordering van het welzijn van de geestelijk gehandicapten. Om dit doel te bereiken beschikt de stichting over een gespecialiseerd maatschappelijk werk (SPZ), een kinderdagverblijf, 5 dagverblijven voor ouderen, 6 gezinsvervangende tehuizen en een gespecialiseerd jeugd- en volwassenenwerk.

A. voor het dagverblijf voor ouderen 't Veldje te Voerendaal een:

1e GROEPSLEIDER M/V

welke speciaal belast zal worden met de verzorging van de activiteit handwerken (o.a. breien, weven, batikken, etc.). In het kader van de eigen inbreng van de pupillen in de keuze van de activiteiten, wordt deze activiteit druk bezocht.

Functie-eisen:

- Eén van de volgende diploma's of getuigschriften:
- akte van bekwaamheid als leider in het kleuteronderwijs + 1 jaar ervaring in de zwakzinnigenzorg;
- akte van bekwaamheid als onderwijzer;
- akte N XX;
- diploma K en O;
- diploma HBO Jeugdwelzijnswerk;

- diploma Opleiding Pedagogisch Medewerker;
- diploma Kinderbescherming A en B;
- diploma MBO Inrichtingswerk;
- diploma Zwakzinnigenzorg;
- diploma MBO Verpleegkunde + 1 jaar ervaring;

Inlichtingen voor deze functie kunnen worden ingewonnen bij het hoofd: mw. Vinken, tel. 045-751333.

B. voor het dagverblijf voor ouderen Imstenrade te Heerlen een:

2e GROEPSLEIDER M/V

welke speciaal belast zal worden met de verzorging van de activiteit handvaardigheid (o.a. hout, metaal, etc.). Ook hier betreft het een drukbezochte activiteit.

Functie-eisen:

- Eén van de volgende diploma's/getuigschriften:
- diploma MAVO 4 of gelijkwaardige opleiding;
- diploma MHNO;

- diploma Kinderbescherming A;
- Ervaring in de zwakzinnigenzorg;
- Opleiding c.q. affiniteit m.b.t. deze activiteit.

Inlichtingen voor deze functie kunnen worden ingewonnen bij het hoofd: dhr. Sterenberg, tel. 045-422652.

Aanstelling geschiedt op basis van de CAO Gezinsvervangende Tehuizen en Dagverblijven.

Het salaris bedraagt, afhankelijk van leeftijd en ervaring, voor A: min. 2101,94 en max. 3000,91 per maand; B: min. 1774,85 en max. 2518,07 per maand.

Sollicitaties binnen 10 dagen te richten aan Stichting Welzijnszorg, t.a.v. dhr. F. Thuis, Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen. In de linkerbovenhoek gelieve te vermelden: A.c.q. B.

B.V. BUCA

Fabriek van Wegtransportmiddelen Born L.

Bij B.V. BUCA, Fabriek van Wegtransportmiddelen is op korte termijn plaats voor:

Een electro-installateur

voor installeren, modificeren van elektrische installaties op opleggers, aanhangwagens, opboorw. enz. Hij wordt bovendien belast met het totale electro-technische onderhoud van de gehele fabrieksinstallatie.

Moet zelfstandig kunnen werken.

Bankwerkers, CO2-lassers, monteurs hydraulica

voor de fabricage van onderdelen, het lassen van chassis en bakken, aansluiten van hydraulische installaties e.d.

Een monteur

voor het installeren van remmen op voertuigen, het stellen hiervan, opsporen van storingen en verder alle werkzaamheden op het gebied van pneumatica.

Voor alle functies worden krachten gevraagd met minimaal MTS-opleiding in de gevraagde vakken of LTS met vervolgopleidingen en enige jaren ervaring.

Lijfijd ca. 25 jaar.

Schriftelijke sollicitaties met opgave van personalia, opleiding en ervaring te richten aan:

Directie B.V. BUCA
Postbus 28
6129 AA BORN

Laatste gelegenheid tot inschrijving opleiding sportmassage Heerlen

tot het erkende diploma van het Ned. Genootschap voor Sportmassage.

Start cursus: 23 augustus a.s.

Inlichtingen: I.O.S.V. Fysiotherapie Reuvers,

Heideveldweg 8, 6414 XL Heerlen

Tel. 045-211573 (op werkdagen)

vragen naar Guus Bloemers

Te koop:

onder volledige garantie

Toyota landcruiser aug. '82
diesel, 39.000 km

Jaguar 4.2 aut. '82

Jaguar 4.2 aut. '80

Jaguar 4.2 aut. '79

Jaguar 4.2 aut. '76

Jaguar 5.3 aut. '80

Rover 2600 '80

Rover Turbo diesel 2,4 '83

Honda Prelude, 36.000 km '80

Regionaal Jaguar Centrum

DEMANDT-WAGEMANS B.V.

Nijning-Zuid 216, 6134 AE Sittard. Telefoon 04490-20840

KATHOLIEKE PEDAGOGISCHE ACADEMIE MAASTRICHT
Brusselsweg 148 6217 HB Maastricht